

50

POLITECHNIKA LUBELSKA

1953–2003

Kolegium Redakcyjne:

Andrzej Wac-Włodarczyk – przewodniczący
Mieczysław Hasiak
Krystyna Schabowska
Edward Śpiewła
Mirosław Wendeker

Redaktor techniczny:
Roman Habarta

Skład:
Duo-Color
e-mail: yarek@poczta.fm

Wydano za zgodą Rektora Politechniki Lubelskiej

Zdjęcia:
Archiwum Politechniki Lubelskiej i zbiory prywatne

© Copyright by Politechnika Lubelska 2003

ISBN 83-89246-85-6

Wydawnictwo Politechniki Lubelskiej
ul. Bernardyńska 13, 20-109 Lublin
e-mail: wydawn@rekt.pol.lublin.pl

Druk:
„WSCHÓD” Agencja Usługowa Lublin
e-mail: filas@wschod.lublin.pl

PRZEDMOWA

W dniu 29 listopada 2001r Senat Politechniki Lubelskiej podjął uchwałę w sprawie ustanowienia ROKU JUBILEUSZU PIĘĆDZIESIĘCIOLECIA POLITECHNIKI LUBELSKIEJ w okresie od 13.05.2002 r. do 13.05.2003 r. Jest to nazwa umowna, ściśle rzecz biorąc kojarząca się z pięćdziesięcioleciem wyższego szkolnictwa technicznego w Lublinie, bowiem w dniu 13.05.1953 r. powołana została Wieczorowa Szkoła Inżynierska. Uczelnia ta została przekształcona w 1965 r. w Wyższą Szkołę Inżynierską, a następnie w 1977 r. w Politechnikę Lubelską.

W roku jubileuszowym przewidziano promocję uczelni: przedstawienie jej tradycji, dorobku naukowego i dydaktycznego, istotnego dla rozwoju ziemi lubelskiej i kraju. Obchody jubileuszowe obejmują wydarzenia o charakterze oficjalnym, jak konferencje i sympozja o zasięgu krajowym i zagranicznym oraz imprezy towarzyszące, jak: Festiwal Nauki Politechniki Lubelskiej, wystawy, imprezy studenckie, wydawnictwa okolicznościowe i inne działania promocyjne. Ważnym zadaniem Komitetu Organizacyjnego Obchodów Jubileuszowych stało się opracowanie i wydanie monografii: „Politechnika Lubelska, 1953-2003”. Jest to praca zbiorowa, zawierająca między innymi: rys historyczny, sylwetki rektorów, dane liczbowe obrazujące dynamikę rozwoju uczelni, szeroko pojętą działalność studencką, prezentację dorobku wydziałów, katedr i instytutów, pracę stowarzyszenia absolwentów i związków zawodowych.

Monografia przedstawia ewolucyjny proces rozwoju uczelni we wszystkich obszarach jej działalności. Obrazuje heroiczny wysiłek ludzi, którzy budowali zręby uczelni, wysiłek kolejnych rektorów, nauczycieli akademickich zasłużonych na polu nauki i dydaktyki, pracowników administracji.

Lektura monografii zmusza do refleksji nad minionym czasem, ale również nad tym co będzie dalej. Czy uczelnia sprosta nowym wyzwaniom

wynikającym z trudnych uwarunkowań rzeczywistości, czy nadal zachowa moc sprawczą kreowania otoczenia jako podstawowego elementu jej misji? Jako świadek, uczestnik oraz inspirator przełomowych dla uczelni wydarzeń, mogę z całą mocą stwierdzić, że w tym względzie jestem optymistą.

Wróćmy jednak do monografii. Przedstawia ona również rozwój społecznej roli Politechniki Lubelskiej jako instytucji naukowej, dydaktycznej i wychowawczej, przejawiającej się w kształceniu młodych pracowników nauki, adeptów sztuki inżynierskiej, prowadzeniu badań naukowych, promieniowaniu kulturą duchową i materialną na otoczenie oraz kultywowaniu tradycji akademickich. Monografia przedstawia trudną drogę, jaką musiała przejść uczelnia aby stać się spadkobiercą uniwersalnych wartości uniwersyteckich jakimi są: odkrywanie i kult prawdy, wolność badań naukowych i wolność nauczania oraz wspólnota nauczycieli akademickich i studentów.

Można spojrzeć na rozwój uczelni nieco inaczej. Zadajmy sobie pytanie, jakie wydarzenia w dziejach uczelni były zwieńczeniem działalności jej rektorów i całej społeczności akademickiej, które w rezultacie zdeterminowały jej coraz wyższy status, jakie były „punkty bifurkacyjne” w procesie dochodzenia jej do akademickości? Niewątpliwie było to przekształcenie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską, następnie powołanie Politechniki Lubelskiej oraz po trzecie uzyskanie praw habilitowania przez dwa wydziały wraz z pierwszym nadaniem godności doktora honoris causa.

Uczelnia nie mogłaby powstać i rozwijać się bez intensywnego wsparcia zakładów przemysłowych Lubelszczyzny, bez pomocy ich światłych dyrektorów. Pamiętam okres, gdy po ukończeniu studiów na Politechnice Warszawskiej podjąłem pracę w FSC Lublin, która cierpiała na brak inżynierów. Podobnie było w innych zakładach przemysłowych, mimo że mury wieczorowej Szkoły Inżynierskiej opuściło już kilka roczników inżynierów. Pełnili oni kierownicze stanowiska w zakładach przemysłowych i usługowych wykazując profesjonalizm i doświadczenie życiowe. Trzeba było więcej inżynierów różnych specjalności i to zadanie postawiła przed sobą uczelnia. Zaczęła się więc spełniać jej podstawowa, społeczna rola. Upłynąć musiało prawie 24 lata od powołania Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej aby zaakceptowano zadania szkół inżynierskich dotyczące badań naukowych. Wcześniej ich rola ograniczała się jedynie do działalności edukacyjnej w zakresie kształcenia inżynierów. Dzisiaj Politechnika Lubelska jest znaczącą instytucją naukowo-dydaktyczną, zajmującą dobre miejsce wśród uczelni technicznych kraju. Droga do osiągnięcia tej pozycji była bardzo trudna, pokonywali ją rektorzy kolejnych kadencji, którym przyświecał cel generalny – rozwój uczelni.

Dane mi było sprawować funkcję rektora Politechniki Lubelskiej w okresie dwóch kadencji przypadających na przełom XX i XXI wieku, a nawet dwóch tysiącleci. Dlatego czuję się moralnie zobowiązany, aby oddać hołd nieżyjącym i żyjącym budowniczym naszej uczelni. Wyrażam szacunek tym wszystkim, którzy ze względu na pragmatyzm i lokalny patriotyzm, pracując społecznie, wspierali jej powstanie i rozwój. Dziękuję wszystkim tym, którzy w tej monografii zostali wymienieni z nazwiska, za wkład pracy w rozwój uczelni. Dziękuję za to nauczycielom akademickim pozostającym na emeryturze oraz czynnym zawodowo, szczególnie prorektorom, dziekanom i prodziekanom wszystkich kadencji, pracownikom administracji i obsługi. Dziękuję absolwentom, którzy swoim inżynierskim profesjonalizmem i postawą życiową przysparzają chluby naszej Alma Mater. Jestem pełen uznania dla studentów, którzy zdobywają wiedzę i umiejętności w trudnych dla kraju warunkach. Nie bacząc na perspektywy są przeświadczeni, że prawda, wiedza i umiejętności stanowią potężny kapitał determinujący uczciwe i pełne aspiracji życie. Życzę im intelektualnego i materialnego spełnienia.

Znakiem czasu (*signum temporis*) jest wybór na stanowisko rektora po raz pierwszy absolwenta naszej uczelni oraz uzyskanie przez naszego absolwenta tytułu profesora. Rozpoczęła się zatem zmiana pokoleniowa. Świadczą o tym również liczne habilitacje naszych absolwentów. To stwarza nadzieję na dalszy rozwój Politechniki Lubelskiej jako prężnego ośrodka naukowego i dydaktycznego.

W okresie drugiego pięćdziesięciolecia Politechniki Lubelskiej życzę, aktualnym i przyszłym kierownictwom akademickim wszystkich szczebli, sukcesów. Niech przesłaniem dla Nich będzie realizacja ambitnych planów, które z kolejnych kadencji na następne będą świadczyć o wyraźnym postępie w intelektualnym i materialnym rozwoju Uczelni. Retrospektywne spojrzenie zmuszające do refleksji: co ważnego zrobiliście dla Uczelni – naszej Matki Karmicielki (Alma Mater) - niech będzie stałym elementem Waszej pracy.

Chętni do sprawowania funkcji akademickich muszą wiedzieć, że ich pełnienie to nie tylko splendor. Wiąże się to przede wszystkim z wyrzeczeniami, wielką odpowiedzialnością, koniecznością wizji rozwoju Uczelni, posiadaniem autorytetu naukowego i dydaktycznego, ale nade wszystko determinacją w dążeniu do osiąganym celów. Wypełnianie rutynowych czynności wynikających z kalendarza roku akademickiego nie jest wystarczającym atrybutem do pełnienia funkcji akademickich.

Wierzę, że zbiorowa mądrość społeczności akademickiej Politechniki Lubelskiej sprawi, że w wyborach władz wyłaniane będą takie ekipy zarządzające, które zapewnią jej wszechstronny rozwój.

Na zakończenie pragnę wyrazić uznanie członkom Komitetu Organizacyjnego Roku Jubileuszowego oraz członkom Kolegium Redakcyjnego tej monografii. Poświęcili oni wiele cennego czasu na prace organizacyjne i redakcyjne. Serdecznie dziękuję za poniesiony wysiłek w opracowanie tej pozycji wydawniczej. Słowa podziękowania kieruję również do pracowników Wydawnictwa Politechniki Lubelskiej.

Prof. Kazimierz Szabelski

Z DZIEJÓW WYŻSZEGO SZKOLNICTWA TECHNICZNEGO W POLSCE

1. Wstęp

Dzieje polskiego wyższego szkolnictwa technicznego wiążą się ściśle z rozwojem gospodarczym w powstałym po Kongresie Wiedeńskim Królestwie Polskim. Okres konstytucyjny Królestwa Polskiego to jednocześnie okres wstępny przewrotu technicznego, który na ziemiach polskich zakończył się dopiero w połowie XIX wieku. Zarówno rozwój przemysłu, jak i całej związanej z tym infrastruktury, spowodował zapotrzebowanie na kadry techniczne o odpowiednich kwalifikacjach. Niestety brak potrzebnych specjalistów powodował konieczność zatrudniania niedostatecznie przygotowanych miejscowych pracowników, bądź to cudzoziemców.

Istotny wpływ na rozwój gospodarczy tego okresu miał bez wątpienia Ksawery Drucki-Lubecki, który w 1821 r. został mianowany ministrem skarbu. Jego niewątpliwą zasługą było przyjęcie określonej, nowoczesnej koncepcji rozwoju przemysłu. Min. Lubecki zwykł mawiać „...iż krajowi nade wszystko trzech rzeczy potrzeba: 1) szkół to jest oświaty i rozumu, 2) przemysłu i handlu to jest zamożności i bogactw, 3) fabryk broni”. Drugą osobą o ogromnym znaczeniu w historii gospodarczej tego okresu był Stanisław Staszic, w którego rękę aż do 1824 r. było górnictwo i hutnictwo.

Zarówno Ksawery Drucki-Lubecki jak i Stanisław Staszic zgadzali się co do tego, że podjęcie na szeroką skalę inwestycji gospodarczych wymaga odpowiednio wykształconych fachowców – techników, którzy będą w stanie uczestniczyć czynnie w tym dziele, kierować nim. Sprawa stała się tym bardziej pilna, gdyż rozwój przemysłu pociągał za sobą rozwój dróg komunikacyjnych w skali dotychczas w Polsce niespotykanej. Stąd też dojrzała sprawa bliższego określenia polityki kształcenia inteligencji technicznej w krajowych wyższych uczelniach technicznych.

W tym czasie istniały już w Europie wyższe uczelnie kształcące wysokokwalifikowane kadry techniczne. Za najstarszą wyższą uczelnię tech-

niczną uważa się Szkołę Dróg i Mostów w Paryżu – założoną w 1747 r., zaś pierwszą politechniką w dzisiejszym rozumieniu tego słowa była paryska Szkoła Politechniczna, założona w 1794 r. Na początku XIX wieku powstały następne europejskie wyższe uczelnie techniczne, jak np.: w Wiedniu (1815 r.), w Glasgow (1820 r.) i Londynie (1821 r.), w Monachium (1827 r.).

2. Zarys dziejów polskich wyższych uczelni technicznych w XIX i na początku XX wieku

2.1. Szkoła Akademiczno-Górnicza w Kielcach (1816 – 1826)

W Polsce pierwszą uczelnią techniczną była Szkoła Akademiczno-Górnicza powstała w 1816 roku w Kielcach. Uczelnia ta powstała równolegle z tworzoną w tym mieście Dyрекcją Górniczą, w ramach szerokiego programu ekonomiczno-społecznego Stanisława Staszica, który będąc odpowiedzialny za przemysł w Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych, był zwolennikiem górniczo – hutniczego kierunku inicjatywy przemysłowej. Dyrektorem, zarówno Szkoły jak i Dyrekcji, był zaufany współpracownik St. Staszica – Jan Ullman.

Zadaniem Szkoły było „... sposobić w kraju urzędników górnictwa i zarazem ułatwić prywatnym obywatelom, szczególnie posiadającym kopalnie, sposobność nabycia wiadomości w rzeczach górnictwa”.

Początkowo wykłady w Szkole odbywały się w języku niemieckim, gdyż tylko jeden z wykładowców – prof. Józef Tomaszewski - był Polakiem. Pozostali przybyli do Kielc na skutek prośby władz polskich do dworu saskiego. Jednak w miarę upływu lat coraz więcej wykładów prowadzono w języku polskim. Liczba słuchaczy w poszczególnych latach była różna – od 9 osób w roku 1816/1817 tj. pierwszym roku funkcjonowania Szkoły, do 29 osób w roku 1825/1826 tj. ostatnim roku jej istnienia.

Po 1820 roku dały się słyszeć pierwsze głosy krytykujące koncepcje rozwoju gospodarczego Królestwa przyjętą przez St. Staszica. W efekcie car Aleksander I zatwierdził decyzję o przeniesieniu górnictwa spod kompetencji Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych do Komisji Przychodów i Skarbu kierowanej przez Ksawerego Lubeckiego. W ślad za tą decyzją zapadła następna – w grudniu 1826 roku, a więc już po śmierci St. Staszica przeniesiono Dyrekcję Górniczą wraz ze Szkołą do Warszawy. I chociaż z zachowanych śladów można sądzić że min. Lubecki miał nadzieję na ponowne uruchomienie Szkoły, niestety do tego już nigdy nie doszło.

Kielecka Szkoła Akademiczno – Górnicza wykształciła w swym dzieiesięcioletnim istnieniu około 40 absolwentów, przy 91 słuchaczach którzy w różnym okresie pobierali tam naukę. Stanowili oni pierwsze pokolenie rodzimej polskiej inteligencji technicznej.

2.2. Szkoła Przygotowawcza do Instytutu Politechnicznego – pierwsza polska politechnika (1826–1831)

Współcześnie z istniejącą Szkołą Akademiczno – Górniczą próbowano również w Warszawie tworzyć zręby kształcenia inteligencji technicznej.

Próba taką było utworzenie Oddziału Budownictwa i Miernictwa przy Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego. Kajetan Garbiński, profesor tegoż Uniwersytetu, a późniejszy rektor pierwszej polskiej politechniki, tak oceniał tę inicjatywę „...wszystko co najnieudolniejszego i najnieudbalszego znajdowało się w szkołach cisnęło się na wyścigi do Oddziału Budownictwa Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego”.

Jak dalece niefortunnym okazało się to przedsięwzięcie zaświadczyć może liczba absolwentów. W ciągu 10 lat wydano zaledwie 12 dyplomów, przy liczbie około 60 osób zapisujących się corocznie w poczet słuchaczy.

Bezpośrednio przed powstaniem listopadowym powstała w Królestwie Polskim wyższa uczelnia techniczna – Szkoła Przygotowawcza do Instytutu Politechnicznego, zwana w literaturze pierwszą polską politechniką.

O ile kielecka Szkoła Akademiczno – Górnicza była częścią koncepcji rozwoju gospodarczego przyjętą przez St. Staszica, o tyle Szkoła Przygotowawcza wiązała się z wizją funkcjonowania gospodarki preferowaną przez min. Lubeckiego. Pierwszy z nich przesunął środek ciężkości w kierunku górnictwa i hutnictwa, drugi widział zaś to bardziej wielokierunkowo. Między innymi jednym z pierwszych zadań jakie wyznaczył min. Lubecki po objęciu stanowiska było przygotowanie wykazów „wszystkich wchodowych i wychodowych towarów” w celu zorientowania się „...jakich fabryk zakładanie lub protegowanie jest koniecznem”. Opierając się na tej wizji gospodarki zabrano się energicznie do organizowania pierwszej polskiej politechniki, powołując w tym celu Radę Politechniczną, na której czele w uznaniu swych zasług stanął St. Staszic, a po jego rychłym zgonie Ludwik Plater, zaufany i bliski przyjaciel min. Lubeckiego.

Zadania jakie miała spełnić Szkoła Przygotowawcza były następujące:

- przygotować kadrę profesorską i słuchaczy do przyszłego Instytutu Politechnicznego
- poprzez podniesienie swego poziomu stopniowo przekształcać się we właściwy Instytut Politechniczny.

Kadrę profesorską z dziedzin nauk podstawowych pozyskano spośród absolwentów Uniwersytetu Warszawskiego, zaś kadrę profesorską w dziedzinie nauk technicznych wysyłając absolwentów Uniwersytetu na zagraniczne stypendia, celem uzyskania właściwej wiedzy. Postępowanie kwalifikacyjne wyłoniło pierwszych 7 osób, które 1 września 1824 roku wyjechały na stypendia.

Jako wzór funkcjonowania Uczelni przyjęto model wiedeńskiego Instytutu Politechnicznego kształcącego młodzież na kierunkach technicznym i handlowym.

Jednocześnie patrząc w przyszłość Rada Politechniczna określiła, że zadaniem przyszłego Instytutu Politechnicznego, w który przekształci się z czasem Szkoła Przygotowawcza, będzie: „...kształcić młodzież do posług publicznych w Administracji, Policji i Skarbie, na antreprenierów fabryk, fabrykantów, zarządzających fabrykami, mechaników, kupców, nauczycieli szkół przemysłowych”.

Oficjalne otwarcie Szkoły Przygotowawczej do Instytutu Politechnicznego nastąpiło w dniu 4 stycznia 1826 roku. Przemawiający podczas tej uroczystości sędziwy już Stanisław Staszic podkreślił w swym wystąpieniu znaczenie praktycznej a nie tylko opartej na teorii drogi kształcenia. Dyrektor Szkoły profesor Kajetan Garbiński zwrócił uwagę zebranych, że to handel i przemysł stanowią źródła dobrobytu publicznego – stąd też zachodzi potrzeba wyszkolenia fachowców mogących w tych dziedzinach pracować.

Przez okres działalności Szkoły najliczniejszym jej wydziałem był wydział Inżynierii Cywilnej, drugim pod tym względem był wydział Rękodzielniczo – Chemiczny, następnym wydział Rękodzielniczo – Mechaniczny, zaś najmniej liczny był wydział Handlowy.

Dopełnieniem edukacji były praktyki zawodowe odbywane przez słuchaczy podczas wakacji. Organizowano je niezwykle starannie cały czas mając na uwadze myśl St. Staszica, aby absolwenci Szkoły legitymowali się dobrym poziomem wiedzy technicznej. Szczególnie owocna była praktyka, którą odbyli słuchacze Szkoły latem 1830 r.

Zwiedzono wtedy wszystkie większe zakłady przemysłowe Królestwa. Był to okres kiedy Szkoła Przygotowawcza do Instytutu Politechnicznego osiągnęła już poziom właściwego Instytutu Politechnicznego. Niestety formalnie nigdy do tego nie doszło.

Wybuch powstania listopadowego przerwał działalność uczelni. Oficjalnie nastąpiło to w dniu 19 listopada 1831 roku, kiedy dyrektor Szkoły profesor Kajetan Garbiński odczytał zebrany profesorom decyzję o jej zamknięciu. W okresie czterech lat akademickich funkcjonowania uczelni ogółem okresowo pobierało tam naukę 217 studentów, jednak wysoki odsetek skreślanych corocznie powodował, że dyplomy ukończenia kursu niż

szego dwuletniego otrzymały 32 osoby, kursu czteroletniego tylko 2 osoby. Różnie potoczyły się losy słuchaczy związanych ze Szkołą Przygotowawczą, swe wykształcenie uzupełniali często za granicą nie wracając już do kraju. Klasycznym przykładem takiego życiorysu był Karol Chobrzyński czy też Wojciech Lutowski. Jeszcze inni z powodzeniem pracowali w kraju, realizując tu liczne przedsięwzięcia.

Szkoła Przygotowawcza odegrała w życiu gospodarczym Królestwa Polskiego niezmiernie ważną rolę. Mimo że działalność jej została dość szybko przerwana i to w okresie pełnego rozwoju, niezaprzeczalną zasługą było uświadomienie społeczeństwu rangi problemu kształcenia kadr technicznych i handlowo – gospodarczych na poziomie akademickim.

2.3. Politechnika Lwowska (1844)

Początki Politechniki Lwowskiej sięgają 1817 roku, kiedy to w dniu 7 listopada otwarto we Lwowie szkołę realną. Nauka trwała tam trzy lata, w programie znalazły się chociaż w bardzo skąym zakresie przedmioty techniczne, głównie technologia. Jednak już w 1825 roku na mocy postanowienia cesarza przystąpiono do reorganizacji tej placówki, przekształcając ją w szkołę przygotowawczą do nauk technicznych i komercyjnych. Absolwenci szkoły mieli prawo uczęszczania na wykłady z mechaniki, chemii ogólnej i technicznej oraz geometrii praktycznej i budownictwa prowadzone na Uniwersytecie Lwowskim.

W okresie 10 lat nastąpiły zmiany, gdyż na skutek działań Sejmu zmieniono w 1835 roku status szkoły, podnosząc ją do stopnia Akademii Realno – Handlowej.

Następna zmiana wiązała się z postanowieniem cesarskim z 3 lutego 1844 roku, kiedy to na jego mocy utworzono Akademię Techniczną.

Pierwszym rektorem uczelni był Florian Schindler. W swej strukturze posiadała dwa oddziały: Techniczny i Handlowy. Poziom ich był zróżnicowany, o ile oddział Handlowy był w zasadzie na poziomie szkoły średniej, to oddział Techniczny swym poziomem kształcenia odpowiadał szkole półwyższej. Kształcono tu na czterech kierunkach: budowlanym, mechanicznym, mierniczym i chemicznym.

Liczba słuchaczy była niewielka – np. w roku ak. 1850/51 pobierało tu naukę 55 osób, największą liczbę odnotowano w roku 1875/1876 – 325 osób. Językiem wykładowym Akademii był język niemiecki, dopiero od 1871 roku zaczęto stopniowo wprowadzać język polski. W 1875 roku zlikwidowano oddział Handlowy, przez co Akademia zyskała czysto techniczny charakter nauczania.

Prowadzone przez cały czas działania reorganizacyjne doprowadziły do ogłoszenia w dniu 8 października 1877 roku dekretu cesarskiego na mocy którego Akademię Techniczną podniesiono do rangi politechniki, zmieniając jej nazwę na Cesarsko – Królewską Szkołę Politechniczną we Lwowie. Absolwenci uczelni uzyskiwali tytuł inżyniera. Liczba studentów uczelni wzrastała – w 1900 roku było to 712 słuchaczy, zaś przed samą I wojną już 1865 osób. Najlichniesze były wydziały Inżynierii i Budowy Maszyn, niemal równe liczebnie wydziały Budownictwa Lądowego i Chemii Technicznej, najmniej liczny wydział Inżynierii Wodnej. Wybuch pierwszej wojny przerwał działalność plecówki, w sierpniu 1914 roku ulokowano tu szpital. Po ponownym zajęciu Lwowa przez wojska austriackie w czerwcu 1915 roku wznowiono działalność dydaktyczną. Jednak już w 1918 roku w rezultacie opanowania Lwowa przez Ukraińców zajęcia przerwano, w rezultacie prowadzonych walk gmachy uczelni doznały zniszczeń.

Wielu studentów broniących Lwowa zginęło. To im poświęcono odsłonięty w 1925 roku w ogrodach Politechniki pomnik, jak również wmurowaną w gmachu głównym uczelni tablicę. Udział studentów w wojnie polsko – radzieckiej był bardzo duży, w semestrze zimowym 1920/1921 roku na ogólną liczbę 1867 studentów w wojsku znalazło się 1506 osób. Powrót do normalnego funkcjonowania uczelni rozpoczęto uroczystą inauguracją w dniu 10 stycznia 1921 roku. Nową nazwę uczelni – Politechnika Lwowska wprowadził statut z dnia 28 czerwca 1921 roku.

Przez cały okres międzywojenny najlichnieszym wydziałem był wydział Mechaniczny. Liczba studiujących tu osób wzrosła z 383 w roku 1918/1919 do 1348 w roku 1938/1939. Drugim pod względem liczebności był wydział Inżynierii Lądowej i Wodnej. Ponadto istniały tu jeszcze wydziały: Architektoniczny, Chemiczny, Rolniczo – Lasowy, Ogólny oraz funkcjonujący tylko jeden rok wydział Wojskowy.

Politechnikę Lwowską w latach międzywojennych ukończyło 4572 studentów. Uczelnia miała prawa nostryfikacji dyplomów zagranicznych, jak również nadawania tytułów inżynierskich osobom nie mającym wykształcenia akademickiego. W tym okresie nostryfikowano tu 80 dyplomów. Biorąc pod uwagę ilość osób, które skorzystały z możliwości zdania odpowiednich egzaminów celem uzyskania dyplomu inżyniera bez wykształcenia akademickiego, liczbę wydanych dyplomów szacuje się na 5000.

2.4. Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny w Puławach (1862)

Następną polską wyższą uczelnią techniczną był utworzony w 1862 roku w Puławach Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny. Uczelnia ta miała 5 wydziałów: Rolniczy, Leśny, Mechaniczny, Inżynierii Cywilnej oraz Chemiczno – Górniczy. Na wydziałach Leśnym i Rolniczym nauka miała trwać 2 lata, zaś na wydziałach technicznych 3 lata. W 1862 roku przyjęto do Instytutu 356 słuchaczy, przy czym na wydział Inżynierii Cywilnej 134, Mechaniczny – 53, Chemiczno-Górniczy – 14, Rolniczy – 108, Leśny – 47. Po. Dyrektora został Dominik Okniński. Zajęcia w uczelni trwały zaledwie trzy miesiące, wybuch powstania styczniowego położył kres działalności placówki w tym kształcie.

2.5. Warszawski Instytut Politechniczny im. cara Mikołaja II (1898–1915)

Dopiero w końcu XIX wieku powstała w Warszawie następna wyższa uczelnia techniczna – Instytut Politechniczny im. cara Mikołaja II. Został on utworzony w 1898 roku. Początkowo uczelnia miała 3 wydziały: mechaniczny, inżynieryjno-budowlany i chemiczny. W okresie późniejszym utworzono wydział górniczy.

W pierwszym roku akademickim przyjęto 250 osób. W początkowym okresie funkcjonowania uczelni, tj. do 1905, roku studentami byli głównie Polacy, jednak językiem wykładowym był rosyjski, Rosjanie też w głównej mierze stanowili kadre profesorską. Problemy narodowościowe, protest przeciw rusyfikacji, dyskryminacji polskiego języka był celem potężnej manifestacji jaka odbyła się w dniu 28 stycznia 1905 roku w dużej auli gmachu głównego. Odpowiedzią władz było zamknięcie uczelni na czas nieokreślony w dniu 31 stycznia 1905 roku.

Instytut im. cara Mikołaja II wznowił działalność w 1908 roku, była to już uczelnia rosyjska, bojkotowana przez polską młodzież. W 1915 roku wskutek działań wojennych przeniesiony został do Niżnego Nowgorodu. Egzystował tam jeszcze przez kilka lat jako Instytut Warszawski.

2.6. Politechnika Warszawska (1915)

Tymczasem w Warszawie, w byłym gmachu Instytutu, w dniu 15 listopada 1915 roku nastąpiło uroczyste rozpoczęcie działalności Politechniki Warszawskiej. Pierwszym rektorem uczelni został profesor Zygmunt

Straszewicz – inżynier mechanik, absolwent Wyższej Szkoły Technicznej w Zurychu. W strukturze ówczesnej Politechniki istniały wydziały: Inżynierii Budowlanej i Inżynierii Rolnej, Architektoniczny, Chemiczny, Budowy Maszyn i Elektrotechniczny.

W pierwszym roku funkcjonowania placówki przyjęto 615 słuchaczy, w następnych latach liczba ta znacznie wzrosła, dwa lata później tj. w r. ak. 1917/1918 wynosiła już 1335 osób, przy liczbie 2540 studentów ogółem. W ostatnim roku przed II wojną światową w Politechnice Warszawskiej studiowały już 4673 osoby na wszystkich latach.

W dwudziestoleciu międzywojennym dyplomem ukończenia Politechniki Warszawskiej legitymowało się 6200 osób.

Ostatnim wybranym przed II wojną światową rektorem Politechniki był profesor Kazimierz Drewnowski, którego kandydaturę zatwierdził prezydent w czerwcu 1939r. Obowiązki swe zaczął on pełnić od 1 września 1939 roku przystępując natychmiast do zabezpieczania gmachów i urzędzeń przed zniszczeniami wojennymi. Jednak już rok później, tj. we wrześniu 1940 r., zlikwidowano formalnie funkcję rektora, a profesora Drewnowskiego mianowano zarządcą. Od 1 kwietnia 1942 r. na bazie Politechniki rozpoczęła działalność Państwowa Wyższa Szkoła Techniczna przejmując całość majątku oraz wszystkich jej pracowników.

Dyrektorem placówki został profesor Albert Guttinger z Norymbergii, zaś profesor Drewnowski jego zastępcą. Zajęcia rozpoczęło tu ponad 1500 słuchaczy.

Po aresztowaniu profesora Drewnowskiego w listopadzie 1942 roku, pełniącym obowiązki rektora został profesor Stefan Straszewicz. Kontynuował on wypracowane, dotychczasowe formy nauczania jawnego i tajnego.

Powojenna działalność Politechniki Warszawskiej przez pierwsze miesiące jej funkcjonowania związana była z Lublinem. Zajęcia rozpoczęto tu 22 stycznia 1945 roku, pełniącym obowiązki rektora został profesor Władysław Kuczewski. Funkcję swą sprawował do 30 maja tegoż roku, kiedy na własną prośbę został z niej zwolniony. W lipcu 1945 roku studiowało w Lublinie 785 studentów, przy czym na Wydziale Elektryczno – Mechanicznym – 415 osób, Wydziale Inżynierii 220 osób, a na Wydziale Architektury – 150 słuchaczy. Wykłady semestru letniego zakończono w połowie września 1945 roku. Jednak już od lipca trwały prace przygotowawcze do likwidacji lubelskiej placówki. Większość pracowników i studentów przeszła do Warszawy. Rektorem warszawskiej uczelni został profesor Edward Warchałowski pełniący już tę funkcję w latach 1933/1934 – 1935/1936. Na lata jego powojennych kadencji rektorskich przypadł najtrudniejszy okres odbudowy i rozbudowy uczelni. Pomimo olbrzymich trudności finansowych remontowano i oddawano do użytku kolejne budynki uczelni. Szybko

zdołano odbudować zarówno stan kadry naukowej jak i liczbę studiujących. W swej tradycji obecna Politechnika Warszawska odwołuje się do Szkoły Przygotowawczej w niej upatrując swych korzeni.

2.7. Politechnika Gdańska (1904)

Dążąc do związania Gdańska z Rzeszą oraz mając na względzie uprzemysłowienie tych terenów podjęto w końcu XIX wieku zamysł utworzenia w tym mieście wyższej uczelni technicznej. Do budowy gmachów uczelni przystąpiono w 1900 r., zaś już 6 października 1904 r. w obecności cesarza Wilhelma II nastąpiło uroczyste otwarcie Politechniki Królewskiej w Gdańsku. Uczelnia miała 6 wydziałów: Architektury, Inżynierii Budowlanej, Maszynowy i Elektrotechniki, Budowy Okrętów i Maszyn Okrętowych, Chemii oraz Nauk Ogólnych. W okresie do wybuchu I wojny światowej uczelnię ukończyło 690 absolwentów. Jednak odsetek studiujących tu Polaków był niewielki, wynosił nie więcej niż 3%. Absolwent uczelni otrzymywał tytuł inżyniera dyplomowanego, uznawany przez polskie ustawodawstwo jako równoznaczny z polskimi dyplomami, jednak podlegał nostryfikacji. Po I wojnie światowej władze polskie czyniły starania o przejęcie uczelni, ale na mocy ustawy z lipca 1921 r. przyznano ją Wolnemu Miastu Gdańsk, zmieniono nazwę na Politechnikę Wolnego Miasta Gdańska. W okresie międzywojennym odsetek studiujących tu Polaków wynosił od kilkunastu do 30%.

Szacuje się że liczba Polaków absolwentów Politechniki Gdańskiej w latach 1904 – 1939 sięgała 500 osób.

2.8. Akademia Górnicza w Krakowie (1919)

Z początkiem XX wieku podjęto problem utworzenia w Krakowie wyższej szkoły technicznej o profilu górniczym. W 1912 r. Delegacja Górników i Hutników Polskich wystąpiła do władz austriackich z takim właśnie wnioskiem. Po wyrażeniu zgody przez Ministerstwo Robót Publicznych w tymże roku utworzono Komitet Organizacyjny Studiów Górniczych pod przewodnictwem prof. Józefa Morozowicza z UJ, zaś na początku 1914 roku wysłano do Wiednia wnioski o nominację 6 pierwszych profesorów uczelni. Wybuch I wojny światowej zatrzymał realizację przyjętych zamierzeń. Jednak wkrótce po odzyskaniu niepodległości wznowiono działalność Komitetu Organizacyjnego, skutkiem czego 20 października 1919 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski dokonał uroczystego otwarcia Akademii Górniczej.

czej. Zrealizowano rozpisany jeszcze przed wojną projekt budowy gmachów uczelni przy Al. Mickiewicza. Akademia kształciła studentów na dwóch wydziałach: Górniczym i Hutniczym. Studia trwały 4 lata, praktyki trwające 6 tygodni odbywano po I i III roku studiów. Skład narodowościowy słuchaczy był niemal jednolity – ponad 95 % stanowili Polacy. Liczba studentów szybko rosła, od 81 osób w r. ak. 1919/1920 do 604 w r. ak. 1938/1939. Akademia Górnicza miała prawa nostryfikacji dyplomów uczelni zagranicznych, w okresie międzywojennym nostryfikowano tu 95 dyplomów. Liczba absolwentów uczelni w tym okresie wynosiła 795 osób.

Po zakończeniu II wojny światowej oraz ustaleniu nowych granic Polski, na terenie kraju pozostała Politechnika w Gdańsku, Akademia Górnicza w Krakowie oraz Politechnika Warszawska tymczasowo działająca w Lublinie. Ten krótki lubelski epizod PW oraz równie krótka działalność Instytutu Politechnicznego w Puławach w 1862 roku, to jedyne ślady inicjatyw dotyczących wyższego szkolnictwa technicznego na Lubelszczyźnie.

Bibliografia

1. J. Miąso. Szkolnictwo zawodowe w Królestwie Polskim w latach 1815-1915. Wyd. PAN, Wrocław-Warszawa-Kraków 1966.
2. J. Piłatowicz. Kadra inżynierów w dwudziestoleciu międzywojennym. Prace Instytutu Nauk Ekonomiczno – Społecznych Politechniki Warszawskiej, Pedagogika, z. 50, 1992, s. 5 – 97.
3. J. Piłatowicz. Profesorowie Politechniki Warszawskiej w dwudziestoleciu międzywojennym. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1999.
4. Z. Popławski. Dzieje Politechniki Lwowskiej 1844 – 1945. Wrocław – Warszawa – Kraków 1992.
5. A. Rodkiewicz. Pierwsza politechnika polska 1825 – 1831. Monografie w zakresie dziejów nowożytnych, Kraków i Warszawa 1904.
6. W. Zajączkowski. C.K. Szkoła Politechniczna we Lwowie. Nakładem Szkoły Politechnicznej, Lwów 1894.

Krystyna Schabowska

ZARYS HISTORII UCZELNI

Powstanie i rozwój Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie

Tradycje kształcenia technicznego w naszym regionie południowo-wschodnim sięgają lat 60-tych XIX stulecia, kiedy to powstał Instytut Politechniczny w Puławach. Instytut Puławski istniał zaledwie kilka miesięcy i został zdecydowanie zlikwidowany po wybuchu Powstania Styczniowego. Wydarzeniem o epizodycznym charakterze było także uruchomienie studiów przez Politechnikę Warszawską w Lublinie (9.01.1945 roku), po jego wyzwoleniu. Zajęcia zorganizowano na dwóch Wydziałach – Mechanicznym i Elektrycznym w budynkach szkolnych przy ul. 22 Lipca 10 oraz przy Alejach Racławickich 7. Zrealizowano dwa semestry studiów (bez przerwy wakacyjnej w okresie od 09.01.1945 do 30.09.1945 roku) ze studentami, którzy rozpoczęli studia przed wojną w Politechnikach: Warszawskiej, Gdańskiej i Lwowskiej i nie ukończyli ich w systemie tajnego nauczania podczas okupacji.

Następny rok akademicki 1945/46 Politechnika Warszawska inaugurowała w październiku już w wyzwolonej Warszawie, w Lublinie zaś pozostała grupa inżynierów mechaników i elektryków, specjalistów z lubelskich zakładów przemysłowych, którzy byli zatrudnieni przez tę Uczelnię jako wykładowcy. To oni – już w roku 1945 – dostrzegli potrzebę zorganizowania w regionie wyższej szkoły technicznej, rozpoczęli określone prace rozpoznawcze i planistyczne a od roku 1950, jako członkowie Lubelskiego Oddziału Naczelnej Organizacji Technicznej, podjęli bardzo intensywne działania zmierzające do powołania Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie. W tym czasie, w całym kraju rodziły się takie inicjatywy, tworzone również niepaństwowe szkoły inżynierskie – NOT.

Specyfiką Lubelszczyzny było to, iż w tym zrujnowanym przez wojnę, jak cały kraj –regionie, nie było niemal żadnych tradycji przemysłowych. W drugiej połowie XIX wieku i na przełomie wieków XIX i XX rozwijał się tutaj głównie drobny przemysł rolno-spożywczy, tj. młynarstwo, gorzelnic-

two, browarnictwo, przemysł drzewny i później – cukrownictwo, przemysł garbarski, tytoniowy oraz w niewielkim zakresie produkcja maszyn i narzędzi rolniczych i produkcja wag. Ten najbardziej chyba zaniedbany rejon rolniczy w Polsce dostrzegł pewną szansę w uprzemysłowieniu w okresie międzywojennym, nie zdołał jej jednakże zdyskontować znaczniejszymi osiągnięciami i Lubelszczyzna w całym tym okresie była zaliczana do tzw. Polski B, co oznaczało tereny zacofane, zarówno gospodarczo, jak i kulturalnie.

Bezpośrednio po wyzwoleniu Lublin stał się tymczasową stolicą Polski (1.08.1944 – 1.02.1945 r.) i tutaj rodziły się pierwsze koncepcje i decyzje dotyczące przywrócenia działalności przemysłowej. W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych podjęto budowę całego szeregu dużych zakładów przemysłowych: Fabryki Samochodów Ciężarowych, Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku, Fabryki Maszyn Rolniczych, Zakładów Wytwórczych Sprzętu Instalacyjnego w Poniatowej, Kraśnickiej Fabryki Wytrobów Metalowych i wielu innych fabryk i przedsiębiorstw. W porównaniu z innymi regionami kraju na Lubelszczyźnie pojawił się więc szczególnie dokliwy niedobór kadr technicznych, inżynierskich.

W związku z zaistniałą sytuacją, ówczesny przewodniczący Lubelskiego Oddziału Naczelnej Organizacji Technicznej Stanisław Podkowa, w trakcie zgromadzenia wyborczego w dniu 19.03.1950 r. wraz z M. Kwietniem, B. Wilczewskim i innymi powołał Komitet Organizacyjny, którego celem było utworzenie w Lublinie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. W dniu 7.04.1950 r. S. Podkowa i J. Rogowski – jako przewodniczący i sekretarz Zarządu Okręgu NOT, wystąpili do Rady Głównej NOT z wnioskiem o uruchomienie – już od lata tegoż roku – kształcenia w systemie wieczorowym. Odpowiednie działania przygotowawcze podjął także Komitet Organizacyjny z przewodniczącym Mieczysławem Krzywickim oraz sekretarzem Włodzimierzem Ginko. Komitet wspólnie z Biurem Regionalnym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w Lublinie w dniu 4.05.1950 r. przedłożył Radzie Głównej NOT obszerne uzasadnienie merytoryczne i ekonomiczne konieczności powołania w Lublinie uczelni technicznej. Z inicjatywy Zarządu Okręgu NOT i Komitetu Wojewódzkiego PZPR 26.08.1950 r. zwołano nadzwyczajne posiedzenie z udziałem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie. Celem tego zgromadzenia było wspólne wystąpienie do władz centralnych o zgodę na utworzenie WSInż. W tym samym dniu WRN podjęło uchwałę o pełnym poparciu dla starań NOT oraz zapewnieniu szkole odpowiednich pomieszczeń dla rozpoczęcia działalności. Tymczasową siedzibą uczelni miał być budynek zlokalizowany przy ulicy Długosza 2 i wykorzystywany wspólnie z Państwową Szkołą Budowlaną.

Na decyzję władz centralnych, powołującą WSInż. trzeba było jednakże czekać bardzo długo. W 1952 roku Minister Szkolnictwa Wyższego powierzył S. Podkowie funkcję „organizatora” Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. S. Podkova wraz z całą grupą inżynierów (Mieczysławem Krzywickim, Brunonem Wilczewskim, Leonidem Kacejko, Włodzimierzem Ginko, Włodzimierzem Marciniakiem, Stefanem Ziemnickim, Mieczysławem Kadłubskim, Włodzimierzem Fąfrowiczem, Pawłem Skrzetuskim, Jakubem Batem, Marianem Wójcikiem i innymi) wzmógł wysiłki i podjął wszelkie możliwe starania na rzecz stworzenia warunków dla powołania WSInż. Po wielu monitach i memoriałach wysiłki te okazały się w końcu owocne i Rada Ministrów swoją Uchwałą nr 341 z dnia 13 maja 1953 roku powołała Wieczorową Szkołę Inżynierską w Lublinie.

Minister Szkolnictwa Wyższego oficjalnie powołał S. Podkowę na „organizatora WSInż.” i jednocześnie dziekana Wydziału Mechanicznego – jedynego wówczas wydziału w Uczelni. Rektorem Uczelni został mianowany prof. dr hab. Stanisław Ziemecki, Kierownik Katedry Fizyki Doświadczalnej UMCS w Lublinie, wybitny przyrodnik, niekwestionowany autorytet naukowy i moralny.

W dniu 24.08.1953 r. odbył się pierwszy egzamin wstępny na WSInż., zaś 1 listopada - pierwsza inauguracja roku akademickiego, w trakcie której dla 107 studentów, rozpoczynających naukę w WSInż. – rektor prof. S. Ziemecki wygłosił wykład inauguracyjny nt. „ Rewolucja w Epoce Odrodzenia”. Inauguracja ta odbyła się w budynku fizyki Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej przy ul. Nowotki (obecnie Plac Marii Curie-Skłodowskiej) i stanowiła historyczny efekt 8-letnich starań o utworzenie w Lublinie uczelni technicznej, obok już istniejących.: Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Akademii Medycznej.

Głównym celem powołanej Uczelni było kształcenie kadr technicznych. W założeniach organizacyjnych planowano powołanie czterech wydziałów: inżynierii lądowej i wodnej (przygotowującego specjalistów: budowlano – konstrukcyjnych, kolejowych, drogowych oraz budownictwa i planowania osiedli wiejskich), mechanicznego (przygotowującego w zakresie obróbki mechanicznej, techniki cieplnej oraz techniki kolejowo - ruchowej), elektrycznego (przygotowującego specjalistów: instalatorów, sieciowców oraz inżynierów telefonii i telegrafii) i chemicznego (kształcącego w zakresie: cukrownictwa i przemysłu spożywczego). Nowo powstała jedno-wydziałowa uczelnia nie miała żadnej bazy materialnej i ani jednego metra kwadratowego własnych pomieszczeń – posiadała natomiast władze akademickie i administracyjne, 107 studentów, kilku wykładowców i odpowiednie pieczęcie urzędowe.

**AKT POWOŁANIA
WIECZOROWEJ SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ**

**UCHWAŁA NR 341 RADY MINISTRÓW Z DNIA
13.V.1953 R. W SPRAWIE UTWORZENIA WIECZORO-
WEJ SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ W LUBLINIE GŁOSI:
NA PODSTAWIE ART. 4 USTAWY Z DNIA
15.XII.1951 R. O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I O
PRACOWNIKACH NAUKI (DZ. U. Z 1952 R. NR 6,
POZ. 38) ZARZĄDZA SIĘ CO NASTĘPUJE:**

§ 1.

**TWORZY SIĘ WIECZOROWĄ SZKOŁĘ INŻYNIER-
SKĄ W LUBLINIE.**

§ 2.

**WYKONANIE UCHWAŁY PORUCZA SIĘ MINISTRO-
WI SZKOLNICTWA WYŻSZEGO.**

§ 3.

**UCHWAŁA WCHODZI W ŻYCIE Z DNIEM OGŁO-
SZENIA Z MOCĄ OD DNIA 1 CZERWCA 1953 R.**

**PREZES RADY MINISTRÓW
BOLESŁAW BIERUT**

Dzięki różnorodnym staraniom rektora S. Ziemeckiego i dziekana S. Podkowy uzyskano: 2 pokoje w Technikum Budowlanym z przeznaczeniem na rektorat, salę wykładową w Zasadniczej Szkole Metalowej, salę w Technikum Chemicznym (tę decyzję Minister Przemysłu Chemicznego obwarował żądaniem, aby w zamian S. Podkowa przyjął wykłady w Technikum) oraz możliwość korzystania z pracowni studenckich przeznaczonych dla studentów Sekcji Fizyki UMCS.

19.01.1956 roku zmarł prof. Stanisław Ziemecki. Funkcję rektora Uczelni na okres 17 lat objął mgr inż. Stanisław Podkova. W roku 1958 Prezydium WRN w Lublinie, po decyzji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego o wstrzymaniu naboru studentów na I rok studiów ze względu na nieodpowiednie warunki lokalowe, przydzieliło wreszcie dla WSIInż. zabytkowy pałac Sobieskich przy ulicy J. Dąbrowskiego 13 (obecnie ul. Bernardyńskiej 13), zajmowany dotąd przez Dyрекcję Okręgową Kolei Państwowych. Adaptacja i wyposażenie budynku trwały bez mała trzy lata, ale 10-ta inauguracja roku akademickiego w WSIInż. odbyła się już we własnej siedzibie (1.12.1962 r.). Koszty adaptacji tego gmachu oraz wyposażenia większości laboratoriów poniosły głównie największe zakłady przemysłowe Lubelszczyzny.

Pałac Sobieskich przy ul. Bernardyńskiej 13. Pierwszy obiekt WSIInż.

Wykład inauguracyjny „O analogii i abstrakcji w matematyce” wygłosił prof. Adam Bielecki, a rektor S. Podkowa w swoim wystąpieniu z ogromną satysfakcją ogłosił: „Po dziesięciu latach tułaczki i korzystania z gościnności różnych szkół lubelskich Uczelnia znalazła się nareszcie we własnym gmachu. Nikt już dzisiaj nie stawia pod znakiem zapytania istnienia naszej Uczelni”. I rzeczywiście, Uczelnia zaczęła krzepnąć, uzyskiwać coraz znaczniejsze dotacje i pomoc WRN oraz największych zakładów przemysłowych Lubelszczyzny, zarówno w formie przekazywanych środków na zakup aparatury, jak też maszyn i urządzeń dla tworzonych laboratoriów.

Przejawem umacniania się Uczelni było także powstanie Towarzystwa Przyjaciół WSIInż. (2.02.1961 r.) oraz powołanie Komitetu Międzyuczelnianego ds. Współpracy z WSIInż. (1962 r.), w skład którego weszli przedstawiciele UMCS, Politechniki Warszawskiej i WSR w Lublinie. Przewodniczącym Komitetu został prof. UMCS Andrzej Waksmundzki, wielce zasłużony i zawsze życzliwy dla naszej Uczelni. Pierwszym prezesem Towarzystwa Przyjaciół WSIInż. został Mieczysław Martyn (ówczesny I Sekretarz KM PZPR, później prezydent miasta), wiceprezesami: Zdzisław Różycki i Marian Kwiecień.

W tym czasie władze wojewódzkie przyznały 2 ha terenu przy ulicy Nadbystrzyckiej na lokalizację budynków przyszłej „dziennej uczelni technicznej”. Przyznano też środki na wykonanie dokumentacji budowy miasteczka akademickiego przy ulicy Nadbystrzyckiej. Wszystkie te działania, z dużymi oporami, zmierzały jednakże do przekształcenia WSIInż. w przyszłości w liczący się ośrodek kształcenia kadr technicznych, w centrum kształcenia i doskonalenia inżynierów całej południowo-wschodniej Polski. Zdano sobie sprawę, że istnienie i rozwój Szkoły jest niezmiernie ważny dla miasta i województwa i doraźne rozwiązania, np. spraw lokalowych, nie uchronią przed zagrożeniem, w jakim znalazła się Uczelnia w roku 1958.

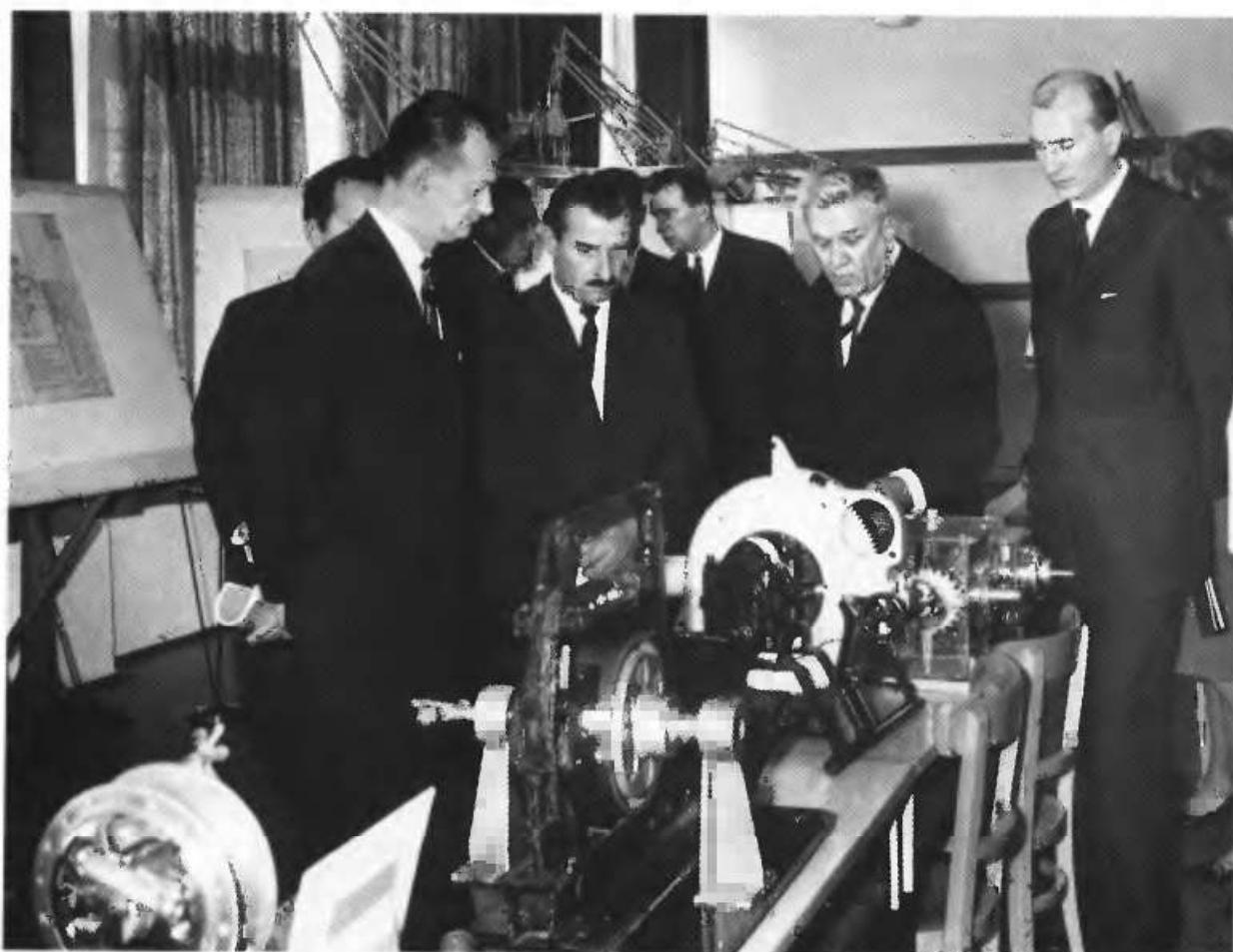
W 1957 roku Uczelnię opuścił pierwszy rocznik absolwentów (8 osób spośród 14 zdających), w 1958 kolejny, drugi (35 osób spośród 41 zdających) itd. Do roku 1963 Szkoła przygotowała 199 absolwentów – inżynierów, spośród których 65 zatrudniała FSC, 67 – WSK Świdnik, 10 - Lubelska Fabryka Wag, 10- Lubelska Fabryka Maszyn Rolniczych itd. Godnym podkreślenia jest fakt, że to absolwenci Uczelni - będąc jej naturalnymi ambasadorami w przemyśle i gospodarce - przełamali niedowierzanie i ostrożność wobec jej możliwości i to oni zjednali dla niej przychyłność największych zakładów przemysłowych regionu i całej społeczności Lubelszczyzny. W FSC utworzono 3 laboratoria studenckie, ponadto z Fabryki przekazano Uczelni nieodpłatnie wiele maszyn i urządzeń (tokarki, szlifierki, wiertarki, frezarki, ostrzałki itp.). Kraśnicka Fabryka Wyrobów Metalowych przekazała 2 tokarki, szlifierkę i inny drobny sprzęt, WSK Świd-

Rektor Stanisław Podkova przyjmuje Sztandar WSIŃ. ufundowany przez Towarzystwo Przyjaciół WSIŃ. – wręcza przewodniczący Mieczysław Martyn

nik – strugarkę, szlifierkę i automat tokarski. Sporo urządzeń i narzędzi Uczelnia otrzymała także od Miejskiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego, Elektromontażu oraz Dyrekcji Okręgowej PKP w Lublinie. Władze miasta i województwa w planach rozwojowych zaczęły uwzględniać istnienie i perspektywę rozwoju – także uczelni technicznej – WSIŃ. Lokalna prasa i radio dostrzegły problemy z jakimi boryka się „najmłodsza uczelnia Lublina” i zaczęły publikować poważne analizy, wypowiedzi i informacje; dotąd ograniczano się raczej do bardzo krótkich, lapidarnych notek, dotyczących np. faktu „iż w WSIŃ. podjęła studia pierwsza kobieta, pracownica fabryki cukierków „Pszczółka” – Pani Kazimiera Strąk” (Sztandar Ludu z 22.12.1954 r.)

Krąg osób zainteresowanych rozwojem Uczelni szybko się powiększał, rodziło się wiele inicjatyw wspomagających ten rozwój. Jedną z nich

Pierwsze stanowiska laboratoryjne – objaśnia rektor S. Podkowa (drugi od prawej), honorowy gość - I sekr. KW PZPR w Lublinie Władysław Kozdra (czwarty od prawej)

była konferencja zorganizowana 20.09.1962 r., która w całości poświęcona została perspektywom i możliwościom rozwoju wyższej szkoły technicznej w Lublinie. Wzięli w niej udział: Władysław Kozdra (I Sekretarz KW PZPR), Jerzy Bukowski (rektor Politechniki Warszawskiej), Grzegorz Seidler (Rektor UMCS), Włodzimierz Żuk (prorektor UMCS), Andrzej Waksmundzki (przewodniczący komitetu Międzyuczelnianego ds. Współpracy z WSIInż.), Mieczysław Martyn (Prezes Towarzystwa Przyjaciół WSIInż.), Janusz Haman (przedstawiciel WSR) oraz przedstawiciele wszystkich większych zakładów Lubelszczyzny. Wyniki obrad i dyskusji stanowiły ważny element tworzonych planów rozwojowych uczelni na najbliższe lata.

Obok bazy lokalowej i technicznej, główną barierą rozwoju Uczelni był niedobór kadry naukowej. Utrzymywanie dobrego poziomu studiów zapewniała grupa pracowników UMCS, WSR i Politechniki Warszawskiej. Egzaminy dyplomowe przyjmowała przez pierwsze lata komisja złożona niemal wyłącznie z profesorów spoza Lublina (Władysław Gwiazdowski, Janusz Tymowski, Ludwik Uzarowicz – profesorowie Politechniki War-

szawskiej). Zaczęto więc zachęcać wybitnych pracowników przemysłu do podejmowania pracy w WSInż. i pod koniec pierwszej dekady funkcjonowania uczelni, tj. do 1963 roku na stałe zatrudnionych było już 40 wykładowców i około 20 pracowników pomocniczych (sześciu pracowników posiadało stopień doktora nauk). Z tej grupy większość związała się z Uczelnią na cały okres swojej pracy zawodowej, niektórzy pracują do chwili obecnej. Wspomnijmy przynajmniej niektórych: Stanisław Podkowa (od 16.05.1953 r. - budowa maszyn, mechanika), Adam Bielecki (od 1.09.1953 r. - matematyka), Stanisław Dobrzycki (od 1.02.1954 r. - matematyka), Janina Helmanowa - (od 1.09.1953 r. - lektor języka rosyjskiego), Romuald Zwoliński (od 1.09.1954 r. - budowa maszyn), Stanisław Tański (od 1.02.1955 r. - rysunek techniczny), Seweryn Bobiński (od 1.02.1955 r. - obrabiarki), Bogdan Brzosko (od 1.02.1955 r. - projektowanie części maszyn), Tadeusz Wangrat (od 1.02. 1955 r. - projektowanie części maszyn), Mieczysław Romuald Krzywicki (od 1.09.1955 r. - elektrotechnika), Ryszard Cylc (od 1.09. 1955 r. - technologia budowy maszyn), Bogumił Kądziołka (od 1.02.1955 r. - obróbka skrawaniem), Kazimierz Zagórski (od 1.09.1955 r. - chemia), Włodzimierz Ginko (od 1.09.1955 r. - geometria wykreślna), Konstanty Radziszewski (od 1.09.1955 r. - geometria wykreślna, Jerzy Budzyński (od 1.02.1956 r. - maszynoznawstwo), Marian Mastalerz (od 1.10.1956 - wytrzymałość materiałów), Andrzej Zdanowicz (od 1.10.1957 r. - ekonomika i organizacja przedsiębiorstw), Wacław Jaśkiewicz od 1.10.1956 r. - metaloznawstwo, obróbka cieplna), Kazimierz Sobiesiak (od 1.09. 1958 r. - wytrzymałość materiałów), Mikołaj Waleszka (od 1.10.1960 r. - ekonomia), Stanisław Czarnecki (od 1.10.1957 r. - lektor języka niemieckiego), Romana Szczesna (od 1957 r. - kierownik dziekanatu), Ksenia Szuba (od 1957 r. - kierownik działu spraw osobowych), Tadeusz Rosiński (od 1.09.1962 r. - geometria wykreślna, rysunek techniczny), Kazimierz Lutek (od 1.07.1963 r. - obróbka skrawaniem), Edward Śpiewła (od 1.09.1963 r. - fizyka), Danuta Hrywniak (od 1.02.1963 r. - kreślenie, fotografia, opracowania plastyczne), Alicja Jacniacka (od 1.02.1963 r. - kreślenie).

Koniec pierwszej dekady istnienia Uczelni i początek drugiej można więc uznać za ważny, wręcz przełomowy w dziejach jej rozwoju, gdyż uzyskano własny gmach (przy ulicy Dąbrowskiego 13), skompletowano podstawową kadrę dydaktyczną, administracyjną i obsługi, utworzono kilka własnych pracowni dydaktycznych i pierwszych zespołów naukowych. Ważną rolę w tych ostatnich działaniach odegrali: prof. Janusz Tymowski, prof. Ludwik Uzarowicz, prof. Eugeniusz Górski, prof. Zygmunt Pancewicz, prof. Zdzisław Grunwald, prof. Ryszard Krawczyński, prof. Zbigniew Grabowski (wszyscy z Politechniki Warszawskiej), prof. Adam Bielecki, prof.

Andrzej Waksmundzki, prof. Włodzimierz Żuk (z UMCS), prof. Janusz Haman, prof. Jacek Orzechowski, doc. Andrzej Zdanowicz, (z WSR), doc. Stefan Wieluński (z AM) i wielu innych.

10.09.1962 r. Wieczorowa Szkoła Inżynierska w Warszawie i Wieczorowa Szkoła Inżynierska w Lublinie podpisały ważne porozumienie o utworzeniu Międzyuczelnianego Studium Budownictwa. W październiku 1962 r. w WSInż. w Lublinie podjęło naukę 82 słuchaczy tegoż Studium. Inicjatywa ta miała na celu stworzenie warunków organizacyjnych dla szybkiego powołania wydziału budownictwa, kształcącego kadry techniczne w zakresie najbardziej chyba deficytowym dla Lubelszczyzny.

W roku 1963 władze Uczelni wystąpiły o zgodę na utworzenie wydziałów: Elektrycznego i Budownictwa. W konsekwencji w roku akademickim 1963/64 wyodrębniono w Wydziale Mechanicznym nowy kierunek studiów „Elektrotechnika”, zaś w roku akademickim 1964/65 powstał formalnie Wydział Elektryczny, kształcący w zakresie elektrotechniki przemysłowej. Pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego został jego organizator, autor kilku podręczników z zakresu maszyn elektrycznych – Mieczysław Romuald Krzywicki, prodziekanem zaś – Leonid Kacejko, inżynier elektrotechniki, cieszący się dużym autorytetem w środowisku lubelskim i w kraju. W ramach struktury Wydziału Elektrycznego utworzono: Zespół i Pracownię Elektrotechniki, Zespół i Pracownię Miernictwa Elektrycznego, Zespół i Pracownię Maszyn i Napędów Elektrycznych, Zespół i Pracownię Automatyki i Elektroniki.

W roku 1965 decyzją Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w WSInż. w Lublinie powołano kolejny Wydział Budownictwa Lądowego. Wydział powstał na bazie w/w Studium Budownictwa a jego dziekanem został dr inż. Stanisław Matyaszewski uznany projektant i konstruktor wielu znaczących obiektów w Warszawie i w Lublinie.

W tym czasie Wydział Mechaniczny prowadził kształcenie także poza Lublinem, w punktach konsultacyjnych przy Kraśnickiej Fabryce Wytwarzania Metalowych w Kraśniku oraz przy Zakładach Wytwórczych Sprzętu Instalacyjnego w Poniatowej. Oczywiście były to nadal studia wieczorowe dla pracujących. Coraz intensywniej władze Uczelni czyniły jednakże starania o możliwość kształcenia młodzieży w systemie dziennym.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 kwietnia 1965 roku

**w sprawie przekształcenia
Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej
w Wyższą Szkołę Inżynierską**

Na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 68, poz. 336 i z 1965 Nr 14, poz. 98) zarządza się, co następuje:

— § 1 —

Wieczorową Szkołę Inżynierską w Lublinie przekształca się w Wyższą Szkołę Inżynierską.

— § 2 —

Wyższa Szkoła Inżynierska w Lublinie prowadzi nauczanie w trybie studiów dziennych oraz studiów wieczorowych i zaocznych.

— § 3 —

Wyższa Szkoła Inżynierska w Lublinie wydaje absolwentom dyplomy stwierdzające ukończenie studiów na odpowiednim wydziale i nadanie zawodowego tytułu inżyniera.

— § 4 —

Studenci Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie stają się studentami Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie.

— § 5 —

Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Szkolnictwa Wyższego.

— § 6 —

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1965 roku.

Prezes Rady Ministrów
J. CYRANKIEWICZ

Wyższa Szkoła Inżynierska – wzrost samodzielności

Starania o przemianowanie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie w Wyższą Szkołę Inżynierską – z możliwością kształcenia w systemie studiów dziennych, kierownictwo Uczelni podjęło formalnie w roku 1964. Wyjątkowo życzliwym rzecznikiem tej sprawy był przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie – gen. Paweł Dąbek. W liście do Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 09.05.1964 r. pisał: „młodzież z Lubelszczyzny podejmująca studia politechniczne w Warszawie, Gdańsku czy Wrocławiu napotyka duże trudności. Niektórzy z nich po pewnym czasie przerywają studia na skutek trudnych warunków materialnych, szczególnie wówczas, gdy nie mogą z różnych względów otrzymać stypendiów i miejsca w domach akademickich. Dla nich możliwość studiowania w Lublinie byłaby wielką życiową szansą i tego rodzaju głosy słyszymy ciągle wśród młodzieży i rodziców”.

Rektor WSIŹ. Stanisław Podkowa przedłożył Ministrowi Szkolnictwa Wyższego podobne uzasadnienia potwierdzone danymi z rozpoznania realnego zapotrzebowania na kadrę inżynierską w regionie.

Intensywne starania Kierownictwa Uczelni, kierownictwa władz partyjnych i państwowych miasta i województwa sprawiły, że Rada Ministrów swoim Rozporządzeniem z dnia 28.04.1965 roku przekształciła Wieczorową Szkołę Inżynierską w Wyższą Szkołę Inżynierską – z prawem kształcenia w systemie studiów dziennych, wieczorowych i zaocznych. Decyzja ta ziściła – przynajmniej w części – marzenie inicjatorów utworzenia w Lublinie akademickiej uczelni technicznej. Ogłoszone egzaminy wstępne na studia dzienne na trzech wydziałach WSIŹ., społeczność Lubelszczyzny odnotowała z dużym uznaniem i zadowoleniem.

W tej nowej sytuacji organizacyjnej Uczelni dziekanami poszczególnych wydziałów byli: Stanisław Matyaszewski – Budownictwa Lądowego, Mieczysław R. Krzywicki – Elektrycznego, Seweryn Bobiński – Mechanicznego. W strukturze Uczelni funkcjonował także tzw. Wydział Ogólnotekniczny, który realizował nauczanie na wszystkich kierunkach – jego dziekanem był Wacław Jaśkiewicz. Strukturę Wydziału tworzyły: Zespół i Pracownia Chemii, Zespół i Pracownia Fizyki Technicznej oraz Zespół Matematyki i Pracownia Metod Numerycznych. Wydział ten w 1968 roku zlikwidowano, przyporządkowując organizacyjnie matematyków i fizyków do Wydziału Elektrycznego, zaś chemików – do Wydziału Budownictwa Lądowego. Te trzy zespoły nauk podstawowych realizowały dydaktykę – zawsze na wszystkich kierunkach i formach studiów prowadzonych w Uczelni.

W ramach wszystkich wydziałów działały zespoły dydaktyczne i pracownie. Organem kolegiальnym Uczelni była Rada Szkoły, w skład której wchodził: rektor, dziekani, kierownicy studiów wieczorowych i zaocznych z poszczególnych wydziałów oraz dyrektor administracyjny. Rada Szkoły zajmowała się bieżącymi problemami Uczelni oraz kierunkami jej rozwoju.

W roku akademickim 1965/66 Wyższa Szkoła Inżynierska zatrudniała 146 pracowników, w tym 43 dydaktyczno-badawczych. W latach następnych zatrudnienie rosło proporcjonalnie do potrzeb, i tak: w roku 1966 pełne zatrudnienie wynosiło 167 osób, w tym 77 – pracowników dydaktyczno-badawczych; w roku 1969 zatrudnienie wzrosło do 322 osób, w tym 146 – pracowników dydaktyczno-badawczych; w roku 1972 – 595, w tym 240 pracowników dydaktyczno-badawczych. W pierwszym roku istnienia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w ramach wszystkich form kształcenia (studia dzienne, zaoczne i wieczorowe) studiowało około 1300 osób, podczas gdy w 1969 roku – już 2700 osób, w tym 1100 w formie studiów wieczorowych, 700 – zaocznych oraz 900 – dziennych. Zajęcia ze studentami prowadziło wówczas: 3 profesorów, 11 docentów, 20 doktorów nauk oraz kilkunastu doktorantów. Pozostali wykładowcy posiadali stopnie magistra lub magistra – inżyniera. Przytoczone liczby dobitnie ilustrują trudności, na jakie natrafiano rozwijając ekstensywnie kształcenie – zresztą pod silną presją społeczną.

Na olbrzymie trudności władze szkoły natrafiły również w zakresie zabezpieczenia spraw socjalno - bytowych studentów dziennych. Część studentów WSIInż kwaterowana była w domach studenckich UMCS i WSR, zgodnie z obowiązującymi wówczas zasadami środowiskowych podziałów miejsc. Dostosowano również barak przy ul. Langiewicza 14, gdzie w trzech salach kwaterowano do 51 osób (na łóżkach piętrowych). Kiedy stało się konieczne przeznaczenie tych sal w baraku dla celów dydaktycznych, Szkoła uzyskała pomieszczenia na zakwaterowanie w obiekcie o podobnym standardzie, przy ul. Oboźnej 3. Tutaj studenci uzyskali 50 miejsc w pokojach 6-osobowych i dużą świetlicę jako miejsce nauki i kreślarnię. Położenie tego obiektu (około 4 km od Uczelni) bardzo utrudniało studentom kontakt z Uczelnią. Wyjątkowych starań wymagało zdobywanie miejsc kwaterunkowych dla studentów studiów zaocznych, zwłaszcza odpowiadających ich możliwościom finansowym. Sprawy wyżywienia studentów były podobnie złożone. Do czasu wybudowania własnej stołówki, studentów kierowano do miejskich zakładów gastronomicznych (jadalni „Ludowej”, „Baru Centralnego”, „Baru Raławickiego”, „Śródmiejskiej” i innych), stołówek UMCS, a pracowników do stołówki UMCS – „Kleina”, przy Placu Litewskim. Wyrażną poprawę w tym zakresie uzyskano kiedy w budynku „Oxford” przy ul. Nadbystrzyckiej urządzono tymczasową, ale własną stołówkę dla 500 osób (1.02.1972 r.)

Warunki zakwaterowania studentów WSI_{inż.} w baraku przy ul. Langiewicza 14

Barak przy ul. Wiercińskiego – w nim także odbywały się zajęcia dydaktyczne

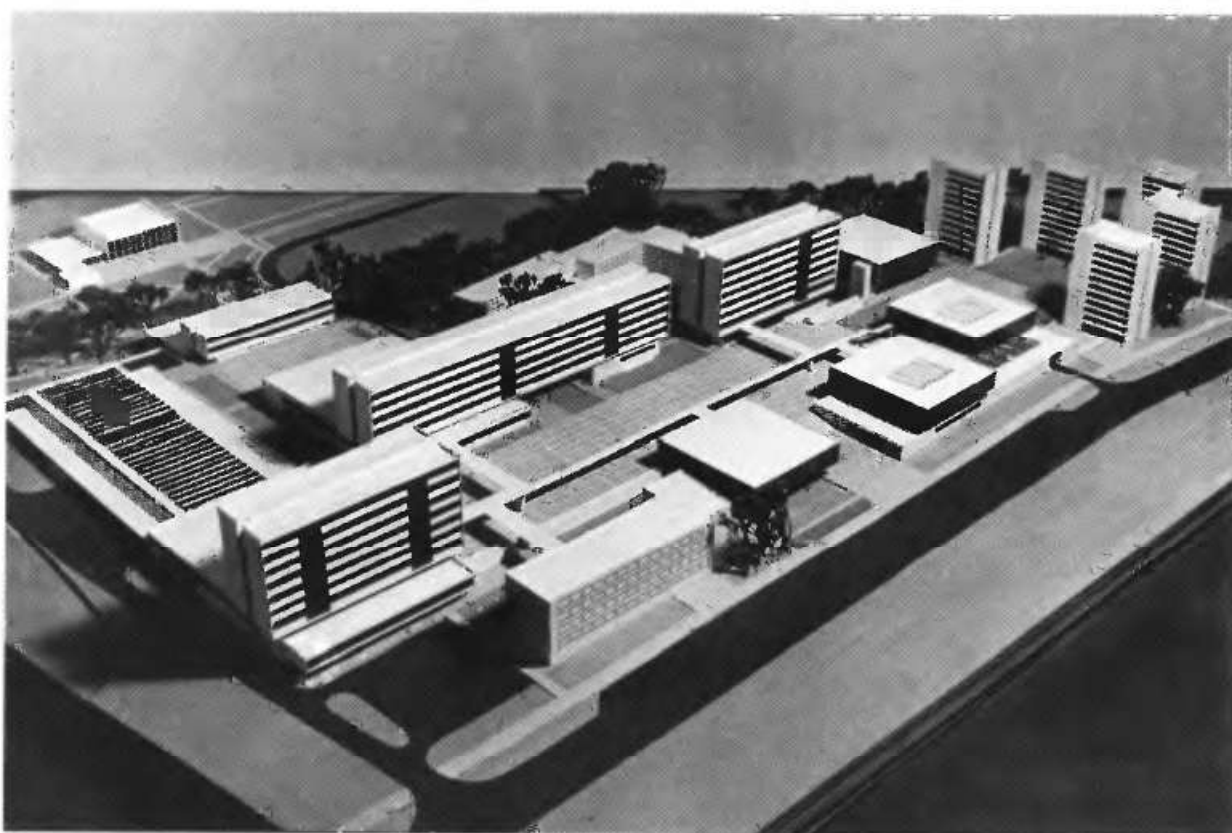
Jako priorytetowe uznano działania, których celem było pozyskiwanie pracowników z innych ośrodków oraz wiązanie etatowym zatrudnieniem tych specjalistów, którzy współpracowali wcześniej z Uczelnią. W grudniu 1966 r. uzyskano pierwsze nominacje na docentów. Wnioskując systematycznie o kolejne osoby, legitymujące się znaczącym dorobkiem zawodowym, uzyskano na tej drodze – do roku 1973 – 22 nominacje na stanowiska docentów etatowych i kontraktowych. Prowadzenie badań dotąd było przywilejem, z którego korzystało zaledwie kilkanaście osób. Teraz stało się obowiązkiem każdego pracownika naukowo-dydaktycznego, każdego nauczyciela. Podjęto więc organizowanie zespołów badawczych oraz pracowni i laboratoriów naukowych. Wymagało to ogromnego wysiłku organizacyjnego i przebudowy mentalności kadry Uczelni. W roku 1966 utworzono funkcję prorektora ds. nauczania, którą powierzono utalentowanemu organizatorowi doc. mgr inż. Sewerynowi Bobińskiemu. W roku 1969 koniecznym stało się utworzenie funkcji prorektora ds. nauki i godność tą powierzono doc. mgr inż. Ryszardowi Cylcowi, wybitnemu praktykowi w zakresie technologii budowy maszyn.

W dniu 1.10.1969 r. Radę Szkoły przekształcono w Senat, który tworzyli: rektor, prorektorzy, dziekani, przedstawiciele rad wydziałów, przewodniczący komisji ds. –nauczania i wychowania, badań naukowych, rozwoju kadry, przedstawiciele organizacji politycznych i społecznych pracowników i studentów oraz pomocniczych pracowników naukowo-dydaktycznych. Odtąd Senat stanowił i stanowi do dziś gremium, które opiniuje i podejmuje decyzje o wszystkich ważniejszych przedsięwzięciach i kierunkach rozwoju Uczelni.

Obok spraw kadrowych najważniejszą barierą ekstensywnego rozwoju Uczelni stanowiła szczupłość bazy lokalowej. Po usilnych staraniach uzyskano wstępną decyzję Wydziału Gospodarki Komunalnej Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Lublinie o przeznaczeniu około 12 ha terenów przy ulicy Nadbystrzyckiej pod budowę „miasteczka akademickiego – przyszłej politechniki”. Formalną decyzję o otrzymaniu tych terenów (12 ha i 439 m²) uzyskano dopiero 2.06.1972 roku, ale po niezbędnych przygotowaniach już w roku 1966 rozpoczęto budowę pierwszego obiektu dydaktycznego na terenie przewidywanej lokalizacji miasteczka. Część laboratoryjną tego obiektu przekazano Uczelni w listopadzie 1967 roku, zaś część z salami audytoryjnymi – rok później. Tak powstał główny gmach Wydziału Elektrycznego.

Równolegle z budową gmachu Wydziału Elektrycznego prowadzono intensywne prace obejmujące generalne założenia inwestycyjne budowy całego kompleksu obiektów Wyższej Szkoły Inżynierskiej, a w przyszłości – politechniki. Dane wyjściowe potrzeb trzy- wydziałowej wyższej szkoły

technicznej, która w 1980 roku miała kształcić 6 tys. studentów, opracował prof. Ludwik Uzarowicz z Politechniki Warszawskiej. Stworzone na ich podstawie założenia inwestycyjne zatwierdziła Rada Szkoły w dniu 25.01.1966 roku. Opracowanie to pozytywnie zaopiniowała Komisja Oceny Projektów Inwestycyjnych Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w dniu 11.10.1966 r., a przez Ministra zostało zaakceptowane 14.11.1966 roku. Inwestorem budowy tego kompleksu z polecenia Ministerstwa został Zarząd Inwestycji Szkół Wyższych w Lublinie, który natychmiast zlecił opracowanie architektoniczne przyszłych obiektów Szkoły trzem biurom projektowym.

Makieta „miasteczka akademickiego” przy ul. Nadbystrzyckiej

Opracowane projekty były oceniane publicznie przez mieszkańców Lublina oraz formalnie przez Miejską Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną. Zaaprobowany został projekt z lubelskiego „Miastoprojektu”, opracowany przez architektów: Jerzego Androsiuka, Stanisława Fijałkowskiego oraz Ritę i Tadeusza Nowakowskich (oprac. konstrukcji – Irmina i Zbigniew Pawłowscy, instal. sanitarne – Zdzisław Lachus, instal. elektryczne – Cyprian Skwarek, drogi i kształt. terenu – Jerzy Sierzpowski).

W „miasteczku akademickim” wg projektu przewidziano obiekty dydaktyczne z salami wykładowymi, laboratoriami i warsztatami, bibliotekę uczelnianą, dom społeczno-usługowy, stołówkę studencką, salę estradową, domy studenckie dla 1,4 tys. osób, hotel asystenta dla 350 osób, obiekty sportowe i rekreacyjne. Łączna kubatura „miasteczka” miała wg projektu wynosić 283 tys.m³, a powierzchnia użytkowa – 65 tys. m². Tereny przeznaczone pod zabudowę obejmowały obszar zlokalizowany pomiędzy rzeką Bystrzycą oraz ulicami: Nadbystrzycką, Wapienną i Zakole.

Centrum Miasteczka miał stanowić plac, położony równolegle do ulicy Nadbystrzyckiej, zamknięty podłużnym budynkiem wydziału ogólnotechnicznego i na skrzydłach dwoma budynkami wydziałów: budownictwa i mechanicznego. Cztery niskie budynki: rektorat, biblioteka, dom społeczno-usługowy i stołówka pracownicza miały oddzielić część dydaktyczną miasteczka od domów studenckich.

Interesująca i bardzo śmiała wizja lubelskich architektów zaczęła być realizowana w dość dobrym tempie, ale kryzys lat 80-tych i inne względy sprawiły, że raczej nie zostanie ona w pełni sfinalizowana już nigdy. Budowę części socjalno-mieszkaniowej projektu rozpoczęto już w 1969 roku i w październiku roku 1972 oddano do użytku pierwszy dom akademicki (o pow. użytkowej 4,1 tys. m² dla 380 studentów). W drugiej połowie 1971 roku przystąpiono do robót ziemnych pod budowę gmachów: Wydziału

Wielki plac budowy: najbliżej ul. Nadbystrzyckiej – gmach Instytutu Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej, za nim widoczny dźwig obsługujący budowę gmachu Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn, z prawej strony widoczny gmach Instytutu Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej – w budowie

Mechanicznego i Budownictwa Lądowego. Wiosną 1973 roku oddano do użytku drugi dom akademicki, zaś kolejne dwa identyczne domy wybudowano do roku 1975.

Z planowanych pięciu domów akademickich, zrealizowano tylko cztery (na około 1,4 tys. miejsc) i wówczas uznano, że to zaspokaja potrzeby Uczelni. W roku 1975 oddano do użytku okazały budynek dla Instytutu Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej (o pow. 6,8 tys. m²) wraz z kompletnym wyposażeniem sal i laboratoriów. W roku 1977 Uczelnia otrzymała do użytkowania budynek główny obiektu Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn (o pow. 11.5 tys. m²) z częścią laboratoryjną i audytoryjną wraz z odpowiednim wyposażeniem oraz stołówkę studencko-pracowniczą umożliwiającą obsługę 2.200 konsumentów.

Gmach Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn (od strony wschodniej)

Realizacja dalszych obiektów, ze względu na ogólny kryzys gospodarczy, nie została podjęta. Tak więc założenia projektu budowy „miasteczka” wykonano tylko w części, nie pobudowano bowiem: piątego bloku studenckiego, budynku Wydziału Ogólnotechnicznego, części laboratoryjnej (niskiej) Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn, biblioteki, rektoratu, hotelu asystenta, poligonu budownictwa oraz obiektów sportowych.

Część socjalna „miasteczka akademickiego” – po lewej widoczne domy studenckie, po prawej budynek stołówki

W tej sytuacji władze Uczelni podjęły wysiłek przeprowadzenia remontu budynków po Technikum Mechanizacji Rolnictwa, otrzymanych już wcześniej (1972 r.) od Władz Miasta, a zlokalizowanych na terenach przekazanych Uczelni pod zabudowę. Wszystkie obiekty tego zespołu budynków były bardzo zniszczone, część z nich więc wyburzono, a główny budynek (o pow. użytkowej ok. 5 tys. m²) zaadoptowano dla celów dydaktycznych.

Przeprowadzono również remont kapitalny budynku otrzymanego od władz miasta w 1972 r., zlokalizowanego przy ulicy Okopowej. W budynku tym znalazł swoją siedzibę uczelniany Ośrodek Obliczeniowy.

Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Inżynierskiej

Zbliżał się rok 1973, rok kończący drugie dziesięciolecie istnienia Uczelni. Dokonajmy więc chociaż ogólnego oglądu jej stanu i kondycji u progu trzeciego dziesięciolecia.

Wszystkie ważniejsze decyzje i stanowiska dotyczące spraw bieżących i rozwoju Uczelni były ustalane przez Senat. Senat Uczelni (do czerwca 1973 r.) stanowili: rektor – doc. mgr inż. Stanisław Podkowa, prorektor ds. nauczania – doc. mgr inż. Seweryn Bobiński, prorektor ds. Nauki – doc. mgr inż. Ryszard Cylc, dziekan wydziału Budownictwa Lądowego – doc. dr inż. Stanisław Matyaszewski, dziekan Wydziału Mechanicznego – doc. dr inż. Jerzy Budzyński, dziekan Wydziału Elektrycznego – doc. mgr inż. Romuald M. Krzywicki, sekretarz KU PZPR dr inż. Marian Sońta, kierownik Biblioteki Głównej – Anna Ziemecka, kierownik Szkolenia Wojskowego – płk. inż. Michał Junak, kierownik Międzywydziałowego Zespołu Nauk Ekonomicznych i Społecznych – doc. dr Adolf Zdżyłowski oraz przedstawiciele rad wydziałów, wykładowców, asystentów, przewodniczący komisji rektorskich ds. badań naukowych, spraw rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, przedstawiciele ZNP, ZSP, ZMS i (w 1973 r.) SZSP.

W swoich działaniach Senat czynił szczególne starania o wzrost autorytetu Szkoły. Realizowano ten cel poprzez rozwój kwalifikacji kadry, wzrost ilościowy i merytoryczny poziomu wydawnictw uczelnianych, powszechne włączanie pracowników w prace na rzecz przemysłu i gospodarki i wreszcie – uczestnictwo w stowarzyszeniach i towarzystwach naukowych, radach naukowych innych instytucji, komitetach oraz komisjach PAN.

Najstarszy i największy w Szkole **Wydział Mechaniczny** obejmował osiem zespołów tematycznych i zarazem – przedmiotowych: Zespół i Pracownię Podstaw Konstrukcji Maszyn, Zespół i Pracownię Termodynamiki Technicznej i Energetyki Ciepłej, Zespół i Pracownię Materiałoznawstwa i Technologii Obróbki Plastycznej, Zespół i Pracownię Technologii Budowy Maszyn, Zespół i Pracownię Obróbki Skrawaniem oraz Obrabiarek, Zespół i Pracownię Eksploatacji Pojazdów Samochodowych, Zespół Mechaniki Technicznej i Pracownię Wytrzymałości Materiałów oraz Zespół i Pracownię Chemii. Funkcję dziekana tego Wydziału pełnili kolejno: doc. mgr inż. Stanisław Podkowa (16.05.1953 – 1.04.1964 r), doc. mgr inż. Seweryn Bobiński (1.09.1964 – 31.09.1966 r), doc. mgr inż. Ryszard Cylc (1.10.1966 – 31.09.1969 r), doc. dr inż. Jerzy Budzyński (1.02.1970 – 31.09.1973 r). W 1973 r. zatrudnionych było w Wydziale dziewięciu docentów, tj.: Seweryn Bobiński, Jerzy Budzyński, Ryszard Cylc, Wacław Jaśkiewicz, Tadeusz Komecki, Stanisław Podkowa, Kazimierz Szabelski, Zbigniew Ratajewicz i Kazimierz Zagórski. Ponadto z poszczególnymi zespołami współpracowali profesorowie-naukowcy z innych ośrodków: Jerzy Dowkont, Eugeniusz Górski, Jerzy Krzemiński, Jerzy Lancendorfer, Zbigniew Mazurkiewicz, Janusz Tymowski, Ludwik Uzarowicz, Janusz Haman, Andrzej Zdanowicz i Romuald Zwoliński. W ramach kierunku studiów mechanika w Wydziale prowadzone były specjalności: technologia budowy maszyn, obróbka skrawaniem i obrabiarki oraz technologia przeróbki plastycznej metali. W zakresie badań naukowych Wydział współpracował z: Instytutem Politechnicznym w Rydze, Wyższą Szkołą Techniczną w Karl-Marx-Stadt, Wyższą Szkołą Techniczną w Koszycach, Instytutem Obróbki Skrawaniem w Krakowie, Instytutem Techniki Samochodowej w Warszawie i innymi ośrodkami.

Wydział Elektryczny przez cały czas swojego istnienia (od 1964 – 1973) kierowany był przez dziekana doc. mgr inż. M. Romualda Krzywickiego. Jego strukturę wewnętrzną stanowiły: Zespół i Pracownia Elektrotechniki, Zespół i Pracownia Maszyn i Napędów Elektrycznych, Zespół i Pracownia Miernictwa Elektrycznego, Zespół i Pracownia Automatyki i Elektroniki oraz po likwidacji Wydziału Ogólnotechnicznego (w 1968 r.) – Zespół i Pracownia Fizyki Technicznej, Zespół Matematyki i Pracownia

Metod Numerycznych. W Wydziale pracowali docenci: Bogdan Banasiewicz, Tadeusz Janowski, Leonid Kacejko, Romuald M. Krzywicki, Tadeusz Latocha, Kazimierz Majdiuk, Barbara Piłat oraz Profesor Politechniki Warszawskiej Zdzisław Grunwald. Po uzyskaniu odpowiednich – jak na ówczesne możliwości – warunków lokalowych, Wydział Elektryczny rozwijał się bardzo dynamicznie. Dzięki przychylności Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego do pracy w tym Wydziale przeszło z Politechniki Łódzkiej kilku docentów i adiunktów, podjęto energiczne działania na rzecz tworzenia pracowni badawczych i zdobywania stopni naukowych. W roku 1969 zorganizowano przy Wydziale Elektrycznym Zaoczne Studium Doktoranckie Politechniki Warszawskiej; jego kierownikiem został prof. Z. Grunwald. Na kierunku elektrotechnika Wydział kształcił w zakresie specjalności elektrotechnika przemysłowa. Prowadzono szeroką współpracę z zakładami przemysłowymi oraz ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

Wydział Budownictwa Lądowego obejmował: Zespół i Pracownię Budownictwa Miejskiego i Przemysłowego, Zespół Mechaniki Budowli, Zespół Konstrukcji Budowlanych, Zespół Budowy Dróg i Ulic, Zespół Geometrii Wykreślnej i Rysunku Technicznego, Zespół Urządzeń Sanitarnych, Pracownię Mechaniki i Konstrukcji Budowlanych. W ramach kierunku budow-

Pierwsza międzynarodowa umowa o wszechstronnej współpracy WSiInż. z Politechniką Brzeską. Umowę podpisują prorektorzy ds. nauki: doc. dr inż. T. Janowski i doc. dr inż. Piotr Nikolajewicz Makaruk

nictwo – Wydział kształcił w zakresie następujących specjalności: budownictwo miejskie i przemysłowe, technologia elementów budowlanych i prefabrykatów, drogi i ulice oraz inżynieria sanitarna. Przez cały czas, od powstania Wydziału jego dziekanem był doc. dr inż. Stanisław Matyaszewski. Na stanowiskach profesorów i docentów pracowali: Janusz Kwiatkowski, Stanisław Matyaszewski i Mieczysław Mołdawa. Współpracowali z Wydziałem profesorowie Politechniki Warszawskiej: Zbigniew Pancewicz, Kazimierz Dąbrowski, Zbigniew Grabowski i Henryk Czupek. Podstawowym ograniczeniem rozwoju Wydziału był ostry niedobór kadr naukowych.

Ogromny wysiłek całej Uczelni skierowany był na tworzenie laboratoriów studenckich. Jest oczywiste, iż w szkole technicznej stanowią one podstawę wszelkiej niemal działalności dydaktycznej. Jako pierwsze zorganizowano laboratoria: wytrzymałości materiałów (1956/57 – tworzył go Marian Mastalerz), materiałoznawstwa (1962/63 – tworzył je Wacław Jaśkiewicz), fizyki (1963/64 r. - budowali je głównie Edward Śpiewła i Jerzy Meldizon, a później Janusz Skierczyński i Ryszard Żołnierczuk) oraz chemii (w roku 1964/65 – organizowali je Kazimierz Zagórski i Zbigniew Ratajewicz przy wydatnej pomocy Andrzeja Waksmundzkiego – profesora UMCS).

Niektóre z budowanych laboratoriów miały charakter dydaktyczny bądź naukowo-dydaktyczny, inne wyłącznie naukowy. W roku 1973 funkcjonowało w Uczelni 30 laboratoriów, w większości wyposażonych w aparaturę i urządzenia - dobrze bądź bardzo dobrze. Coraz częściej powstawały sytuacje, że nasi pracownicy wykonywali badania, przygotowywali rozprawy doktorskie i habilitacyjne w oparciu o wyniki badań realizowanych pod kierunkiem profesorów z innych ośrodków ale na własnej aparaturze i we własnych laboratoriach.

W roku 1973 w Uczelni zatrudnionych było ponad 650 osób, w tym około 280 pracowników naukowo-dydaktycznych. W formie studiów dziennych, wieczorowych i zaocznych kształciło się około 3400 osób, w tym - co warto podkreślić - już około 1600 na studiach dziennych. Usprawniono i poszerzono działalność jednostek organizacyjnych międzywydziałowych - zarówno dydaktycznych, jak też wspomagających proces kształcenia. Należały do nich: Studium Języków Obcych (istniejące od 1969 roku - zatrudnienie 16 osób), Pracownia Nowych Technik Nauczania (istniejące od 1965 roku - zatrudnienie 6 osób), Studium Wychowania Fizycznego (istniejące od 1965 roku - zatrudnienie 8 osób), Zespół Nauk Politycznych i Społecznych (istniejący od 1967 r. - zatrudnienie 15 osób), Ośrodek Wyszakowania Wojskowego (istniejący od roku 1965 - zatrudnienie 8 osób).

Potrzeby wydawnicze, zwłaszcza w zakresie skryptów (ówczesny rynek podręczników był bardzo skromny) sprawiły, że podjęto duży wysiłek

zmierzający do utworzenia własnych wydawnictw. W roku 1967 powołana została Samodzielna Sekcja Wydawnicza, której organizatorem była Janina Stelmach. Bardzo szybko powstał plan wydawniczy, obejmujący 30 tytułów o łącznej objętości 320 arkuszy wydawniczych. Podejmując spory wysiłek, zakupiono aparaturę powielaczową i kserograficzną oraz zaadaptowano pomieszczenia dla potrzeb poligraficznych. Cztery miesiące później, tj. w kwietniu 1968 roku wydano pierwsze skrypty uczelniane: „Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki” oraz „Ćwiczenia z chemii technicznej”. W maju 1969 roku powstało w Uczelni kolegium redakcyjne w składzie: Seweryn Bobiński, Kazimierz Majdiuk, Jerzy Olejnik, Barbara Piłat, Bolesław Szmygin oraz Tadeusz Wiśniewski. W październiku 1969 roku wydano pierwszy Zeszyt Naukowo-Techniczny, dotowany przez Towarzystwo Przyjaciół WSIInż., a w roku 1972 zaczęto w sposób ciągły wydawać oddzielne serie dla poszczególnych dyscyplin naukowych: matematyki, fizyki, chemii, budownictwa, elektryki i mechaniki. W dniu 10.03.1971 r. utworzono Komitet Wydawnictw Uczelnianych, któremu przewodniczył doc. dr Zbigniew Ratajewicz, zaś poszczególne działy prowadzili: doc. dr Barbara Piłat (nauki podstawowe), doc. dr inż. Kazimierz Majdiuk (elektryka) i dr Antoni Malicki (mechanika). Do roku 1973, a więc w ciągu 5-ciu lat zdołano wydać 50 tytułów o łącznej objętości 500 arkuszy wydawniczych, w tym 38 skryptów i 9 wydawnictw naukowych. W marcu 1973 r. Sekcję przekształcono w Dział Wydawnictw WSIInż.

Podobnie jak wydawnictwa, istotne znaczenie wspomagające działalność podstawową Uczelni miało powstanie i rozwój biblioteki. Kierownictwo szkoły od początku jej istnienia miało świadomość, że biblioteka, to jakby „uniwersalne laboratorium” niezbędne dla wszystkich pracowników i wszystkich studentów. Gromadzono więc podręczniki, skrypty, normy techniczne, ale dopiero po 1956 roku – zatrudniona w tym celu Anna Ziemecka, zaczęła to robić ze znanostwem, skrupulatnie i bardzo systematycznie. Wcześniejsze doświadczenia z pracy na stanowisku redaktora w wydawnictwie „Książnica Atlas” oraz półtoraroczny kurs podyplomowy bibliotekarski istotnie ułatwiły jej wywiązywanie się z roli organizatora biblioteki – od podstaw. Do roku 1958 organizowała zbiory w jednym niedużym pomieszczeniu Państwowych Szkół Budownictwa (przy Al. Raclawickich 7 A). W 1958 roku dla potrzeb biblioteki wydzielono w Pałacu Sobieskich, w prawej oficynie – trzy pokoje, gdzie ulokowano zbiory oraz zorganizowano wypożyczalnię i czytelnię złożoną z 2 stolików. W roku 1973 w bibliotece zatrudniano już 16 pracowników. Zbiory, wypożyczalnię i czytelnię przeniesiono do nowo wybudowanego gmachu Międzyuczelnianej Biblioteki, zlokalizowanej przy ulicy Nowotki 11 (obecnie ul. Ks. Radziszewskiego). Począwszy od 1959 roku Biblioteka otrzymywała każdego roku

pewne kwoty w ramach dotacji na zakup książek, czasopism naukowych i wydawnictw do zbiorów specjalnych.

Do najstarszych jednostek międzywydziałowych należy Pracownia Nowych Technik Nauczania. Powstała z inicjatywy doc. mgr inż. Seweryna Bobińskiego. Założenia i kierunki pracy tej jednostki zaproponował prof. dr hab. inż. Jacek Orzechowski, profesor Wyższej Szkoły Rolniczej (później Akademii Rolniczej) w Lublinie. Pracownia dostosowywała największe sale audytoryjne w wydziałach do wyświetlania filmów, uzbrajała sale wykładowe w techniczne środki wspomagające proces dydaktyczny (projektory filmów naukowych, rzutniki itp.), podejmowała próby kręcenia wstawek filmowych i krótkich filmów dydaktycznych, organizowała i prowadziła kursy fotografii i obsługi aparatury wspomagającej wykłady, wykonawstwa mikrofilmów, zdjęć i odbitek fotograficznych dla celów dydaktycznych i naukowych. Za najważniejszą formę działalności Pracowni (a później – po roku 1973 Zakładu Nowych Metod i Technik Nauczania) należy jednak uznać cykliczne wykłady pedagogiczne, głoszone przez poszczególnych jej pracowników dla zespołów przedmiotowych a później zakładów i katedr oraz współorganizowanie całego cyklu konferencji dydaktycznych – uczelnianych i ogólnopolskich. Inicjatorem i głównym realizatorem tych przedsięwzięć był jeden z kierowników Pracowni – mgr Piotr Grabarz.

Studium Języków Obcych powołano w 1964 roku, a jego kierownikiem został mgr Jan Serafin. Rok wcześniej zatrudniono pierwszą etatową pracownicę – lektora języka rosyjskiego, mgr Alicję Borowską. W roku 1973 w Studium pracowało 16 lektorów, w tym jeden ze stopniem doktora, prowadzono zajęcia w zakresie czterech języków nowożytnych: angielskiego, rosyjskiego, francuskiego i niemieckiego (nieco później pojawiła się możliwość nauczania języka hiszpańskiego i esperanto). W roku 1965 kierownictwo Studium powierzono mgr Kazimierze Asarabowskiej.

Zasadnicze rozszerzenie szkolenia wojskowego wiąże się z decyzją o utworzeniu w WSIInż. studiów dziennych w roku 1965. Od marca 1965 roku kierownikiem Wyszukolenia Wojskowego w WSIInż. był płk. inż. Michał Junak, oficer frontowy o dobrym przygotowaniu technicznym. Wobec braku pomieszczeń, zajęcia z przysposobienia obronnego odbywały się w WSR i salach wynajmowanych. W roku 1971 Uczelnia otrzymała w użytkowanie barak przy ulicy Langiewicza 14, przekazany przez Wojewódzkie Zjednoczenie Przedsiębiorstw Gospodarki Komunalnej. W baraku tym zorganizowano wzorowy ośrodek szkolenia powszechnej samoobrony. Wykłady prowadzili oficerowie Ośrodka tj.: Eugeniusz Wierzchowski, Władysław Jagiełło, Bożydar Pazderski i Michał Junak. W krótkim czasie Ośrodek został wyróżniony jako jeden z najlepszych w kraju.

Studium Wychowania Fizycznego powstało w 1965 roku, a więc w związku z decyzją o prowadzeniu studiów dziennych. Od początku jego powstania aż do chwili przejścia na emeryturę, kierował nim mgr Witold Stępniać. W 1973 roku młodzież związana z Klubem AZS, a trenująca pod okiem nauczycieli: mgr Danuty Welcz, (sekcja narciarska), mgr Stanisława Koprianiuka (sekcja piłki siatkowej), mgr Witolda Stępniać (sekcja piłki nożnej), mgr Jarosława Grocholskiego (sekcja piłki ręcznej, szachy) osiągnęła pierwsze wyraźne sukcesy sportowe w grupie uczelni technicznych w kraju.

Międzywydziałowy Zespół Nauk Politycznych i Społecznych powstał dopiero w 1967 roku. Wcześniej nauczanie przedmiotów ekonomicznych i społecznych realizowali nauczyciele akademicki UMCS w Lublinie. W 1973 roku Zespół liczył 13 pracowników, w tym trzy osoby ze stopniem doktora i jeden docent. Zespołem kierował doc. dr Adolf Zdżyłowski, specjalista w zakresie gospodarki materiałowej.

Zespoły Matematyki, Fizyki i Chemii miały zawsze charakter jednostek międzywydziałowych, pomimo zmieniającej się przynależności organizacyjnej do różnych wydziałów. Począwszy od 1953 roku, nauczanie matematyki w WSInż. realizowali pracownicy UMCS, a przede wszystkim prof. dr hab. Adam Bielecki, mgr Urszula Hirszfild i dr Stanisław Dobrzycki. W roku 1964 dr Stanisław Dobrzycki związał się etatowo z WSInż., gdzie z dużym zaangażowaniem rozpoczął organizowanie Pracowni Matematyki. Przekonał cały szereg osób zatrudnionych w UMCS i w szkołach średnich Lublina do przejścia do WSInż. Byli to: Barbara Piłat, Bogumiła Gut, Janina Burdzy; od roku 1965: Zdzisław Grodzki, Franciszek Jabłoński, Franciszek Kudelski, Witold Tym, a od roku 1966 – Stanisław Kuś i Edward Zmysłowski. Kiedy Pracownię przekształcono w Zespół Matematyki, jego kierownictwo powierzono doc. dr Barbarze Piłat. Od 1970 roku doc. B. Piłat kierowała również Pracownią Metod Numerycznych. Zespół dość szybko okrzepł i obok pracy dydaktycznej podjął także prace naukowe, współpracując w tym zakresie z pracownikami naukowymi UMCS, w tym w szczególności z: E. Złotkiewiczem, M. Maksym, D. Szynalem, M. Piłatem, A. Wesołowskim i J. Waniurskim.

W pierwszych 10-ciu latach istnienia WSInż. studenci tej Uczelni zajęcia dydaktyczne z fizyki odbywali z kadrą oraz w laboratoriach i salach UMCS. Początkowo nauczanie fizyki nadzorował prof. dr hab. Stanisław Ziemecki, a po jego śmierci doc. dr Stefan Wieluński, późniejszy długoletni kierownik Zakładu Fizyki Medycznej AM w Lublinie. Pierwszymi fizykami zatrudnionym w WSInż. byli: mgr Edward Śpiewła (od 1.09.1963), oraz mgr Jerzy Meldizon (od 1.10.1965 – wcześniej na części etatu). Pracownia studencka z fizyki powstała, jako jedna z pierwszych w Uczelni, w roku

1963. Dnia 1.10.1964 roku przeszedł z UMCS do pracy w WSIInż. mgr Janusz Skierczyński, uczeń i współpracownik prof. S. Ziemeckiego. W roku 1965 utworzono Zespół i Pracownię Fizyki, a kierownikiem został J. Skierczyński, pełniąc tę funkcję prawie 20 lat.

Zajęcia dydaktyczne z chemii studenci WSIInż. odbywali dzięki współpracy z Akademią Medyczną w Lublinie. Realizowali je Kazimierz Zagórski i Danuta Sobolewska, a po 1965 r. również Zbigniew Ratajewicz, Janusz Matusiewicz, Lech Mierzwa i inni. Kiedy zespół się rozrósł, utworzono Pracownię Chemii Technicznej, której kierownikiem został mianowany doc. dr Zbigniew Ratajewicz oraz Zespół Chemii Technicznej, którym kierował doc. dr hab. Kazimierz Zagórski.

Przedstawione pokrótce początki organizacyjne poszczególnych jednostek organizacyjnych odzwierciedlają trudności z jakimi borykała się Uczelnia w swoim pierwszym 20-leciu działalności.

Rok 1973 był okresem doniosłych zmian w historii Uczelni. Był to rok obchodów 20-lecia jej istnienia i w maju tegoż roku Uczelnia uzyskała prawo kształcenia wg jednolitych programów studiów magisterskich, realizowanych dotąd tylko w politechnikach. Możliwość nadawania absolwentom tytułu „magistra – inżyniera” było istotnym przełomem w drodze do uzyskania pełnych praw akademickich.

W tym roku, 24 czerwca zmarł główny organizator i wieloletni rektor Uczelni doc. mgr inż. Stanisław Podkowa. W sierpniu tegoż roku Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki powołał na stanowisko rektora WSIInż. doc. dr hab. inż. Włodzimierza Sitko, pracownika Politechniki Śląskiej w Gliwicach, wielce uzdolnionego i mimo młodego wieku – bardzo już doświadczonego organizatora kształcenia i badań naukowych. Z inicjatywy nowego rektora dokonano wielu zmian w strukturze organizacyjnej Uczelni. Najważniejszą zmianą było wprowadzenie struktury bezwydziałowej, zgodnie z pojawiającymi się wówczas tendencjami w uczelniach zawodowych. Powołano cztery instytuty, działające na prawach wydziału oraz szereg jednostek pozainstytutowych. Dotychczasowe zespoły i pracownie przedmiotowe przemianowano w zakłady dydaktyczne, których celem było organizowanie i realizacja procesu dydaktycznego. Badania naukowe i rozwój kadry nadzorowały dyrekcje poszczególnych instytutów, powołując dla określonych zadań badawczych odpowiednie zespoły naukowe. Kierownikami tych zespołów byli w większości „samodzielni” pracownicy naukowo-dydaktyczni, a także wyróżniający się aktywnością naukową – adiunkci. Przy stosunkowo skromnym potencjale kadrowym i laboratoryjnym, umożliwiała to skuteczniejsze ukierunkowanie wysiłków na prace i tematykę, uznawanych przez rady instytutów za szczególnie ważne i perspektywiczne.

Te i im podobne działania zmierzały – z jednej strony – do koncentracji możliwości badawczych i krzepnięcia specjalizacji naukowych poszczególnych zespołów, z drugiej zaś, do profilowania działalności Uczelni dla rzeczywistych potrzeb dość szybko rozwijającej się w tym okresie gospodarki narodowej i powstającego Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

W miesiącach wakacyjnych 1973 roku powołani zostali nowi prorektorzy: ds. nauczania i wychowania – doc. dr inż. Kazimierz Szabelski (1973–1981), ds. nauki – doc. dr inż. Tadeusz Latocha (1973–1974), a później: – doc. dr inż. Tadeusz Janowski (1975–1981); nowo utworzoną funkcję prorektora ds. rozwoju Uczelni objął prof. dr inż. Tadeusz Opolski (1978–1981). W listopadzie 1973 roku powołani zostali dyrektorzy i zastępcy dyrektorów instytutów. Funkcje dyrektorów powierzono: w Instytucie Technologii i Eksploatacji Maszyn – doc. dr inż. Marianowi Sońcie, w Instytucie Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej – doc. dr hab. inż. Jerzemu Gryczowi, w Instytucie Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej – doc. dr inż. Tadeuszowi Janowskiemu oraz w Instytucie Organizacji i Zarządzania – doc. dr hab. inż. Włodzimierzowi Sitko, ówczesnemu Rektorowi Uczelni.

Wprowadzona struktura instytutowa Uczelni – z niewielkimi zmianami – istniała 11 lat, warto więc przypomnieć szczegółowiej stan organizacyjny Szkoły z tego okresu. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi były instytuty działające na prawach wydziału. W ramach instytutów funkcjonowały zakłady dydaktyczne i zespoły naukowe. Ponadto istniało siedem jednostek organizacyjnych międzyinstytutowych.

W strukturze Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn występowały zakłady dydaktyczne: Mechaniki Stosowanej i Inżynierii Materiałowej, Technologii Maszyn, Samochodów i Ciągników, Maszyn Górniczych, Obróbki Plastycznej, Maszyn Spożywczych oraz stałe zespoły naukowe: Technologii Obróbki Wiórowej i Montażu (kierownik – Eugeniusz Górski), Inżynierii Materiałowej (kierownik – Andrzej Weroński), Maszyn Górniczych (kier. – Tadeusz Opolski), Dynamiki i Wytrzymałości Materiałów (kier. – Kazimierz Szabelski), Pojazdów Samochodowych (kier. – Krzysztof Wituszyński), Technologii Obróbki Bezwiórowej (kier. – Robert Sikora). Instytut kształcił magistrów- inżynierów i inżynierów na dwóch kierunkach studiów: mechanice (w zakresie specjalności – maszyny i urządzenia przemysłu spożywczego, samochody i ciągniki, technologia maszyn) oraz od roku 1976 – górnictwie i geologii (w zakresie specjalności – maszyny i urządzenia górnicze oraz wiertnicze). W latach 1975–1978 Instytut prowadził także studia magisterskie uzupełniające dla inżynierów- mechaników.

W ramach Instytutu Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej działały zakłady dydaktyczne: Podstaw Elektrotechniki, Elektroenergetyki, Automatyki i Pomiarów, Elektryfikacji i Automatyzacji Kopalń oraz

stałe zespoły naukowe: Elektrotechnologii (kier.- Tadeusz Janowski), Optymalizacji w Elektroenergetyce (kier. – Stanisław Góra), Automatyki Procesów Przemysłowych (kier.- Tadeusz Latocha), Elektrycznych Maszyn Szybkieżnych (kier. – Jan Skwarna), Aparatury Kontrolno-Pomiarowej (kier. – Wiesław Lasocki). Instytut kształcił magistrów-inżynierów i inżynierów na kierunku studiów elektrotechnika, w zakresie specjalności: przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej, elektroenergetyka oraz na kierunku górnictwo i geologia w zakresie specjalności – automatyzacja i elektryfikacja kopalń. W latach 1975 – 78 Instytut prowadził uzupełniające studia magisterskie, a później studia podyplomowe racjonalnego użytkowania energii elektrycznej w przemyśle.

W Instytucie Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej istniały zakłady dydaktyczne: Technologii i Organizacji w Budownictwie, Konstrukcji Budowlanych, Budownictwa Komunikacyjnego, Geotechniki i Geodezji i Inżynierii Środowiska oraz zespoły naukowe: Budownictwa (kier.- Wiesław Nurek), Teorii Bezpieczeństwa Konstrukcji (kier.- Jerzy Grycz), Budownictwa Drogowego (kier.- Edward Olędzki), Geotechniki (kier. –Bazyli Bowanko), Kształtowania i Ochrony Środowiska (kier.- Kazimierz Skalski). Instytut kształcił magistrów-inżynierów i inżynierów na dwóch kierunkach studiów: budownictwa (w zakresie specjalności – technologia i organizacja budownictwa, drogi, ulice, lotniska) i inżynieria środowiska (w zakresie specjalności – urządzenia sanitarne).

Instytut Organizacji i Zarządzania początkowo tworzyły grupy przedmiotowe i zespoły naukowe (1973-1977). Grupy przedmiotowe: Organizacji i Ekonomiki, Informatyki oraz Technologii i Organizacji w Górnictwie, zachowały swoje nazwy i charakter po przemianowaniu ich w zakłady (1977 r.). Zespoły naukowe: Organizacji i Zarządzania w Przemśle (kier. – Włodzimierz Sitko), Zastosowań Informatyki w Technice, Ekonomii i Organizacji (kier. – Jerzy Zieliński), Eksploatacji i Technologii w Górnictwie (kier. - Stanisław Chwałek), Sterowanie Procesami Gospodarczymi (kier. - Olgierd Gedymin), Optymalizacji Procesu Doskonalenia i Użytkowania Środków Pracy (kier. - Stanisław Grzybowski) stanowiły w większości – podstawę tworzenia zakładów naukowo-dydaktycznych. Instytut rozpoczął kształcenie w 1974 roku – na studiach magisterskich uzupełniających, a rok później – na studiach dziennych.

W roku 1978 powołano Instytut Matematyki, Fizyki i Chemii. Instytut nie pełnił funkcji wydziału, lecz w zintegrowany sposób realizował badania naukowe oraz dydaktykę w zakresie dyscyplin podstawowych. Instytut tworzyły trzy Zakłady: Matematyki Stosowanej, Fizyki Technicznej i Elektrochemii oraz Zespoły Naukowe: Zastosowań Matematyki w Technice

(kier. - Barbara Piłat), Zastosowań Metod Fizyki Jądrowej (kier. - Rudolf Burek), Biofizycznych Podstaw Ochrony Środowiska (kier. Edward Śpiew-
la), Technologii Chemicznej i Elektrochemii (kier. - Iwo Pollo). Dyrekto-
rem Instytutu był prof. dr hab.inż. Iwo Pollo (chemik), jego zastępcami:
doc. dr Rudolf Burek (fizyk) oraz doc. dr Zdzisław Grodzki (matematyk).

Instytutowa struktura Uczelni sprzyjała rozwojowi badań naukowych
oraz rozwojowi zawodowemu kadry naukowo-dydaktycznej. Rozwój wła-
snej kadry nie nadążał jednak za rozbudową Uczelni, podjęto więc szerokie
starania o pozyskanie do WSIInż. kadr z innych ośrodków w kraju. Dzięki
pomocy władz miasta, WSIInż. mogła zaoferować specjalistom spoza Lubli-
na – mieszkania w przekazanym Uczelni domu mieszkalnym, tzw. rotacyj-
nym oraz w budownictwie miejskim. W tym okresie udało się pozyskać
wielu wybitnych specjalistów – profesorów, a między innymi: Kazimierza
Auleytnera, Stanisława Górę, Stanisława Grzybowskiego, Władysława Le-
cha, Olgierda Gedymina, Wacława Pieniędzy, Roberta Sikorę, Kazimierza
Skalskiego, Romana Zahaczewskiego, Krzysztofa Wituszyńskiego, Jerzego
Zielińskiego i Tadeusza Konopińskiego.

„Dom Pracy Twórczej Politechniki Lubelskiej” w Kazimierzu n/Wisłą (Góra Kwaskowa)

To znaczące wzmocnienie kadry oraz osiągnięcie odpowiedniego poziomu badań naukowych umożliwiło uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora przez pierwszy Instytut w Uczelni – Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej (decyzja z dnia 17.08.1977). Nagromadzenie kadry naukowej o wysokich kwalifikacjach wpłynęło również istotnie na poprawę jakości kształcenia i zdecydowany wzrost liczby kształconych (do około 4 000 studentów w r. a. 1977/78).

Chór Akademicki – dyryguje prof. Tadeusz Chyła

Cała społeczność WSInż. z dużą determinacją działała na rzecz wzmocnienia Uczelni i uzyskania „statusu politechniki”. Działania te były inicjowane i realizowane przez nowe kierownictwa zakładów, instytutów i Uczelni – z jej rektorem W. Sitko, odnoszone jednakże w dużym stopniu do wcześniejszych ustaleń z dnia 9 marca 1973 roku. W tym dniu w sali „Strych” Pałacu Sobieskich odbyło się posiedzenie poszerzonego kierownictwa Uczelni, któremu po raz ostatni przewodniczył rektor Stanisław Podkowa. Ustalano niezbędne przedsięwzięcia związane z przewidywanym wprowadzeniem od następnego roku akademickiego - jednolitych politechnicznych studiów. Zasadniczym punktem obrad stało się jednakże opracowanie planu działań inwestycyjnych, kadrowych i organizacyjnych, zmierzających do przemianowania WSInż. w Politechnikę Lubelską w ciągu 2-3 lat. Przygotowania potrwały nieco dłużej, gdyż konieczne było przyspieszenie budowy domów studenckich, gmachu Instytutu Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej, gmachu Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn, rozbudowa Uczelnianego Ośrodka Obliczeniowego, Uczelnianej Poligrafii i wyko-

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 sierpnia 1977 roku

W SPRAWIE PRZEKSZTAŁCENIA WYŻSZEJ SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ W LUBLINIE W POLITECHNIKĘ LUBELSKĄ

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 1958 roku o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1973 r. Nr 32, poz. 191) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Wyższą Szkołę Inżynierską w Lublinie przekształca się w Politechnikę Lubelską.
2. Siedzibą Politechniki Lubelskiej jest miasto Lublin.

§ 2.

Zadaniem Politechniki Lubelskiej jest prowadzenie działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej w dziedzinie nauk technicznych.

§ 3.

Politechnika Lubelska prowadzi nauczanie systemem studiów dziennych, wieczorowych i zaoczných.

§ 4.

Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1965 r. w sprawie przekształcenia Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie w Wyższą Szkołę Inżynierską (Dz. U. Nr 17, poz. 118).

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1977 roku.

PREZIS RADY MINISTRÓW

Piotr Jaroszewicz

nanie wielu innych inwestycji. Niezbędne było także dopasowanie struktury i jakości administracji centralnej i administracji w instytutach dla potrzeb uczelni akademickiej, powołanie nowych działów, sekcji i stanowisk, przebudowa lub likwidacja istniejących dotąd. Trudnym obszarem w przygotowaniach do przekształcenia, była zmiana zakresu tematycznego oraz poziomu merytorycznego pracowni i laboratoriów studenckich. Wymagało to bowiem nie tylko poważnych nakładów finansowych, ale również dużej inwencji i wyjątkowo dużego wkładu pracy w stosunkowo krótkim czasie. Ten okres był etapem znaczącego wzmocnienia się Uczelni i jej rozbudowy.

Dynamiczny rozwój ekstensywny Uczelni, uzyskiwane rezultaty badań naukowych, posiadane uprawnienia nadawania stopnia doktora nauk technicznych, stworzone ponad 35 pracowni i laboratoriów o – co najmniej – średnim lub dobrym poziomie technicznym i naukowym oraz rola, jaką Uczelnia zaczęła odgrywać w Regionie sprawiły, że w dniu 1.08.1977 roku Rada Ministrów wydała rozporządzenie w sprawie przekształcenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie w Politechnikę Lubelską. Ten fakt oznaczał

Uroczysta, środowiskowa inauguracja roku akademickiego, w trakcie której ogłoszono decyzję o przemianowaniu WSIŹ. w Politechnikę Lubelską

spełnienie się marzeń ludzi, którzy ideę utworzenia uczelni technicznej w Lublinie realizowali z ogromnym uporem od roku 1945. Był to również sukces całego środowiska akademickiego Lublina, lubelskiej kadry inżynierjno-technicznej, społeczności akademickiej Uczelni i osobiście – ówczesnego rektora prof. dr hab. inż. W. Sitko z gronem współpracowników.

Rozporządzenie Rady Ministrów weszło w życie 1.10.1977 r. i w trakcie uroczystej Inauguracji Roku Akademickiego 1977/78, w obecności Prezesa Rady Ministrów Piotra Jaroszewicza, Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki prof. dr hab. inż. Sylwestra Kaliskiego, rektorów wyższych uczelni Lublina i kraju oraz wielu zaproszonych gości z uczelni krajowych i zagranicznych - rektor prof. W. Sitko stwierdził, że nadanie lubelskiej uczelni technicznej statusu politechniki stanowi skwitowanie, wykonanej przez społeczność Uczelni rzetelnej pracy, ale równocześnie zobowiązanie do konsekwentnych działań na rzecz wszechstronnego podnoszenia poziomu i znaczenia naszej Uczelni, jej stałego uczestnictwa w inicjowaniu i realizacji perspektywicznych kierunków rozwojowych makroregionu i kraju.

Politechnika Lubelska w rozwoju

Oficjalne Rozporządzenie RM (z dnia 1.08.1977 r.) o przekształceniu Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę Lubelską ogłoszono w trakcie uroczystej środowiskowej inauguracji roku akademickiego 1977/78 wszystkich wyższych uczelni Lublina, z udziałem Premiera Rządu oraz Ministra NSzWiT. 25-ty rok akademickiej działalności Uczelni rozpoczęto więc w atmosferze radości i poczuciu satysfakcji z osiągniętego sukcesu. Cała kadra i Kierownictwo Uczelni miały jednak pełną świadomość, iż żaden akt decyzyjny nie zmieni Uczelni na miarę ich ambicji – może to uczynić tylko sama społeczność akademicka w codziennej konsekwentnej i dobrze zorganizowanej pracy. Uzyskanie statusu politechniki było czynnikiem bardzo mobilizującym i zaznaczyło się to we wszystkich sferach funkcjonowania Uczelni. Utworzono cały szereg zespołów i komisji, które podjęły się opracowania rozwiązań konkretnych zadań doraźnych a także kierunkowych celów perspektywicznych.

W wyniku tych działań doprecyzowano statut funkcjonowania instytutów, wydzielono ze struktury biblioteki komórkę wynalazczości i patentów, zlikwidowano Studium Nauk Społecznych i Politycznych a pracowników włączono do Międzyuczelnianych Instytutów Nauk Politycznych oraz Filozofii i Socjologii, świadczących usługi dydaktyczne na rzecz wszystkich

„Wystawa osiągnięć Wyższej Szkoły Inżynierskiej – zwiedza Premier Piotr Jaroszewicz w towarzystwie Rektora prof. W. Sitko i prof. R. Zahaczewskiego

lubelskich uczelni i administrowanych przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Rosnące potrzeby w zakresie aparatury specjalistycznej oraz stały jej niedobór na rynku krajowym i ograniczenia importowe sprawiły, że powołano Zakład Aparatury (zatrudniający 12 osób), którego celem było: wytwarzanie prototypów aparatury i pomocy dydaktycznych wg własnych projektów i opracowań, projektowanie i budowa stanowisk kontrolno-pomiarowych, adaptacja urządzeń i stanowisk pomiarowych do rzeczywistych potrzeb laboratoriów, naprawy gwarancyjne itp.. Przebudowano plany i programy studiów, wprowadzając nowe przedmioty oraz zmieniając treści nauczania, tak aby uwzględniały niezbędne niemal dla każdego inżyniera elementy informatyki, ekonomii i elektroniki. Zwiększono nacisk na kształcenie w zakresie języków obcych.

Utworzono nowy tryb i zasady planowania, koordynacji, finansowania i rozliczania badań naukowych. W roku 1975 opracowano plan działalności naukowej Uczelni na lata 1976-80, wydyskutowany z przedstawicielami życia gospodarczego i przemysłu regionu. W planie tym określono główne kierunki badań naukowych, sformułowano podstawowe problemy badawcze, tematy a nawet ważniejsze zadania. Ustalono zasady przyjmo-

Sztandar Politechniki Lubelskiej

wania do realizacji prac badawczych tylko w pełni finansowanych (w ramach krajowego systemu badań centralnie sterowanych i bezpośrednich zamówień jednostek gospodarki uspołecznionej) oraz celowość realizowania tzw. badań własnych, rozwojowych – finansowanych ze środków Uczelni. Większość prowadzonych w Uczelni badań naukowych wykonywano na bezpośrednie zamówienie jednostek gospodarki uspołecznionej (~ 40%).

W realizacji programów rządowych, resortowych i międzyresortowych planów badań podstawowych zaangażowany był potencjał badawczy w około 39%, zaś w badania własne – w 19%. Takie rozwiązania organizacyjne wymuszały koncentrację na ważnych problemach badawczych, dyscyplinowały czas opracowań dla jednostek gospodarki i przyspieszały wykorzystanie i upowszechnianie wyników. Powodowały również wzrost wartości realizowanych i przekazywanych do wykorzystania prac, liczby publikacji i wynalazków oraz rozpraw doktorskich.

Początek dekady lat osiemdziesiątych stanowił w historii Uczelni trudny okres. Powodowały to: pogarszająca się w kraju sytuacja społeczno-polityczna, głęboki kryzys gospodarczy oraz płynność uwarunkowań for-

Uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej pamięci Rektora
Stanisława Podkowy – przy wejściu do auli Jego imienia

malnych funkcjonowania Uczelni. Pierwszym Rektorem Politechniki Lubelskiej wybranym przez Zgromadzenie Wyborcze – jako przedstawicieli całej społeczności akademickiej Uczelni – został doc. dr hab. inż. Jakub Mames, specjalista z zakresu inżynierskich konstrukcji budowlanych. Niedługo po rozpoczęciu roku akademickiego, rozpoczęły się w kraju, a więc i w uczelniach -różnorodne niepokoje, a 26.10.1981 r. w radomskiej WSIInż. ogłoszono strajk okupacyjny. Strajk ten początkowo dotyczył konfliktów wewnętrznych Uczelni, stał się jednak zarzewiem protestu niemal całego środowiska w kraju, żądającego więcej autonomii i swobody m.in. w zakresie prowadzenia badań naukowych. Po 13 grudnia 1981 roku sytuacja zmieniła się radykalnie w całej Polsce, a więc i w uczelniach. Deklarowane w trakcie kampanii wyborczej przez rektora J. Mamesa rozwijanie samorządności i autonomii w zarządzaniu Uczelnią nie mogły być w pełni realizowane, w

związku z tym zgłosił rezygnację z funkcji na ręce Ministra NSzWiT. W tej sytuacji, podobnie jak w wielu innych uczelniach ówczesny Minister przyjął rezygnację doc. dr hab. inż. Jakuba Mamesa i równocześnie z dniem 10.01.1982 roku powołał na rektora prof. dr hab. inż. Andrzeja Werońskiego, na kadencję – do 31.08.1984r. Prorektorami pozostali prof. dr inż. Kazimierz Majdiuk – ds. kształcenia oraz prof. dr hab. inż. Janusz Kwiatkowski – ds. nauki. Nieco później, w tym samym 1982 roku – nastąpiła kolejna zmiana i funkcję prorektora ds. kształcenia podjął doc. dr hab. inż. Robert Sikora.

Sytuacja finansowa Uczelni, jak całego szkolnictwa wyższego w kraju – bardzo się pogorszyła. Społeczność akademicka boleśnie i na długo podzieliła się, zrodziła się polaryzacja poglądów, zarówno wśród studentów, jak i pracowników w kwestii oceny zachodzących wówczas wydarzeń społecznych. Główną troską kierownictw Uczelni i Wydziałów były więc usilne działania stwarzające warunki dla realizacji procesu dydaktycznego oraz utrzymania chociaż zadowalającej aktywności badawczej. W wyniku szczególnych starań kierownictwa Uczelni z rektorem A. Werońskim – wybudowano i zagospodarowano nowy obiekt, tzw. „Pentagon”, przeznaczony głównie dla potrzeb Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Wyszukolenia Wojskowego. Uzyskano także i zaadaptowano tzw. „halę czarną”, z przeznaczeniem na laboratoria dydaktyczne z zakresu maszyn górniczych, wodociągów i kanalizacji oraz obróbki mechanicznej.

„Pentagon” – pierwotnie obiekt Studium Wyszukolenia Wojskowego i Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

W dniu 1.09.1984 roku stanowisko rektora objął ponownie prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko i pełnił je aż do 31.08.1990 r., a więc dwie kadencje. Prorektorami zostali wybrani doc. dr inż. Tadeusz Latocha – ds. nauczania i wychowania oraz prof. dr hab. inż. Iwo Pollo – ds. nauki. W drugiej kadencji rektora W. Sitko funkcje prorektorów pełnili: doc. dr hab. Edward Śpiewła – ds. kształcenia oraz prof. dr hab. inż. Iwo Pollo – ds. nauki. Istniejące w ramach struktury instytutowej uczelni zespoły naukowe i zakłady dydaktyczne umocniły się i rozrosły, naturalną więc stała się konieczność wprowadzenia struktury wydziałowej. Uczyniono to z dniem 1.09.1984 i na bazie dotychczasowych instytutów: Technologii i Eksploatacji Maszyn oraz Organizacji i Zarządzania utworzono Wydział Mechaniczny i Organizacji. Jego dziekanem został doc. mgr inż. Ryszard Cylc (1.09.1984 – 1.09.1987). Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej przekształcono w Wydział Elektryczny zaś Instytut Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej – w Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Funkcję dziekana Wydziału Elektrycznego podjął prof. dr hab. inż. Tadeusz Janowski, a Wydziału IBiS - prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz. Instytut Matematyki, Fizyki i Chemii został rozwiązany a wchodzące w jego skład zakłady nauk podstawowych włączono w struktury poszczególnych wydziałów.

W omawianym okresie przebudowano gruntownie plany i programy nauczania dla wszystkich kierunków i form kształcenia. Zmniejszono obciążenia przedmiotami społecznymi, zwiększono zaś limit godzin przeznaczony na nauczanie języków obcych. Ogólną ilość obowiązujących studentów zajęć dydaktycznych zmniejszono z około 4.150 do 3.800 godzin (w całym okresie studiów). Zmieniono i skorelowano strukturę i treści nauczania przedmiotów podstawowych z rzeczywistymi potrzebami programowymi poszczególnych kierunków studiów. Po raz pierwszy w historii Uczelni opracowano wspólnie z młodzieżą nowy regulamin studiów. Dokument ten zapoczątkował pełnoprawny udział młodzieży w strukturach zarządzania Uczelnią i możliwość jej współdecydowania o własnym losie, o toku studiów, funkcjonowaniu wydziałów i międzywydziałowych jednostek dydaktycznych, o trybie i warunkach studiowania wg indywidualnego toku. Po raz pierwszy stworzono regulaminową możliwość zaliczania zajęć dydaktycznych na podstawie uczestnictwa studenta w pracach badawczych, wdrożeniowych bądź wynalazczych. Wdrożono na kierunku studiów Organizacja i Zarządzanie – eksperymentalny, zatwierdzony przez MEN, tzw. modułowy program studiów. Rozwinięto wymianę studentów z ośrodkami zagranicznymi w ramach IAESTE.

Dokonano także całego szeregu zmian organizacyjnych usprawniających funkcjonowanie Uczelni. Przyjęto m.in. ustalenie, że podstawową jednostką naukowo – dydaktyczną będzie w Uczelni katedra. Przebudowano

system zarządzania Uczelnią i gospodarki finansowej. W roku 1987 uchwalono „Program Rozwoju Uczelni do roku 2000”. Zawarto w nim wszystkie zamierzenia związane z rozwojem Uczelni i jej miejscem na mapie edukacyjnej kraju.

W sierpniu, w roku 1987 Wydział Mechaniczny i Organizacji uzyskał po dłuższych staraniach – prawo do nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn. W roku 1988 z dniem 1 września, z Wydziału Mechanicznego i Organizacji wyodrębniono Wydział Mechaniczny. Wyłączone z pierwotnej struktury Wydziału Katedry: Zarządzania i Organizacji Produkcji wraz z Zakładami Matematyki, Fizyki i przejętymi z UMCS, z Wydziału Pedagogiki i Psychologii – pracownikami przypisanymi do kierunku studiów Wychowanie Techniczne, stanowiły podstawę utworzenia nowego, czwartego w Uczelni Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki. Pierwszym dziekanem nowo utworzonego Wydziału został doc. dr inż. Kazimierz Grelak (1988 –1992 r.). W Wydziale uruchomiono kształcenie w zakresie dwóch kierunków studiów: Organizacji i Zarządzania w Przemśle oraz Wychowania Technicznego (kierunek nauczycielski).

W kolejnej kadencji władz akademickich (1.09.1990-31.08.1993) godność rektora Politechniki Lubelskiej pełnił prof. dr hab. inż. Włodzisław Krolopp. Prorektorami zostali wybrani odpowiednio: prof. dr hab. Edward Śpiewła ds. kształcenia oraz prof. dr hab. Lucjan Pawłowski ds. nauki. Był to okres ważny dla Uczelni, gdyż: nadal uwarunkowania zewnętrzne - społeczne, polityczne i ekonomiczne silnie wpływały na klimat pracy i stosunki międzyludzkie w społeczności uczelnianej, należało wdrażać ustalenia nowej Ustawy o Szkolnictwie Wyższym z dnia 12 września 1990 r., która gruntownie zmieniała ustrój szkół wyższych i wreszcie – rozwiązywać bieżące niełatwe sprawy w warunkach ciągle dość ostro rysującej się polaryzacji poglądów społeczno- politycznych wśród pracowników i studentów. Wiele aktywności kierownictwa Uczelni i w szczególności rektora W. Kroloppa wymagało uspokajania tych mocno rozchwianych nastrojów, tak aby realizacja procesów kształcenia i prowadzenia badań –przebiegały optymalnie.

Wśród działań organizacyjnych warto przypomnieć: utworzenie 41 katedr w miejsce 33 katedr i zakładów funkcjonujących dotąd, likwidację Studium Wyszczolenia Wojskowego, zniesienie stanowiska Dyrektora Pionu Prorektora ds. Nauki, wyodrębnienie Sekcji Współpracy z Zagranicą i Rozwoju Kadry z Działu Nauki, ponowne włączenie do struktur Biblioteki Głównej Ośrodka Wynalazczości, utworzenie Zakładu Wydawniczo-Poligraficznego z połączenia Działów Wydawnictw i Zakładu Poligraficznego, włączenie wydziałowych serwisów aparaturowych do Działu Aparatury, zli-

kwidowanie Działu Administracyjno-Gospodarczego Osiedla Studenckiego i podporządkowanie domów studenckich dyrektorowi administracyjnemu Uczelni, rozwiązanie Brygady Remontowo-Budowlanej i włączenie jej zadań do zadań Działu Techniczno-Inwestycyjnego, zniesienie stanowiska prodziekana ds. nauki oraz zastępców kierowników w: Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Dziale Spraw Studenckich, Dziale Administracyjno-Gospodarczym oraz Dziale Techniczno-Inwestycyjnym. Te i im podobne działania miały charakter usprawniający ale również oszczędnościowy. Temu ostatniemu celowi służyło także ograniczanie i stopniowa likwidacja tzw. kierunków dyplomowania czyli specjalizacji. W okresie omawianej kadencji zachęcono do pracy w Politechnice Lubelskiej kilku profesorów posiadających duże doświadczenie przemysłowe oraz kontakty z praktyką.

Uroczysta czterdziesta inauguracja roku akademickiego w Politechnice Lubelskiej

Na następną kadencję (1.09.1993-31.08.1996) rektorem wybrany został prof. dr hab. inż. Iwo Pollo. Funkcje prorektorów w tej kadencji pełnili: prof. dr hab. inż. Jarosław Skrynicki – ds. kształcenia oraz prof. dr hab. Lucjan Pawłowski – ds. nauki. W całym okresie kadencji szczególnie wiele uwagi poświęcono wdrażaniu zasad samorządności, doskonaleniu demo-

kratycznych struktur zarządzania Uczelnią oraz wypracowywaniu autonomii w możliwie najszerszym zakresie. W sferze działalności naukowej wdrożono i dopracowano system finansowania badań funkcjonujący do dzisiaj, ustalono zasady wymuszające wzrost efektywności działalności badawczej i współpracy z jednostkami gospodarki, co sprzyjało szybkiemu włączaniu się zespołów badawczych Uczelni do szerokich działań na rzecz reformy gospodarczej. Dzięki wyjątkowej inwencji kierownictwa Uczelni udało się – po 10-letniej przerwie w prowadzeniu inwestycji – rozpocząć budowę nowego gmachu dydaktycznego, przeznaczonego dla Wydziału IBiS. W roku 1994 uzyskano prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dziedzinie „budownictwo”. W tym samym roku uzyskano możliwość ubiegania się naszych absolwentów z kierunków studiów: budownictwo, elektrotechnika, inżynieria środowiska oraz mechanika i budowa maszyn – o tytuł „inżyniera europejskiego” (Eur. Ing.), nadawanego przez Europejską Federację Stowarzyszeń Inżynierskich FEANI.

Od 1.09.1996 roku do 31.08.2002 roku funkcję rektora pełnił prof. dr inż. Kazimierz Szabelski. W pierwszej kadencji rektora funkcje prorektorów pełnili: prof. dr hab. Edward Śpiewła – ds. kształcenia oraz prof. dr

Budynek „Instytutu Inżynierii Środowiska” – w budowie

hab. inż. Tadeusz Janowski – ds. nauki; zaś w kadencji drugiej prorektorami byli dr inż. Adam Wasilewski – ds. kształcenia, prof. dr hab. Ewa Bojar – ds. nauki oraz prof. dr hab. inż. Andrzej Wac-Włodarczyk – ds. ogólnych. Pierwsze miesiące, w drugiej kadencji rektora K. Szabelskiego funkcję prorektora ds. ogólnych pełnił prof. dr hab. inż. Kazimierz Lutek, który w wyniku ciężkiej choroby odszedł od nas na zawsze.

W okresie tych ostatnich lat w Uczelni zaszły znaczące zmiany. Do najważniejszych z nich można zaliczyć uzyskanie prawa do nadawania stopnia doktora w zakresie inżynierii środowiska w Wydziale IBiS (1998 r.) oraz stopnia doktora habilitowanego w dwóch Wydziałach: Mechanicznym (1999 r.) i Elektrycznym (2000 r.). Te fakty sprawiły, że Politechnika Lubelska, zgodnie z obowiązującym stanem formalnym, stała się uczelnią o pełnych uprawnieniach akademickich, z wyłączeniem „autonomiczności”, określonej odpowiednim zapisem w obowiązującej Ustawie o Szkolnictwie Wyższym (tutaj Uczelnia nie spełnia wymogów kadrowych). W ostatnich dwóch latach w dwu wydziałach wdrożono, a w dwu przygotowano do wdrożenia – elastyczny system studiów z jego integralną częścią, tj. systemem punktów kredytowych, odpowiadającym standardom ECTS (European Credit Transfer System). Z inicjatywy rektora prof. K. Szabelskiego opracowano i wdrożono system oceny działalności instytutów, katedr i jednostek międzywydziałowych oraz kierowników tych wszystkich jednostek. W omawianym okresie ukończono budowę gmachu dla WIBiS, przejęto i wyremontowano „dworek” zlokalizowany w centrum Miasteczka Akademickiego, zagospodarowując go na Rektorat, przejęto od Odlewni „Ursus” dwa gmachy w budowie wraz z terenami, rozpoczęto budowę tzw. „Łącznika” dla WZiPT oraz wyremontowano tzw. „Spichlerz” zlokalizowany w centrum „Miasteczka PL”. Dokonano również znaczących zmian organizacyjnych, m. in. zlikwidowano Dział Transportu, drukarnię, stolarnię, pięć największych katedr przekształcono w instytuty, utworzono studia doktoranckie w Wydziale Mechanicznym i Wydziale Elektrycznym, rozpoczęto systematyczne wydawanie Biuletynu Informacyjnego Politechniki Lubelskiej. W tych latach liczba studentów kształconych na wszystkich rodzajach i formach studiów wzrosła o 46%, zaś ogólny majątek Uczelni zwiększył się o 127%. Wdrożono kompleksową komputeryzację pracy dziekanatów i administracji centralnej. Opracowano i wdrożono system decentralizujący zarządzanie finansami. Zmieniono charakter Biblioteki z tradycyjnej składnicy i wypożyczalni materiałów naukowych i dydaktycznych w ośrodek przetwarzania wiedzy i informacji – w instytucję szybkiej wymiany informacji. W roku 2000 Senacka Komisja ds. Organizacji i Rozwoju Politechniki Lubelskiej pod przewodnictwem prof. dr hab. inż. Włodzimierza Sitko opra-

cowala „Założenia strategii Rozwoju Politechniki Lubelskiej”, przyjęte przez Senat jako wykładnia kierunkowa rozwoju w bliskiej i dalszej przyszłości. W dokumencie tym, w kontekście zmian całego systemu edukacji w Polsce a także postępującej globalizacji gospodarki oraz wymogów integrującej się Europy, wskazano na konieczność gruntownej transformacji kształcenia w akademickich uczelniach technicznych. Senat Uczelni przyjął również do realizacji zamierzenia nazwane „Europejska strategia Politechniki Lubelskiej w zakresie kształcenia”, które zakładają konkretnie określony poziom wymiany pracowników i studentów z krajami Wspólnoty Europejskiej.

Obecnie Uczelnia należy do grupy szkół wyższych średniej wielkości, uzyskuje dobre lokaty we wszystkich rankingach organizowanych w kraju, ma ambicje bycia szkołą elitarną, wyróżniającą się specyfiką i wysokim poziomem kształcenia oraz ugruntowaną pozycją w środowisku naukowym. W czterech wydziałach prowadzone są studia na ośmiu kierunkach (budownictwo, elektrotechnika, informatyka, inżynieria Środowiska, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie i marketing oraz wychowanie techniczne) i 32 specjalnościach. Strukturę wewnętrzną wydziałów tworzą instytuty (zorganizowane wewnętrznie z zakładów naukowo-dydaktycznych) i katedry. Jednostki międzywydziałowe stanowią: Studium Języków Obcych i Studium Wychowania Fizycznego. Do dyspozycji pracowników, studentów i zainteresowanych pozostaje Biblioteka Główna (w której zgromadzono ponad 320 tys. woluminów, w tym unikalny zbiór norm technicznych), biblioteki wydziałowe oraz biblioteki zorganizowane w niektórych instytutach i katedrach. Wszystkie te jednostki organizacyjne mieszczą się w 25 obiektach, pozostających w posiadaniu Uczelni oraz w gmachu Biblioteki Międzyuczelnianej przy ul. Ks. Radziszewskiego.

Łącznie na studiach dziennych, zaocznych, podyplomowych i doktorskich kształci się około 11 tysięcy osób. Wszystkie sfery działalności Uczelni zabezpiecza ~ 1085 pracowników, w tym około 550 osób zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych. Dotąd Uczelnia wypromowała ponad 20.000 absolwentów.

Prowadzone w Uczelni badania naukowe, działalność konsultingowa i ekspercka są związane głównie z potrzebami regionu, ale w znacznej części mają również charakter ogólny, uniwersalny. Główne kierunki badań dotyczą rozwoju konstrukcji i technologii, ochrony środowiska oraz oszczędności energii i materiałów. Efektem tych prac są publikacje naukowe (około 1000 rocznie), patenty i prawa ochronne. Wiele zespołów badawczych blisko współpracuje z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi; w kilkudziesięciu przypadkach na podstawie dwustronnych umów.

W dniu 17 czerwca 2002 roku Senat Politechniki Lubelskiej na wniosek Rady Wydziału Mechanicznego nadał – po raz pierwszy – tytuł „doktora honorowego” wybitnemu uczonemu i organizatorowi nauki, prof. zw. dr hab. inż. Michałowi Kleiberowi.

W Uczelni działają trzy związki zawodowe pracowników: NS ZNP, NSZZ „Solidarność” oraz Unia Profesorów Polskich. Wszyscy studenci są reprezentowani przez Samorząd Studencki, ale ponadto zrzeszeni są w ponad 30 różnych organizacjach funkcjonujących w Uczelni – w tej liczbie: w kołach naukowych, zespołach artystycznych, grupach zainteresowań i w klubach. Zarówno pracownicy jak i studenci współtworzą i pracują w wielu towarzystwach naukowych i stowarzyszeniach użyteczności publicznej.

Nie sposób wymienić, a tym bardziej opisać, ogromnej pracy i zasług tych dziesiątków i setek osób, które w ciągu mijającego półwiecza Uczelni działały z pasją i poświęceniem na rzecz jej rozkwitu oraz normalnego, codziennego jej funkcjonowania. Byli to – wymienieni tylko – kolejni prorektorzy i dziekani, nie wspomniani – kolejni prodziekani, kierownicy katedr i zakładów, działów i sekcji a także „pracownicy szeregowi” – tak często niemal anonimowi. Wiadomo bowiem, iż myśli o powołaniu w Lublinie uczelni technicznej, podjętej przez grupę inicjatorów, społeczność i władze Lubelszczyzny w roku 1945 - nie sposób przecenić, ale stanowiła ona tylko impuls wstępny dla ogromnej, zbiorowej pracy wszystkich byłych i obecnych pracowników Uczelni i jej studentów. Wiadomo także i zapisano to w deklaracji Erfurckiej z 1997 roku, iż uczelnia jest to wspólnota uczonych i studentów, ponosząca zbiorową odpowiedzialność za wszelkie działania – swoje i wybranych przez siebie władz.

Kolejne kierownictwa Uczelni, chroniąc i pomnażając dorobek przeszłości, podejmowały zawsze wszelkie możliwe działania na rzecz rozwoju nauki i edukacji młodzieży. Misję Politechniki rozumiały nie tylko jako szkoły kadr technicznych, ale również jako ośrodka refleksji intelektualnej nad nowymi technikami, technologiami i postępem gospodarczym. Czyniły starania na rzecz przygotowania elit społecznych o rozległych horyzontach, świadomych swych przekonań, wykazujących postawy twórcze wobec wyzwań współczesnych i przyszłościowych.

Lester Turow w książce: „Przyszłość kapitalizmu” zawarł myśl: „człowieka – spawacza zastąpił robot. Do pracy teraz są potrzebni specjaliści do naprawiania robotów”. Jest to najbardziej chyba lapidarne wskazanie z jakimi zmianami kwalifikacyjnymi mamy obecnie do czynienia i jak dynamicznie musi zmieniać się jakość kształcenia oraz warunkujące tę jakość – prowadzenie badań. Przytoczona myśl w sposób pośredni podkreśla także

„Spichlerz” – po remoncie

znaczenie roli społecznej uczelni, w tym również naszej – jako służby najogólniej pojmowanej kulturze technicznej. Realizować tę rolę można tylko poprzez ciągłe podejmowanie trudu poznawania i obrony pełnej, nie zafałszowanej prawdy o człowieku, jego wytworach i otaczającym świecie.

W dniu 30 kwietnia br. przedstawiciele społeczności naszej Uczelni wybrali rektora na następną kadencję. W roku jubileuszowym 50-lecia istnienia Politechniki funkcję rektora powierzono prof. Józefowi Kuczmarszewskiemu, studentowi i wychowankowi naszej Uczelni. Funkcje prorektorów podjęli: prof. Marek Opielak – ds. ogólnych, prof. Witold Stępniewski – ds. nauki oraz dr Adam Wasilewski – ds. kształcenia.

Budynek Rektoratu Politechniki Lubelskiej

Źródła

Karaś R.: „Wieczorowa Szkoła Inżynierska – 10 lat w służbie techniki 1953-1963”, LDP Lublin, 1963 r.

Hirsch Z. J.: „Wyższa Szkoła Inżynierska w Lublinie 1953-1973”, LZS Lublin, 1973 r.

Bobiński S. i inni red.: „Z historii wyższej uczelni technicznej Lublina”, ZP UMCS u Lublinie, 1978 r.

Janowski T.: „Badania naukowe w Politechnice Lubelskiej”, Życie Szkoły Wyższej, nr 10, 1979 r.

Janowski T.: „Politechnika Lubelska – jej wkład do nauki, kultury i gospodarki narodowej”, w: „Dzieje Lubelszczyzny „, t. V, Warszawa-Łódź, 1986 r.

Filipek T.: „Z dziejów przemysłu maszynowego na Lubelszczyźnie”, ZP MUSI Lublin, 2001.

Archiwalia Uczelni oraz bezpośrednia współpraca i kontakty z wymienionymi osobami; uczestnictwo w części opisywanych wydarzeń.

Edward Śpiewła

POCZET REKTORÓW

Prof. dr hab. Stanisław Ziemecki (1881-1956)
Rektor Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie
1.10.1953–19.01.1956

Urodził się 11 kwietnia 1881 roku w Warszawie (na Pradze) w rodzinie inteligenckiej. Jego dziadek i ojciec – Maurycy Landau, byli uznanymi, praktykującymi lekarzami. Matka, Dorota z domu Winkelhaus nigdy nie pracowała zawodowo.

W roku 1898 ukończył z odznaczeniem (srebrnym medalem i nagrodą) ośmioklasowe Gimnazjum Filologiczne im. M. Reja w Warszawie i chcąc kontynuować tradycje rodzinne, podjął studia medyczne w Uniwersytecie Warszawskim. W trakcie drugiego roku studiów przeniósł się na Wydział Przyrodniczy uznając, że jego zainteresowania wykraczają poza medycynę.

Studia w zakresie fizyki ukończył z bardzo dobrym wynikiem w

1904 roku, a pracę dyplomową dotyczącą własności optycznych kryształów dwuosiowych zrealizował pod kierunkiem G. Wulffa – wybitnego krystalografa pochodzenia rosyjskiego. Praca ta stanowiła podstawę nadania mu stopnia kandydata nauk przyrodniczych. Studia w zakresie matematyki, mechaniki i fizyki kontynuował w Uniwersytecie Genewskim i w Getyndze, gdzie wydał swoją pierwszą poważną pracę na temat magnetycznego skręcania płaszczyzny polaryzacji w promieniowaniu ultrafioletowym. W roku 1909 objął stanowisko etatowego profesora i kierownika laboratorium w

Szkole Mechaniczno-Technicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie. W roku 1920 powierzono mu zorganizowanie nauczania fizyki w SGGW w Warszawie, gdzie początkowo jako docent, a następnie profesor tytularny pracował aż do wybuchu II wojny światowej.

Stopień doktora filozofii uzyskał w roku 1926 na Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Warszawskiego, zaś doktora habilitowanego w roku 1931 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. W latach 20-tych i 30-tych prowadził szczególnie intensywne badania, podejmował problematykę oryginalną i uzyskiwał rezultaty szeroko dyskutowane i cytowane. Jako pierwszy odkrył i objaśnił zjawiska jarzenia się par rtęci pod wpływem promieniowania rentgenowskiego, przybliżył zrozumienie powstawania widm pasmowych, wykazał że występowanie zjawiska Ramana jest niezależne od opalescencji w punkcie krytycznym. Prowadził bardzo nowatorskie obserwacje promieniowania jądrowego w atmosferze oraz absorpcji promieniowania kosmicznego. Wraz z Jodko-Narkiewiczem i Z. Burzyńskim wysunął pionierski plan lotu balonu do granic troposfery (1936 r.). Po długich przygotowaniach plan ten nie powiódł się z powodów przypadkowych, zaistniałych w trakcie startu balonu. Łącznie opublikował 11 książek, wielokrotnie wznawianych oraz kilkadziesiąt oryginalnych prac naukowych.

Był ceniony jako wspaniały wykładowca i popularyzator wiedzy. Organizował systematyczne dyskusje z tzw. nowatorami produkcji oraz wygłaszając przez ponad 5 lat powszechne wykłady uniwersyteckie. Był członkiem TNW oraz współzałożycielem PTFiz (1919 r.).

Od powstania UMCS w Lublinie był niezmordowanym twórcą zrębów fizyki w całym akademickim środowisku lubelskim. Swoje bogate doświadczenia badacza i dydaktyka, nabyte w uczelniach warszawskich, lubelskich i zagranicznych wykorzystał w trakcie tworzenia podstaw struktur i założeń kształceniowych w WSInż. Był człowiekiem naprawdę zaciękawionym światem i życiem, unikającym sytuacji oczywistych, dających się przewidzieć.

Doc. mgr inż. Stanisław Podkowa (1907-1973)
Rektor Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie
20.01.1956 - 28.04.1965
Rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej
29.04.1965 - 24.06.1973

Urodził się 14 września 1907 roku w Lublinie, jako jeden z trzech synów Stanisława i Joanny z Rosłych. Jego ojciec był mistrzem zduńskim, doceniającym ambicje syna, który po ukończeniu Gimnazjum Matematyczno-Przyrodniczego im. Hetmana Jana Zamoyskiego podjął studia w Politechnice Warszawskiej. Jego studia na Wydziale Mechanicznym przerwał wybuch wojny, toteż dyplom inżyniera mechanika i magistra nauk technicznych uzyskał dopiero w 1946 roku.

Po wybuchu wojny i nieudanych próbach zorganizowania oddziału oporu zbrojnego w rejonie Hrubieszowa (od 1935 r. był podporucznikiem rezerwy po odbyciu służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie), przeniósł się do Puław, gdzie pracował w nadzorze technicznym budowy tartaku. Po roku 1942 ukrywał się aż do roku 1944, podejmując w tym czasie różne zajęcia, najczęściej robotnika rolnego. W sierpniu 1944 r. został mianowany zastępcą naczelnika Wydziału Mechanicznego Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Lublinie, stając się współorganizatorem procesu odtworzenia służb kolejowych w regionie. Uruchamiał kolejowe warsztaty w Lublinie i w Radomiu, organizował

różnorodne kursy dla kolejowych służb technicznych. Z determinacją i uporem doksztalał się w zakresie kolejnictwa, a zdobytą wiedzę przekazywał szkolonym przez siebie kadrom. Na początku roku 1951 otrzymał nominację na dyrektora technicznego DOKP w Łodzi i równocześnie propozycję objęcia funkcji dyrektora ds. inwestycji w powstającej w Lublinie Fabryce Samochodów Ciężarowych. Propozycja druga dotyczyła Lublina, gdzie od kilku lat działał na rzecz utworzenia uczelni technicznej, dlatego też podjął pracę w FSC. W maju 1952 roku został oficjalnie powołany przez Ministra Szkolnictwa Wyższego do pełnienia funkcji "organizatora" Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie.

Po decyzji Rady Ministrów z 13 maja 1953 roku o utworzeniu Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej Minister Szkolnictwa Wyższego powierzył S. Podkowie obowiązki dziekana, pierwszego w Uczelni Wydziału Mechanicznego. W listopadzie 1955 roku przechodzi z FSC do Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. Było to ostatnie i niewątpliwie najważniejsze miejsce pracy S. Podkowy. Tworzenie od podstaw wszystkich struktur nowej uczelni technicznej, jej rozwój i przeobrażenie w uczelnię ze studiami dziennymi i w końcu w Politechnikę Lubelską, stało się odtąd – na resztę jego życia – głównym celem i pasją.

Od 1.09.1955 r. pracował na stanowisku zastępcy profesora zaś 1.07.1966 r. uzyskał stanowisko docenta mianowanego. Po śmierci pierwszego rektora WSInż. prof. dr hab. Stanisława Ziemeckiego (19.01.1956 r.), doc. mgr inż. Stanisław Podkova objął funkcję rektora na okres 17 lat – do końca swoich dni.

Cechowała Go niespotykana dyscyplina wewnętrzna w realizacji każdego przedsięwzięcia. Rektor S. Podkova nie był twórcą naukowym w powszechnym rozumieniu, los wyznaczył Mu inną rolę. Czynił jednak wiele starań na rzecz rozwoju badań w Uczelni, rozumiejąc iż od tego zależy jakość kształcenia, wdrażania postępu technicznego i upowszechniania kultury technicznej. Działał bardzo energicznie w NOT, przewodniczył Lubelskiemu Oddziałowi Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji, Oddziałowi Lubelskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników – Mechaników Polskich, był członkiem Zespołu Mechaniki Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetu Podstaw Konstrukcji i Technologii Maszyn PAN. Zainicjował powołanie w LTN – Wydziału Nauk Technicznych (Wydziału IV).

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko
Rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie
1.08.1973–31.08.1981
Rektor Politechniki Lubelskiej
1.09.1984–31.08.1990

Urodził się 28 października 1939 roku w Wojkowicach, w rodzinie robotniczej.

Studia na Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej ukończył w 1966 roku z odznaczeniem "Honorową Szpadą Górniczą". Bezpośrednio po studiach pracował w kopalni "Julian" a w roku 1967 przeszedł na etat do Politechniki Śląskiej, podejmując równocześnie studia w zakresie matematyki w Uniwersytecie Wrocławskim. W tym czasie okresowo był zatrudniany także w Rybnickim Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego oraz w Kopalni "Barbara – Wyzwolenie". Po trzech latach pracy w Uczelni przedłożył rozprawę doktorską, dotyczącą wpływu mechanizacji na produktywność robót pozaprzodkowych w

kopalniach węgla kamiennego. Dokładne opracowanie problemu związków pomiędzy koncentracją produkcji oraz kosztami prac pozaprzodkowych stało się podstawą przygotowania kilku publikacji i rozprawy habilitacyjnej, którą obronił w 1972 roku.

Swoje prace badawcze realizował w ramach badań Katedry Organizacji i Ekonomiki Górnictwa, kierując Zespołem Organizacji i Ekonomiki Górnictwa. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego pełnił obowiązki zastępcy dyrektora ds. nauki w Instytucie Organizacji i Ekonomiki Górnictwa.

twą oraz prodziekana Wydziału Górniczego Politechniki Śląskiej. Aktywnie działał w różnych komisjach ekspertów ds. górnictwa, był m.in. członkiem Komitetu Naukowego Ośrodka Organizacji, Ekonomiki, Komputeryzacji i Zarządzania w Górnictwie przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach.

W roku 1973 doc. dr hab. inż. Włodzimierzowi Sitko - Minister NSZ-WiT powierzył obowiązki rektora Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie. Jego usilne starania i mobilizacja społeczności Uczelni doprowadziły do przekształcenia jej w Politechnikę Lubelską w roku 1977. Ponowny wybór na Rektora Politechniki Lubelskiej w roku 1984 sprawił, że prof. dr hab. inż. W. Sitko (w roku 1976 uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego) łącznie kierował Uczelnią 14 lat. Jego osobowość, predyspozycje organizatorskie i doświadczenie z pracy inżynierskiej odcisnęły wyraziste i znaczące piętno, przejawiające się w strukturze Uczelni i w zasadach jej funkcjonowania.

Jego początkowe prace badawcze, w tym rozprawy – doktorska i habilitacyjna – dotyczyły modelowania procesów gospodarczych i produkcyjnych w kopalniach oraz poszukiwania związków pomiędzy efektywnością a czynnikami górniczo-geologicznymi, technicznymi, technologicznymi i organizacyjnymi. W końcu lat 70-tych kierował problemem węzłowym nt. kompleksowego zagospodarowania LZW, ale już wówczas Jego zainteresowania ewoluowały w kierunku humanistycznych nurtów zarządzania przedsiębiorstwem. Przeobrażenia gospodarcze w Polsce i postępująca globalizacja wymagały wsparcia doradczego i projektowego. W tym obszarze prof. W. Sitko uzyskał znaczące rezultaty jako uznany specjalista w zakresie zarządzania strategicznego, zarządzania zmianą oraz zarządzania zasobami ludzkimi. Łącznie opublikował ponad 220 prac, w tym 9 monografii i 4 skrypty, kierował siedmioma projektami badawczymi KBN, wykonał ponad 200 prac badawczych niepublikowanych oraz około 90 prac eksperckich. Wypromował około 300 absolwentów kierunku zarządzanie i marketing i 10 doktorów, pełnił opiekę naukową 55 sfinalizowanych przewodów habilitacyjnych.

W latach 1973-1976 utworzył i kierował Instytutem Organizacji i Zarządzania, który stał się podstawą powołania Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki w roku 1984. W okresie 1983-1985 był członkiem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pełniąc funkcję wiceprzewodniczącego Komisji Kadrowej. Jest członkiem rad nadzorczych różnych organizacji gospodarczych i naukowych, pracuje jako konsultant w Komitecie Prognoz Polska XXI w Centrum Badań Przedsiębiorczości i Zarządzania PAN. Kieruje Katedrą Zarządzania, największą i należącą do katedr najlepiej pracujących w Uczelni. W ostatnich czterech latach, pełni funkcję rektora Uczelni niepaństwowej – Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie.

Doc. hab. dr inż. Jakub Mames
Rektor Politechniki Lubelskiej
1.09.1981–10.01.1982

Urodził się 12 maja 1925 roku w Krakowie, w rodzinie inteligenckiej. Szkołę powszechną i pierwsze klasy gimnazjum ogólnokształcącego ukończył w roku wybuchu II wojny światowej. Edukację wznowił po wojnie - w roku 1945, kiedy to rozpoczął studia na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W latach okupacji ukrywał się pod przybranym nazwiskiem i pracował w rejonie Tarnobrzegu. Następnie wcielony do Kolumny Roboczej Niemieckich Kolei na Wschodzie pracował jako robotnik budowlany w Kazatyniu na Ukrainie, w Mińsku na Białorusi, w Bydgoszczy oraz w Wittenichenau w Niemczech. Po ucieczce z niemieckiego transportu przedostał się do południowych Czech, gdzie zo-

stał wyzwolony przez armię amerykańską.

Studia ukończył w 1951 roku, uzyskując dyplom magistra-inżyniera nauk technicznych, w zakresie konstrukcji budowlanych. Pracę podjął w Warszawie, w przedsiębiorstwie „Metroprojekt”. W roku 1953 rozpoczął studia aspiranckie w Katedrze Budownictwa Żelbetowego Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W roku 1955 przedłożył dysertację pt. „Sprężona belka ciągła w liniowym i nieliniowym zakresie sprężystości”, którą obronił w

roku 1956, uzyskując stopień naukowy kandydata nauk technicznych (ówczesny odpowiednik stopnia doktora). W roku 1960 uzyskał stypendium Fundacji Forda i 9 miesięcy spędził w Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley. Po powrocie, swoje zainteresowania naukowe skupił na lekkich betonach sprężonych i zastosowaniach metod statystycznych w budownictwie. W roku 1970 przedstawił Radzie Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Śląskiej rozprawę habilitacyjną pt. „Probabilistyczna ocena bezpieczeństwa w oparciu o teorię rozkładu wartości skrajnych”. Rok później został powołany na stanowisko docenta w Politechnice Śląskiej.

W roku 1976 przechodzi do pracy w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Lublinie, gdzie pozostał do końca swojej aktywności zawodowej. Tutaj przyjął obowiązki kierownika grupy przedmiotowej Konstrukcji Betonowych i pełnił je do roku 1978. W latach 1976–1978 był członkiem Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowo-Dydaktycznej Politechniki Lubelskiej. W okresie burzliwych zmian politycznych i społecznych, Zgromadzenie Wyborcze Politechniki Lubelskiej – po raz pierwszy w historii Uczelni – wybrało samodzielnie rektora i godność tę powierzyło doc. dr hab. inż. Jakubowi Mamesowi. Kadencja miała trwać od 1.09.1981 do 31.08.1984 roku, ale wskutek rezygnacji rektora zakończyła się znacznie wcześniej – już 10.01.1982 r. Zmiany jakie nastąpiły po 13.12.1981 r., nie rokowały szans na samorządność i autonomię Uczelni, które w trakcie kampanii wyborczej rektor J. Mames deklarował jako nadrzędne zasady zarządzania Uczelnią. W dniu 4.02.1983 powierzono doc. dr hab. inż. J. Mamesowi Kierownictwo Zakładu Konstrukcji Budowlanych w Instytucie IBiS. W roku 1985, 1 października, doc. J. Mames odszedł na emeryturę.

W zakresie działalności naukowej był uznanym specjalistą konstrukcji betonowych, a ściślej – specjalnych konstrukcji żelbetowych sprężonych. Prowadził wykłady na studiach doktoranckich, był członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz kilku stowarzyszeń i rad naukowych. Opublikował około 30 prac, w tym 2 podręczniki, 1 skrypt i 3 dokumenty normalizacyjne. Był członkiem kolegium redakcyjnego „Archiwum Inżynierii Lądowej” oraz recenzentem „Applied Mechanics Review”. Za osiągnięcia naukowe otrzymał nagrodę S. Bryły (8.09.1977), Medal Jubileuszowy (17.06.1977) przyznawany przez Prezydium Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz Medal prof. Kaufmana. Był i pozostał wytrawnym i cenionym popularyzatorem nauki. Zainicjował opracowanie kodeksu etycznego ludzi nauki w Polsce. Kodeks ten pt. „Dobre obyczaje w nauce” został wydany w roku 1994 (w 50 tys. egz.) przez Komitet Etyki w Nauce PAN.

Prof. dr hab. inż. Andrzej Weroński
Rektor Politechniki Lubelskiej
11.01.1982–31.08.1984

Urodził się 21 kwietnia 1938 roku w Ostrowcu, w rodzinie inteligentnej.

Studia wyższe w zakresie mechaniki ukończył w roku 1960 w Politechnice Warszawskiej. Bogatą praktykę zawodową zdobył pracując w okresie 16 lat w przemyśle metalurgicznym i budowy maszyn, m.in. w charakterze kierownika Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Huty Ostrowiec. W okresie pracy w przemyśle obronił rozprawę doktorską i w roku 1971 uzyskał stopień doktora nauk technicznych, zaś w roku 1977 – stopień doktora habilitowanego w zakresie inżynierii materiałowej. Od roku 1977 pracuje w Politechnice Lubelskiej, poświęcając się wyłącznie pracy naukowej i kształceniowej.

Jest autorem bądź współautorem kilkuset różnych technologii i opracowań, w sporej części wdrożonych i to po raz pierwszy w kraju. Np. opracował technologię i dokumentację oprzyrządowania do wykonania elementów do hartowania natryskowego przedmiotów o małej sztywności, uczestniczył w uruchamianiu produkcji transportera SKOT, wdrożył własną technologię hartowania powierzchniowego elementów obrotowych, zmodernizował produkcję rur o dużych długościach metodą odśrodkową, technologię produkcji dużych cylindrów do zapór wodnych, elementów wirników

turbin, zespołów napędowych okrętów, elementów maszyn ciężkich, suwnic, dźwigów itp.

Uzyskał ważne teoretycznie i praktycznie rezultaty w zakresie powiązania składu chemicznego i struktury stopów metali z ich odpornością na proces zmęczenia cieplnego. Wyniki te zostały dostrzeżone i ocenione jako ważne – zarówno w kraju, jak i w ośrodkach zagranicznych. Jego książka : “Zmęczenie cieplne metali” została wydana w kraju (WNT – Warszawa) i w Rosji (Wyd. Metalurgija – Moskwa), zaś książka pt. “Thermal Fatigue of Metals”, której był głównym autorem, została wydana w USA (New York) i cieszyła się dużym zainteresowaniem. Nowoczesne rozwiązania, zaproponowane przez Profesora w zakresie konstrukcji i materiałów dla wymienników ciepła pieców przemysłowych przyniosły 6-krotne zwiększenie ich trwałości. Prace naukowe zostały kilkakrotnie wyróżnione nagrodami Komitetu Nauki i Techniki oraz Ministra NiSzW. Prace wdrożeniowe zostały nagrodzone przez Ministra Przemysłu. Ważnym kierunkiem badań rozwijanych przez prof. A. Werońskiego jest określanie związków między strukturą i właściwościami biomateriałów. Z tego zakresu prac powstała wspólnie z B. Surowską unikalna w kraju książka pt. “Struktura i właściwości biomateriałów”. Łącznie prof. A. Weroński opublikował 11 książek i skryptów, ponad 150 artykułów i prac naukowo-technicznych oraz uzyskał ponad 110 patentów.

Prof. A. Weroński jest uznanym specjalistą w swojej dziedzinie – o szeroko ugruntowanym autorytecie. Aktualnie kieruje Katedrą Inżynierii Materiałowej Wydziału Mechanicznego. Bardzo konsekwentnie rozwija i upowszechnia badania oraz kształci kadrę. Wypromował 6 doktorów nauk technicznych. W latach 1978-1982 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn (działającego na prawach Wydziału), w okresie 11.01.1982-31.08.1984 – pełnił funkcję rektora Politechniki Lubelskiej. W czasie kadencji rektorskiej wybudowano od podstaw w stanie surowym budynki hali sportowej i studium wojskowego. W latach 1996-1999 pełnił funkcję dziekana Wydziału Mechanicznego. W tym czasie Wydział Mechaniczny jako pierwszy w Politechnice uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Wszystkie funkcje zawodowe i akademickie pełnił w przeszłości i pełni obecnie z ogromnym zaangażowaniem, realizując przedsięwzięcia naukowe i techniczne racjonalnie i efektywnie. Jest członkiem rzeczywistym LTN i Sekcji Podstaw Technologii PAN.

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Jan Krolopp
Rektor Politechniki Lubelskiej
1990 –1993

Urodził się 24 kwietnia 1928 roku w Zduńskiej Woli, w rodzinie inteligenckiej.

Studia wyższe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej ukończył w roku 1954. Po studiach podjął pracę na stanowisku asystenta w Politechnice Łódzkiej, początkowo w Katedrze Fizyki, a następnie w Katedrze Miernictwa Elektrycznego. Od roku 1960 pracował równocześnie jako kierownik zespołu projektowego opracowującego układy pomiarowo-regulacyjne do produkcji włókien sztucznych oraz jako konsultant ds. metrologii w Instytucie Włókniennictwa. W latach 1962-67 był zatrudniony w Centralnym Biurze Techniki Przemysłu Papierniczego na stanowisku kierownika Wydziału Pomiarów i Automatyki.

W roku 1967 powrócił do pracy w Politechnice Łódzkiej. W Instytucie Techniki Radiacyjnej podjął badania w dziedzinie chemii radiacyjnej i papiernictwa. Współpracował z Wojskową Akademią Techniczną i zespołami naukowymi Wydziału Chemicznego oraz Elektrycznego Politechniki Łódzkiej. W roku 1972 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej, w zakresie elektrotechniki. Od

1975 roku pracował na stanowisku docenta w Politechnice Świętokrzyskiej, kierując zakładem Elektrotechniki i Telekomunikacji. Stopień doktora habilitowanego uzyskał w roku 1980 w Wydziale Elektrycznym Politechniki Łódzkiej.

Do Politechniki Lubelskiej został przeniesiony służbowo w roku 1983. Pracę podjął w Wydziale Elektrycznym, gdzie jako kierownik Katedry Automatyki i Metrologii pracuje do dziś. W latach 1990-1993 prof. dr hab. inż. Włodzimierz J. Krolopp pełnił funkcję rektora Politechniki Lubelskiej. Był to okres dużych zmian społecznych, politycznych i ekonomicznych, oddziałujących na klimat pracy i stosunki międzyludzkie w społeczności uczelnianej. Kierowanie Uczelnią w tym czasie było trudnym i bardzo poważnym wyzwaniem dla całego kierownictwa, a w szczególności dla rektora. W tych trudnych warunkach żadna ze sfer działalności Uczelni nie osłabła, przeciwnie – Uczelnia wyraźnie się umocniła, zwłaszcza kadrowo.

W zakresie pracy naukowej w ostatnich latach prof. W. J. Krolopp sporo uwagi poświęcał swoim zainteresowaniom, tj. automatyzacji i diagnostyce technicznej maszyn papierniczych oraz problematyce nowszej – wykorzystania światłowodów do przesyłu sygnałów pomiarowych i zasilania odbiorników małej mocy, spektrometrii masowej, tworzenia nowych algorytmów cyfrowej obróbki sygnałów pomiarowych w mikroprocesorowych testerach przemysłowych i systemach kontroli jakości wyrobów. Swoimi pracami i rozwiązaniami inżynierskimi zdobył szerokie uznanie i autorytet jako wybitny specjalista w swojej dziedzinie. Opublikował ponad 90 prac, dwie monografie, podręcznik pt.: „Metody i przyrządy pomiarowe” stosowane w Przemysle Celulozowo-Papierniczym oraz cztery skrypty akademickie obejmujące tematykę elektrotechniki oraz metrologii elektrycznej i elektronicznej. Wykonał również wiele prac zleconych przez różne zakłady przemysłowe; spora ich część została wdrożona w praktyce. Był recenzentem i promotorem kilkudziesięciu prac dyplomowych i doktorskich oraz habilitacyjnych. Jego osiągnięcia zawodowe i w działalności społecznej zyskały mu uznanie społeczności uczelni, w których pracował oraz władz regionalnych i państwowych.

Prof. dr hab. inż. Iwo Pollo
Rektor Politechniki Lubelskiej
1.09.1993–31.08.1996

Urodził się 9 maja 1927 roku w Delatynie, w rodzinie inteligenckiej.

Studia z zakresu technologii chemicznej ukończył w 1954 roku na Wydziale Chemii Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Bezpośrednio po studiach podjął pracę w Fabryce Odczynników Chemicznych, a dwa miesiące później w macierzystej uczelni – na stanowisku asystenta. Pracował bardzo intensywnie naukowo, uzyskując stopień doktora nauk technicznych w roku 1959, a doktora habilitowanego – w roku 1963. Powołany na stanowisko docenta, pełnił wiele funkcji akademickich, a także doradczych i eksperckich w przemyśle.

W roku 1975 przenosi się do pracy w Politechnice Lubelskiej (wówczas WSInż.), gdzie tworzy Ka-

tedrę Technologii Chemicznej i obejmuje jej kierownictwo na cały okres pracy w tej Uczelni. W roku 1976 uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i stanowisko profesora. W roku 1978 powierzono mu funkcję dyrektora Instytutu Matematyki, Fizyki i Chemii, którego powołanie miało na celu zintegrowanie działalności badawczej i skorelowanie nauczania, realizowanego przez zakłady nauk podstawowych. W okresie od 1984 r. do 1990, dwie kadencje pełnił funkcję prorektora ds. nauki, zaś w latach 1993–1996 rektora Politechniki Lubelskiej.

W okresie pełnienia tych funkcji szczególną wagę przywiązywał do rozwijania współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi. Doprowadził do zawarcia dwustronnych umów o współpracy z kilkunastoma renomowanymi ośrodkami zagranicznymi, m.in. w Japonii, Francji, Niemczech, Rosji, Włoszech i Wielkiej Brytanii. Działał intensywnie na rzecz wymiany pracowników i poprzez swoje szerokie kontakty międzynarodowe promował cały szereg osób do pracy badawczej w różnych laboratoriach. Będąc rektorem, rozpoczął budowę obiektu dydaktycznego (przeznaczonego głównie dla potrzeb Instytutu Inżynierii Środowiska), przełamując ponad 10 lat trwającą „niemożność inwestycyjną” Uczelni. Wiele uwagi poświęcił wdrażaniu zasad samorządności akademickiej, utrwalaniu systemu demokratycznego zarządzania Uczelnią oraz wypracowywaniu jej autonomii w możliwie najszerszym zakresie. Znaczący postęp uzyskano w obszarze efektywności działalności naukowej oraz współpracy z jednostkami gospodarki, co sprzyjało włączaniu się Uczelni do szerokich przedsięwzięć na rzecz realizowanej w kraju reformy gospodarczej. Cały czas pracy zawodowej i po przejściu w stan spoczynku (1.10.1997 r.) aktywnie działa w wielu organizacjach inżynierskich oraz stowarzyszeniach naukowych i kulturalnych. Był członkiem Komitetu Nauk Chemicznych PAN, Komisji Ceramicznej i Sekcji Elektrochemii PAN, Podkomitetu Chemii Plazmy Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC) oraz współprzewodniczył Grupie Polskiej Międzynarodowego Towarzystwa Ozonowego (IOA). Jest przewodniczącym Komisji Chemii Plazmy Niskotemperaturowej PAN oraz członkiem komitetów redakcyjnych kilku czasopism krajowych i zagranicznych.

W pracy naukowej i technicznej zajmował się: technologią chemiczną, zastosowaniem materiałów chemoodpornych, chemią plazmy nisko- i wysokotemperaturowej, inżynierią i ochroną środowiska oraz historią nauki. Jego autorytet naukowy i znawstwo, nie tylko w zakresie nauk stosowanych ale również podstawowych, sprawia, iż Profesor proszony był wiele razy o opinie i recenzje także przez ośrodki uniwersyteckie – zarówno w kraju jak i za granicą. Łącznie opublikował kilkaset prac naukowych, opracował ponad 20 patentów oraz wypromował 10 doktorów i ponad 150 absolwentów studiów technicznych i uniwersyteckich. Przebywając na emeryturze, nadal doradza i pomaga wszystkim chętnym i ciągle pozostaje wybitnym popularyzatorem nauki i cenionym wykładowcą. Jego osobowość i zakres zainteresowań intelektualnych, dorobek naukowy i literacki – zjednują mu powszechną serdeczność i przychylność.

Prof. dr inż. Kazimierz Szabelski
Rektor Politechniki Lubelskiej
1.09.1996–31.08.2002

Urodził się 2 kwietnia 1937 roku w Jeziorzanach. Studia wyższe ukończył na Wydziale Mechaniczno-Konstrukcyjnym Politechniki Warszawskiej, uzyskując tytuł zawodowy magistra-inżyniera mechaniki w specjalności maszyn cieplnych tłokowych.

Pracę zawodową na stanowisku konstruktora rozpoczął w roku 1961, w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie. Tutaj przez 6 lat prowadził prace konstrukcyjne i badania doświadczalne silnika wysokoprężnego oraz badania wytrzymałości zmęczeniowej i drgań elementów i zespołów samochodów. Od roku 1965 prowadził wykłady z mechaniki w WSInż. w Lublinie, a od lutego 1967 roku podjął pracę w tej Uczelni na

etacie wykładowcy. Na podstawie rozprawy dotyczącej nieliniowych drgań parametrycznych wałów korbowych maszyn tłokowych uzyskał w roku 1970 stopień naukowy doktora nauk technicznych. W kwietniu 1973 r. zostaje powołany na stanowisko docenta, w roku 1984 uzyskuje tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a w 1991 roku – stanowisko profesora zwyczajnego Politechniki Lubelskiej.

Jest wybitnym specjalistą w zakresie teorii drgań i dynamiki maszyn, wytrzymałości zmęczeniowej konstrukcji oraz mechaniki światłowodów.

Opublikował samodzielnie, bądź ze współpracownikami, ponad 150 prac, w tym trzy książki i monografie oraz sześć skryptów. W dorobku naukowym znajdują się publikacje, które ukazały się w renomowanych czasopiśmie zagranicznych o światowym obiegu: *Inter. Jour. Non-linear Mechanics*, *Nonlinear Dynamics*, *Inter. Jour. of Bifurcation and Chaos*, *Jour. of Sound and Vibration* oraz renomowanych czasopismach krajowych: *Archiwum Budowy Maszyn*, *Rozprawy Inżynierskie* oraz *Mechanika Teoretyczna i Stosowana*. Wiele prac jest zamieszczonych w czasopismach znajdujących się na liście filadelfijskiej. Prof. Kazimierz Szabelski jest autorem szeregu opracowań wdrożonych w praktyce, powstałych na zamówienie zakładów przemysłowych. Jest głównym autorem pierwszej w kraju monografii poświęconej mechanice światłowodów: „Badanie własności mechanicznych światłowodów” oraz podręcznika pt.: „Wstęp do konstrukcji śmigłowców”.

Utworzył Katedrę Mechaniki Stosowanej w Wydziale Mechanicznym, zaliczaną do najlepiej pracujących w Uczelni. Wychował kilku doktorów i doktorów habilitowanych, rozwinął bardzo efektywną współpracę Katedry z ośrodkami zagranicznymi. Zorganizował specjalność dydaktyczną „Budowa śmigłowców” kształcącą konstruktorów dla potrzeb PZL Świdnik. Jest członkiem korespondentem Europejskiej Akademii Nauki i Sztuki w Paryżu oraz członkiem Akademii Inżynierskiej w Polsce. W latach 1973-1981 pełnił funkcję prorektora ds. nauczania. Reprezentował Uczelnię w Kolegium Ministra NSzWiT, w Zespole Dydaktycznym „Mechanika” powołanym przez Ministra, w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w czasie dwóch kadencji; w jednej z nich jako członek Prezydium RG). Był członkiem: Sekcji Komitetu Badań Naukowych, Zespołu Zmęczenia Materiałów i Konstrukcji, Sekcji Podstaw Budowy Maszyn PAN, Sekcji Mechaniki Analitycznej Komitetu Mechaniki PAN, przewodniczył także Lubelskiemu Oddziałowi Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. W latach 1996-2002 pełnił funkcję rektora. W tym okresie Uczelnia znacząco się rozrosła i umocniła, dzięki kilku nowym inwestycjom powiększyła swoją bazę lokalową oraz uzyskała prawa nadawania stopnia doktora habilitowanego w dwóch wydziałach. W okresie tym nadano pierwszy w historii Uczelni tytuł doktora honoris causa.

Prof. Kazimierz Szabelski należy do najdłużej pracujących w Politechnice Lubelskiej profesorów. Uczestniczył bardzo aktywnie we wszystkich ważniejszych przemianach Uczelni, które nadały jej dzisiejszy kształt i znaczenie dla regionu i kraju. W uznaniu zasług uzyskał wiele wyróżnień i odznaczeń państwowych i regionalnych. W roku 2002 Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Jest laureatem kilkunastu nagród ministrów za pracę dydaktyczną, organizacyjną oraz wdrożenia badań naukowych w przemyśle.

WŁADZE UCZELNI
2002-2005

JM Rektor
Prof. Józef Kuczmazewski

Prorektor ds. Kształcenia
Dr inż. Adam Wasilewski

Prorektor ds. Nauki
Prof. Witold Stępniewski

Prorektor ds. Ogólnych
Prof. Marek Opielak

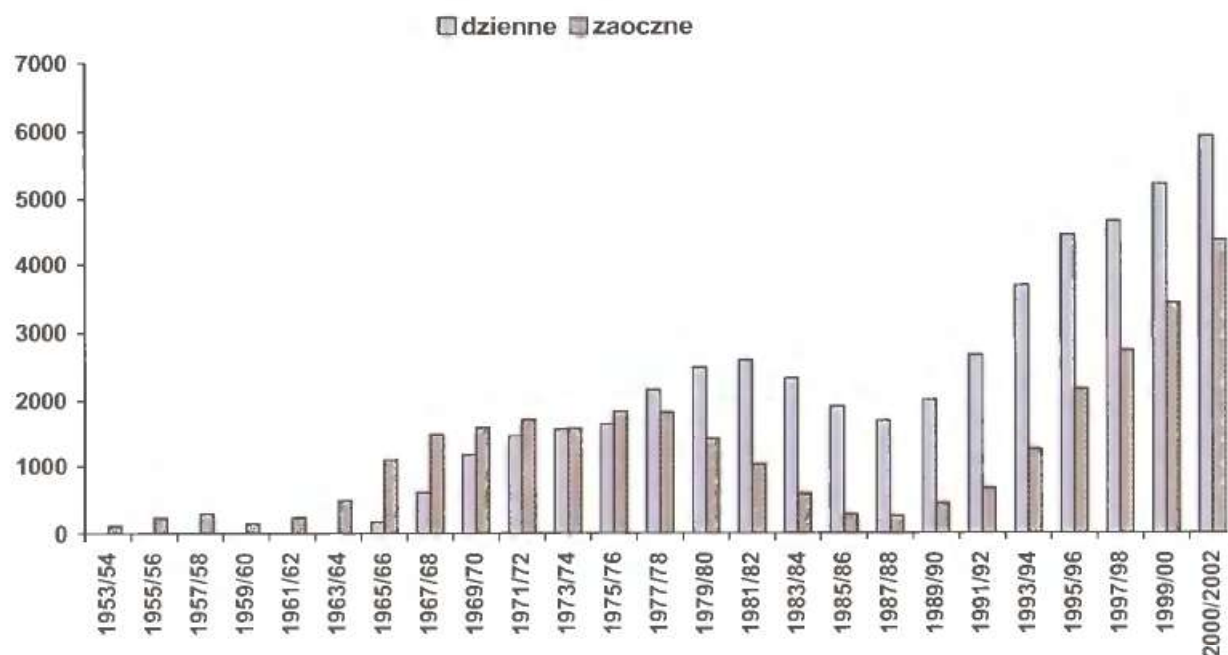
DYDAKTYKA W UCZELNI

Rozwój Politechniki Lubelskiej w zakresie wzrostu liczby studentów ilustruje rys. 1. Jest to obraz najbardziej spektakularny, jeśli uzmyslowimy sobie fakt, że w ciągu 50 lat sto razy zwiększyła się liczba studiującej u nas młodzieży akademickiej. W roku akademickim 1953/54 w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej rozpoczęło naukę pierwszych 109 słuchaczy, gdy dzisiaj liczba ta przekracza 11000. Jest to obraz bardzo uproszczony. Zwiększeniu liczby studentów towarzyszył, co oczywiste, rozwój całej sfery dydaktyki. Zwiększała się liczba nauczycieli akademickich, przybywało pomieszczeń dydaktycznych, powstawały laboratoria i domy studenckie. Tworzone były nowe kierunki studiów, niektóre były zamykane a jeszcze inne ponownie reaktywowane po kilku latach. W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych Uczelnia wydawała jedynie dyplomy inżynierskie, gdy dzisiaj w pełni akademicka Politechnika Lubelska kształci na poziomie inżynierskim, magisterskim, prowadzi studia doktoranckie oraz wiele studiów podyplomowych wraz z prestiżowym kursem MBA.

Historię Uczelni można podzielić na trzy etapy:

- *Wieczorowa Szkoła Inżynierska* 1953 – 1965,
- *Wyższa Szkoła Inżynierska* 1965 – 1977,
- *Politechnika Lubelska* 1977.

W historii Politechniki Lubelskiej korzystnie byłoby wyodrębnić okres od roku 1990, nie tylko z uwagi na epokowe zmiany polityczne i gospodarcze w Polsce, co oczywiście miało wpływ na zasady funkcjonowania Uczelni, ale również ze względu na fakt, że na przełomie stuleci uzyskała ona pełnię praw akademickich w postaci uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego, zaczęła przekształcać się w regionalne centrum edukacji technicznej i zasadniczo zmieniony został system kształcenia.

Rys. 1. Liczba studentów w latach 1953-2002

1. Wieczorowa Szkoła Inżynierska

W roku akademickim 1953/54 pierwszych 109 studentów Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie rozpoczęło studia na Wydziale Mechanicznym, jedynym wydziale Uczelni. Po czterech latach do końcowych egzaminów przystąpiło 14 studentów, zdało je jedynie ośmiu i uzyskało dyplomy inżynierskie.

Przez pierwsze lata WSIInż była szkołą „bezdomną”. Zajęcia odbywały się w zaprzyjaźnionych instytucjach, uczelniach, szkołach średnich i zakładach przemysłowych. Prowadzili je, najczęściej na zasadzie prac zleconych, doświadczeni inżynierowie oraz pracownicy naukowcy Politechniki Warszawskiej i lubelskich wyższych uczelni. Wykłady z fizyki i chemii odbywały się w Akademii Medycznej i na UMCS, zajęcia laboratoryjne w Fabryce Samochodów Ciężarowych. Sytuacja lokalowa była tak trudna, że Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego wstrzymało rekrutację w roku 1958. Był to swego rodzaju sygnał ostrzegawczy pod adresem władz miejskich i wojewódzkich, żeby zapewniły odpowiednie warunki funkcjonowania szkole zgodnie z zobowiązaniami składanymi w okresie powstawania WSIInż. Decyzja o przyznaniu Uczelni pałacu Sobieskich przy ul. Dąbrowskiego (obecnie Bernardyńska) zapadła w tymże 1958 roku, ale dopiero po czterech latach odbyła się inauguracja roku akademickiego w odnowionym i przystosowanym do potrzeb szkoły obiekcie. W gmachu tym, co trudno sobie dzisiaj wyobrazić, znalazły pomieszczenia pierwsze laboratoria Wydziału Me-

chanicznego (miernictwa warsztatowego, technologii i budowy maszyn, obrabiarek, metaloznawstwa) a później Wydziału Elektrycznego (podstaw elektrotechniki, miernictwa elektrycznego, maszyn elektrycznych). Tam znajdowało się laboratorium fizyki, biblioteka z zasobami liczącymi 6500 voluminów, kreślarnia i dziekanat. Nadal jednak brakowało miejsca i na początku lat sześćdziesiątych zajęcia były prowadzone również w barakach przy ul. Langiewicza.

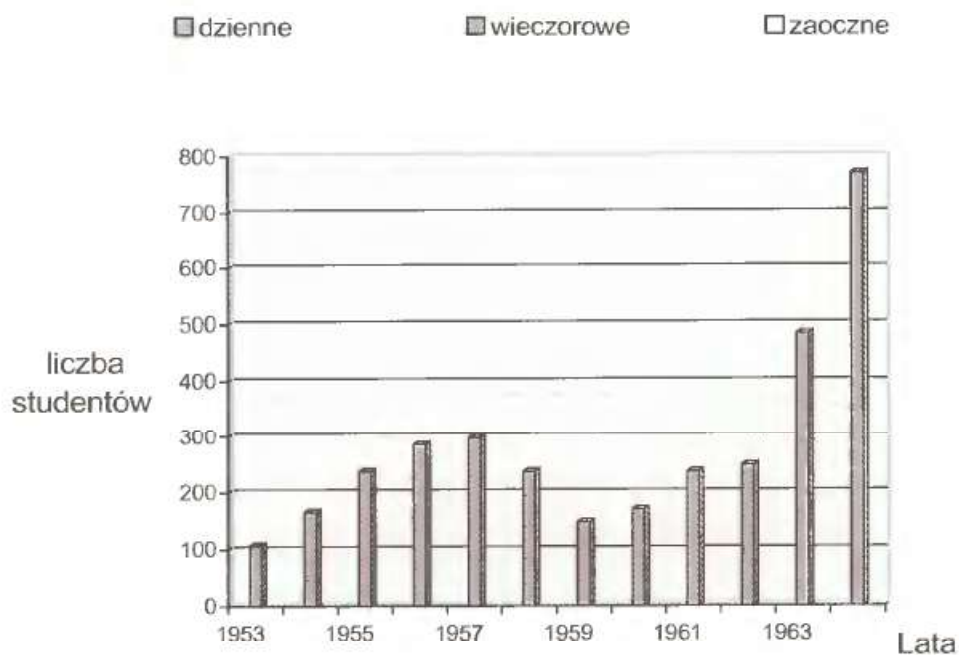
W roku 1962 na mocy porozumienia między WSInż w Warszawie i WSInż w Lublinie utworzone zostało Studium Budownictwa. Naukę w Studium, z którego wyrósł obecny Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej rozpoczęło 82 studentów. Rok później wyodrębniono kierunek elektryczny by przekształcić go w Wydział Elektryczny ze specjalnością elektrotechnika przemysłowa (Rys. 2).

W tym czasie Uczelnia kształciła przede wszystkim pracowników pionu technicznego lubelskich zakładów przemysłowych. Organizowano zatem punkty konsultacyjne przy Kraśnickiej Fabryce Wyrobów Metal-

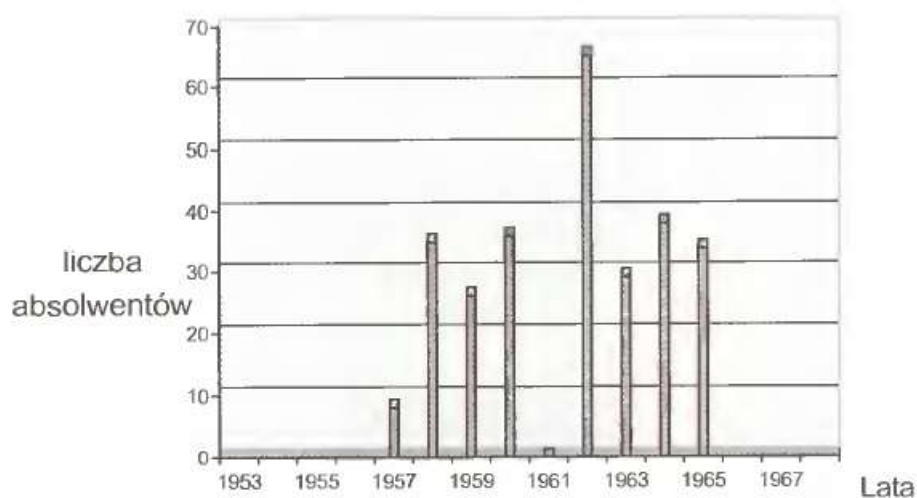

Rys. 2. Wieczorowa Szkoła Inżynierska, wydziały i kierunki kształcenia

wych, Zakładach Wytwórczych Sprzętu Komunikacyjnego w Poniatowej oraz Zakładach Azotowych w Puławach. W okresie istnienia Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej liczba studentów nie przekroczyła w zasadzie 300 osób. Dopiero w latach 1964/65 nastąpił wzrost do 771 (Rys.3). Dyplomy uzyskało 271 (Rys.4) inżynierów mechaników.

Rys. 3. Liczba studentów w latach 1953-1965

Rys. 4. Liczba absolwentów w latach 1953-1965

2. Wyższa Szkoła Inżynierska

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przekształcenia Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską weszło w życie 1 czerwca 1965 r. a drugiego lipca rozpoczęły się pierwsze w dziejach Uczelni egzaminy wstępne na studia dzienne na Wydziale Mechanicznym i Wydzia-

le Elektrycznym. W tym roku powstał również Wydział Budowlany z dwoma kierunkami kształcenia: budownictwem lądowym i inżynierią sanitarną. Studia dzienne na tym wydziale rozpoczęły się w roku 1967.

Bardzo ciekawe były poglądy na temat zasad kształcenia w wyższych szkołach inżynierskich. System ten został przedstawiony w publikacji „Piętnastolecie Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie 1953–1968”:

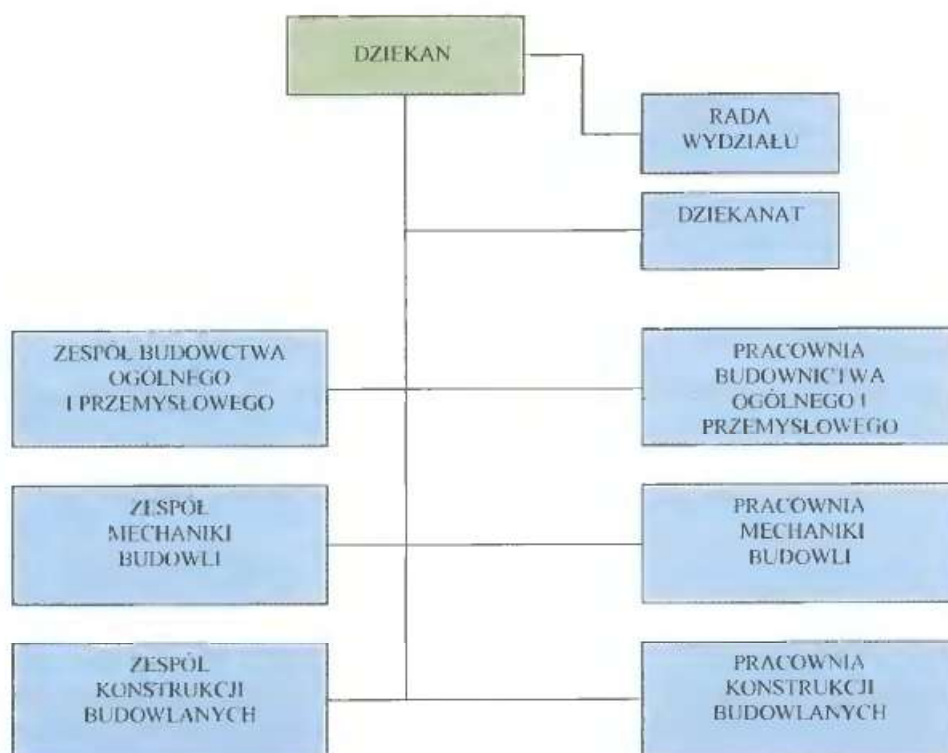
„W odróżnieniu od katedr i zakładów na politechnikach, ich odpowiedniki w wyższych szkołach inżynierskich – zespoły i pracownie – obejmują swoim zasięgiem wykładowców i sprzęt naukowo-dydaktyczny nie jednej, lecz kilku pokrewnych dziedzin. Pozwala to z jednej strony, dzięki bardziej scentralizowanej dyspozycji, na lepsze wykorzystanie drogiej, często unikalnej aparatury laboratoriów, a z drugiej strony zmusza do ścisłej korelacji programów wykładów i ćwiczeń z zązębiających się dziedzin.

Inny też niż na politechnikach jest w wyższych szkołach inżynierskich sposób prowadzenia zajęć. Po pierwsze – rzecz zasadnicza – wszystkie zajęcia są *obowiązkowe*. Po drugie – wszystkie zajęcia prowadzone są systemem wykładowo-ćwiczeniowym, tzn. że nie prowadzi się oddzielnie wykładów i oddzielnie ćwiczeń, lecz łączy się je w jeden zsynchronizowany cykl nauczania. Główną zaletą tego sposobu prowadzenia zajęć jest możliwość najbardziej racjonalnego gospodarowania czasem i należytego kojarzenia wykładów z ćwiczeniami, co w efekcie daje możliwość przerobienia dużych ilości materiału naukowego.

Jeśli np. w systemie odrębnie prowadzonych wykładów i ćwiczeń dość często zdarza się, że na początku semestru ćwiczenia praktycznie biorąc niewiele dają studentowi, bo materiału wyłożonego jest jeszcze zbyt mało, natomiast pod koniec semestru materiał nie mieści się w czasie ćwiczeń i przerabiany jest powierzchownie, to w systemie wykładowo-ćwiczeniowym taka sytuacja nie może powstać. Z góry ustala się właściwy stosunek czasu przeznaczonego na wykłady do czasu przeznaczonego na ćwiczenia, przy czym ćwiczenia rozmieszcza się w najbardziej odpowiednich momentach wykładu. Dużą zaletą tego systemu jest również to, że wykłady i ćwiczenia prowadzą w grupach 30-osobowych ci sami wykładowcy, co w maksymalnym stopniu zapewnia bieżącą kontrolę postępów w nauce i na tej podstawie niejednokrotnie zezwala na dokonywanie zaliczeń bez przeprowadzenia kolokwiiów i egzaminów.

W sumie – dyscyplina studiów, właściwe rozłożenie materiału naukowego i jego ścisła korelacja oraz racjonalne wykorzystywanie czasu studenta zapewniają wysoką efektywność nauczania, dają gwarancję, że absolwent WSInż. przystąpi do pracy zawodowej należycie przygotowany przez uczelnię”.

Zalety o których mowa w cytacie nie potwierdziły się. Był to w praktyce system lekcyjny, dość kosztowny. Wykłady odbywały się w małych grupach i musiały być prowadzone przez pracowników o niższych kwalifikacjach. System był zaprzeczeniem akademickości choć w realiach lat sześćdziesiątych i Wyższej Szkoły Inżynierskiej mógł być dość efektywny. Organizacja wydziałów była podporządkowana wyżej określonym zasadom kształcenia czego przykładem jest schemat organizacyjny Wydziału Budownictwa Lądowego.

Rys. 5. Schemat organizacyjny Wydziału Budownictwa Lądowego rok 1968

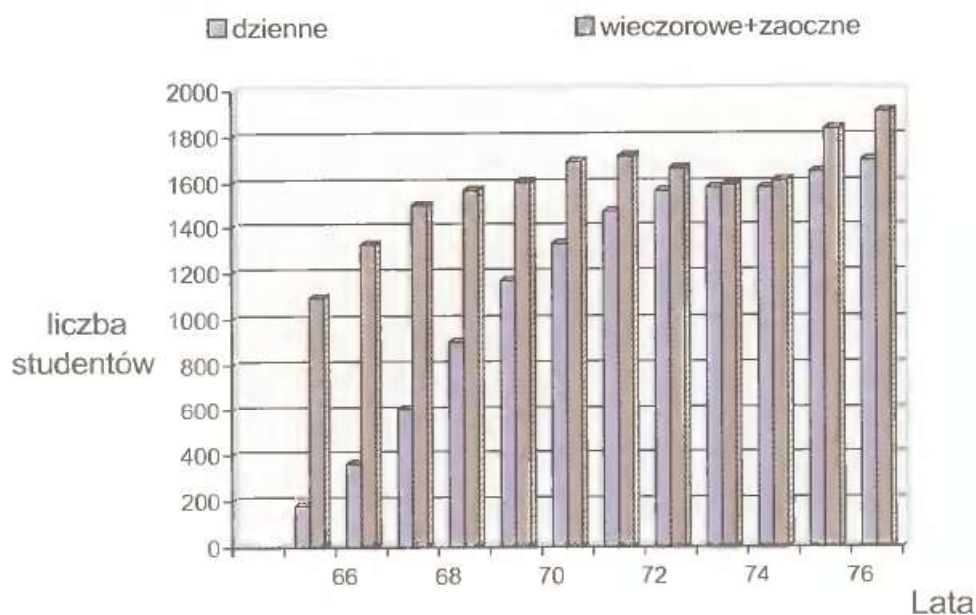
Eksperymentalnym rozwiązaniem było powołanie Wydziału Ogólno-technicznego obejmującego przedmioty, które obecnie zalicza się do tzw. studium podstawowego obejmującego matematykę, fizykę, chemię, rysunek techniczny itp. Słuchacze studiów zaocznych i wieczorowych stanowili więcej niż 50% liczby wszystkich studentów i dlatego na wydziałach wyodrębniono organizacyjnie studium dzienne, wieczorowe i zaoczne. Na rysunku szóstym przedstawiono schematycznie ofertę dydaktyczną WSI z roku 1968. W okresie tym, w drugiej połowie lat sześćdziesiątych, Uczelnia rozwija się bardzo szybko. Następuje ogromny przyrost ilościowy studentów i pracowników, powstają pierwsze budynki na terenach Uczelni przy ul. Nadbystrzyckiej oraz liczne laboratoria.

Studia dzienne w roku 1965 rozpoczęło 179 studentów a w roku 1973 liczba ta wzrosła do 1575. Uczelnia nadal kształci w systemie zaocznym i wieczorowym. W roku 1973 w Wyższej Szkole Inżynierskiej studiuje łącznie 3197 studentów (Rys.7, 8).

Równie szybki jest przyrost liczby nauczycieli akademickich, od 43 w roku 1965 do 240 w roku 1972. Powstanie Wyższej Szkoły Inżynierskiej to utworzenie również nowych, niezbędnych do prowadzenia badań naukowych i kształcenia inżynierów laboratoriów. W latach pięćdziesiątych studenci Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej odbywali ćwiczenia w zaprzyjaźnionych zakładach przemysłowych, byli oni zresztą najczęściej doświadczono-

Rys. 6. Wyższa Szkoła Inżynierska. Wydziały, kierunki kształcenia, specjalności rok 1968

Rys. 7. Liczba studentów w latach 1965-1977

nymi praktykami. Z chwilą uzyskania pierwszego budynku przy ul. Dąbrowskiego powstały również pierwsze laboratoria uczelniane: miernictwa warsztatowego, wytrzymałości materiałów, technologii budowy maszyn, obrabiarek, metaloznawstwa, elektrotechniki, miernictwa elektrycznego, maszyn elektrycznych, pracownia chemii i fizyki. W roku 1972 Wyższa

Rys. 8. Liczba absolwentów w latach 1965-1977

Szkoła Inżynierska dysponowała już 36 specjalistycznymi laboratoriami włączonymi w struktury wydziałów: mechanicznego, elektrycznego i budowlanego.

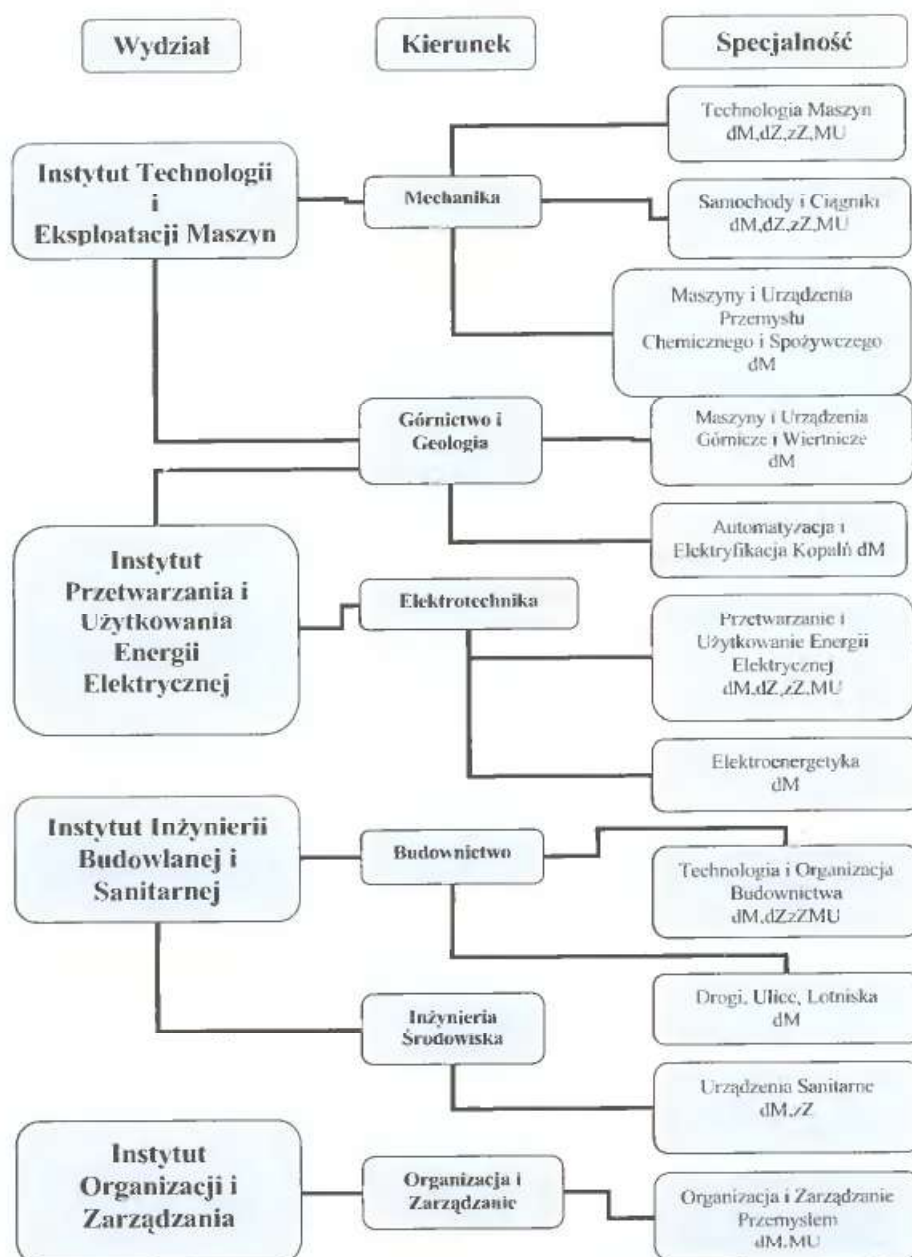
Istotne znaczenie w procesie dydaktycznym mają odpowiednie zbiory biblioteczne. Biblioteka rosła wraz z Uczelnią. W latach pięćdziesiątych z uwagi na wyjątkowo trudne warunki lokalowe i brak środków materialnych gromadzono niezbędne podręczniki i skrypty a prenumerata obejmowała zaledwie dziesięć tytułów czasopism. Dopiero w styczniu 1969 r. biblioteka została przeniesiona z trzyizbowego lokalu przy ul. Dąbrowskiego do gmachu przy ul. Nowotki 11 (obecnie Radziszewskiego), gdzie mieszczą się biblioteki wyższych uczelni Lublina i jej zbiory znacząco wzrosły przekraczając poziom 50000 voluminów w roku 1972. W drugiej połowie lat sześćdziesiątych powstały również niezbędne jednostki międzywydziałowe:

- Studium Języków Obcych (1965),
- Studium Wychowania Fizycznego (1965),
- Studium Wojskowe (1965),
- Studium Nauk Społecznych (1967),
- Zakład Nowych Technik Nauczania (1965).

Konsekwencją rozwoju szkoły było uzyskanie w roku 1973 prawa do nadawania absolwentom stopnia magistra inżyniera. Uczelnia osiągnęła taki poziom rozwoju, że można było podjąć próbę przekształcenia jej w politechnikę, co nastąpiło w roku 1977. Dyplomy Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie otrzymało 4392 inżynierów. W roku 1977 Uczelnia liczyła 3984 studentów (2160 studentów studiów stacjonarnych i 1824 studentów studiów zaocznych).

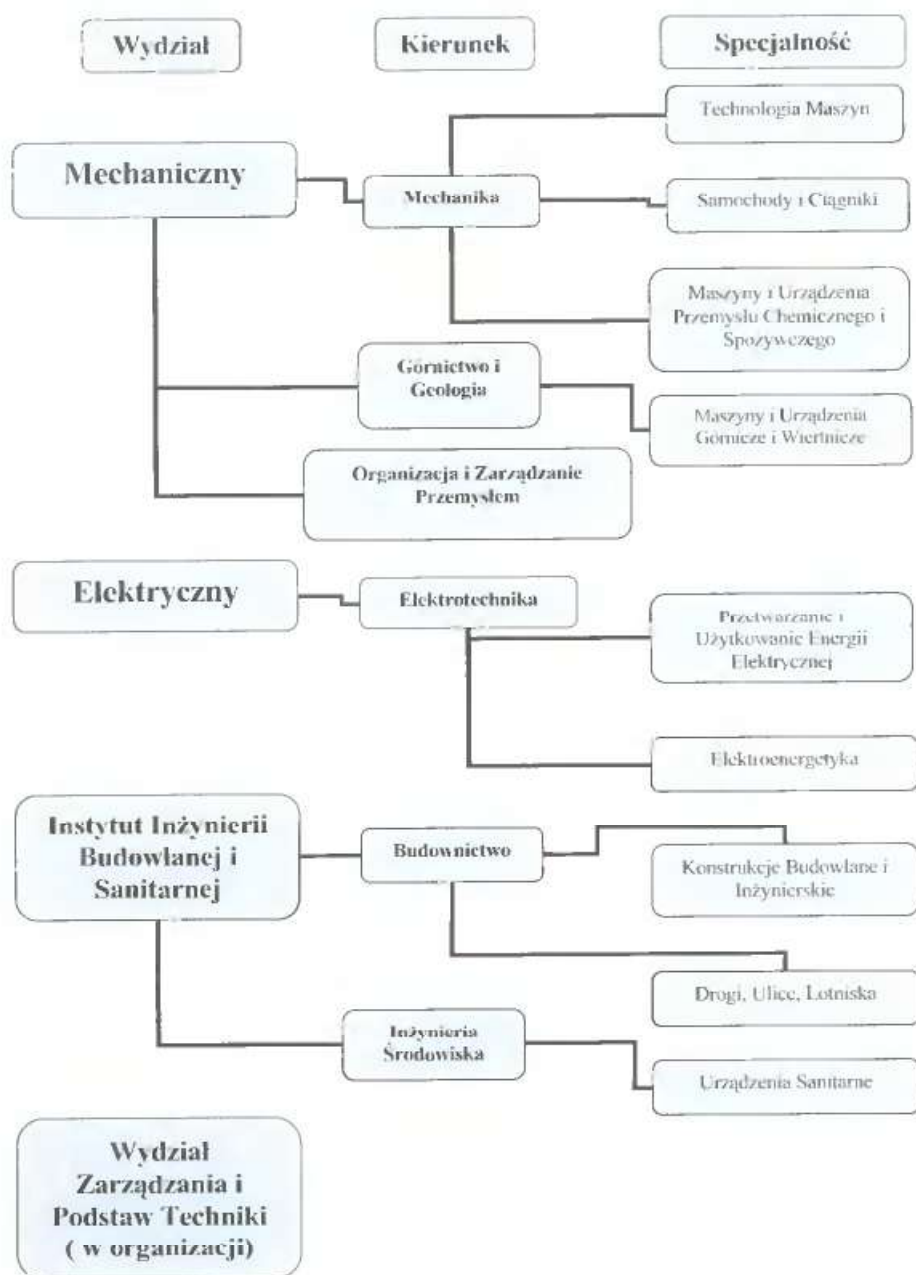
3. Politechnika Lubelska

W roku 1977 Wyższa Szkoła Inżynierska w Lublinie przekształcona została w Politechnikę Lubelską. Uczelnia od roku 1973 miała prawo kształcenia według jednolitych programów studiów magisterskich realizowanych jedynie na politechnikach. Oznaczało to możliwość nadawania absolwentom tytułu zawodowego magistra inżyniera. W roku 1973 zmieniona została również struktura uczelni. W miejsce wydziałów powołane zo-

Rys. 9. Kierunki studiów i specjalności w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 1977/78

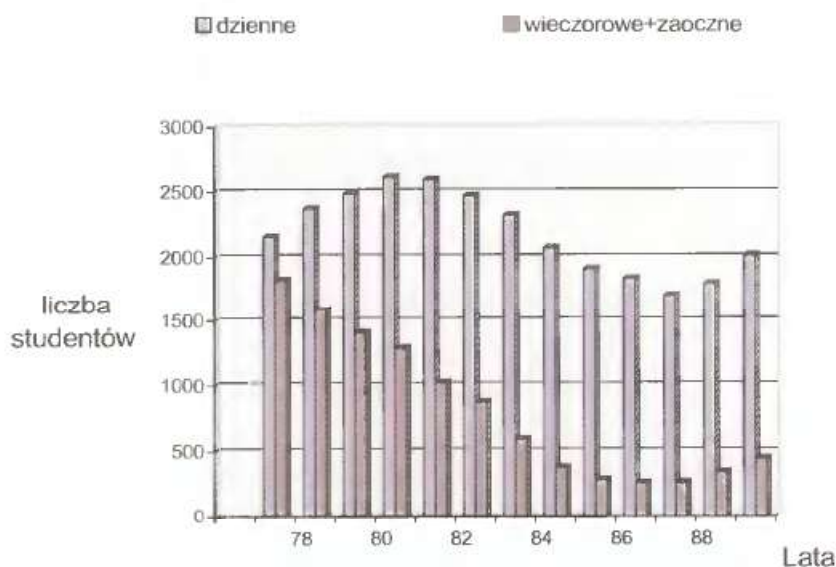
stały instytuty, które realizowały zadania dydaktyczne i badania naukowe. W ramach instytutów funkcjonowały zakłady dydaktyczne (grupy przedmiotowe) z przypisanymi specjalnościami kształcenia oraz zespoły naukowe. Instytutowa struktura Uczelni sprzyjała rozwojowi zawodowemu i naukowemu kadry naukowo – dydaktycznej. Poszerzyła się znacznie oferta dydaktyczna Uczelni. Oprócz dotychczas istniejących kierunków kształcenia (mechanika, elektrotechnika, budownictwo i inżynieria środowiska) powstały nowe: górnictwo i geologia (1976) w Instytucie Technologii i Eksploatacji Maszyn (dawny Wydział Mechaniczny), organizacja i zarządzanie

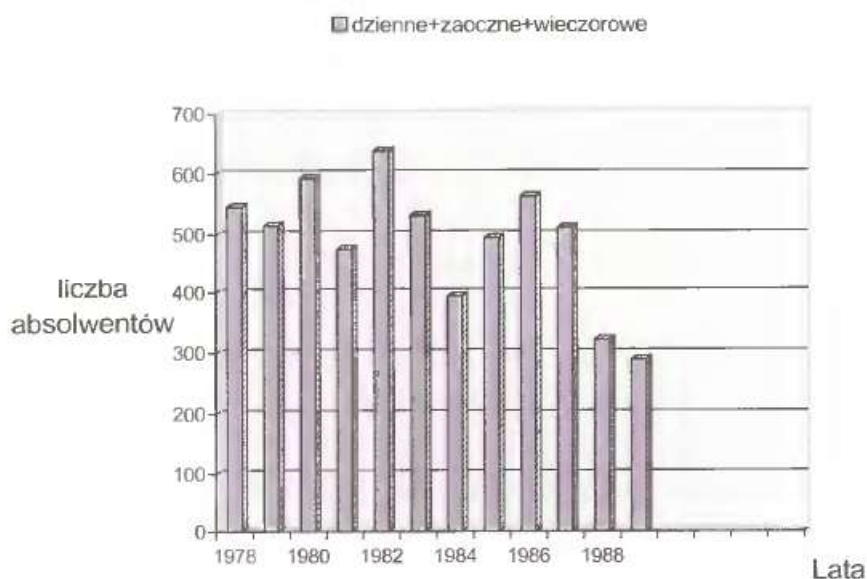
Rys. 10. Kierunki studiów i specjalności w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 1988/89

oraz wychowanie techniczne na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki (Rys. 9). W roku 1984 przywrócono ponownie strukturę wydziałową Uczelni (Rys. 10). Kierunek wychowanie techniczne jest kierunkiem nauczycielskim przejętym w roku 1988 z Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS. Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki jest czwartym, najmłodszym wydziałem Politechniki Lubelskiej.

Lata osiemdziesiąte były zdecydowanie trudniejsze dla uczelni. Skomplikowana sytuacja polityczna w kraju, przekładała się na nastroje środowiska studentów i nauczycieli akademickich. W Politechnice istniały podziemne struktury NSZZ Solidarność i NZS. Studenci uczestniczyli w

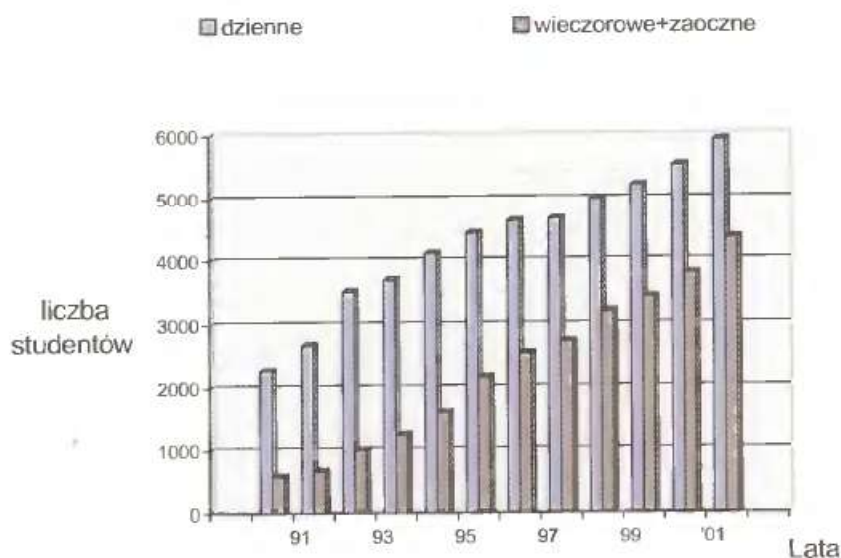

Rys. 11. Liczba studentów w latach 1978-1990

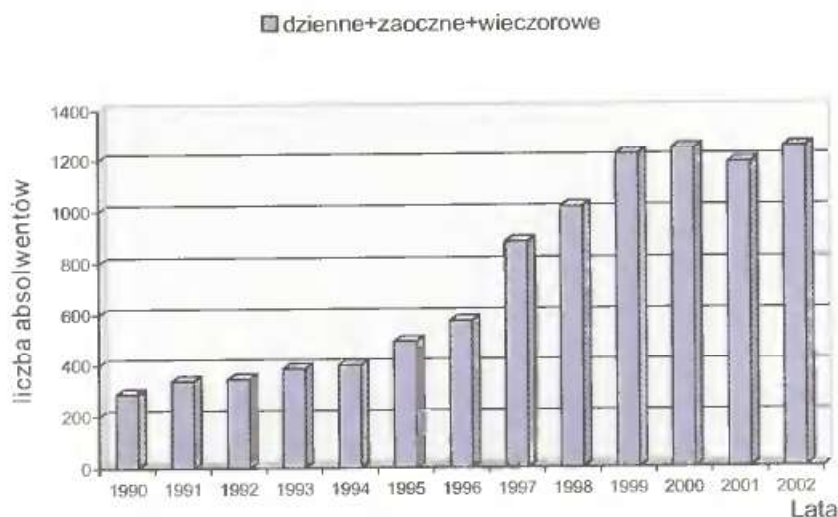

Rys. 12. Liczba absolwentów w latach 1978-1989

akcjach protestacyjnych. Odbływały się procesy, ale między innymi dzięki poręczeniu władz Politechniki wszystkie wyroki wydano w zawieszeniu. Polecenie wojewódzkiego sztabu wojskowego w sprawie relegowania studentów były zamieniane na inne, mniej dokuczliwe kary. Warto przypo-

Rys. 13. Liczba studentów w latach 1991-2002

Rys. 14. Liczba absolwentów w latach 1990-2002

mnąć, że po strajku i pacyfikacji Wyższej Szkoły Pożarnictwa w Warszawie kilkunastu skreślonych słuchaczy tej szkoły stało się studentami Politechniki Lubelskiej. Internowany na początku stanu wojennego przewodniczący Niezależnego Zrzeszenia Studentów po zwolnieniu powrócił na studia. Trzeba przyznać z perspektywy lat, że Politechnika Lubelska wyszła z tego okresu obronną ręką. Wymagało to od władz uczelni, przede wszystkim jej rektorów, ale również komisarza wojskowego odwagi i pewnych umiejęt-

ności dyplomatycznych a nade wszystko poczucia odpowiedzialności za losy młodzieży akademickiej.

W omawianym czasie powstał nowy budynek dydaktyczny tzw. Pentagon z halą sportową i innymi pomieszczeniami dla Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz dla Studium Wojskowego. Powstała również tzw. Hala Czarna w której ulokowano laboratoria Wydziału Mechanicznego i Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. W latach osiemdziesiątych znacznie obniżyła się liczba studentów, co było wynikiem zmniejszenia określonego centralnie limitu przyjęć. W latach 1986 – 1988 Uczelnia liczyła ok. 2000 studentów, czyli o połowę mniej niż pod koniec lat siedemdziesiątych (Rys. 11 i 12).

W roku 1993 uległy niestety likwidacji dwa kierunki kształcenia: górnictwo i geologia oraz inżynieria środowiska.

Lata dziewięćdziesiąte to nowa Ustawa o szkolnictwie Wyższym z 12 września 1990r. oraz nowa rzeczywistość polityczna i gospodarcza. Podobnie jak we wszystkich polskich szkołach wyższych następuje bardzo szybki przyrost liczby studiującej młodzieży. W ciągu dziesięciolecia ponad trzykrotnie wzrosła liczba studentów Politechniki Lubelskiej (Rys.13 i 14).

Pojawiło się pojęcie rynku edukacyjnego i zjawisko konkurencji między uczelniami. Szybko bowiem zaczęły powstawać szkoły niepaństwowe oraz państwowe wyższe szkoły zawodowe. Gwałtowny przyrost absolwentów szkół wyższych oraz słabnące tempo rozwoju gospodarki spowodowały, że pod koniec lat dziewięćdziesiątych również młodzi inżynierowie mają coraz większe problemy ze znalezieniem pracy. W Polsce, podobnie jak w całym świecie, pojawiła się konieczność ciągłego doksztalcania, zmiany specjalności a nawet zawodu w zależności od aktualnych wymagań rynkowych. Upowszechnieniu wyższego wykształcenia często towarzyszy niestety obniżenie poziomu kształcenia. Przyczyn jest wiele: słabe przygotowanie absolwentów szkół średnich wynikające choćby z faktu, że nie tylko najlepší jak niegdyś uczniowie podejmują studia, niedostateczne finansowanie szkół wyższych, co ma swoje przełożenie na rozwój bazy dydaktycznej i mało atrakcyjne uposażenie nauczycieli akademickich, którzy poszukują dodatkowej pracy poza macierzystą uczelnią. W tej skomplikowanej sytuacji konieczne było wprowadzenie daleko idących zmian we wszystkich obszarach działalności Uczelni. Działania reformujące w zakresie zarządzania, finansowania, organizacji badań naukowych zostały omówione w innych rozdziałach tego opracowania. Zmiany w zakresie dydaktyki przedstawione zostaną bardziej szczegółowo.

Na początku lat dziewięćdziesiątych następuje ograniczenie a później likwidacja wąskich specjalizacji i kierunków dyplomowania. Po kilku latach kwalifikacji kandydatów na studia na podstawie konkursu świadectw

wszystkie wydziały przywróciły egzaminy wstępne wprowadzając zasadę wcześniejszego ogłaszania zbioru zadań, z którego następnie wybierane były tematy obowiązujące na egzaminie. W trosce o poziom nauczania, Senat PL podjął w roku 2000 uchwałę o wprowadzeniu kompleksowego programu poprawy jakości kształcenia obejmującego szereg różnorodnych działań zmierzających do podwyższenia jego efektywności. Wiele z nich było realizowane dużo wcześniej. W roku 1991 powstał nowy, szeroko konsultowany z Samorządem Studentów Regulamin Studiów, wprowadzono ankietową ocenę nauczycieli przez studentów, ale pierwszym zasadniczym krokiem na drodze do reformowania systemu studiów była modernizacja nadmiernie rozbudowanego programu nauczania. W roku 1998 zaczęły powstawać projekty elastycznego systemu studiów, którego integralną częścią jest punktowy system zaliczeń odpowiadający standardowi ECTS (European Credit Transfer System). Obecnie studia elastyczne wprowadzono na wszystkich wydziałach Politechniki Lubelskiej. Umożliwiają one między innymi ukończenie nauki na poziomie inżynierskim lub magisterskim, pozwalają przyspieszać lub zwalniać tempo studiów, wybierać przedmioty. Taka organizacja procesu dydaktycznego jest w pełni kompatybilna z systemami nauczania w szkołach wyższych Unii Europejskiej.

Politechnika Lubelska znacznie poszerzyła w tym okresie ofertę dydaktyczną przystosowując ją do wymagań rynkowych i rezygnując, jak już wspomniano wcześniej z wąskich specjalizacji. W zamian oferowane są liczne studia podyplomowe i magisterskie uzupełniające. Powstały nowe kierunki studiów:

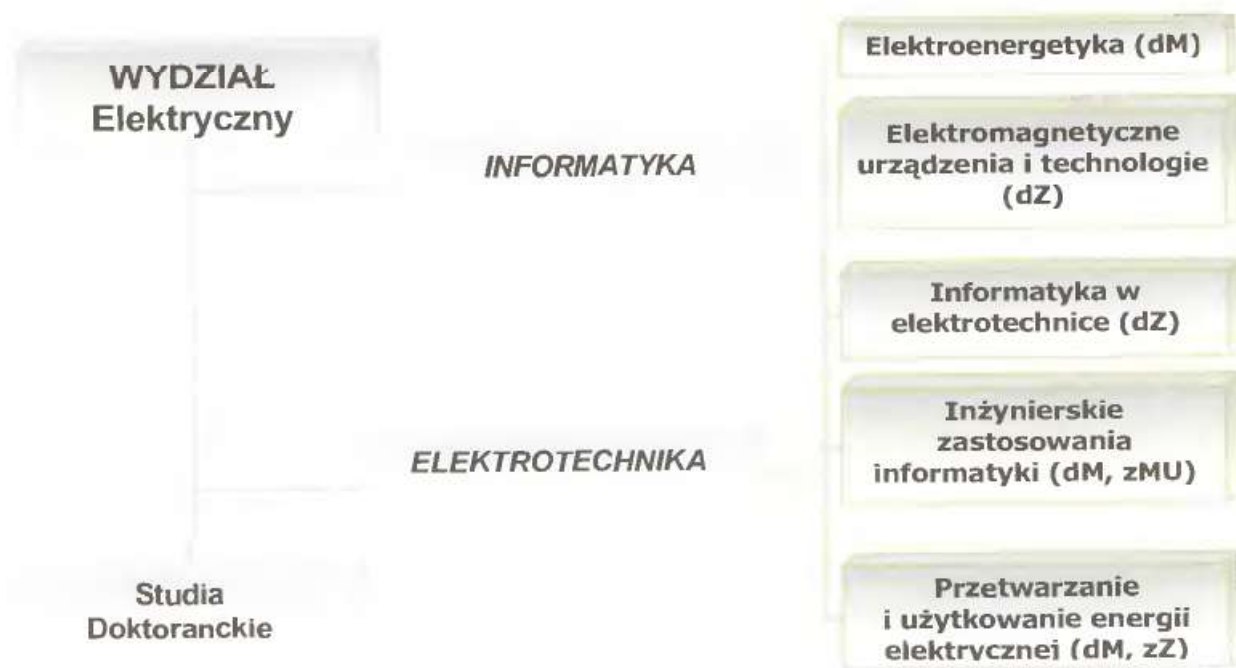
- ochrona środowiska (1994) przekształcona następnie w roku 2000 w inżynierię środowiska,
- informatyka (2000)
- zarządzanie i inżynieria produkcji (2002).

Przygotowany został program kształcenia, który pozwoli w najbliższym czasie przekształcić wychowanie techniczne w kierunek edukacja techniczno-informatyczna. W planach Uczelni jest tworzenie następnych kierunków: architektury, elektroniki i telekomunikacji oraz automatyki i robotyki. Tworzone są specjalności szeroko wykorzystujące techniki informatyczne np. metrologia i komputerowe systemy pomiarowe, inżynierskie zastosowania informatyki itp.

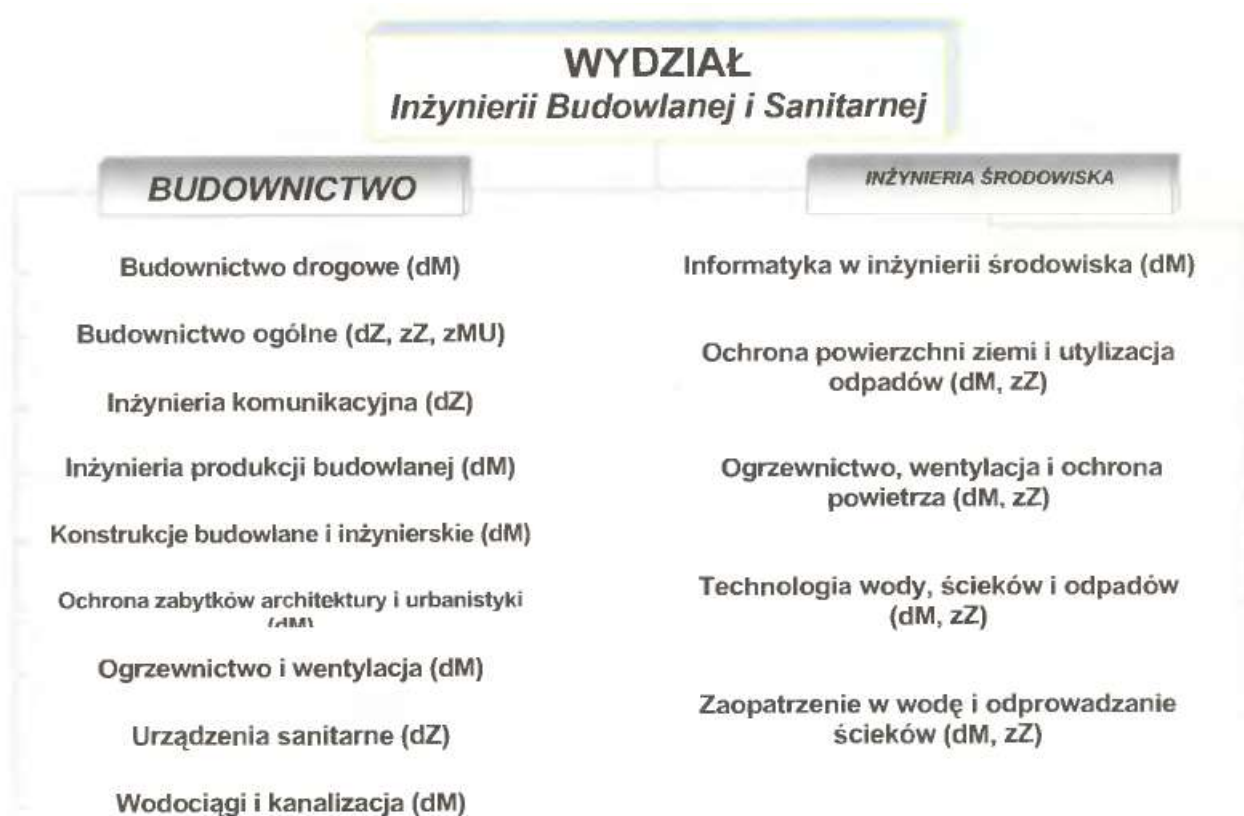
W Politechnice Lubelskiej prowadzone są uzupełniające studia magisterskie, których historia sięga lat siedemdziesiątych oraz studia podyplomowe. Ich tematyka jest odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku i dlatego dotyczy najczęściej zastosowań informatyki oraz problematyki zarządzania. Prowadzimy wspólnie z Uniwersytetem w Illinois studia MBA (Master of

Rys. 15. Kierunki i specjalności w roku akademickim 2002/2003 na Wydziale Mechanicznym

Rys. 16. Kierunki i specjalności w roku akademickim 2002/2003 na Wydziale Elektrycznym

Rys. 17. Kierunki i specjalności w roku akademickim 2002/2003 na Wydziale Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

Businnes Administration) oraz studia doktoranckie na Wydziale Mechanicznym i Elektrycznym.

Kształcimy również doktorantów w ramach Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w Lublinie. Poszerza się współpraca zagraniczna w zakresie wymiany studentów. Nasi studenci w ramach Mobility Programme studiują na uczelniach zachodnich a Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska uruchomił studia w języku angielskim dla cudzoziemców. Celem generalnym jest tworzenie „pełnej” uczelni technicznej umożliwiającej kształcenie na pograniczu techniki i sztuki oraz oferującej nauczanie w najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarach techniki, Uczelni oferującej studia inżynierskie, magisterskie i doktoranckie oraz liczne studia podyplomowe pozwalające aktualizować wiedzę i realizować postulat kształcenia ustawicznego.

Mimo olbrzymich trudności zwłaszcza natury formalno – prawnej w latach 2000 – 2001 podjęto pierwsze kroki w kierunku przekształcenia Uczelni w regionalne centrum edukacji technicznej. Podpisane zostały umowy o współpracy w zakresie wspólnego kształcenia na kierunkach

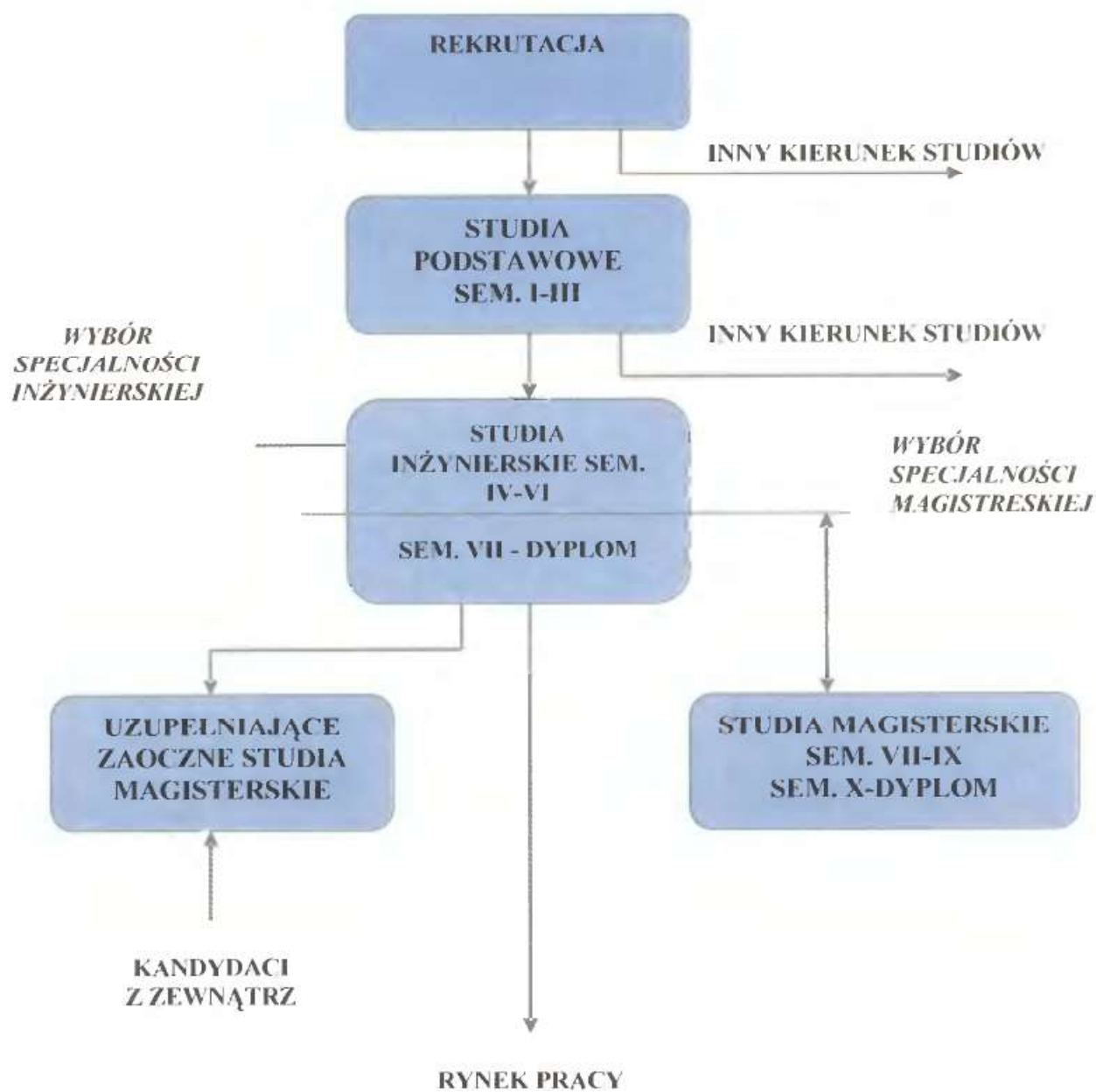

Rys. 18. Typowy schemat organizacyjny elastycznego systemu studiów

technicznych z Wyższą Szkołą Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Państwowymi Wyższymi Szkołami Zawodowymi w Jarosławiu, Białej Podlaskiej i Chełmie. Aktywnie uczestniczymy w tworzeniu PWSZ w Zamościu (Rys. 20).

Naszym celem jest wspólne tworzenie w tych szkołach specjalności technicznych i kształcenie na poziomie inżynierskim, zapewniając jednocześnie możliwości kontynuacji studiów magisterskich i doktorskich na Politechnice Lubelskiej. Współpraca taka pozwala wpływać na program i poziom nauczania w tych szkołach, ułatwia zdobycie wykształcenia młodzieży, która ze względów finansowych nie może podjąć nauki poza miejscem zamieszkania, daje dodatkowe zatrudnienie pracownikom naszej uczelni oraz pozwala rozwijać magisterskie studia uzupełniające. Należy przewidywać, że w niedalekiej przyszłości Politechnika Lubelska stanie się regionalnym centrum kształcenia technicznego, koncentrując się, co wynika z potencjału naukowego i dydaktycznego, na prowadzeniu studiów stricte akademickich, magisterskich i doktoranckich oraz ściśle współpracując w zakresie kształcenia inżynierów z wyższymi szkołami zawodowymi.

Pięćdziesiąt lat temu Wieczorowa Szkoła Inżynierska w Lublinie korzystała z pomocy Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i innych uczelni akademickich. Obecnie Politechnika Lubelska udziela takiej pomocy szkołom wyższym, które powstają w naszym regionie.

Rys. 19. Kierunki studiów i specjalności w Politechnice Lubelskiej w roku akademickim 2002/2003 na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki

Rys. 20. Politechnika Lubelska - regionalne centrum edukacji technicznej

4. Pomoc materialna. Sprawy socjalno-bytowe studentów

Początki przyznawania pomocy materialnej studentom wiążą się z uruchomieniem studiów dziennych w roku 1965, gdy Wieczorowa Szkoła Inżynierska została przekształcona w Wyższą Szkołę Inżynierską. Na pomoc socjalną składają się różnorodne stypendia pieniężne, nagrody oraz dopłaty do zakwaterowania i żywienia.

W roku 1965 były to tylko stypendia bezgotówkowe obejmujące bezpłatne żywienie i zakwaterowanie. Szybko jednak wprowadzono oprócz stypendiów mieszkaniowych i stołowych stypendia pieniężne zwyczajne a później fundowane przez zakłady pracy. W roku 1969 stypendia zwyczajne (dzisiaj socjalne) otrzymywało 52% studentów WSI (610 osób), wysokość stypendium wynosiła 400 zł – co stanowiło ok. 20% przeciętnej płacy. Studenci otrzymywali stypendia tzw. częściowe i całkowite. W latach siedemdziesiątych bardzo popularne były stypendia fundowane przez zakłady pracy, z których mogli korzystać słuchacze ostatnich dwóch lat studiów. W roku 1973 połowa studentów III i IV roku pobierała stypendia fundowane przez 148 przedsiębiorstw. Stypendyści mieli obowiązek podjąć pracę u fundatora. Od roku 1985 stypendia fundowane przestały stanowić istotny element pomocy materialnej i były indywidualnymi, coraz rzadszymi umowami z zakładami pracy. Od końca lat sześćdziesiątych wprowadzono premie, nagrody i stypendia za dobre wyniki w nauce. Ciekawą formą premiowania były dyplomy z wyróżnieniem i nagrodą pieniężną. W roku akademickim 1972/73 nagroda wynosiła 3000 zł (była wyższa od średniej płacy) i otrzymało ją jedenastu absolwentów.

Pomimo zmieniających się przepisów, nadal formami pomocy materialnej są stypendia socjalne, stypendia za wyniki w nauce, stypendia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, zapomogi, dopłaty do zakwaterowania w domu studenckim i dopłaty do żywienia. W roku akademickim 2001/2002 1411 studentów korzystało ze stypendium socjalnego średnio po 125zł, a 823 studentów grupy stypendialnej otrzymywało stypendia za dobre wyniki w nauce średnio po 264 zł. Za obiad w stołówce student płaci 3 złote gdy pełna odpłatność wynosi 7 zł. Koszt utrzymania miejsca w domu studenckim wynosił 350 zł zaś opłata studencka 140 zł.

Pierwszym domem studenckim WSI był barak przy ul. Langiewicza 17, gdzie mieściły się również sale wykładowe i w trzech pokojach mieszkało 51 osób. W roku 1967 studenci otrzymali jeszcze w tym samym baraku 5 pokoi (dwa pokoje dziewięcioosobowe, dwa ośmioosobowe i jeden z czterema łózkami), oraz umywalnię i natryski.

...” Pokoje były wyposażone w radioodbiorniki, zaś świetlica z telewizorem, adapterem i bogatą płytoteką, bieżącą prasą i tygodnikami, zestawem gier towarzyskich – przyciągała nawet młodzież z innych uczelni w miasteczku uniwersyteckim.

Dodatkową atrakcję stanowiły dwie pary rękawic bokserskich i sztanga. Wprawdzie podnoszenie sztangi kilkakrotnie skończyło się załamaniem desek drewnianej podłogi, dawało jednak godziwą rozrywkę i pobudzało pomysłowość młodzieży, aby zabezpieczyć się od takich niespodzianek „...[2]

Od roku 1970 studenci zostali przeniesieni do innego baraku przy ul. Oboźnej, mieszkali również w akademikach UMCS i Akademii Rolniczej. Dopiero jednak budowa pierwszego domu studenckiego przy ul. Nadbystrzyckiej w roku 1972 pozwoliła choć w części rozwiązać problem zakwaterowania studentów. Obecnie w czterech akademikach Politechniki Lubelskiej mieszka 1381 studentów Politechniki i małżeństwa studenckie.. Problem braku miejsc w domach studenckich istnieje nadal ze względu na znaczny wzrost w ostatnich latach liczby młodzieży studiującej w naszej uczelni. Domy studenckie są sukcesywnie remontowane i odnawiane a ostatnio zostały wyposażone w sieć internetową. Od roku 1991 akademiki prowadzą dzierżawcy w oparciu o trzyletnie umowy zawierane z Politechniką Lubelską. Początkowo studenci żywili się w stołówkach UMCS, zakładach gastronomicznych (jadłodajnie: Ludowa, Bar Centralny, Śródmiejska, Bar Raclawicki). Sytuacja zmieniła się nieco po przejęciu budynku po Technikum Mechanizacji Rolnictwa przy ul. Nadbystrzyckiej (1971r) gdzie urządzono własną stołówkę na 500 osób.

Efektywna poprawa w zakresie żywienia nastąpiła w roku 1977 po uruchomieniu stołówki w nowym budynku przy ul. Nadbystrzyckiej, co w całości rozwiązało ten problem. Wyposażenie obiektu umożliwia przygotowanie 2200 obiadów, ponadto na uczelni funkcjonują „tanie barki”.

Bibliografia

- Pikulski Z., Piętnastolecie Wyższej Szkoły Inżynierskiej.1953 – Lublin – 1968, Wydawnictwo Lubelskie, Lublin 1968
Hirszt Z. J, Wyższa Szkoła Inżynierska w Lublinie, 1953 – 1973, Lubelskie Zakłady Graficzne, Lublin 1973
Bobiński S. i inni, Z historii wyższej uczelni technicznej, ZP UMCS, Lublin 1978
Informacje od osób uczestniczących w opisywanych zdarzeniach.

Skróty

WM – Wydział Mechaniczny

WE – Wydział Elektryczny

WIBiS – Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

WZiPT – Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki

dM – studia dzienne magisterskie

dZ – studia dzienne zawodowe (inżynierskie, licencjacie)

zZ – studia zaoczne zawodowe (inżynierskie, licencjacie)

MU – studia zaoczne magisterskie uzupełniające

GLÓWNE KIERUNKI BADAŃ

Politechnika Lubelska jest uczelnią, która kształtuje nie tylko umysły ale także charaktery i właściwe inżynierom postawy twórcze. Najlepsze przekazywanie wiedzy przyszłym elitom inżynierskim wymaga prowadzenia własnych badań naukowych.

Politechnika Lubelska stara się przewidywać kierunki rozwoju ludzkości, rozumieć współczesną technikę i posiadać wizję przyszłości – pełnić funkcję ośrodka intelektualnego. Zakres badań naukowych prowadzonych przez Politechnikę Lubelską od początku wykraczał poza klasyczne dziedziny inżynierii, w kierunku nauk ścisłych i przyrodniczych oraz nauk związanych z otoczeniem społeczno-ekonomicznym.

Jako że umiejętności przekazują najlepiej ci, którzy sami je zdobyli w praktyce – w Politechnice Lubelskiej zawsze doceniano współpracę z ośrodkami przemysłowymi Lubelszczyzny i całego kraju. Od pięćdziesięciu lat nasza Uczelnia stanowi centrum rozwoju myśli inżynierskiej i menedżerskiej w regionie, podejmując badania naukowe służące lokalnemu przemysłowi.

Wobec coraz szybszego rozwoju techniki w cywilizacji globalnej, Politechnika Lubelska rozwija współpracę z innymi środowiskami akademickimi w kraju i za granicą, nieustannie zwiększając swój udział w krajowych i międzynarodowych programach badawczych.

Szereg oryginalnych badań naukowych prowadzonych jest z wykorzystaniem unikalnego wyposażenia aparaturowego laboratoriów poszczególnych jednostek Uczelni – prowadzone one są we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi. Wyniki tych badań są zawarte w licznych publikacjach. Poziom prowadzonych badań oraz stan kadry naukowej pozwolił Wydziałom: Mechanicznemu i Elektrycznemu uzyskać prawa nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego oraz uruchomienie studiów doktoranckich.

W pracach naukowo-badawczych prowadzonych w Politechnice Lubelskiej można wyróżnić następujące, główne obszary:

- A) badania podstawowe;
- B) konstrukcje i technologie inżynierskie;
- C) eksploatacja urządzeń i konstrukcji inżynierskich;
- D) organizacja i zarządzanie systemami wytwarzania;
- E) edukacja i historia.

A) Badania podstawowe

Matematyka

KATEDRA MATEMATYKI I GEOMETRII INŻYNIERSKIEJ

Badania w zakresie geometrycznej teorii funkcji zmiennej zespolonej

Badania z zakresu teorii krzywych oraz powierzchni zamkniętych i wypukłych

Badania zagadnień związanych z przekształceniami w obrębie powierzchni n -wymiarowych

KATEDRA MATEMATYKI STOSOWANEJ

Matematyka dyskretna i probabilistyka

Badania w dziedzinie funkcji analitycznych, matematycznych podstaw informatyki (rejstry przesuwające, teoria automatów, kryptografia, teoria grafów), rachunku prawdopodobieństwa oraz matematyki finansowej

KATEDRA ZASTOSOWAŃ MATEMATYKI

Problemy ekstremalne w klasach funkcji analitycznych

KATEDRA INFORMATYKI

Informatyka stosowana

Fizyka

INSTYTUT FIZYKI

Badania procesów krystalizacji i wybranych fizykochemicznych właściwości monokryształów, warstw i ośrodków niejednorodnych:

- elementarne procesy krystalizacji oraz struktura roztworów i powierzchni monokryształów związków jonowych
- właściwości mechaniczne i magnetyczne oraz struktura cienkich warstw układów wielowarstwowych i stopów nanokrystalicznych

- nierównowagowa synteza cienkich warstw GaAs na podłożach Si otrzymywanych metodą epitaksji z fazy ciekłej
- ultrasłaba bioluminescencja (USL) komórek roślinnych w ich różnych stanach metabolicznych

KATEDRA MECHANIKI STOSOWANEJ

Badania drgań układów mechanicznych, w tym badania chaosu

INSTYTUT PODSTAW ELEKTROTECHNIKI I ELEKTROTECHNOLOGII

Wpływ pól elektromagnetycznych na organizmy żywe

INSTYTUT INŻYNIERII OCHRONY ŚRODOWISKA

Analityczne i numeryczne badania fal propagujących w ośrodkach turbulentnych

Wpływ aktywności Słońca na Ziemię

Wpływ turbulencji na oscylacje globalne Słońca

KATEDRA OGRZEWNICTWA, WENTYLACJI I AUTOMATYZACJI

Badania niekonwencjonalnych źródeł ciepła

KATEDRA PODSTAW KONSTRUKCJI MASZYN

Zagadnienia biomechaniki

Chemia

KATEDRA TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

Chemia i technologia plazmy

KATEDRA ELEKTROCHEMII

Badania zjawisk adsorpcji na granicy faz ciało–elektrolit:

- badania specyficznej adsorpcji jonów na tlenkach
- badania podwójnej warstwy elektrycznej w rozpuszczalnikach niewodnych

Materiałoznawstwo

KATEDRA INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ

Badania zmian struktury i ich wpływ na własności stopów metali w procesach zmęczenia cieplnego elementów maszyn, urządzeń i pojazdów

Badania zmian struktury i właściwości biomateriałów dla celów medycznych

Badania materiałów o podwyższonej odporności na zmęczenie cieplne dla potrzeb energetyki krajowej

Badania związków między budową strukturalną materiałów wielofazowych a odpornością na zużycie erozyjne

Metody zwiększania trwałości warstw powierzchniowych

Badania właściwości struktur warstwowych

KATEDRA PROCESÓW POLIMEROWYCH

Badania właściwości tworzyw i surowców wtórnych

INSTYTUT TECHNOLOGICZNYCH SYSTEMÓW INFORMACYJNYCH

Otrzymywanie materiałów konstrukcyjnych na bazie polimerów

KATEDRA PODSTAW INŻYNIERII PRODUKCJI

Badania struktury geometrycznej powierzchni oraz właściwości warstwy wierzchniej po obróbce umacniającej

KATEDRA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

Modyfikacja właściwości powierzchni elementów pojazdów przez implantację jonową

KATEDRA ELEKTROTECHNIKI OGÓLNEJ

Badania nad zastosowaniem implantacji jonowej do zmiany właściwości materiałów półprzewodnikowych i przewodzących

Materiałoznawstwo elektryczne (materiały elektrotechniczne)

KATEDRA TECHNOLOGII I ORGANIZACJI BUDOWNICTWA

Badania materiałów budowlanych

KATEDRA ELEKTROTECHNIKI OGÓLNEJ

Badania wpływu pola elektrycznego i naprężeń mechanicznych na właściwości elektryczne nasion zbóż

B) Konstrukcje i Technologie Inżynierskie

Budowa Maszyn

KATEDRA MECHANIKI STOSOWANEJ

Badania dynamiki maszyn, wytrzymałości, stateczności i optymalizacji konstrukcji

Badania wytrzymałości zmęczeniowej materiałów i konstrukcji, mechaniki materiałów, ze szczególnym uwzględnieniem światłowodów, nadprzewodników i materiałów ceramicznych

Badania zagadnień kontaktu statycznego i dynamicznego, tarcia i zużycia

KATEDRA PODSTAW KONSTRUKCJI MASZYN

Metodologia konstruowania maszyn i mechanizmów

Modelowanie maszyn i zespołów maszynowych

Optymalne konstruowanie zespołów maszyn

Metoda elementów skończonych w modelowaniu i obliczeniach konstrukcyjnych

Problematyka wdrażania systemów CAD

Mechanika pękania, wytrzymałość i trwałość elementów konstrukcyjnych

Badanie i prognozowanie trwałości i niezawodności obiektów technicznych

Problematyka eksploatacji maszyn w projektowaniu

Metodologia analizy i syntezy kinematycznej mechanizmów przestrzennych

KATEDRA PROCESÓW POLIMEROWYCH

Podstawy teoretyczne i technologiczne przetwórstwa tworzyw, w tym m.in.: wpływ warunków przetwórstwa na jakość wytworów, zwłaszcza w procesie wtryskiwania, proces wytłaczania jedno- i dwuślimakowego, podstawy wytłaczania autotermicznego, symulacja komputerowa procesu wtryskiwania, recyrkulacja tworzyw

Konstrukcja i badania układów narzędziowych wtryskarek, wytłaczarek konwencjonalnych i autotermicznych, urządzeń do przetwórstwa poliuretanów, głowic wytłaczarskich i form wtryskowych

Obróbka tworzyw, w tym m. in: aglomerowanie, rozdrabnianie, granulowanie i cięcie tworzyw, obróbka skrawaniem tworzyw trudnoskrawalnych, zwłaszcza wiercenie i przecinanie

Badania zastosowań tworzyw, w tym m.in.: konstrukcyjne połączenia adhezyjne, tworzywa w naprawie maszyn, tworzywa w telekomunikacji światłowodowej

KATEDRA INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ

Inżynieria powierzchni metali

KATEDRA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

Konstrukcja maszyn i urządzeń cieplnych:

- badania i modelowanie wpływu obciążeń cieplnych na działanie węzłów z łożyskami gazowymi
- badania i modelowanie strat energetycznych powstających w maszynach i urządzeniach cieplnych metodami analizy energetycznej i energetycznej
- modelowanie zjawisk przepływu nieustalonego w układach wymiany ładunku silników spalinowych

Badania pojazdów samochodowych:

- współpraca układów jezdnych pojazdów z różnymi rodzajami nawierzchni
- optymalizacja konstrukcji i programów sterowania samochodowych przekładni hydromechanicznych
- wykorzystanie biopaliw do zasilania silników spalinowych

KATEDRA SILNIKÓW SPALINOWYCH

Rozwój konstrukcji tłoków i układów tłok-pierścienie-tuleja

Elektroniczne sterowanie silnikami spalinowymi

Modelowanie matematyczne procesów termodynamicznych w silnikach spalinowych

INSTYTUT TECHNOLOGICZNYCH SYSTEMÓW INFORMACYJNYCH

Metody przybliżone określania charakterystyk trybologicznych w cylindrycznych układach ślizgowych

KATEDRA PODSTAW TECHNIKI

System wspomagania decyzji wielokryterialnych w projektowaniu technicznym

Model przejścia ciepła przez ścianę komory technicznej

Technologia Maszyn

KATEDRA PODSTAW INŻYNIERII PRODUKCJI

Podstawy konstrukcyjne i technologiczne oceny wytrzymałości adhezyjnych połączeń metali

Zastosowanie metod sztucznej inteligencji do nadzorowania procesów technologicznych

Badania wpływu wibroizolacji na trwałość par kinematycznych i dokładności wymiarowo-kształtowej obrabianych elementów maszyn

Obróbka materiałów kruchych

KATEDRA OBRÓBKII PLASTYCZNEJ

Analiza zjawisk zachodzących w procesach obróbki plastycznej:

- kształtowanie przedkuwek
- zagadnienia teorii i technologii kucia matrycowego a także kucia stopów aluminium
- badania w zakresie wzrostu trwałości narzędzi do obróbki plastycznej
- analiza procesów: spęczania ze skręcaniem, procesów tłoczenia, wiercenia plastycznego, łączenia punktowego i innych

KATEDRA MASZYN PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

Optymalizacja, budowa i eksploatacja maszyn przemysłu spożywczego
Konstrukcja i eksploatacja maszyn i urządzeń dla ochrony środowiska
Badania wzajemnego oddziaływania maszyna-produkt, produkt-maszyna
(badania migracji metali do żywności metodą woltamperometrii inwersyjnej)

KATEDRA ELEKTROCHEMII

Badania procesów otrzymywania powłok galwanicznych (miedzianych, paladowo-niklowych oraz cynkowych)

KATEDRA PODSTAW TECHNIKI

Badania nad możliwościami zwiększenia trwałości narzędzi i poprawy jakości wyrobu

Maszyny Elektryczne

INSTYTUT PODSTAW ELEKTROTECHNIKI

I ELEKTROTECHNOLOGII

Układy podwyższonej częstotliwości do zasilania urządzeń elektrotechnologicznych:

- silniki indukcyjne szybkobieżne zasilane z sieci 50 Hz
- elektryczne układy zasilania generatorów ozonu i plazmotronów
- hybrydowe układy przetwarzania częstotliwości
- Strefowa regulacja mocy grzejnej w układach indukcyjnych:
- wzбудniki indukcyjne z uzwojeniami wielowarstwowymi
- układy ciągłej regulacji mocy grzejnej w strefie wzbudnika

Teoretyczne podstawy budowy urządzeń nadprzewodnikowych

Badania wykorzystania energii słonecznej

KATEDRA ELEKTROTECHNIKI OGÓLNEJ

Wykorzystanie sił elektrostrykcyjnych i powietrza zjonizowanego do obniżenia energochłonności procesu suszenia

Optymalizacja obwodów magnetycznych stosowanych w elektrotechnice samochodowej

Wykorzystanie pola elektrycznego uzwojenia bifilarnego do odpylania

KATEDRA MASZYN ELEKTRYCZNYCH

Minimalizacja strat mocy czynnej i biernej w regulowanych napędach prądu stałego i przemiennego

Optymalizacja parametrów elektromechanicznych synchronicznych silników reluktancyjnych

Badania procesów komutacyjnych w maszynach prądu stałego

Optymalizacja konstrukcji wysokoobrotowych silników indukcyjnych zasilanych z przetwornic częstotliwości

KATEDRA NAPĘDÓW ELEKTRYCZNYCH

Analiza i synteza zautomatyzowanych układów napędu elektrycznego

Układy energoelektroniczne

Układy napędu elektrycznego współpracujące z niekonwencjonalnymi źródłami energii

Wykorzystanie energii wiatru i energii słonecznej

Wybrane problemy sterowania współczesnymi układami napędu elektrycznego jak na przykład: komputerowa symulacja układów sterowania

Zastosowanie sieci neuropodobnych i mikroprocesorów

Zastosowania logiki rozmytej w sterowaniu

Matematyczne metody oceny i wyboru układów napędu elektrycznego z uwzględnieniem parametrów technicznych i ekonomicznych

KATEDRA SIECI ELEKTRYCZNYCH I ZABEZPIECZEŃ

Systemy elektroenergetyczne

Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa

KATEDRA ELEKTROTECHNIKI OGÓLNEJ

Problematyka techniki łączenia, technika wysokich napięć

INSTYTUT PODSTAW ELEKTROTECHNIKI**I ELEKTROTECHNOLOGII**

Teoria obwodów, szczególnie nieliniowych

Elektrotermia, a w szczególności indukcyjnych układów grzejnych

Krioelektromagnesy nadprzewodnikowe:

- nadprzewodnikowe separatory zanieczyszczeń paramagnetycznych wody i związków siarki z węglem
- teoretyczne i doświadczalne badanie stanów nieustalonych w kriomagnesach
- kriomagnesy o bardzo wysokiej indukcji

Elektronika**KATEDRA AUTOMATYKI I METROLOGII**

Nowe algorytmy cyfrowej obróbki sygnałów pomiarowych w mikroprocesorowych testerach przemysłowych i systemach kontroli jakości wyrobów

Metody równoczesnych pomiarów częstotliwości szeregu sygnałów impulsowych

Funkcje wagi dla celów filtracji oraz zwiększenia odporności na zakłócenia cyfrowych systemów pomiarowych z częstotliwościowym nośnikiem informacji

Automatyzacja i wibroakustyczna diagnostyka techniczna maszyn papierniczych

Wykorzystanie światłowodów do przesyłu sygnałów pomiarowych w układzie diagnostycznym maszyny papierniczej oraz do zasilania energią elektryczną odbiorników małej mocy (w kopalniach węgla)

Identyfikacja i optymalne sterowanie ciągłych i dyskretnych procesów przemysłowych

Cyfrowe algorytmów regulacji minimalnowariancyjnej i adaptacyjnej w odniesieniu do obiektów przemysłu elektroenergetycznego, cukrowniczego

Badania wykorzystania systemu mikroprocesorowego do sterowania tyrystorowym układem przekształtnikowym

Zagadnienia stabilności obiektów zawierających opóźnienia rozłożone

KATEDRA ELEKTRONIKI

Światłowodowe systemy kontrolno-pomiarowe i światłowodowe zintegrowane sieci lokalne

Półprzewodnikowe przekształtniki statyczne oraz układowo-zorientowane modele półprzewodnikowych przyrządów mocy o sterowaniu polowym

Konstrukcje Budowlane

KATEDRA STEREOMECHANIKI INŻYNIERSKIEJ

Analiza rozkładów wyteżeń, odkształceń konstrukcji budowlanych

Analiza dystrybucji w stanach dynamicznych przemieszczeń, odkształceń i naprężeń ze szczególnym uwzględnieniem efektów termicznych

KATEDRA BUDOWNICTWA DROGOWEGO

Technologiczne sposoby ulepszania gruntów podłoża i wykonywania podbudów nawierzchni dróg z zastosowaniem odpadów

KATEDRA KONSTRUKCJI BUDOWLANYCH

Zagadnienia wytwarzania i stosowania cementów oraz betonów ekspansyjnych

KATEDRA TECHNOLOGII I ORGANIZACJI BUDOWNICTWA

Komputerowe metody projektowania w budownictwie

Badania eksploatacyjne i renowacyjne zabytków

KATEDRA MECHANIKI BUDOWLI

Problemy dynamiki i aerodynamiki budowli

Zagadnienia statyczno-wytrzymałościowe budowli

Badania wpływów środowiskowych na budowle

KATEDRA TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

Wybrane działy technologii chemicznej (w tym: ceramika i chemia ciała stałego)

KATEDRA OGRZEWNICTWA, WENTYLACJI I AUTOMATYZACJI

Badania rozwiązań z zakresu wentylacji budowli

C) Eksploatacja Urządzeń i Konstrukcji Inżynierskich

Eksploatacja

KATEDRA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH

Badania pojazdów samochodowych:

- bezpieczeństwo ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków drogowych
- eksploatacja i diagnozowanie układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów

KATEDRA SILNIKÓW SPALINOWYCH

Badania trwałości i niezawodności silników spalinowych

Metody diagnozowania silników zwłaszcza z wykorzystaniem optoelektroniki

KATEDRA NAPĘDÓW ELEKTRYCZNYCH

Monitorowanie i diagnozowanie układów napędu elektrycznego

KATEDRA ELEKTROWNI I GOSPODARKI ELEKTRYCZNEJ

Badanie kotłów i ocena stanu technicznego urządzeń energetycznych

Taryfikacja skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła

Ocena efektywności wytwarzania ciepła i energii elektrycznej

Ocena ryzyka uczestnictwa w konkurencyjnym rynku energii elektrycznej

Ocena efektywności ekonomicznej przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarce energetycznej

Ochrona Środowiska

KATEDRA TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

Chemia i ochrona środowiska

INSTYTUT INŻYNIERII OCHRONY ŚRODOWISKA

Zarządzanie zasobami przyrody

Wiedza o możliwościach sterowania nieuchronnym rozwojem gospodarczym, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego

Ekologiczne podstawy ochrony środowiska

Ekologia krajobrazu i planowanie przestrzenne

Teoretyczne podstawy do realizacji zasad rozwoju zrównoważonego, w dużej skali przestrzennej

Badanie wpływu mineralnych addytywów na syntezę PCDD/F w procesie spalania odpadów medycznych

Ochrona środowiska w systemie planowania przestrzennego obszarów cennych przyrodniczo

Symulacje numeryczne rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu

Symulacje numeryczne emisji ciągłej zanieczyszczeń powietrza

KATEDRA SILNIKÓW SPALINOWYCH

Metody analizy toksycznych składników spalin

KATEDRA MASZYN PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

Modelowanie geostatyczne rozkładu stężeń zanieczyszczeń w środowisku naturalnym

Technologia odprowadzania i wykorzystania wód złożowych i jurajskich LZW

Analiza właściwości osadów ściekowych

Analiza wód podziemnych Lublina

Zagadnienia rekultywacji terenów miejskich

KATEDRA ZAOPATRZENIA W WODĘ I USUWANIA ŚCIEKÓW

Symulacja transportu wody, zanieczyszczeń rolniczych w systemie gleba-roślina-atmosfera pod kątem proekologicznego kształtowania przestrzeni produkcyjnej

Dynamika przepływu ścieków w instalacjach kanalizacyjnych

Rozpoznanie warunków hydrogeologicznych przemieszczania się zanieczyszczeń obszarowych w wodach gruntowych

Badanie właściwości cieplnych poliolefin

Problemy występowania zjawiska uderzenia hydraulicznego pod kątem projektowania i eksploatacji systemów wodociągowych

Ocena metod pomiaru przewodnictwa hydraulicznego gruntów nasyconych i nienasyconych

Numeryczna ocena wpływu położenia zwierciadła wody gruntowej na proces sterowania gospodarką wodną gleb hydrogenicznych

KATEDRA GEOTECHNIKI

Inżynieria geotechniczna

Mechanika gruntów i fundamentowania

Geologia regionalna i surowcowa Wyżyny Lubelskiej

D) Organizacja i Zarządzanie Systemami Wytwarzania

Systemy Wytwarzania

KATEDRA AUTOMATYZACJI

Problemy technologii informacji

Komputerowa integracja systemów wytwórczych

Monitoring, diagnostyka, nadzorowanie, koordynacja procesów, szeregowanie zadań oraz zarządzania jakością systemów wytwórczych

INSTYTUT TECHNOLOGICZNYCH SYSTEMÓW

INFORMACYJNYCH

Technologiczno–organizacyjne uwarunkowania projektowania i funkcjonowania elastycznych systemów wytwarzania

Określanie podsystemu wytwarzania- ilościowy i jakościowy dobór maszyn technologicznych

Efektywność wytwarzania przedmiotów w przezbrajalnych systemach produkcyjnych

Przesyłanie i przetwarzanie informacji o procesie produkcyjnym w elastycznym systemie produkcyjnym

Optymalizacja przebiegów maszyn technologicznych systemu produkcyjnego

Organizacja i Zarządzanie

KATEDRA ZARZĄDZANIA

Zarządzanie strategiczne, projektowanie systemów zarządzania, marketing, kompetencje kierownicze

Zastosowanie informatyki w zarządzaniu i dydaktyce:

- restrukturyzacja przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych
- strategia marketingowa przedsiębiorstw w warunkach silnej konkurencji na rynkach globalnych
- skuteczność stylów kierowania w warunkach zmian prorynkowych przedsiębiorstw
- polityka kadrowa w przedsiębiorstwie
- zarządzanie zmianą organizacyjną
- strategia rozwoju przemysłu wydobywczego
- projektowanie systemu planowania i kontroli kosztów w przedsiębiorstwie
- analiza i projektowanie struktur organizacyjnych
- metodyka projektowania systemów logistycznych

- metodyka projektowania systemu zarządzania strategicznego w przedsiębiorstwie
- metodyka projektowania systemu zarządzania jakością
- projektowanie systemów organizacyjnych w organizacjach społecznych
- analiza rynkowego otoczenia przedsiębiorstw w ramach funkcjonowania regionu gospodarczego
- informatyzacja procedur optymalizacyjnych i analitycznych w zarządzaniu strategicznym firmy
- metodyka budowy i eksploatacji sieci informatycznych w systemie zarządzania przedsiębiorstwem
- projektowanie informatycznych programów edukacyjnych wykorzystywanych w szkoleniu kadr

KATEDRA ORGANIZACJI PRZEDSIĘBIORSTWA

Ekonomika i analiza finansowa przedsiębiorstw

Prywatyzacja i restrukturyzacja przedsiębiorstw

Organizacja i zarządzanie produkcją

KATEDRA EKONOMII I ZARZĄDZANIA GOSPODARKĄ

Restrukturyzacja gospodarki jako istotny aspekt procesów transformacji

Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w regionie na tle procesów rozwoju i transformacji gospodarczej

KATEDRA ERGONOMII

Ergonomiczne kształtowanie środowiska pracy

Wpływ stosowania różnych technologii, restrukturyzacji i modernizacji produkcji na obciążenia psychofizyczne oraz zagrożenia zdrowia pracowników

E) Edukacja i Historia

Edukacja

KATEDRA PODSTAW KONSTRUKCJI MASZYN

Problematyka nauczania przedmiotów konstrukcyjnych i kształcenia kadr technicznych

KATEDRA TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

Problemy edukacyjne w szkole wyższej

INSTYTUT PODSTAW ELEKTROTECHNIKI

I ELEKTROTECHNOLOGII

Dydaktyka szkoły wyższej w zakresie elektrotechniki, elektroniki oraz informatyki

KATEDRA PODSTAW TECHNIKI

Kompleksowe podejście do wykorzystania technicznych środków nauczania
Badania nad zastosowaniem technik obliczeniowych do prognozowania efektywności kształcenia

KATEDRA METOD I TECHNIK NAUCZANIA

Funkcjonowanie systemów edukacyjnych

Historia

KATEDRA PODSTAW KONSTRUKCJI MASZYN

Historia techniki i wyższego szkolnictwa technicznego

KATEDRA TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

Historia nauki: naukoznawstwo

UCZELNIA W LICZBACH

1. Studenci

We wrześniu 1953 roku na Wydziale Mechanicznym Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej rozpoczęło studia 107 osób, byli to głównie pracownicy lubelskich zakładów przemysłowych. Zapotrzebowanie na kadrę posiadającą wyższe wykształcenie techniczne w różnych specjalnościach podyktowało powstanie kolejnych wydziałów i kierunków kształcenia.

Odpowiedzią na gospodarczy i społeczny awans regionu było przekształcenie w 1965 roku Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską z naborem na studia dzienne. przyjęto wtedy po raz pierwszy

Liczba studentów według rodzaju studiów w latach 1953 - 2002

179 osób na kierunku ogólnotechniczny studiów dziennych inżynierskich. Od tego czasu liczba studentów wzrasta z każdym rokiem akademickim zarówno na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych. W roku akademickim 2002/2003 na czterech wydziałach w ramach 8 kierunków i 32 specjalności w Uczelni studiuje ponad 11 tys. studentów.

2. Absolwenci

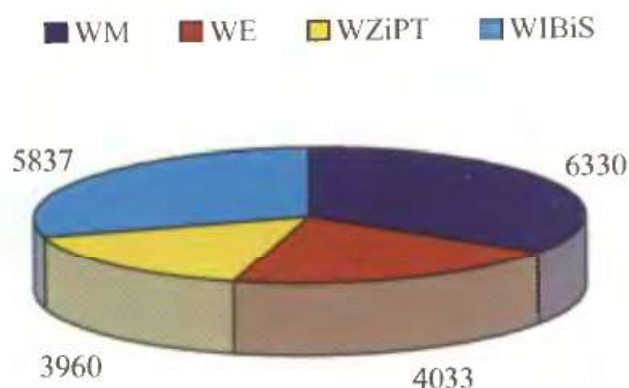
Pierwszych ośmiu absolwentów inżynierów mechaników opuściło uczelnię w 1957 roku. W okresie pięćdziesięciolecia uczelnia wykształciła 20160 inżynierów i magistrów inżynierów, w tym Wydział Mechaniczny 6330, Wydział Elektryczny 4033, Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej 5562 i Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki 3960.

Pierwsi absolwenci studiów dziennych w liczbie 85 opuścili uczelnię w 1969 roku, w tym 37 inżynierów mechaników i 48 elektryków. Obecnie spośród 544 nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni ponad 50% to jej absolwenci.

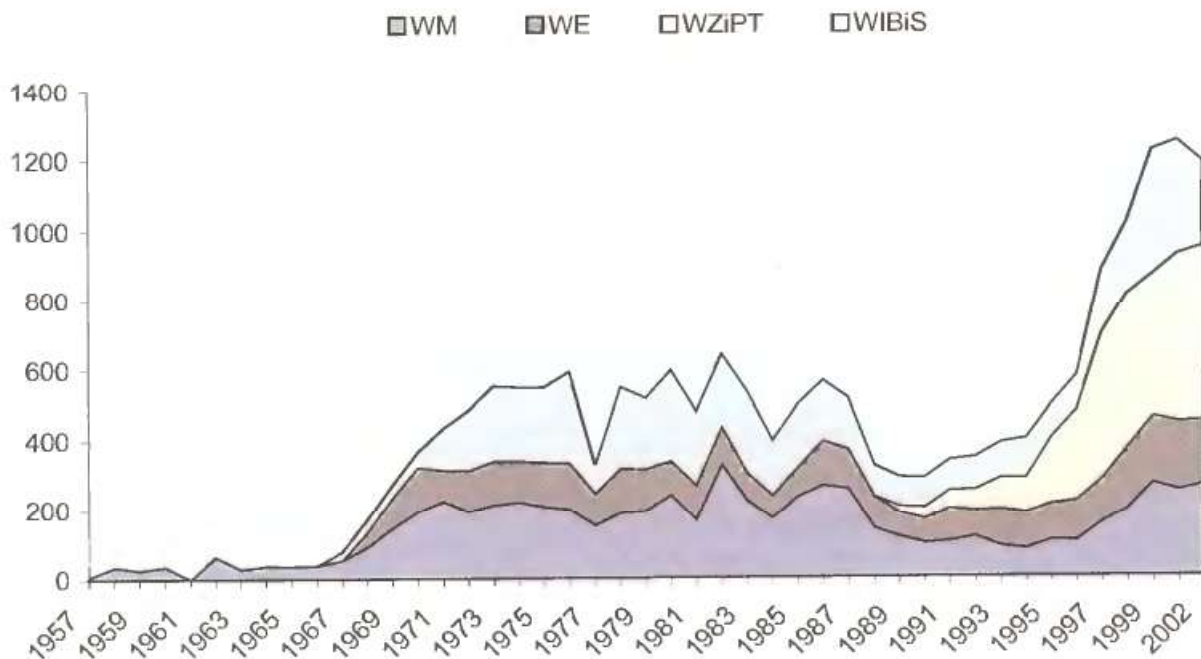
W roku jubileuszu na rektora Politechniki Lubelskiej w kadencji 2002-2005 został wybrany po raz pierwszy absolwent tej uczelni dr hab. inż. Józef Kuczmazewski, prof. PL.

Absolwenci uczelni utrzymują więź ze swoją Alma Mater. W 1961 roku powołali Towarzystwo Przyjaciół Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej by ratować jej zagrożony byt. Po latach owocnej działalności i okresie mniej aktywności w latach dziewięćdziesiątych, absolwenci i przyjaciele Politechniki postanowili reaktywować działalność towarzystwa w 2001 roku.

Liczba absolwentów poszczególnych wydziałów w latach 1957 - 2002

Absolwenci z podziałem na poszczególne wydziały w latach
1957 - 2002

3. Kadra

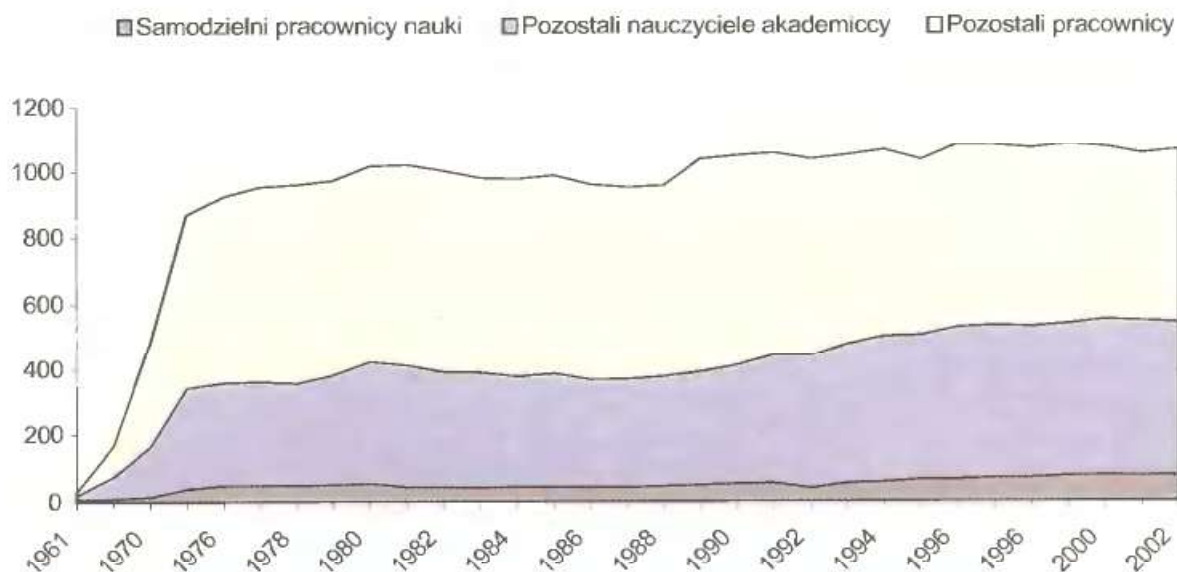
3.1 Struktura zatrudnienia

Kadrę dydaktyczną, utworzonej w 1953 roku Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej, stanowili inżynierowie zakładów przemysłowych i szkół technicznych wspomagani przez pracowników naukowych Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie i Politechniki Warszawskiej i Łódzkiej. W 1961 roku w uczelni zatrudnionych było 32 pracowników, w tym 20 nauczycieli akademickich, liczba pracowników wzrastała wraz z powstawaniem nowych wydziałów i kierunków studiów, w 1980 roku przekroczyła 1000 osób.

Od początku lat dziewięćdziesiątych liczba pracowników ogółem utrzymuje się na podobnym poziomie około 1060 osób, liczba nienauczycieli wzrosła z 410 osób w 1990 roku do 520 osób w roku 2002, kosztem pozostałych pracowników uczelni głównie technicznych i obsługi.

Natomiast w tym samym czasie liczba studentów wzrosła czterokrotnie z 2455 osób w 1990 do ponad 11000 w roku 2002.

liczba pracowników uczelni w latach 1961–2002

3.2. Rozwój kadry

Od początku istnienia uczelni jej władze, mające na uwadze potrzebę ciągłego doskonalenia oraz wzrostu liczby nauczycieli akademickich posiadających stopnie i tytuły naukowe, starały się stworzyć możliwie najlepsze warunki ich zdobywania.

Poszczególne wydziały nie posiadające praw doktoryzowania i habilitowania kierowały swoich pracowników na studia doktoranckie do innych ośrodków naukowych w kraju lub na studia aspiranckie za granicą. Na początku lat siedemdziesiątych Politechnika Warszawska zorganizowała studia doktoranckie dla pracowników Wydziału Elektrycznego a Politechnika Łódzka dla Wydziału Mechanicznego. Wszyscy nauczyciele akademicki pracujący nad własnym rozwojem mogą korzystać ze staży naukowych krajowych i zagranicznych a w końcowym etapie z urlopu i stypendium doktorskiego lub habilitacyjnego.

Przyjęty w połowie lat dziewięćdziesiątych i obowiązujący obecnie system pomocy finansowany jest z dotacji KBN poprzez tzw. „granty wewnętrzne” przydzielane poszczególnym pracownikom naukowo – dydaktycznym. Profesorowie mogą otrzymać grant na tworzenie szkoły w nowej dziedzinie naukowej, doktorzy habilitowani na przygotowanie dorobku naukowego do wniosku o tytuł profesora, adiunkci, pracujący nad habilitacją, asystenci nad doktoratem.

Efektem przyjętego systemu jest wzrost liczby zdobywanych stopni i tytułów naukowych: od 1995 roku 115 asystentów uzyskało stopień doktora, 35 adiunktów habilitację a 12 nauczycieli akademickich tytuł profesora.

4. Współpraca z zagranicą

Pierwsze oficjalne kontakty i podpisane umowy uczelni z ośrodkami zagranicznymi pochodzą z początku lat siedemdziesiątych.

Ośrodkami tymi były:

- Instytut Politechniczny w Rydze,
- Instytut Inżynieryjno – Budowlany w Brześciu,
- Wyższa Szkoła Architektury i Budownictwa w Weimarze
- Wyższa Szkoła Techniczna w Koszycach,
- Wyższa Szkoła Techniczna w Miskolcu,
- Uniwersytet w Liege – Wydział Nauk Stosowanych.

Zakres współpracy obejmował głównie wymianę grup studenckich w ramach praktyk oraz pracowników w celu odbycia stażu naukowego, lub studiów aspiranckich.

Obecnie Politechnika Lubelska prowadzi szeroką współpracę naukowo-badawczą z partnerami zagranicznymi. Uczelnia posiada aktualnie 42 umowy o bezpośredniej współpracy naukowo-badawczej z partnerami zagranicznymi i 12 realizowanych w ramach Programu Socrates-Erasmus.

W latach 1999-2000 nastąpił dynamiczny wzrost we współpracy międzynarodowej, podpisanych zostało 17 umów, zrealizowano łącznie 670 wyjazdów za granicę pracowników i studentów na konferencje, sympozja, seminaria, staże naukowe i wymianę studentów. W latach 1999-2001 uczelnię wizytowało 185 cudzoziemców z różnych ośrodków naukowych z zagranicy. W uczelni zatrudnionych jest 7 profesorów cudzoziemców z Białorusi, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy.

W Politechnice Lubelskiej studiuje 12 studentów zagranicznych oraz 6 uczestników studiów doktoranckich Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów.

We współpracy z zagranicą uczelnia realizuje 60 tematów prac badawczych.

Politechnika Lubelska podpisała 42 umowy o bezpośredniej współpracy naukowo-badawczej z partnerami zagranicznymi.

1. University of South Australia w Adelajdzie;
2. Państwowy Uniwersytet Białoruski (Białoruś);
3. Politechnika Brzeska (Białoruś);
4. Narodowa Akademia Nauk Białorusi, Instytut Mechaniki Metalopoli-
merowych Systemów im. W. A. Białego (Białoruś);

5. Białoruska Państwowa Akademia Politechniczna w Mińsku (Białoruś);
6. Universidade Estadual Paulista (Brazylia);
7. Centrum Międzynarodowych Studiów Uniwersyteckich (Szwajcaria);
8. Nanjing Agricultural University, Institute of Soil Science, Academia Sinica Nanjing (Chińska Republika Ludowa);
9. VŠB - Politechnika w Ostrawie (Republika Czeska);
10. Brandenburg University of Technology of Cottbus (Niemcy);
11. Ernst - Moritz Universität (Niemcy);
12. Uniwersytet Techniczny Hamburg-Harburg (Niemcy);
13. Uniwersytet w Orleanie (Francja);
14. Ecole Nationale Supérieure d'Ingenieurs de Constructions Aeronautiques (ENSICA) (Francja);
15. University Nancy 2 (Francja);
16. Uniwersytet d'Artois (Francja);
17. Uniwersytet Prawa, Ekonomii i Nauk Ścisłych w Aix-Marseille (Francja);
18. Institute National de Science Appliquees de Lyon INSA (Francja);
19. Laboratorium Metalurgii Fizycznej Uniwersytetu w Poitiers (Francja);
20. Uniwersytet Nauk Rolniczych w Gödöllő (Węgry);
21. Uniwersytet w Padwie (Włochy);
22. Kanazawa University (Japonia);
23. Saga University (Japonia);
24. University of Portucalense, University Infante D. Henrique (Portugalia);
25. Uniwersytet w Baia Mare (Rumunia);
26. Zjednoczony Instytut Badań Jądrowych w Dubnej (Rosja);
27. Odeska Państwowa Akademia Budownictwa i Architektury (Rosja);
28. Uniwersytet im. Łomonosowa w Moskwie (Rosja);
29. Państwowy Uniwersytet Techniczny w Pienze (Rosja);
30. Instytut Lotniczy w Moskwie (Rosja);
31. Uniwersytet Elektrotechniczny w Sankt Petersburgu (Rosja);
32. Uniwersytet w Żilinie (Słowacja);
33. Politechnika w Koszycach (Słowacja);
34. Uniwersytet Santiago de Compostela (Hiszpania);
35. Państwowa Politechnika Lwowska (Ukraina);
36. Ukraiński Uniwersytet Państwowy Technologii Spożywczych (Ukraina);
37. Politechnika w Charkowie (Ukraina);
38. School of Electrical, Electronic and Systems Engineering, University of Wales, College of Cardiff (Wielka Brytania);

39. Centrum Technologii Magnetycznej Wolfsona w Uniwersytet-College Cardiff (Wielka Brytania);
40. University of Louisville (USA);
41. Urbana University (USA);
42. University of Illinois at Urbana – Champaign (USA);

Ponadto Politechnika Lubelska podpisała 12 umów bilateralnych realizowanych z uczelniami zagranicznymi w ramach programu Socrates – Erasmus.

Udział Politechniki Lubelskiej w programach międzynarodowych

Politechnika Lubelska aktywnie uczestniczyła w szeregu programach i przedsięwzięciach międzynarodowych, w tym m.in. w ramach Stowarzyszenia Uniwersytetów Regionu Karpackiego (ACRU), CEEPUS, programie COST, w ramach Grupy Compostela, programie Leonardo da Vinci, Piątym Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej, projekcie badawczym Polonium 2000, programie Socrates/Erasmus i TEMPUS, a także współpracuje z innymi uniwersytetami w ramach Uniwersytetu Bałtyckiego oraz Programu Międzynarodowych Podyplomowych Studiów Menedżerskich.

ACRU

Współpraca Politechniki Lubelskiej w ramach Stowarzyszenia Uniwersytetów Regionu Karpackiego (ACRU) z siedzibą w Koszycach jest ważnym elementem przygotowania naszej uczelni do integracji Polski z Unią Europejską. Głównym celem ACRU jest podejmowanie działań wspomagających rozwiązywanie problemów regionalnych, organizacja kontaktów naukowych i kulturalnych pomiędzy stowarzyszonymi uczelniami oraz towarzystwami naukowymi Regionu Karpackiego. Program realizowany jest m.in. poprzez systematyczne spotkania przedstawicieli zrzeszonych instytucji z poszczególnych krajów regionu. Ostatnie z nich odbyło się na Słowacji w 2002 roku.

CEEPUS

Uczelnia uczestniczy również w programie CEEPUS. Program funkcjonuje od 1994 roku. Głównym jego celem jest organizowanie międzynarodowej wymiany studentów i młodych pracowników akademickich oraz do-

skonalenie programów dydaktycznych. W ramach Programu CEEPUS odbywają się tzw. studia semestralne, praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach i administracji oraz organizowane są intensywne seminaria doskonalące (szkoły letnie, kursy językowe i specjalistyczne).

COST

Politechnika Lubelska uczestniczyła w programie COST realizując projekt badawczy *Nieliniowa dynamika i sterowanie w procesie obróbki skrawaniem*. Jest to trzyletni ramowy program wyznaczony przez państwa Wspólnoty Europejskiej, poświęcony nieliniowym zjawiskom dynamicznym, utworzony w celu rozwiązania problemów w zautomatyzowanych procesach wytwarzania. Program realizowany był w Katedrze Mechaniki Stosowanej oraz w Katedrze Podstaw Inżynierii Produkcji.

Grupa Compostela

Politechnika Lubelska aktywnie uczestniczy w pracach Compostela Group of Universities. Grupa Compostela jest siecią uniwersytetów europejskich w zamierzeniu przeciwdziałająca intelektualnym podziałom europejskiego środowiska akademickiego. Głównym zadaniem Grupy jest promocja współpracy akademickiej, realizowanej poprzez wymianę studentów i nauczycieli akademickich, tworzenie wielostronnych projektów i wielonarodowych grup badawczych oraz organizowanie letnich kursów.

W ramach Grupy Compostela Politechnika Lubelska ma podpisane 3 porozumienia o bezpośredniej współpracy naukowej i dydaktycznej. Pod patronatem Grupy Compostela odbywają się m.in. konferencje organizowane przez Koło Naukowe Menedżerów.

W wydawanym periodycznie przez Grupę Compostela biuletynie prezentowane są osiągnięcia Politechniki Lubelskiej. Wydawnictwo to jest również forum, na którym promowane są organizowane przez Politechnikę Lubelską konferencje i inne przedsięwzięcia.

W ramach programu współpracy w latach 1999–2001 wyjechało 6 osób.

Leonardo da Vinci

W Politechnice Lubelskiej realizowany jest współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Leonardo da Vinci pilotażowy projekt dotyczący rozwoju systemu praktyk studenckich w procesie kształcenia inżynierów elektryków pod kątem zapotrzebowania rynku.

Projekt realizowany jest pod kierownictwem prof. dr hab. inż. Wiktora Pietrzyka, kierownika Katedry Elektrotechniki Ogólnej. Otrzymane dofinansowanie ze strony Unii Europejskiej wynosi 150.000 EURO.

W wyniku realizacji projektu stworzono nowe programy kursów zawodowych praktyk studenckich dla studentów Politechniki Lubelskiej, procedury przygotowujące studentów do takiego szkolenia oraz wspomagające materiały dydaktyczne w dziedzinie kształcenia inżynierów elektryków.

W latach 1999–2001 wyjechało 11 pracowników.

Piąty Program Ramowy Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej

Politechnika Lubelska uczestniczy w ogólnoeuropejskim programie wspierania przedsiębiorczości. Projekt został zatwierdzony do finansowania przez Komisję Wspólnot Europejskich.

W programie obok Politechniki Lubelskiej, uczestniczą partnerzy z Francji, Belgii, Niemiec, Szwecji oraz Luksemburga. Ze strony Politechniki Lubelskiej w programie uczestniczy Wydział Mechaniczny oraz Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki.

W ramach programu w latach 1999–2001 wyjechało 5 pracowników.

POLONIUM 2000

Politechnika Lubelska realizuje projekt badawczy dofinansowany w ramach programu POLONIUM 2000: *Naprężenia w metalicznych strukturach wielowarstwowych: zastosowanie metod doświadczalnych oraz symulacji numerycznych dyfrakcji promieni rentgenowskich w przypadku koherentnych struktur wielowarstwowych.*

Projekt jest realizowany przez Zakład Fizyki Doświadczalnej Instytutu Fizyki PL oraz Laboratorium TECSSEN (Francja). Koordynatorem projektu jest prof. Grzegorz Gładyszewski.

Zadaniem tego wspólnego projektu jest równoległe przeprowadzenie badań teoretycznych opartych na symulacjach komputerowych oraz doświadczalnych celem przeglądu istniejących metod dyfrakcyjnych pomiaru naprężeń w układach wielowarstwowych pod kątem zastosowania ich dla układów o koherentnych subwarstwach, jak również opracowanie procedury pomiaru w przypadkach, gdy te metody nie mogą być zastosowane.

Ważnym elementem projektu są wzajemne wizyty pracowników współpracujących instytucji i laboratoriów służące bezpośredniej wymianie doświadczeń oraz dalszemu umacnianiu współpracy.

W latach 1999–2001 wyjechało w ramach realizacji programu 8 pracowników PL.

Program Socrates / Erasmus

W międzynarodowym programie edukacyjnym Socrates/Erasmus Politechnika Lubelska uczestniczy począwszy od roku 1999. W ramach wy-

miany studenckiej studenci Politechniki Lubelskiej studiowali m.in. na Uniwersytecie Kilońskim (Niemcy) oraz w Portugalii.

W ramach wymiany kadry naukowej zrealizowane były wyjazdy pracowników naukowych Politechniki Lubelskiej na wykłady m.in. do Portugalii, Uniwersytetu Technicznego w Hamburgu, Uniwersytetu Kilońskiego oraz Uniwersytetu HOHENHEIM w Stuttgarcie.

W ramach programu Socrates-Erasmus w latach 1999–2001 wyjechało za granicę łącznie 31 osób.

TEMPUS

Politechnika Lubelska brała udział w realizacji programu TEMPUS realizując trzy duże projekty.

Projekt JEP 11088/96 – Informatyka w elektrotechnice, którego celem było wprowadzenie dziennych studiów inżynierskich o specjalności informatyka w elektrotechnice, opracowanie podręczników i skryptów do ćwiczeń laboratoryjnych – szkolenie nauczycieli akademickich oraz współpraca z przemysłem, organizowanie praktyk, szkoleń i seminariów. Bezpośrednim efektem projektu było m.in. wprowadzenie nowej specjalności studiowania, przygotowanie materiałów dydaktycznych dla studentów oraz realizacja zakupów sprzętowych ułatwiających przygotowanie i prowadzenie procesu dydaktycznego. Wartość projektu ponad 300.000 EUR.

Projekt JEP 11030 Technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu, którego celem było wprowadzenie nowej specjalności o nazwie Technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu na dziennych studiach inżynierskich na Wydziale Elektrycznym, opracowanie programu nauczania dla w/w specjalności, opracowanie skryptów do ćwiczeń laboratoryjnych oraz szkolenie nauczycieli akademickich.

Bezpośrednim efektem projektu było m.in. wprowadzenia nowej specjalności na Wydziale Elektrycznym – Technologie i urządzenia elektromagnetyczne wysokiego poziomu, zakup sprzętu i oprogramowania oraz wydanie materiałów dydaktycznych i publikacji. Ogólna wartość projektu – 253.180 EUR.

W ramach programu TEMPUS (projekt S-JEP 12242-97) Politechnika Lubelska realizowała również w roku 2000/2001 3-letni projekt restrukturyzacji programu studiów na Wydziale Mechanicznym. Partnerami Politechniki Lubelskiej w realizacji projektu była Politechnika w Mons (Belgia), Uniwersytet im. Martina Lutra w Halle (Niemcy), Uniwersytet Walijski (Wielka Brytania) oraz WSK PZL-Świdnik S.A. Kwota przyznanego w ramach programu finansowania wynosiła 372.150 EUR.

W ramach projektu dokonano m.in. zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania na potrzeby tworzonego laboratorium komputerowego, modernizacji laboratorium wytrzymałości materiałów (zakup nowoczesnej aparatury), opracowano nowy, elastyczny system studiów na Wydziale Mechanicznym oraz skrypty dla studentów. W ramach programu TEMPUS w latach 1999–2001 ogółem wyjechało za granicę 47 osób.

Współpraca Krajów Bałtyckich

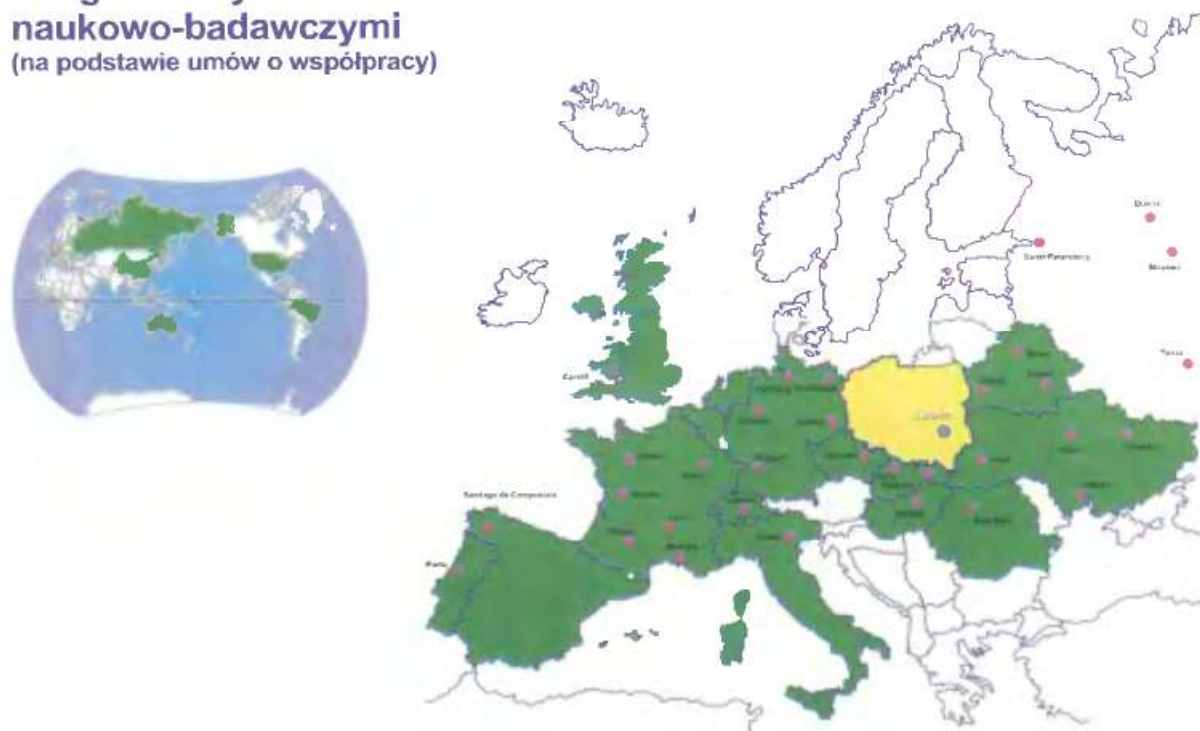
Politechnika Lubelska uczestniczy w Bałtyckim Programie Uniwersyteckim. Program ten działa w oparciu o współpracę 150 uniwersytetów z 14 krajów, znajdujących się w zlewisku Morza Bałtyckiego. Program Uniwersytetu Bałtyckiego, zorganizowanego pod patronatem Uniwersytetu w Uppsali w Szwecji, powołany został w celu wspierania zrównoważonego rozwoju w krajach regionu Morza Bałtyckiego. W ramach współpracy przeprowadzane są wspólne cykle wykładów, kursów i seminariów z zastosowaniem najnowocześniejszych technologii informatycznych i technik prezentacji. Opiekunem naukowym programu jest prof. dr hab. Lucjan Pawłowski.

Program Polsko-Amerykańskich Menedżerskich Studiów Podyplomowych (PSM) oraz Master of Business Administration (MBA)

Politechnika Lubelska wspólnie z Uniwersytetem Illinois (USA) oraz Metropolitan State University (USA) realizuje międzynarodowy Program Podyplomowych Menedżerskich Studiów Podyplomowych - *Postgraduate Management Studies Certificate* (PMSC). Studia ukończyło łącznie ponad 700 absolwentów. W ramach programu w roku akademickim 2001/2002 uruchomiony został nowy prestiżowy kierunek podyplomowych studiów menedżerskich Master of Business Administration (MBA). Ten unikalny program uzupełniających studiów podyplomowych przygotowany został na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie rynku na wysoko wykwalifikowane kadry menedżerskie. Studiuje tu 51 studentów.

Kierownikiem i opiekunem naukowym programu PSM oraz MBA jest prof. dr hab. Ewa Bojar.

**Współpraca Politechniki Lubelskiej
z zagranicznymi ośrodkami
naukowo-badawczymi**
(na podstawie umów o współpracy)

5. Badania naukowe i współpraca uczelni z gospodarką narodową

Politechnika Lubelska na każdym etapie swego rozwoju kształci przede wszystkim kadrę inżynierską dla potrzeb regionu i kraju, stanowi jednocześnie poprzez swój potencjał kadrowy i aparaturowy zaplecze badawcze dla przemysłu.

W latach sześćdziesiątych i na początku lat siedemdziesiątych za pośrednictwem Zakładów Doświadczalnych uczelnia wykonywała prace naukowe, naukowo – usługowe i usługowe dla potrzeb takich zakładów jak:

- Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie,
- Kraśnickiej Fabryki Wyrobów Metalowych w Kraśniku
- Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku,
- Ośrodka Badawczo – Rozwojowego Samochodów Dostawczych w Lublinie,
- Biura Opracowań Technicznych Boter w Lublinie,

- Instytutu Obróbki Skrawaniem w Krakowie
 - Centralnego Biura Skrawaniem Obrabiarek w Pruszkowie.
- Roczna wartość wykonywanych prac wynosiła około 4 mln zł.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych wprowadzono w Uczelni jednolity system sterowania działalnością naukowo – badawczą w oparciu o pięcioletni plan badań naukowych, określający specjalizację naukową uczelni, główne problemy badawcze poszczególnych instytutów i tematy zespołów naukowych. Zamierzeniem przyjętego systemu była koncentracja rozproszonej w przeszłości tematyki badawczej zarówno prac umownych jak i własnych. Plan ten spełniał rolę programu, którego rozwinięciem były szczegółowe plany operatywne przygotowywane przez instytuty na każdy rok oddzielnie spełniając rolę informacyjno – koordynacyjną w realizacji badań.

Główne wysiłki organizacyjne w pierwszych latach pięciolatki zmierzały w kierunku możliwie szerokiego włączenia poszczególnych instytutów w realizację tematyki centralnego planu badań i wieloletnich umów wynikających z potrzeb gospodarki, głównie makroregionu Środkowo – Wschodniego. Z myślą o stworzeniu skutecznego systemu ocen i kontroli działalności naukowo – badawczej wprowadzono seminaryjny odbiór prac i ich etapów. Dążąc do coraz większego wykorzystania wyników badań naukowych prowadzonych przez uczelnię prowadzono równocześnie szeroką działalność informacyjną. Podjęto działania zmierzające do pełnej integracji środowiska naukowego z gospodarką narodową. W tym celu organizowane były konferencje naukowo – techniczne oraz dni wynalazczości pod hasłem „Politechnika Lubelska w służbie gospodarki narodowej”. Było to forum wymiany myśli, sondażu potrzeb przemysłu oraz prezentacja dorobku naukowego uczelni.

Uczelnia zawarła szereg porozumień z podmiotami gospodarczymi, które ułatwiały warunki realizacji badań naukowych i tworzyły formalne podstawy pomocy materialnej zakładów przemysłowych dla Uczelni. Dużo uwagi poświęcono sprawom pełnego powiązania prac badawczych wykonywanych na zamówienie z badaniami naukowymi związanymi ze zdobywaniem stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego.

Przyjęty w uczelni system organizacji i zarządzania, rozliczania i kontroli badań naukowych generalnie rzecz biorąc spełniał swoje zadania. Został on jednak na wielu odcinkach zbyt sformalizowany w wyniku zaleceń instancji kontrolnych oraz szczegółowych wytycznych resortu.

Wartość badań naukowych uczelni w latach 1976 – 1980 przekroczyła 250 mln zł, stanowiło to czterokrotny wzrost w porównaniu z poprzednim pięcioletnim okresem.

Na uwagę zasługuje szeroki udział uczelni w realizacji centralnego planu badań gdzie w ramach programów rządowych, problemów węzłowych oraz międzyresortowego planu badań podstawowych i problemów resortowych MNSzWiT wykonano badania wartości 83 mln zł, co stanowiło 33% wszystkich prac badawczych. Wartość badań w zakresie problemów resortowych wynosiła 22 mln zł, a prac badawczych wykonywanych na bezpośrednie zamówienie jednostek gospodarki społecznej 64 mln zł, co stanowiło 26% wartości wszystkich prac badawczych. Badania własne stanowiły 33% wszystkich badań, a ich wartość wyniosła 83 mln zł.

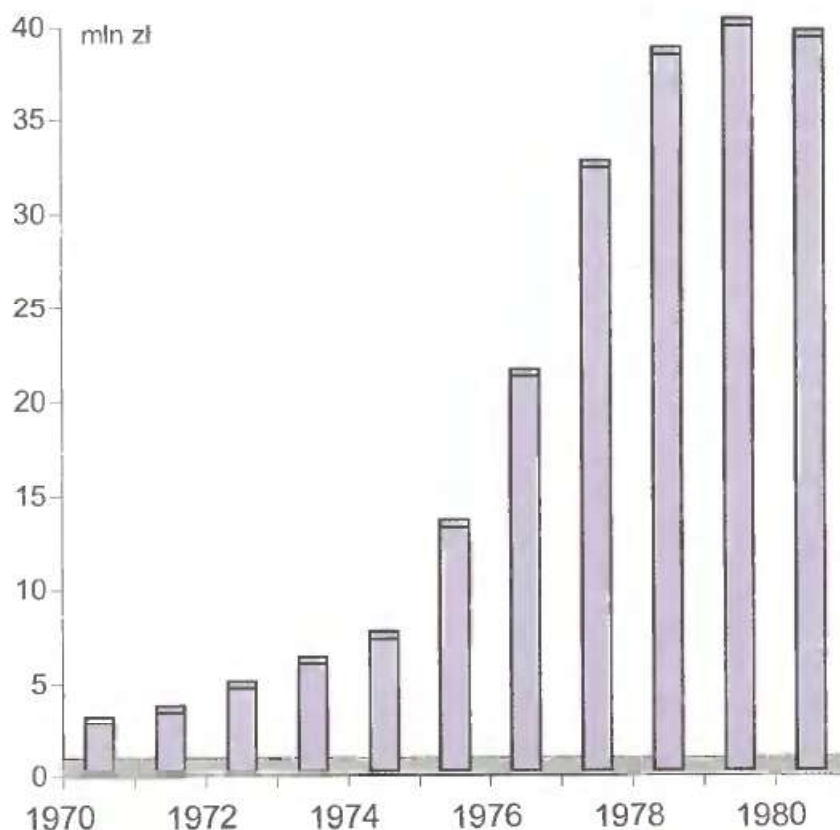
Wyniki finansowe działalności naukowo – badawczej w latach 1970 – 1980 przedstawia tablica i odpowiedni wykres.

Wartość badań naukowych wykonywanych w uczelni w latach 1970 - 1980

Rok	wartość badań w mln. zł.
1970	2,6
1971	3,2
1972	4,5
1973	5,8
1974	7,1
1975	13
1976	21
1977	32,1
1978	38,2
1979	39,7
1980	39,1

Procesy transformacji ustrojowej lat pięćdziesiątych związane ze zmianami systemu gospodarowania obejmują wszystkie dziedziny życia w tym również naukę. Uwzględniając obowiązujący system finansowania nauki, uczelnia prowadzi badania obejmujące następujące grupy w zależności od źródła ich finansowania;

- badania wynikające z działalności statutowej uczelni w dziedzinie nauki,
- badania własne podporządkowane rozwojowi i doskonaleniu kadry realizowane poprzez tzw. „granty wewnętrzne”,
- indywidualne lub zespołowe projekty badawcze KBN,
- projekty badawcze celowe,
- specjalne programy i urządzenia badawcze (SPUB),
- badania naukowe realizowane w ramach umów z ośrodkami naukowymi za granicą i międzynarodowych programów edukacyjnych,

Wartość badań naukowych wykonywanych w uczelni w latach 1970 - 1980

- prace naukowo-badawcze i usługowe wykonywane na bezpośrednie zamówienie podmiotów gospodarczych.

Obowiązujący i doskonalony system organizacji i zarządzania badaniami naukowymi stwarza optymalne warunki rozwoju uczelni. Świadczą o tym obiektywne i wymierne wskaźniki, takie jak liczba uzyskiwanych stopni i tytułów naukowych, liczba i poziom publikacji mierzonych wskaźnikiem I.F., oraz liczba cytowań naszych pracowników. Ranga i poziom naukowy uczelni wzrasta, trzy wydziały posiadają prawa doktoryzowania, dwa Wydział mechaniczny i Elektryczny prawa nadania stopnia doktora habilitowanego.

5.1. Działalność statutowa w dziedzinie nauki

Badania naukowe wynikające z działalności statutowej wyznaczają kierunki specjalizacji naukowej poszczególnych jednostek Instytutów lub Katedr. Dotacja na dofinansowanie działalności statutowej przydzielana jest

przez KBN indywidualnie dla każdego wydziału w zależności od posiadanej kategorii, oraz uzyskanych wskaźników w dziedzinie rozwoju kadry i poziomu publikacji stanowiących główne składniki algorytmu w roku przedplanowym.

Ze środków na działalność statutową uchwałą Senatu dokonuje się odpisu na dofinansowanie funduszu płac oraz wydziela środki na współpracę z zagranicą, łączność komputerową oraz zakup książek i zagranicznych czasopism, pozostała część dotacji dzielona jest pomiędzy poszczególne katedry na wydziale uwzględniając stan kadry oraz osiągnięcia naukowe pracowników, przy czym szczegółowe kryteria podziału określa odpowiednia Rada Wydziału.

5.2. Badania własne – granty wewnętrzne

Badania własne podporządkowane są doskonaleniu i rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej czego wymiernym efektem są uzyskane przez pracowników naukowo-dydaktycznych stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego oraz tytuły profesora.

Przyjęty w połowie lat dziewięćdziesiątych system pomocy dla nauczycieli akademickich pracujących nad własnym rozwojem, finansowany jest z dotacji KBN poprzez tzw. "granty wewnętrzne" przydzielane indywidualnie poszczególnym pracownikom naukowo-dydaktycznym. Profesorowie mogą otrzymać „grant wewnętrzny” na tworzenie szkoły naukowej w nowej dziedzinie naukowej, doktorzy habilitowani na przygotowanie dorobku naukowego do wniosku o tytuł profesora, adiunkci którzy podjęli pracę nad habilitacją, asystenci pracujący nad doktoratem.

Warunkiem korzystania z „grantu wewnętrznego” w danym roku jest pozytywna ocena wyników w roku poprzednim; co najmniej jedna publikacja w czasopiśmie centralnym lub zagranicznym, udział w realizacji lub złożonym wniosku o projekt badawczy KBN oraz opracowanie raportu z przeprowadzonych badań. Oceny wyników badań własnych dokonuje na podstawie złożonych sprawozdań Komisja ds. Oceny i Odbioru Wyników Badań Naukowych finansowanych przez KBN, ocena grantów profesorskich oraz doktorów hab. – prof.PL. dokonywana jest podczas seminarium grantobiorców z udziałem członków komisji. Pozytywna ocena złożonego sprawozdania jest podstawą przedłużenia finansowania grantu w roku następnym.

5.3. Projekty badawcze KBN

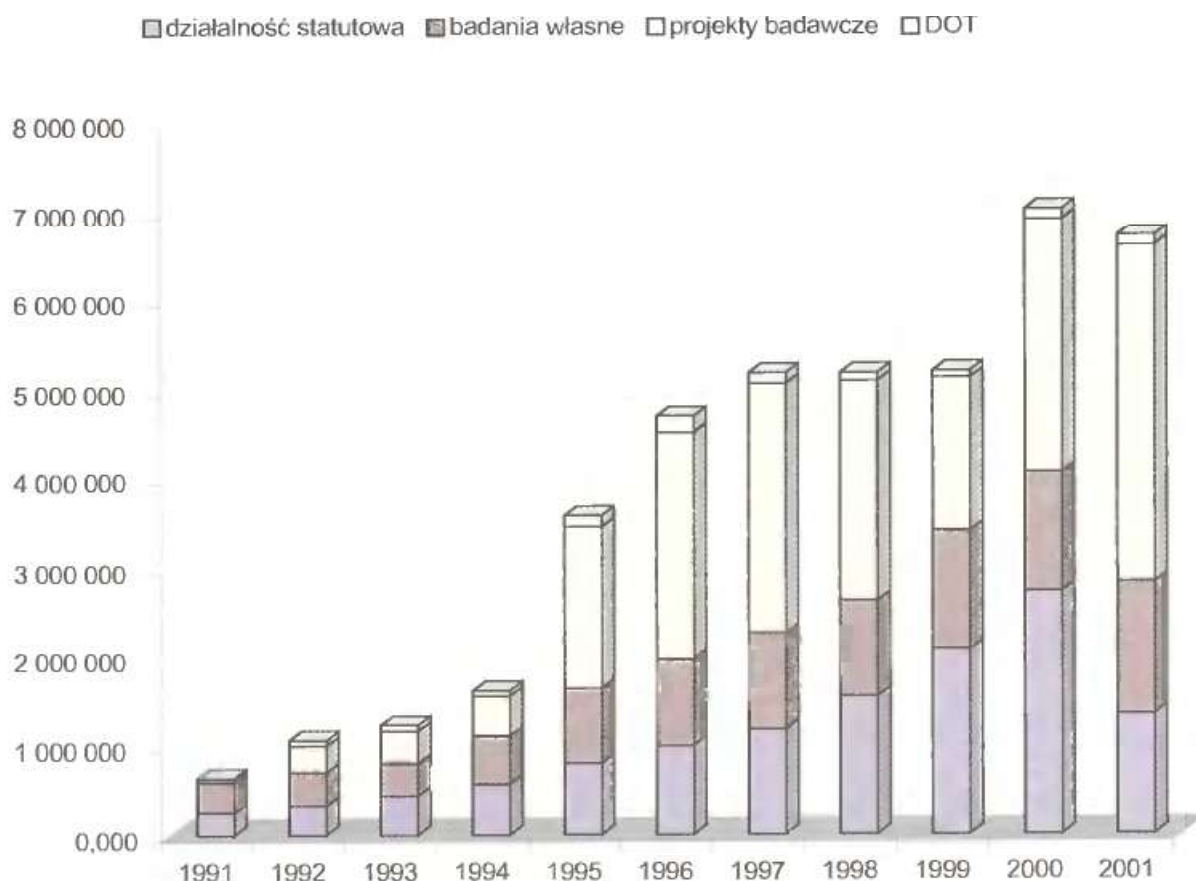
Ważnym kryterium oceny aktywności naukowej i możliwości twórczych kadry jest jej udział w realizacji projektów badawczych KBN finansowanych z budżetu państwa. Jest to dodatkowy bardzo istotny dopływ środków finansowych do poszczególnych jednostek realizujących te badania i budżetu uczelni. Obowiązujący w uczelni system organizacji i finansowania badań naukowych, przewiduje preferencje dla osób i zespołów składających wnioski o projekty badawcze KBN. Złożenie wniosku o grant KBN jest jednym z kryteriów przydziału środków na badania własne. Udział pozyskanych środków na realizację projektów badawczych KBN w stosunku do dotacji na działalność statutową i badania własne stanowi jeden z mierników aktywności środowiska naukowego, uczelnia nasza od kilku lat zajmuje w tym względzie jedno z czołowych miejsc.

Tabela 5.2 Środki pozyskiwane z KBN na badania naukowe w latach 1991 - 2001 w zł

rok	Dotacja		projekty badawcze	DOT	Razem
	działalność statutowa	badania własne			
1991	247 800	336 700	33 600	16 490	634 590
1992	325 100	374 800	287 900	64 900	1 052 700
1993	432 400	367 200	351 900	67 820	1 219 320
1994	565 600	536 000	445 184	59 000	1 605 784
1995	798 100	835 500	1 801 796	131 300	3 566 696
1996	984 346	966 000	2 562 512	181 000	4 693 858
1997	1 169 880	1 084 000	2 800 000	118 000	5 171 880
1998	1 533 870	1 084 000	2 466 000	93 500	5 177 370
1999	2 061 480	1 326 100	1 731 109	79 000	5 197 689
2000	2 719 500	1 318 000	2 855 352	116 000	7 008 852
2001	2 332 080	1 488 000	3 765 227	114 000	7 699 307
2002	2 062 750	1 363 000	4 012 611	57 000	7 505 361

Po raz pierwszy w roku 2001 Uczelnia otrzymała również środki na realizację specjalnych programów i urządzeń badawczych.

Zestawienie liczbowe środków pozyskanych z KBN na badania naukowe w latach 1991 – 2002 przedstawia tabela oraz odpowiedni wykres.

5.4. Prace wykonywane na bezpośrednie zamówienie podmiotów gospodarczych

Politechnika Lubelska jako jedyna uczelnia techniczna w Makroregionie – Środkowo – Wschodnim prowadzi w szerokim zakresie tematycznym badania naukowe oraz usługowe na rzecz podmiotów gospodarczych. Dotyczą one takich dziedzin jak:

- ochrona środowiska w tym monitoringu zawartości szkodliwych substancji w glebie, powietrzu i wodzie,
- badań energetycznych obiektów przemysłowych różnych branż, głównie cukrowni pod kątem zmniejszenia zużycia podstawowych nośników energii i bezpieczeństwa pracy,
- badania bezpieczeństwa i przydatności eksploatacyjnej urządzeń, konstrukcji budowli, budynków i dróg,
- opracowania naukowe i doradztwo dotyczące ekonomiki, organizacji i zarządzania, marketingu oraz ochrony własności przemysłowej.

Możliwości uczelni w zakresie świadczenia prac badawczych i usług na rzecz otoczenia są w niewielkim stopniu wykorzystane, głównym tego powodem jest upadłość lub zły stan ekonomiczny wielu dużych zakładów przemysłowych Lubelszczyzny.

5.5. Działalność wynalazcza – innowacyjna wdrożeniowa i licencyjna

W ramach wykonywanych w uczelni prac naukowo – badawczych własnych zleconych czy zamówionych powstawały rozwiązania mające cechy wynalazku lub wzoru użytkowego, które zgodnie z obowiązującą procedurą były zgłaszane do ochrony w Urzędzie Patentowym RP.

W tym celu w 1972 roku powołano w Uczelni jednostkę – dziś noszącą nazwę Ośrodek Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej. Ośrodek świadczy usługi na rzecz pracowników i studentów uczelni w zakresie ochrony własności przemysłowej, dotychczas zgłoszono 930 projektów wynalazczych a uzyskano 610 patentów i świadectw ochronnych na wzory użytkowe. Ośrodek posiada literaturę w postaci opisów patentowych i baz danych na dyskach optycznych CD – ROM zawierających dane o publikacjach patentowych Europejskiego Urzędu Patentowego i Urzędów Patentowych Polski, Czech, Węgier, Słowacji, Rumunii i Bułgarii. Ponadto Ośrodek posiada bogatą literaturę w postaci opracowań patentowych zbiorczych jak biuletyny patentowe wielu krajów w tym Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Z literatury tej korzystają pracownicy uczelni prowadzący badania naukowe, studenci przygotowujący prace dyplomowe lub przejściowe, jak również zainteresowane osoby spoza Uczelni.

Za pośrednictwem Katedry Organizacji Przedsiębiorstwa prowadzone są wykłady i ćwiczenia z przedmiotu „Ochrona własności przemysłowej i intelektualnej”.

Chronione rozwiązania Politechniki Lubelskiej były wielokrotnie eksponowane na wszystkich targach i giełdach wynalazczych krajowych i zagranicznych.

Wielokrotnie opracowania naukowe i rozwiązania chronione patentami były przedmiotem wdrożeń i licencji w podmiotach gospodarczych.

Najszerze zastosowanie znalazły rozwiązania dotyczące:

- stabilizacji wody w obiegach chłodniczych i usuwanie kamienia kotłowego z przemysłowych instalacji wodnych,
- indukcyjnego podgrzewania matryc kuźniczych i piór resorowych,
- urządzeń kontrolno-pomiarowych w linii produkcyjnej wyrobów elektrotechnicznych,
- wyciszanie automatów tokarskich,
- wibroizolacji obrabiarek,
- zastosowania łupków przywęgłowych do produkcji klinkieru cementowego i innych wyrobów ceramicznych,
- oprzyrządowania i mechanicznej eksploatacji wysokich masztów antenowych radiowych i telewizyjnych,

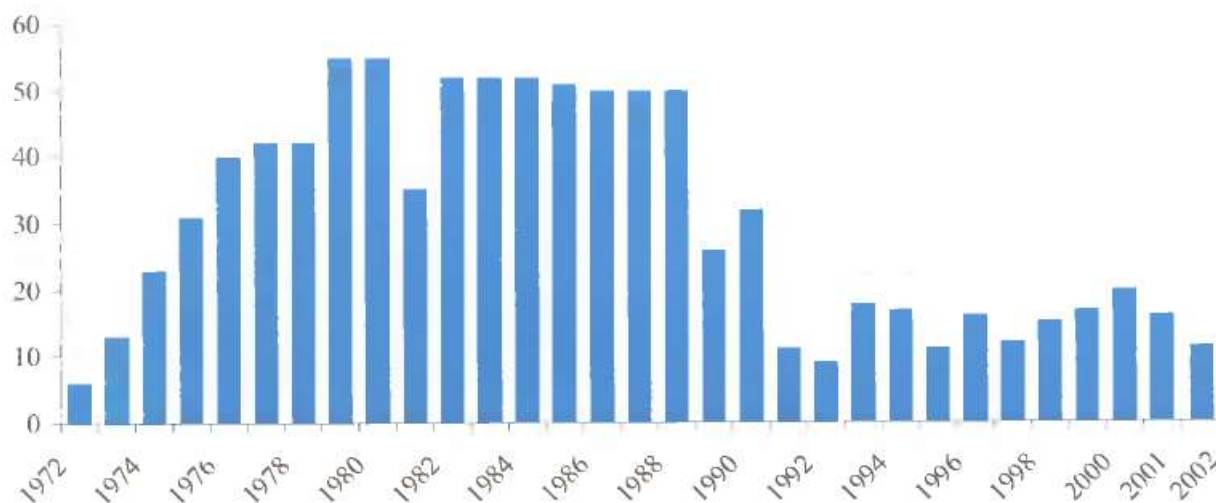
Liczba zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP wynalazków i wzorów użytkowych w latach 1972–2002

Rok	Liczba patentów i wzorów użytkowych
1972	6
1973	13
1974	23
1975	31
1976	40
1977	42
1978	42
1979	55
1980	55
1981	35
1982	52
1983	52
1984	52
1985	51
1986	50
1987	50
1988	50
1989	26
1990	32
1991	11
1992	9
1993	18
1994	17
1995	11
1996	16
1997	12
1998	15
1999	17
2000	20
2001	16
2002	11
RAZEM	930

- urządzeń do spalania szczególnie uciążliwych odpadów komunalnych z wykorzystaniem pieców do wypalania klinkieru.

Rozkład czasowy zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych w latach 1972 – 2002 przedstawia tabela i odpowiedni wykres.

Liczba zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP wynalazków i wzorów użytkowych
w latach 1972 - 2002

6. Publikacje pracowników uczelni

Publikacje od wielu lat stanowią jedno z najważniejszych kryteriów oceny pracowników naukowo – dydaktycznych naszej uczelni, pozwalają bowiem na dokumentowanie w sposób trwały dorobku naukowego i jego promocji.

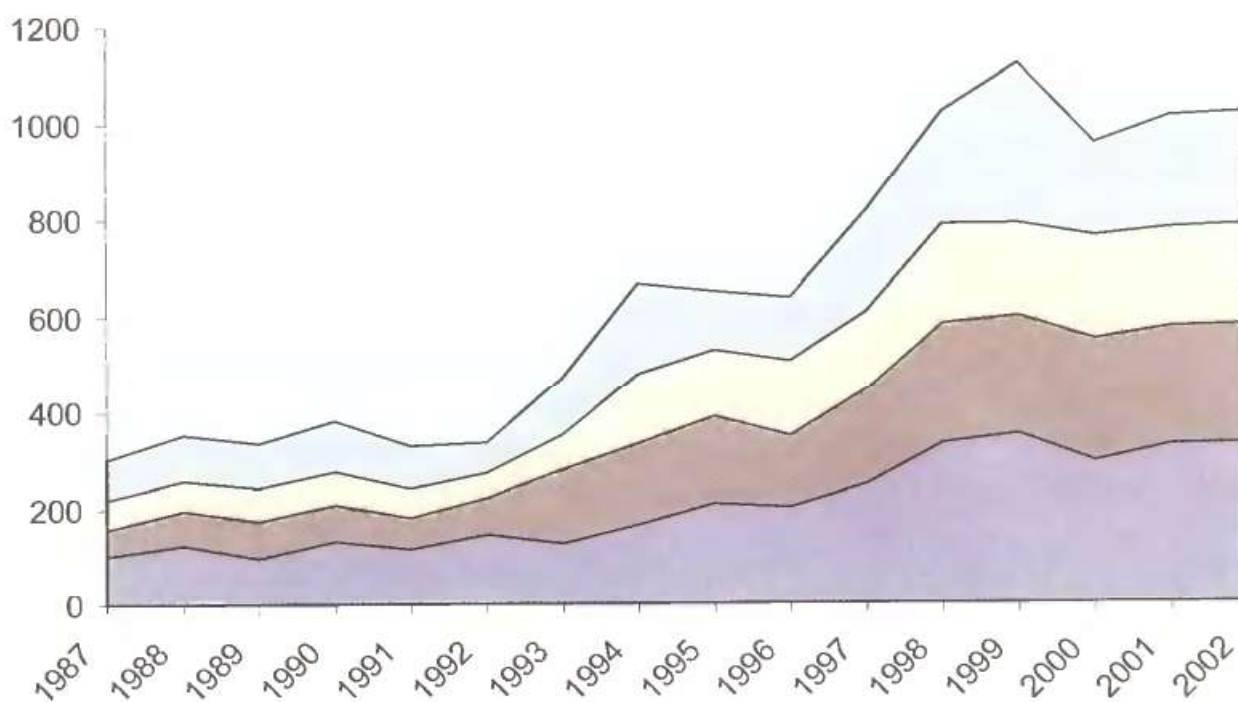
Parametryczny system oceny jednostki naukowej lub naukowo – dydaktycznej opracowany przez KBN publikacje traktuje jako podstawowe kryterium oceny i rozliczenia z przyznanych środków finansowych, również wewnętrzne uczelniane kryteria przy przyznawaniu różnych świadczeń finansowych np. „grantów wewnętrznych” lub okresowej oceny nauczycieli akademickich publikacje i jej rangę traktują jako podstawowe kryterium oceny. Zestawienie liczbowe publikacji obejmujących monografie i skrypty, artykuły, referaty, opisy patentowe i recenzje za lata 1987 – 2001 z podziałem na poszczególne wydziały przedstawia tabela 6.1 i odpowiedni wykres.

Z zestawienia wynika że liczba publikacji wzrasta szczególnie w ostatnich latach, wzrasta również ich ranga mierzona wskaźnikiem I.F. oraz liczba cytowań na podstawie bazy SCJ – jako głównego w skali międzynarodowej narzędzia statystyki publikacji naukowych.

Publikacje pracowników Politechniki Lubelskiej w latach 1987 - 2002

Rok	Liczba publikacji pracowników wydziału				Razem
	M	E	B	Z	
1987	104	55	61	83	303
1988	126	71	61	95	353
1989	99	77	67	92	335
1990	134	76	67	104	381
1991	118	64	60	88	330
1992	147	76	51	62	336
1993	129	152	72	118	471
1994	166	168	145	187	666
1995	209	180	140	121	650
1996	201	148	156	132	637
1997	249	195	163	208	815
1998	332	250	204	235	1021
1999	352	247	189	332	1120
2000	295	255	212	195	957
2001	329	247	203	233	1012
2002	331	249	205	235	1020

Publikacje pracowników Politechniki Lubelskiej w latach 1987 - 2002

7. Baza lokalowa

W pierwszych latach swojego istnienia uczelnia korzystała z wynajętych pomieszczeń głównie Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej i szkół średnich Lublina. Pierwszym własnym obiektem był zabytkowy pałac Sobieskich przy ul. Bernardyńskiej 13 przekazany uczelni uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Nadzorczej w Lublinie z dnia 16 grudnia 1958 roku.

Potrzeby rozwijającej się uczelni były znacznie większe, w latach 1963 – 64 zaadaptowano baraki przy ul. Langiewicza na sale wykładowe, a w roku 1965 gdy rozpoczęto kształcenie systemem studiów dziennych również jeden z baraków na akademik.

Istotna poprawa warunków lokalowych w latach sześćdziesiątych nastąpiła po oddaniu do użytku budynku Wydziału Elektrycznego. Warunki do dalszej rozbudowy uczelni powstały gdy Wydział Gospodarki Komunalnej Prezydium MRN w Lublinie przydzielił w rejonie ul. Nadbystrzyckiej teren o powierzchni 12,5 ha, oraz budynki po Technikum Mechanicznym Rolnictwa. Mając lokalizację podjęto starania o włączenie inwestycji uczelnianych do centralnego planu Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, po rozpatrzeniu opracowanych założeń przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych i pozytywnej opinii Ministerstwa 14 listopada 1966 roku zatwierdziło plan rozbudowy uczelni do 1980 roku.

Przyjęto koncepcję zagospodarowania terenów przy ulicy Nadbystrzyckiej wykonana przez Lubelskie Biuro Projektów Budownictwa Ogólnego, a funkcje inwestora realizującego przyjął Zarząd Inwestycji Szkół Wyższych w Lublinie.

Wykonawstwo części socjalno – mieszkaniowej powierzono Lubelskiemu Przedsiębiorstwu budownictwa Mieszkaniowego, a części dydaktycznej Lubelskiemu Przedsiębiorstwu Budownictwa Ogólnego, roboty instalacyjne wykonały przedsiębiorstwa specjalistyczne jak:

- Lubelskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych,
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Instalacji Sanitarnych,
- Lubelskie Przedsiębiorstwo Instalacji Elektrycznych i inne.

Poszczególne obiekty oddawane były sukcesywnie w latach siedemdziesiątych.

Domy studenckie w latach 1972 – 75, stołówka, budynki Wydziału Mechanicznego oraz Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej w latach 1975 – 76.

Hale sportową i studium wojskowe oddano do użytku w 1989 roku.

Tab. 7.1 Zestawienie powierzchni obiektów Politechniki Lubelskiej

L.p.	Nazwa obiektu	Powierzchnia użytkowa (m ²)
1.	Budynek Rektorat (ul.Bernardyńska)	2.969
2.	Budynek Wydziału Mechanicznego	9.279
3.	Budynek Labor.-Warsztatowy,,N”	818
4.	Laboratorium Silników Spalinowych - Hamownia	316
5.	Budynek Wydziału Elektrycznego	3.710
6.	Budynek typu „STOLBUD”	561
7.	Budynek Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki	3.357
8.	Budynek Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej	5.731
9.	Budynek Laboratoryjny Hala,,Czarna”	426
10.	Studium Wojskowe	1.077
11.	Studium WFiS	2.056
12.	Dom Studenta nr.1	3.265
13.	Dom Studenta nr.2	3.265
14.	Dom Studenta nr.3	3.265
15.	Dom Studenta nr.4	3.265
16.	Stołówka Studencka	3.166
17.	Hydroformia DS.-ów	115
18.	Budynek Zaplecza Techn.(WZiPT)	107
19.	Budynek Gospodarczy (Dział TT)	194
20.	Budynek Bazy Transportu i Działu TT	113
21.	Klub Forum Politechnika	261
22.	Budynek Mieszkalny –M. Brzeskiej	2.164
23.	Dom Pracy Twórczej-Kazimierz Dolny	168
24.	Centrum Kultury Studentów ul. Okopowa 8	495
25.	Pomieszczenia Wydziału Elektrycznego ul. Narutowicza 56b	238
26.	Budynek WIBiS IIOŚ	3.496
27.	Rektorat – Pałacyk	628
28.	Obiekty ZM Ursus przejęte przez P.L. o nie zakończonym procesie budowlanym.	7866
29.	Hala Żółta	778

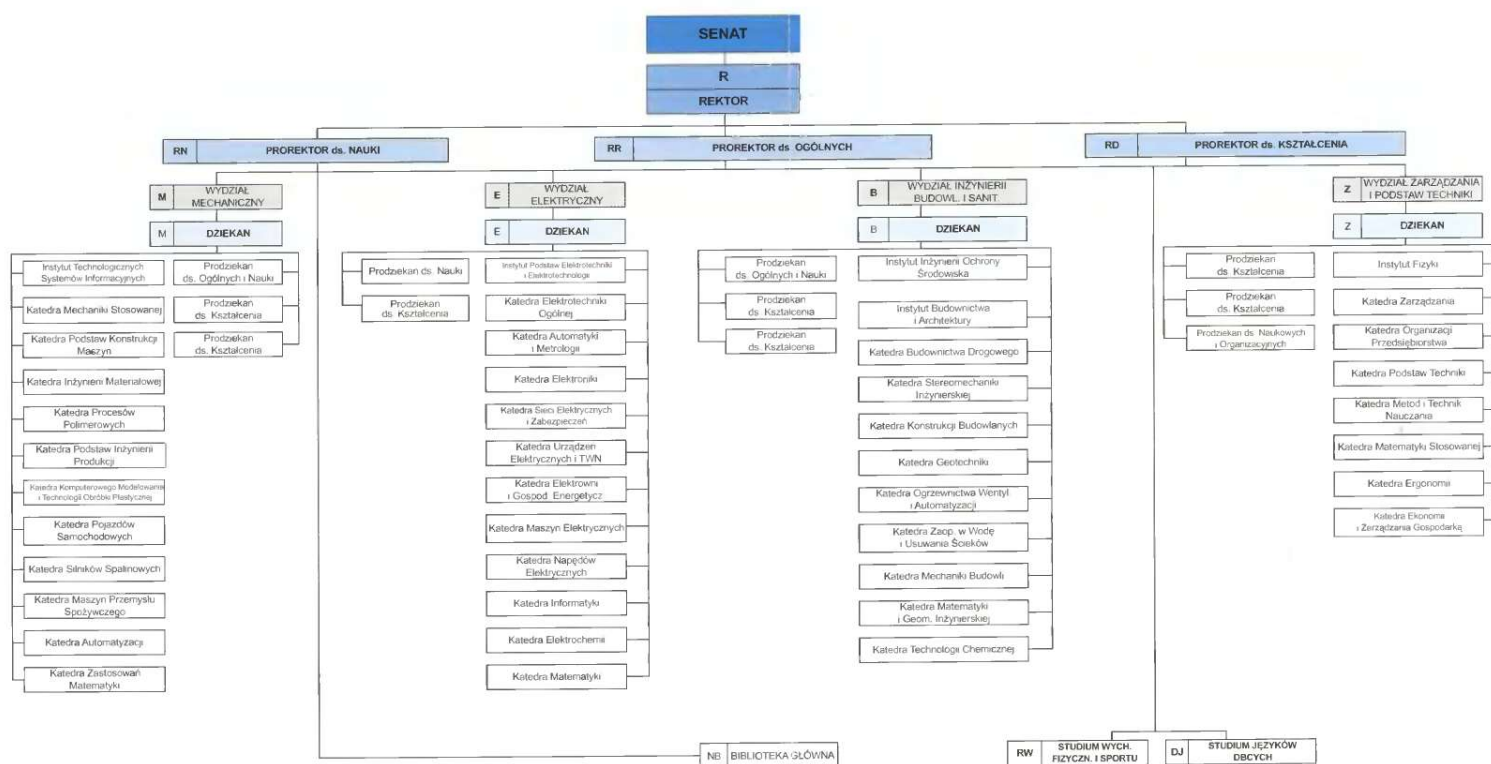
Kolejnych przewidzianych planem obiektów jak drugi etap Wydziału Mechanicznego tzn. budynku ogólnotechnicznego rektoratu i biblioteki nie udało się wprowadzić do centralnego planu inwestycji.

W połowie lat dziewięćdziesiątych staraniem władz uczelni i Wydziału IBiS wprowadzono do planu budynek Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska, który został oddany do użytku w 2001 roku. Po wielu latach starań udało się wykwaterować mieszkańców zabytkowego obiektu zwanego „Pałacikiem” i po generalnym remoncie przeznaczyć na rektorat. Przeprowadzono również generalny remont zabytkowego spichlerza z przeznaczeniem na Klub Forum Politechnika.

Uzyskano środki i rozpoczęto budowę pomieszczeń dydaktycznych dla Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki w postaci łącznika pomiędzy budynkiem Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska a „Oxfordem”. Zestawienie powierzchni obecnie posiadanych przez Uczelnię obiektów przedstawia tablica 7.1.

Mieczysław Hasiak

**SCHEMAT ORGANIZACYJNY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ I NAUKOWO-BADAWCZEJ
POLITECHNIKI LUBELSKIEJ**

— podporządkowane bezpośrednio

Wykonanie: Biuro Redakcji i Organizacji Uczelni
Stan na: 17 marca 2003r.

WYDZIAŁY

- MECHANICZNY
- ELEKTRYCZNY
- INŻYNIERII BUDOWLANEJ I SANITARNEJ
- ZARZĄDZANIA I PODSTAW TECHNIKI

WYDZIAŁ MECHANICZNY

RYS HISTORYCZNY

Wydział Mechaniczny jest najstarszym Wydziałem Politechniki Lubelskiej. Powstał z inicjatywy lubelskiego środowiska techników, inżynierów i naukowców w maju 1953 r. jako jedyny wydział Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. W lipcu 1953 roku został przeprowadzony pierwszy egzamin wstępny na Wydział Mechaniczny. Od chwili powstania Wydział Mechaniczny kształci kadrę inżynierską i prowadzi badania naukowe przede wszystkim na potrzeby regionu. Główne kierunki badań naukowych związane są z rozwojem nowoczesnych konstrukcji i technologii, ochroną środowiska naturalnego oraz oszczędnością materiałów i energii. Efektem prowadzonych badań są zastosowania w przemyśle i gospodarce, publikacje naukowe, patenty i prawa ochronne, uzyskiwane przez pracowników Wydziału.

W 1965 roku Wieczorowa Szkoła Inżynierska została przekształcona w Wyższą Szkołę Inżynierską. W 1977 roku została utworzona Politechnika Lubelska, w strukturze której Wydział Mechaniczny funkcjonuje do dnia dzisiejszego.

Do roku 1973 absolwenci Wydziału Mechanicznego mogli uzyskać jedynie stopień inżyniera. W 1973 roku Wydział Mechaniczny, jako pierwszy z wydziałów Wyższej Szkoły Inżynierskiej, rozpoczął kształcenie na studiach dziennych w systemie studiów magisterskich.

Począwszy od 1990 roku Wydział Mechaniczny ma prawo do nadawania tytułu doktora nauk technicznych. W lipcu 1990 roku odbyła się pierwsza w historii Wydziału obrona rozprawy doktorskiej.

W czerwcu 2000 roku Wydział Mechaniczny uruchomił 4-letnie studia doktoranckie w systemie dziennym w dyscyplinie naukowej „Budowa i Eksploatacja Maszyn”.

Wydział Mechaniczny, jako pierwszy z Wydziałów Politechniki Lubelskiej, w maju 1999 roku otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia na

ukowego doktora habilitowanego nauk technicznych. W wrześniu 2001 Rada Wydziału przeprowadziła po raz pierwszy postępowanie kwalifikacyjne o nadaniu tytułu profesora. W kwietniu 2002 roku zostało przeprowadzone pierwsze kolokwium habilitacyjne.

Pracownicy Wydziału współpracują z wieloma ośrodkami naukowymi i naukowo-badawczymi, zarówno w kraju jak i za granicą. Kontynuowana jest także współpraca z Komitetem Budowy Maszyn Polskiej Akademii Nauk oraz z Oddziałem Polskiej Akademii Nauk w Lublinie.

Wydział Mechaniczny jest członkiem Europejskiej Federacji Narodowych Stowarzyszeń Inżynierskich FEANI i realizuje program kształcenia skorelowany z programem uczelni europejskich.

W chwili obecnej Wydział zatrudnia 139 pracowników naukowo-dydaktycznych, w tym 27 profesorów lub doktorów habilitowanych i 74 pracowników ze stopniem doktora. Zatrudnionych jest także 50 pracowników inżynieryjno-technicznych.

WYDZIAŁ MECHANICZNY – władze wydziału od początku istnienia

Kadencja	Władze dziekańskie	Funkcja
1953 - 1964	doc. mgr inż. Stanisław Podkowa	Dziekan
1964 - 1966	doc. mgr inż. Seweryn Bobiński	Dziekan
1965 - 1968	doc. mgr inż. Waław Jańkiewicz	Dziekan Wydz.Ogólnotechnicznego
1966 - 1969	doc. mgr inż. Ryszard Cylc	Dziekan
1970 - 1973	doc. dr inż. Jerzy Budzyński	Dziekan
1973 - 1976	doc. dr inż. Marian Sońta	Dyrektor ITiEM (Dziekan)
	doc. dr inż. Tadeusz Komecki	Z-ca Dyr. ds. Nauki
1974 - 1975	doc. dr inż. Ryszard Długolecki	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wych.
1975 - 1976	doc. mgr inż. Ryszard Cylc	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wych.
1977 - 1978	prof. dr inż. Tadeusz Opolski	Dyrektor ITiEM (Dziekan)
	doc. dr inż. Marian Sońta	Z-ca Dyr. ds. Nauki
	doc. mgr inż. Ryszard Cylc	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wych.
1978 - 1981	doc. dr hab. inż. Andrzej Weroński	Dyrektor ITiEM (Dziekan)
	doc. dr hab. inż. Robert Sikora	Z-ca Dyr. ds. Nauki
	doc. dr inż. Marian Sońta	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wy ch.
1981 - 1982	doc. dr hab. inż. Andrzej Weroński	Dyrektor ITiEM (Dziekan)
	dr inż. Wojciech Gołygowski	Z-ca Dyr. ds. Nauki
	dr inż. Antoni Malicki	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wych.
1982 - 1984	doc. dr inż. Henryk Popko	Dyrektor ITiEM (Dziekan)
1982	dr inż. Wojciech Gołygowski	Z-ca Dyr. ds. Nauki
1983 - 1984	doc. mgr inż. Ryszard Cylc	Z-ca Dyr. ds. Nauki
1982 - 1984	dr Antoni Malicki	Z-ca Dyr. ds. Nauczania i Wych.
1984 - 1987	doc. mgr inż. Ryszard Cylc	Dziekan
	doc. dr inż. Henryk Popko	Prodziekan ds. Nauczania i Wych.
	doc. dr inż. Kazimierz Grelak	Prodziekan ds. Nauki
1987 - 1990	prof. dr inż. Jan Kował	Dziekan
	prof. dr hab. inż. Tadeusz Staroń	Prodziekan ds. Nauki
	doc. dr inż. Kazimierz Lutek	Prodziekan ds. Nauczania i Wych.
1990 - 1993	prof. dr hab. inż. Wiesław S.Weroński	Dziekan
	doc. dr inż. Kazimierz Lutek	Prodziekan
1993 - 1996	prof. dr hab. inż. Wiesław S.Weroński	Dziekan
	dr inż. Józef Kuczmazewski	Prodziekan
	dr Hanna de Sas Stupnicka	Prodziekan ds. Kształcenia
1996 - 1999	prof. dr hab. inż. Andrzej Weroński	Dziekan
	dr hab. inż. Józef Kuczmazewski, prof. PL	Prodziekan
	dr Hanna de Sas Stupnicka	Prodziekan ds. Kształcenia
1999 - 2002	prof. dr hab. inż. Andrzej Niewczas	Dziekan
	dr hab. inż. Mirosław Wendeker, prof. PL	Prodziekan ds. Nauki
	dr Antoni Malicki	Prodziekan ds. Kształcenia
	dr inż. Kazimierz Zaleski	Prodziekan ds. Kształcenia
2002 - nadal	prof. dr hab. inż. Andrzej Niewczas	Dziekan
	dr hab. Barbara Surowska, prof. PL	Prodziekan ds. Nauki
	dr hab. inż. Henryk Komsta, prof. PL	Prodziekan ds. Kształcenia
	dr inż. Kazimierz Zaleski	Prodziekan ds. Kształcenia

OBECNE WŁADZE
WYDZIAŁU MECHANICZNEGO
Kadencja 2002-2005

Dziekan Wydziału
Prof. Andrzej Niewczas

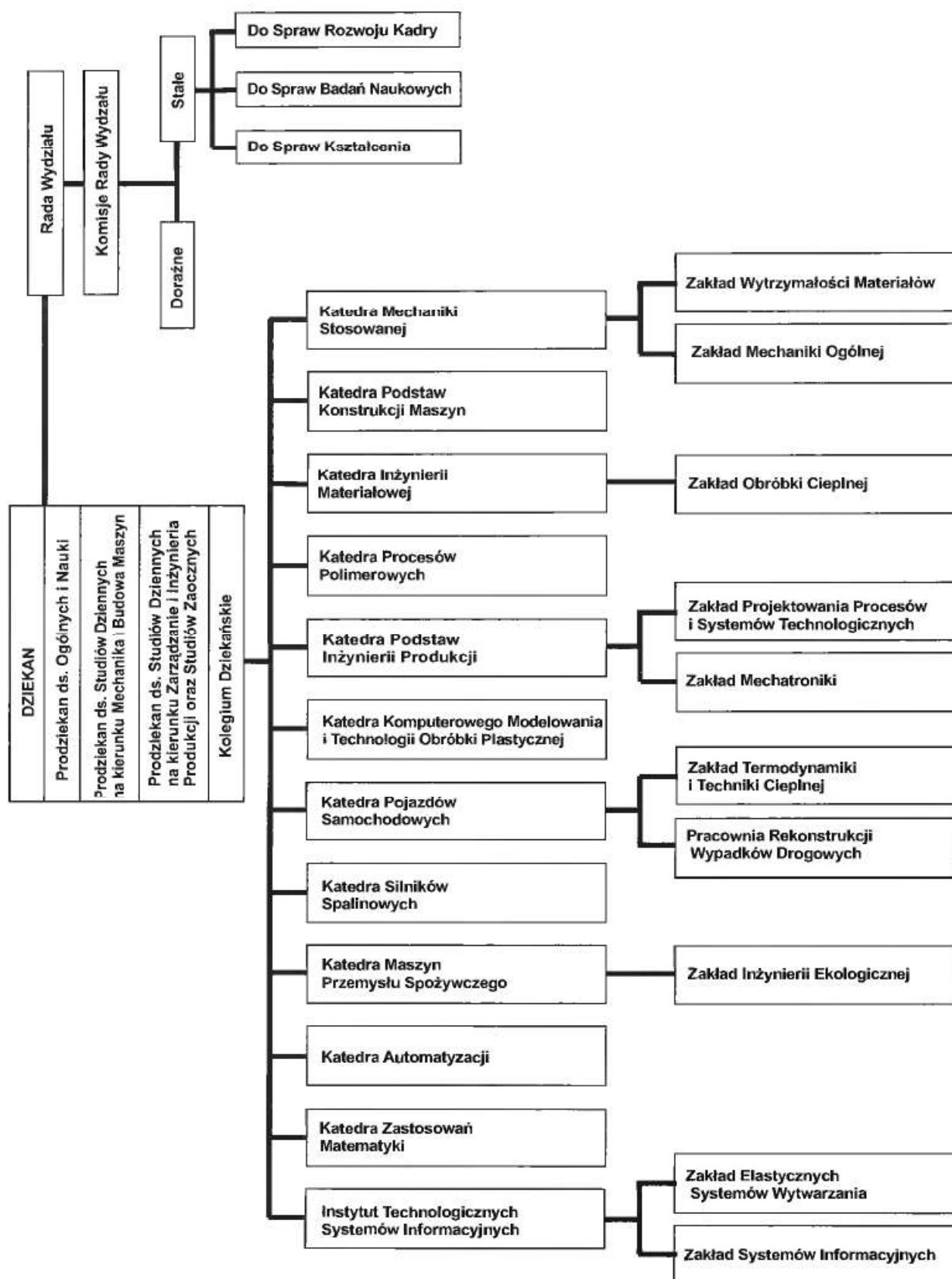
Prodziekan Wydziału
ds. Kształcenia
Prof. Henryk Komsta

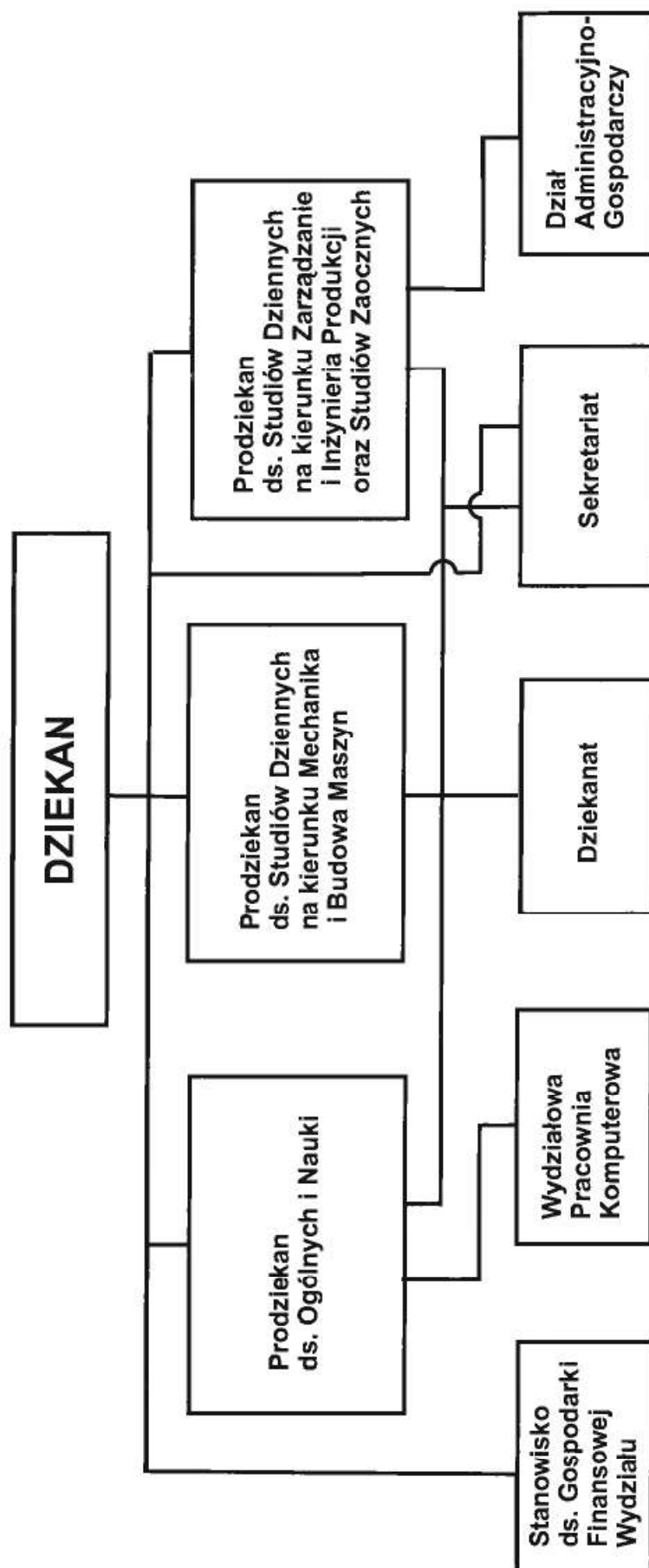
Prodziekan Wydziału
ds. Ogólnych i Nauki
Prof. Barbara Surowska

Prodziekan Wydziału
ds. Kształcenia
Dr inż. Kazimierz Zaleski

Rys. 1. Schemat organizacyjny Wydziału Mechanicznego

Rys. 2. Schemat struktury administracyjnej Wydziału Mechanicznego

BADANIA NAUKOWE

Podstawowa działalność naukowa realizowana jest na Wydziale Mechanicznym w ramach działalności statutowej i badań własnych. W zakresie działalności statutowej corocznie realizowanych jest kilkanaście tematów. Pracownicy naukowcy Wydziału aktywnie uczestniczą w pozyskiwaniu środków na badania w ramach projektów badawczych oraz projektów celowych Komitetu Badań Naukowych. Wśród prac naukowo-badawczych prowadzonych na Wydziale Mechanicznym można wyróżnić:

- modelowanie procesów degradacji materiałów kompozytowych (w szczególności zniszczenia) pod wpływem obciążeń statycznych, dynamicznych i cieplnych,
- drgania nieliniowe, chaos i bifurkacja układów mechanicznych,
- badania struktury i właściwości nowych materiałów konstrukcyjnych,
- badania zależności pomiędzy budową strukturalną, technologią i właściwościami materiałów,
- badania odporności na zmęczenie cieplne i zużycie powłok natryskiwanych metodą plazmową i gazowo-proszkową,
- metoda elementów skończonych w modelowaniu i obliczeniach konstrukcyjnych,
- wspomaganie komputerowe analizy i optymalizacji elementów maszyn,
- informacyjno – technologiczno – organizacyjne aspekty projektowania i funkcjonowania elastycznych systemów wytwarzania,
- technologiczne i konstrukcyjne podstawy oceny wytrzymałości klejowych połączeń metali,
- monitorowanie procesów obróbki i stanu narzędzi obróbkowych,
- obróbka materiałów kruchych,
- identyfikacja i sterowanie optymalne w systemach złożonych,
- szeregowanie zadań w środowisku wielomaszynowym,
- modelowy system nadzorowania pracy wtryskarek i sterowania produkcją,
- badania w zakresie walcowania poprzeczno – klinowego,
- badania procesów kucia matrycowego w aspekcie poprawy jakości odkuwek i żywotności narzędzi,
- badania niekonwencjonalnych technologii w obróbce plastycznej,
- podstawy teoretyczne i technologiczne przetwórstwa tworzyw,
- badania wpływu warunków procesów przetwórstwa na właściwości i strukturę wytworów z wybranych tworzyw oraz badania optymalizacyjne procesów przetwórstwa tworzyw,

- badania wpływu implantacji jonowej na własności elementów pojazdów,
- badania łożysk gazowych instalowanych w węzłach łożyskowych maszyn i urządzeń cieplnych,
- trwałość i niezawodność tłokowego silnika spalinowego,
- modelowanie i diagnozowanie procesu spalania w silniku spalinowym, metody optoelektroniczne,
- systemy elektronicznego sterowania w silnikach spalinowych,
- optymalizacja maszyn przemysłu spożywczego ze szczególnym uwzględnieniem elementów roboczych,
- ekoinżynierskie aspekty procesów technologicznych.

Efektom prowadzonych badań są zastosowania w przemyśle i gospodarce, publikacje naukowe, patenty i prawa ochronne uzyskiwane przez pracowników Wydziału Mechanicznego.

DYDAKTYKA

Wydział Mechaniczny jest placówką badawczą i dydaktyczną, prowadzącą studia dzienne oraz zaoczne na kierunku mechanika i budowa maszyn oraz na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji. W ostatnich latach wprowadzono istotne zmiany programowe w działalności Wydziału obejmujące uruchomienie elastycznego toku studiów na kierunku mechanika i budowa maszyn, otworzono nowe specjalności oraz uruchomiono magisterskie studia uzupełniające. Ponadto otwarto (wspólnie z Wydziałem Zarządzania i Podstaw Techniki) nowy kierunek studiów: zarządzanie i inżynieria produkcji. Obecnie na wydziale Mechanicznym studiuje około 2400 studentów, w tym 1500 na studiach dziennych i 900 na studiach zaocznych. Na studiach doktoranckich studiuje 40 osób.

STUDIA DZIENNE

Tytuł magistra przyznawany jest po 5-letnich studiach zakończonych obroną pracy dyplomowej. Natomiast 3,5-letnie studia pozwalają na uzyskanie tytułu inżyniera. Po 4-letnich studiach doktoranckich uzyskuje się

stopień naukowy doktora nauk technicznych w dyscyplinie naukowej „Budowa i Eksploatacja Maszyn”.

Studia inżynierskie i magisterskie na kierunku: mechanika i budowa maszyn w systemie dziennym prowadzone są w następujących specjalnościach:

- budowa śmigłowców,
- informatyka w inżynierii produkcji,
- maszyny przemysłu spożywczego,
- metrologia i komputerowe systemy pomiarowe,
- przetwórstwo tworzyw wielkocząsteczkowych,
- samochody i ciągniki,
- technologia budowy maszyn.

Na kierunku: zarządzanie i inżynieria produkcji prowadzone są studia inżynierskie.

Studia doktoranckie w systemie dziennym przygotowują kandydatów do stopnia naukowego doktora nauk technicznych w dyscyplinie „Budowa i Eksploatacja Maszyn”.

STUDIA ZAOCZNE

Tytuł inżyniera uzyskać można na 4,5-letnich studiach zaocznych, po których można kontynuować naukę na 3 semestralnych uzupełniających studiach zaocznych, pozwalających na uzyskanie tytułu magistra.

Studia inżynierskie na kierunku mechanika i budowa maszyn w systemie zaocznym prowadzone są w następujących specjalnościach:

- informatyka w inżynierii produkcji,
- samochody i ciągniki,
- technologia budowy maszyn.

Na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji prowadzone są 4,5 – letnie zaoczne studia inżynierskie.

Studia magisterskie uzupełniające na kierunku mechanika i budowa maszyn w systemie zaocznym prowadzone są w następujących specjalnościach:

- samochody i ciągniki,
- technologia budowy maszyn.

Katedra Mechaniki Stosowanej

Stan osobowy Katedry

Prof. dr inż. Kazimierz Szabelski, prof. zw. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. inż. Jerzy Warmiński prof. PL, dr hab. inż. Tomasz Sadowski prof. PL, dr Antoni Malicki, dr inż. Cyprian Komorzycki, dr inż. Waldemar Samodulski, dr inż. Tomasz Kaźmir, dr inż. Andrzej Teter, dr Grzegorz Litak, dr inż. Jarosław Latański, mgr inż. Rafał Rusinek, mgr inż. Sylwester Samborski, doc. dr inż. Wiesław Łucjanek.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

mgr inż. Andrzej Piekarczyk, inż. Bożena Madej-Pawłowska, mgr Jolanta Sadowska, inż. Andrzej Królicki, Marcin Kneć.

Działalność dydaktyczna i badania naukowe

W ramach działalności dydaktycznej Katedra prowadzi zajęcia z następujących przedmiotów:

- mechanika ogólna,
- drgania mechaniczne,
- wytrzymałość materiałów,
- mechanika płynów.

W Katedrze kształceni są studenci w specjalności „Budowa Śmigłowców”.

W latach 1998-2000 w Katedrze prowadzony był program Unii Europejskiej *TEMPUS S JEP-12247-97* we współpracy z Messerburg University (Niemcy), University of Swansea (Wielka Brytania), University of Mons (Belgia). W ramach tego programu nawiązano liczne kontakty zagraniczne pozwalające na weryfikację założeń wprowadzanego w uczelni elastycznego programu nauczania.

Katedra Mechaniki Stosowanej

Siedzą od lewej: Grzegorz Litak, Tomasz Sadowski, Jolanta Sadowska, Kazimierz Szabelski, Bożena Madej-Pawłowska, Antoni Malicki, Jerzy Warmiński. Drugi rząd: Jarosław Latański, Andrzej Teter, Waldemar Samodulski, Cyprian Komorzycki, Tomasz Kaźmir. Stoją od lewej: Sylwester Samborski, Andrzej Piekarczyk, Rafał Rusinek, Andrzej Królicki, Marcin Kneć

Działalność naukowo-badawcza

Badania naukowe pracownicy Katedry realizują w dwóch grupach badawczych:

- zespół mechaniki prowadzi badania w zakresie dynamiki układów mechanicznych, teorii drgań nieliniowych, bifurkacji i chaosu, mechaniki płynów, drgań w procesach skrawania, dynamiki samochodów i śmigłowców,
- zespół wytrzymałości materiałów prowadzi badania w zakresie wytrzymałości, stateczności i optymalizacji konstrukcji, mechaniki materiałów ze szczególnym uwzględnieniem mechaniki pękania materiałów kruchych, zagadnień kontaktu statycznego i dynamicznego, tarcia i zużycia.

W badaniach naukowych stosowane są metody analityczne, symulacje analogowe i numeryczne oraz badania eksperymentalne. Prace naukowe pracowników Katedry publikowane są w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych np. *Journal of Theoretical and Applied Mechanics*, *Journal of Technical Physics*, *International Journal of Non-linear Mechanics*, *Nonlinear Dynamics*, *Journal of Sound and Vibrations*, *International Journal of Bifurcation and Chaos*, *Acta Physica Polonica*, *International Jo-*

urnal of Applied Mechanics and Engineering, International Journal of Solids and Structures. Syntezą kilkuletnich badań są monografie napisane przez pracowników Katedry.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Badania naukowe prowadzone w Katedrze są silnie związane z programami Unii Europejskiej oraz współpracą międzynarodową np. w latach 1999-2001 realizowano badania w ramach programu europejskiego *COST, Action P4*, „Non-linear dynamics in mechanical processing”. Współpraca naukowa Katedry Mechaniki Stosowanej realizowana była z ośrodkami naukowymi w Wielkiej Brytanii, Belgii, Niemczech, Francji, Czech, Węgier, Rosji, Włoch, Grecji, Irlandii, Brazylii i USA. Na uwagę zasługują projekty finansowane przez instytucje międzynarodowe np. wspólny projekt badawczy z Glasgow and Aberdeen University (U.K.), British/Polish Joint Research Collaboration Programme „*Chaos in Cutting Process*” (1997-1999), Oxford University (U.K.) „*Experimental Investigations of Crack Propagations of Ceramic Materials*”, Bristol University (U.K.) „*Ground States of Materials Including Copper Oxide*”, Sao Paulo (Brazylia) „*Study of Control of Non-Linear and Non-Ideal Self-Excited Systems*” (2000-2002) oraz „*Non-Ideal Helicopter Rotor Dynamics and Chaos*” (2002-2005), Polish-Brazilian Scientific Project Between Technical University of Lublin (Poland) and Sao Paulo University (Brazil).

W 2002 roku zespół pracowników Katedry Mechaniki Stosowanej przygotował wniosek do Brukseli o sfinansowanie programu „*Modern Composite Materials in Engineering Design of Transport Means: Theoretical Modelling and Experimental Verification*”. Celem tego projektu jest utworzenie w Katedrze tzw. „Centrum Doskonałości”.

Katedra Podstaw Konstrukcji Maszyn

Stan osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Krzysztof Wituszyński
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

prof. dr hab. inż. Tadeusz Pełczyński prof. zw. PL, dr inż. Jacek Czarnigowski, dr inż. Paweł Drożdziel, dr inż. Zofia Gajewska, dr inż. Mirosław Ferdynus, dr inż. Janusz Kisiel, dr inż. Leszek Kuśmierz, dr inż. Leszek Krzywonos, dr inż. Aleksander Nieoczym, dr inż. Grzegorz Ponieważ, dr inż. Konrad Pylak, dr inż. Krystyna Schabowska, dr inż. Andrzej Zniszczyński, mgr inż. Hubert Dębski, mgr inż. Przemysław Filipek

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

inż. Zbigniew Izdebski, mgr Irmina Pater, Witold Wawrzyk, mgr inż. Andrzej Wójcik

Działalność dydaktyczna

Aktualnie Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu:

- podstawy konstrukcji maszyn,
- grafika inżynierska,
- komputerowe wspomaganie projektowania maszyn,
- teoria maszyn i mechanizmów,
- maszynoznawstwo.

Katedra prowadzi szkolenia w zakresie komputerowo wspomaganego projektowania prac inżynierskich, wykorzystując systemy CAD/CAM: IDEAS, CATIA, ABAQUS.

Działalność naukowo-badawcza

Tematyka realizowanych prac naukowo-badawczych obejmuje:

- tribologię,

- układy sterowania silników spalinowych o zapłonie iskrowym,
- badanie właściwości statycznych oraz dynamicznych układów mechanicznych z wykorzystaniem metody elementów skończonych,
- badanie procesów współpracy elementów i zespołów maszynowych, wspomagane procesorowo,
- wytrzymałość zmęczeniową elementów i konstrukcji,
- tworzenie i badanie nowych typów zazębień wklęsło-wypukłych,
- konstruowanie maszyn wirnikowo-wyporowych,
- metodologię wspomaganej komputerowo optymalizacji w konstruowaniu maszyn,
- metody analizy i syntezy mechanizmów,
- biomechanikę i inżynierię medyczną,
- tematykę historyczną i uwarunkowania ekonomiczne podstaw budowy maszyn,
- strukturę technologicznych procesów modułowych,
- eksploatację maszyn,

Katedra Podstaw Konstrukcji Maszyn

Stoją od lewej: Paweł Drożdziel, Aleksander Nieoczym, Witold Wawrzyk, Irmina Pater, Andrzej Wójcik, Konrad Pylak, Zbigniew Izdebski, Leszek Kuśmierz, Grzegorz Ponieważ, Leszek Krzywonos, Mirosław Ferdynus, Andrzej Zniszczyński. Siedzą od lewej: Jerzy Kiełbiński, Jan Banaszek, Krystyna Schabowska, Krzysztof Wituszyński, Zbigniew Kudasiewicz

- stateczność konstrukcji cienkościennych,
- niezawodność obiektów technicznych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Politechnika Warszawska - Instytut Podstaw Budowy Maszyn; Instytut Pojazdów, Wojskowa Akademia Techniczna - Instytut Pojazdów Mechanicznych, Politechnika Wrocławska - Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn oraz Instytut Pojazdów, Politechnika Łódzka - Instytut Konstrukcji Maszyn, Politechnika Gdańska - Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn, Instytut Transportu Samochodowego w Warszawie, Polska Akademia Nauk - Instytut Badań Systemowych oraz Instytut Historii Nauki, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Ziemnych i Transportowych. Stalowa Wola, WSK Świdnik, Katedra cestnej a mestnej dopravy, Žilinska Univerzita, Žilina, Słowacja, Departamento de Ingenieria Mecanica, E.T.S de Ingenieros, Industriales, Universidad del Pais Vasco, Bilbao, Hiszpania, Area Departamental Mecanico-Electrica, Universidad de Piura, Piura Peru, Bertrand Faure Automobil – Francja.

Katedra Inżynierii Materiałowej

Stan osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Andrzej Weroński prof. zw. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. Barbara Surowska prof. PL, dr Tadeusz Hejwowski, dr inż. Leszek Gardyński, dr inż. Krzysztof Pałka, dr inż. Sławomir Szewczyk, dr Hanna de Sas Stupnicka, mgr inż. Irena Dudek, mgr inż. Aleksander Lepecki, mgr inż. Mikołaj Fidecki, mgr inż. Jarosław Bieniaś, mgr inż. Kazimierz Drozd.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

mgr inż. Andrzej Trzciński, mgr inż. Henryk Gut, Urszula Szady – Naja, Stanisław Bujak, Krzysztof Śliwiński, Edward Naja.

Działalność dydaktyczna

W Katedrze Inżynierii Materiałowej prowadzone są zajęcia dydaktyczne dla studentów Wydziału Mechanicznego i Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki.

Ważniejsze przedmioty prowadzone w Katedrze:

- podstawy nauki o materiałach,
- inżynieria materiałowa,
- metaloznawstwo i obróbka cieplna,
- materiały konstrukcyjne w budowie pojazdów,
- materiał a środowisko,
- odlewnictwo i metalurgia,
- spajalnictwo.

Działalność naukowo-badawcza

Katedra Inżynierii Materiałowej w badaniach naukowych zajmuje się problematyką nowoczesnych materiałów o specjalnych właściwościach i niekonwencjonalnych zastosowaniach. Prowadzone od wielu lat badania procesu zmęczenia cieplnego i badania nad biomateriałami dla medycyny stanowią istotny wkład w rozwój nowoczesnej inżynierii materiałowej. Do ważniejszych zagadnień badawczych realizowanych w Katedrze należy zaliczyć:

- badania zmian struktury i ich wpływ na własności stopów metali w procesach zmęczenia cieplnego elementów maszyn, urządzeń i pojazdów,
- struktura i właściwości biomateriałów,
- problematyka kształtowania składu chemicznego i struktury stopów o podwyższonej odporności na zmęczenie cieplne,
- badania i analiza związków między budową strukturalną materiałów wielofazowych a odpornością na zużycie erozyjne,
- rozwój nowoczesnych metod zwiększania trwałości warstw powierzchniowych oraz badania właściwości struktur warstwowych,
- inżynieria powierzchni metali,
- struktura i właściwości metalowych materiałów kompozytowych.

Średnio w roku pracownicy Katedry publikują 10 - 12 artykułów w znaczących, recenzowanych wydawnictwach oraz zgłaszają i uzyskują 4-6 patentów. W skali roku ukazuje się średnio jedna nowa pozycja książkowa lub monografia albo wydanie nowego skryptu.

Katedra Inżynierii Materiałowej

Stoją od lewej: Aleksander Łepecki, Mikołaj Fidecki, Edward Naja, Jarosław Bieniaś, Leszek Gardyński, Andrzej Weroński, Sławomir Szewczyk, Andrzej Trzeciński, Kazimierz Drozd, Henryk Gut, Krzysztof Pałka, Tadeusz Hejwowski, Krzysztof Śliwiński. Siedzą od lewej: Urszula Szady – Naja, Irena Dudek, Barbara Surowska, Hanna de Sas Stupnicka

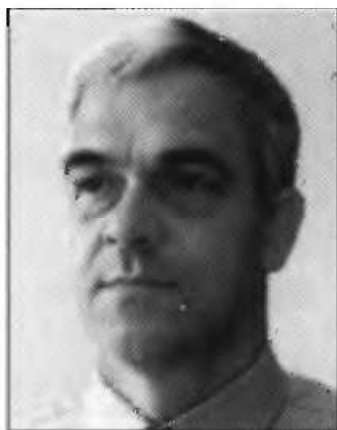
O znaczącym wkładzie pracowników Katedry w rozwój nowoczesnej dyscypliny naukowej świadczy publikowanie w renomowanych wydawnictwach, jak: Marcel Dekker Inc. – Nowy Jork, Mietałurgija – Moskwa, Abington Publishing – Cambridge, Elsevier Science, Pergamon Press, Oxford.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Politechnika Śląska, Politechnika Poznańska, Politechnika Warszawska, Politechnika Wrocławska, AGH w Krakowie, Uniwersytet Techniczny w Brunszwiku, Politechnika w Dublinie, Politechnika w Leicester (UK), Technical University Debrecen (Węgry), Uniwersytet Techniczny w Żilinie (Słowacja), Cannon University, Eric, Pensylwania (USA).

Katedra Automatyzacji

Stan osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Stanisław Płaska
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr inż. Radosław Cechowicz, dr inż. Krzysztof Przystupa, mgr Marcin Bogucki, mgr inż. Jacek Czapla, mgr inż. Przemysław Kozak, mgr Paweł Stączek, mgr inż. Piotr Wolszczak.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

tech. Danuta Chmielewska, mgr inż. Dariusz Wołos, inż. Władysław Wójcik.

Działalność dydaktyczna

W Katedrze Automatyzacji prowadzone są zajęcia dydaktyczne dla studentów Wydziału Mechanicznego. Ważniejsze przedmioty prowadzone w Katedrze:

- podstawy automatyki,
- teoria sterowania,
- elementy systemów zapewnienia jakości,
- napędy hydrauliczne i pneumatyczne,
- sterowanie statystyczne procesami,
- elastyczne systemy wytwarzania,
- technika transportu bliskiego i elementy robotyki,
- integracja techniczna wytwarzania,
- systemy ekspertowe,
- integracja organizacyjna wytwarzania.

W Katedrze istnieją nowoczesne laboratoria umożliwiające trening i realizację projektów z obszaru automatyzacji, nadzorowania i komputerowej integracji procesów wytwarzania. Laboratoria zostały zintegrowane

siecią komputerową a prace projektowe wspomagane są przez specjalistyczne oprogramowanie. Zakres tematyczny laboratoriów obejmuje:

- sterowanie procesami technologicznymi: cyfrowa technika pomiarowa, identyfikacja, modelowanie, synteza algorytmów decyzyjnych, urządzenia wykonawcze, programowanie sterowników;
- integrację komputerową wytwarzania: komputerowe sieci przemysłowe, bazy danych, algorytmy harmonogramowania i szeregowania zadań, systemy CAD/CAM, programowanie maszyn CNC, robotykę i technikę transportu bliskiego;
- zarządzanie i sterowanie jakością: metody organizatorskie i ich wspomaganie, monitorowanie i diagnostyka procesów, statystyczne sterowanie procesami;
- techniki wizyjne: akwizycja, przetwarzanie, filtracja, projektowanie i budowa aplikacji przemysłowych.

Katedra Automatykacji

Od lewej: Władysław Wójcik, Stanisław Płaska, Radosław Cechowicz, Danuta Chmielewska Krzysztof Przystupa, Marcin Bogucki, Piotr Wolszczak, Paweł Stączek, Przemysław Kozak. Siedzi: Dariusz Wołos

Działalność naukowo-badawcza

Działalność naukowa obejmuje: opis matematyczny i modelowanie procesów, badania eksperymentalne i optymalizację oraz zastosowanie metod sztucznej inteligencji (łącznie z metodami holonowymi) w algorytmach decyzyjnych: sterowania, diagnostyki, monitorowania i szeregowania zadań.

W ostatnich latach pracownicy Katedry przedstawili wyniki swoich prac w formie dwóch monografii, sześciu końcowych raportów dla KBN oraz w 56 wydawnictwach konferencji krajowych i zagranicznych, a także w 19 krajowych czasopismach i kwartalnikach.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Klinika Kardiologii Akademii Medycznej w Lublinie, Ośrodek Profilaktyki Nowotworów Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej, Instytut Technologii i Automatyzacji Maszyn Politechniki Wrocławskiej, Technical University in Kosice – Katedra Robotyki, PREFABET Długi Kąt, PREFABET Lubartów, PZL WSK Świdnik, Cukrownia Lublin S.A., Exide Europe CENTRA Poznań, RECKITT BENCKISER (Poland) S.A. Nowy Dwór Mazowiecki, FESTO Sp. z o.o. Janki k/Warszawy, Danfoss Sp. z o.o. Grodzisk Mazowiecki, Bosch Rexroth Sp. z o.o. Pruszków.

Współpraca z przemysłem dotyczy działalności wdrożeniowej, która jest organizowana w ramach wspólnych zespołów roboczych. Do wspomagania tej działalności powołane zostało Lubelskie Centrum Transferu Technologii (LCTT) funkcjonujące jako jednostka organizacyjna Katedry Automatyzacji. LCTT jest certyfikowaną jednostką (zgodnie z normami ISO 9000: 2000) działającą w Krajowym Systemie Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji

Skład osobowy Katedry

Dr hab. inż. Józef Kuczmaszewski, prof. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. inż. Jerzy Lipski prof. PL, dr hab. inż. Józef Jonak prof. PL, dr inż. Dariusz Mazurkiewicz, dr inż. Mieczysław Mieczkowski, dr inż. Leszek Semotiuk, dr Barbara Kamieńska-Krzowska, dr inż. Elżbieta Jacniacka, dr inż. Krzysztof Kujan, dr inż. Wiesław Wiechecki, dr inż. Kazimierz Zaleski, dr inż. Andrzej Zwoliński, mgr inż. Marian Łozak, mgr inż. Jacek Domińczuk, mgr inż. Jerzy Józwik, mgr inż. Anna Rudawska.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

inż. Teresa Krolopp, mgr inż. Tomasz Pałka, inż. Zbigniew Jaworowski, Czesław Kosik, Ryszard Smolira, Henryk Warda, Jan Wójcik.

Działalność dydaktyczna

Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji prowadzi kształcenie w ramach kierunków mechanika i budowa maszyn oraz zarządzanie i inżynieria produkcji. Ważniejsze przedmioty prowadzone w Katedrze:

- technologia maszyn,
- obróbka ubytkowa,
- maszyny technologiczne,
- komputerowe wspomaganie prac inżynierskich,
- CIM - Zintegrowane systemy wytwarzania,
- analiza wymiarów tolerowanych,
- pomiary elementów części maszyn,
- budowa narzędzi i przyrządów pomiarowych,
- automatyzacja kontroli,
- współrzędnościowe techniki pomiarowe,

- komputerowe wspomaganie procesów kontroli,
- metody statystyczne kontroli jakości,
- zarządzanie kontrolą jakości,
- oprzyrządowanie technologiczne,
- technologia montażu.

Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji prowadzi w systemie zaocznym studia podyplomowe:

INŻYNIERIA PRODUKCJI W PRZEMYSŁE MASZYNOWYM.

Studium adresowane jest do menedżerów zarządzających przemysłem maszynowym, prawników i ekonomistów, rzeczoznawców majątkowych, inżynierów różnych kierunków i specjalizacji, którzy pragną wzbogacić swoją wiedzę w zakresie inżynierii produkcji w przemyśle maszynowym.

Działalność naukowo-badawcza

Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji zajmuje się badaniem właściwości fizycznych warstwy wierzchniej i dokładności geometrycznej części maszyn uzyskiwanych w wyniku doskonalenia maszyn, urządzeń i proce

Katedra Podstaw Inżynierii Produkcji

Stoją od lewej: Krzysztof Kujan, Jacek Domińczuk, Ryszard Smolira, Henryk Warda, Czesław Kosik, Mieczysław Mieczkowski, Wiesław Wiechecki, Teresa Krolopp, Anna Rudawska, Dariusz Mazurkiewicz, Jerzy Lipski, Józef Kuczmaszewski, Wiesław Kosecki, Barbara Kamieńska-Krzowska, Elżbieta Jacniacka, Zbigniew Jaworowski, Józef Jonak, Jerzy Józwik, Kazimierz Zaleski, Tomasz Pałka, Jan Wójcik, Leszek Semotiuk. Siedzi: Marian Łozak

sów technologicznych. Ważniejsze problemy szczegółowe realizowane w ramach działalności statutowej i badań własnych oraz grantów KBN są następujące:

- technologiczne i konstrukcyjne podstawy oceny wytrzymałości adhezyjnych połączeń metali,
- monitorowanie procesów obróbki i stanu narzędzi obróbkowych,
- modelowanie procesów skrawania z zastosowaniem sieci neuronowych,
- analiza wpływu cech geometrycznych ostrza na przebieg procesu skrawania materiałów kruchych,
- analiza oraz modelowanie procesów technologicznych z zastosowaniem sztucznej inteligencji,
- ocena właściwości adhezyjnych materiałów konstrukcyjnych,
- badanie i ocena związków korelacyjnych pomiędzy swobodną energią powierzchniową i wytrzymałością połączeń adhezyjnych,
- modelowanie zjawisk cieplnych zachodzących w procesie skrawania oraz ich wpływu na dokładność wymiarowo-kształtową przedmiotów po obróbce,
- technologia umacniania warstwy wierzchniej metali,

Katedra wyposażona jest między innymi w następującą aparaturę badawczą:

- zestaw do komputerowej analizy obrazu i akwizycji danych, zestaw do pomiaru sił skrawania,
- zestaw pomiarowy ESAM,
- nowoczesne urządzenie do pomiaru chropowatości,
- dwie pracownie komputerowe wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie.

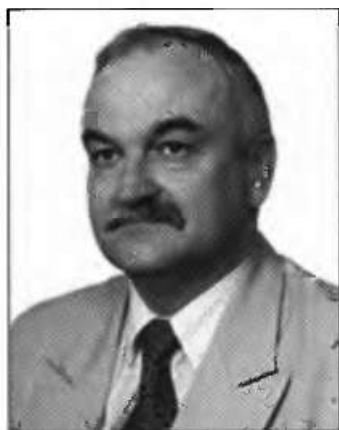
Współpraca krajowa i zagraniczna

Katedra współpracuje z wieloma wydziałami mechanicznymi krajowych politechnik, placówkami PAN oraz towarzystwami naukowymi.

Pracownicy indywidualnie współpracują z uczelniami w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Japonii, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Czech, Słowacji.

Katedra Pojazdów Samochodowych

Stan osobowy Katedry

Dr hab. inż. Piotr Tarkowski, prof. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. inż. Grzegorz Koralewski prof. PL, dr inż. Piotr Budzyński, dr inż. Mieczysław Dziubiński, dr inż. Stefan Fijałkowski, dr inż. Zofia Kalita, dr inż. Tomasz Karczewski, dr inż. Zbigniew Kiernicki, dr inż. Stefan Laskowski, dr inż. Gabriel Szymaniak, dr inż. Rafał Longwic, dr inż. Jarosław Pytka, dr inż. Krzysztof Nakonieczny, mgr inż. Anna Warmińska, mgr inż. Marek Adamiec.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

dr inż. Roman Paluch, mgr inż. Piotr Kamiński, Alicja Busch, Anna Pomorska, Henryk Krzyżanowski, Mirosław Zieliński, Zbigniew Demakin

Działalność dydaktyczna

Katedra Pojazdów Samochodowych jest jednostką dyplomującą w specjalności samochody i ciągniki na kierunkach dyplomowania: pojazdy, eksploatacja pojazdów, elektrotechnika i elektronika pojazdowa, diagnostyka pojazdów. Ważniejsze przedmioty realizowane w Katedrze:

- teoria ruchu pojazdów,
- budowa samochodów,
- elektrotechnika i elektronika pojazdów,
- podstawy eksploatacji pojazdów,
- ciągniki kołowe i gąsienicowe,
- badania pojazdów zespołów i elementów,
- eksploatacja i technologia napraw pojazdów i silników,
- diagnostyka pojazdów,
- optymalizacja konstrukcji pojazdów, elektronika pojazdowa,

- termodynamika i technika cieplna,
- elementy teorii maszyn i urządzeń cieplnych,
- silniki lotnicze na spec. budowa śmigłowców.

Działalność naukowo-badawcza

Działalność naukowa Katedry prowadzona jest w dwóch zasadniczych kierunkach badawczych. Pierwszy z nich związany jest z pojazdami samochodowymi i obejmuje zagadnienia dotyczące:

- modyfikacji własności powierzchni elementów pojazdów poprzez implantację jonową,
- optymalizacji konstrukcji i programów sterowania samochodowych przekładni hydromechanicznych,
- wykorzystania biopaliw do zasilania silników spalinowych,
- bezpieczeństwa ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków drogowych,
- eksploatacji i diagnozowania układów elektrycznych i elektronicznych pojazdów,
- współpracy układów jezdnych pojazdów z różnymi rodzajami nawierzchni.

Drugi kierunek badawczy dotyczy zagadnień związanych z konstrukcją i eksploatacją maszyn i urządzeń cieplnych. Realizowane są następujące tematy badawcze:

- badanie i modelowanie wpływu obciążeń cieplnych na działanie węzłów z łożyskami gazowymi,
- badanie i modelowanie strat energetycznych powstających w maszynach i urządzeniach cieplnych metodami analizy energetycznej i egzergetycznej,
- modelowanie zjawisk przepływu nieustalonego w układach wymiany ładunku silników spalinowych.

Do prowadzenia wymienionej działalności Katedra dysponuje laboratoriami wyposażonymi w odpowiednią aparaturę pomiarową oraz komputery współpracujące z siecią internetową.

W okresie od 1990 roku pracownicy Katedry opublikowali ponad 280 prac, w tym ponad 70 za granicą, przy czym 11 publikacji w czasopiśmie wyróżnionych z listy filadelfijskiej lub posiadających Impact Factor oraz uzyskali 16 patentów.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Akademia Nauk Białorusi Politechnika w Mińsku, Uniwersytet Technicznym w Dreźnie, Uniwersytet w Kragujewcu, Politechnika w Bratysławie i Pradze, Katolicki Uniwersytet w Leuven, Instytut Transportu Samo-

Katedra Pojazdów Samochodowych

Stoją od lewej: Roman Paluch, Gabriel Szymaniak, Piotr Kamiński, Stefan Laskowski, Tomasz Karczewski, Grzegorz Koralewski, Stefan Fijałkowski, Mirosław Zieliński, Mieczysław Dziubiński, Zbigniew Kiernicki, Henryk Krzyżanowski, Rafał Longwic, Wojciech Kasietczuk (dok), Piotr Budzyński, Mariusz Wasak (dok), Jarosław Pytko. Siedzą od lewej: Anna Pomorska, Zofia Kalita, Piotr Tarkowski, Alicja Busch, Anna Warمیńska.

chodowego, Instytut Ekspertyz Sądowych, Instytut Lotnictwa, Przemysłowy Instytut Motoryzacji, PZL-Mielec, PZL-Świdnik, WZM-Warszawa, Dawoo-FSO w Warszawie

W celu pomocy w kształtowaniu działalności naukowej, dydaktycznej oraz rozwoju kadry dla potrzeb gospodarki powołana została Rada Katedry Pojazdów Samochodowych. W jej skład, poza najbardziej doświadczonymi nauczycielami akademickimi Katedry, wchodzi absolwenci Politechniki Lubelskiej, osoby związane od wielu lat zawodowo z lubelską motoryzacją, posiadający dużą wiedzę merytoryczną i wysoki autorytet w środowisku. Katedra zorganizowała wiele spotkań naukowych, np. wyjazdowe posiedzenie Sekcji Podstaw Eksploatacji Maszyn PAN. Ponadto jest współorganizatorem, wspólnie z Komisją Naukowo-Problemową Motoryzacji PAN, cyklicznie odbywających się Międzynarodowych Konferencji Naukowych nt. Badania Symulacyjne w Technice Samochodowej.

Katedra Maszyn Przemysłu Spożywczego

Stan osobowy Katedry

Dr hab. inż. Marek Opielak, prof. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. inż. Henryk Komsta prof. PL, dr inż. Rimma Popko, dr inż. Halina Marczak, dr inż. Lech Hys, dr Józef Sawa, mgr inż. Małgorzata Ciosmak, mgr inż. Barbara Sykut, prof. dr hab. inż. Inez Wiatr.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

Danuta Kowalik, Maria Mróz, Zbigniew Garnek.

Działalność dydaktyczna

W Katedrze realizowane są programy studiów dziennych specjalności: maszyny i urządzenia przemysłu spożywczego, z dwoma blokami dyplomowania: maszyny przemysłu mleczarskiego oraz maszyny przemysłu mięsnego. Ważniejsze przedmioty prowadzone w katedrze:

- maszyn i urządzenia przemysłu spożywczego,
- inżynieria ekologiczna,
- podstawy konstrukcji maszyn przemysłu spożywczego,
- przetwórstwo mleczarskie i mięsne,
- technologie przemysłu spożywczego.

Katedra wyposażona jest w laboratoria oraz opracowane przez pracowników podręczniki, skrypty i inne pomoce naukowe. Oprócz wykładów i ćwiczeń pracownicy Katedry prowadzą również zajęcia seminaryjne, projektowe i laboratoryjne oraz są promotorami wykonywanych w Katedrze prac dyplomowych.

W ramach Katedry istnieje Zakład Inżynierii Ekologicznej prowadzący zajęcia dydaktyczne dla wszystkich studentów Wydziału Mechanicznego.

Działalność naukowo-badawcza

Do ważniejszych tematów prac naukowo-badawczych realizowanych w Katedrze należą:

- badania wpływu parametrów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych urządzeń do dyspergowania emulsji i zawiesin na jakość i energochłonność realizowanego procesu,
- opracowanie nowych układów roboczych do homogenizacji ciśnieniowej emulsji o dużej lepkości,
- opracowanie nowych technik diagnozowania on-line stanu technicznego pomp tłokowych,
- zastosowania technik analizy komputerowej obrazu do badań dyspersji emulsji i zawiesin,
- badania sprawności energetycznej rozdrabniania układów ziarnistych
- badania migracji metali do żywności,
- problematyka poprawy trwałości elementów roboczych maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego i ochrony środowiska,
- metody identyfikacji i unieszkodliwiania metali ciężkich (np. ołowiu, niklu, rtęci).

Wyniki badań i rozwiązania konstrukcyjne znalazły praktyczne zastosowanie w przemyśle, np. w Zakładach „SPOMASZ” Bełżyce, ZPOW Milejów oraz w większości zostały opatentowane.

Do ważniejszych tematów prac naukowo-badawczych należą:

- opracowanie nowych technologii utylizacji odwodnionego osadu wtórnego z oczyszczalni ścieków w Hajdowie (Lublin),
- usprawnienia procesu napowietrzania ścieków w oczyszczalni Hajdów,
- opracowanie nowych technologii rekultywacji zdewastowanych terenów miejskich,
- hydrogeologiczno-techniczny model selektywnego odprowadzania wód jurajskich z kopalni „Bogdanka” w LZW,
- opracowanie podstaw biotechnologicznego oczyszczania z metali ciężkich gleb rejonu Lublina.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Katedra współpracuje z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Instytutem Maszyn Spożywczych w Warszawie, Politechniką Białostocką, Politechniką Opolską, Politechniką Warszawską, SGGW AR w Warszawie, Wydziałem Techniki Rolniczej AR w Lublinie, WTR AR w Krakowie, Akademią Medyczną w Lublinie, Politechniką Krakowską, Lubelskim Zagłębiem Węglowym, Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie, POLGEOL Przedsiębiorstwem Geologicznym O/Lublin,

Katedra Maszyn Przemysłu Spożywczego

Stoją od lewej: Marcin Krawczyk (dok), Konrad Kowalik (dok), Józef Sawa, Lech Hys, Marek Opielak, Henryk Komsta, Maria Mróz, Krzysztof Olszewski (dok), Zbigniew Garnek.
Siedzą od lewej: Rimma Popko, Barbara Sykut, Halina Marczak, Małgorzata Ciosmak, Danuta Kowalik

FMiUPSpół. SPOMASZ w Bełżycach, OSML w Lublinie, Międzynarodową Asocjacją Geologii Matematycznej, Polską Akademią Nauk, Komitetem Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego, Komitetem Badań Naukowych, Lubelskim Towarzystwem Naukowym – IV Wydziałem Nauk Technicznych, Polskim Naukowo-Technicznym Towarzystwem Eksploatacyjnym.

Katedra Silników Spalinowych

Stan osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Andrzej Niewczas , prof. zw PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicy:

dr hab. inż. Mirosław Wendeker prof. PL, dr inż. Jan Wrona, dr inż. Zenon Sławiński, dr inż. Piotr Szczęsny, dr inż. Dariusz Piernikarski, dr inż. Piotr Ignaciuk, dr inż. Grzegorz Koszałka, mgr inż. Cezary Sarnowski, mgr inż. Jacek Hunicz, mgr inż. Piotr Jakliński.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

mgr inż. Robert Sternik, Elżbieta Krekora, Bogusław Furmaga, Donat Szponar.

Działalność dydaktyczna

Katedra kształci studentów na kierunku mechanika i budowa maszyn w ramach specjalności Samochody i Ciągniki studia dzienne, zaoczne i uzupełniające na kierunkach dyplomowania:

- silniki spalinowe,
- diagnostyka pojazdów i silników,
- elektronika pojazdowa.

Na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji Katedra kształci studentów studiów dziennych i zaocznych w zakresie teorii niezawodności i eksploatacji maszyn i środków transportu.

Działalność naukowo-badawcza

Główne kierunki działalności naukowo-badawczej dotyczą:

- trwałości i niezawodności silników spalinowych,
- metod diagnozowania silników zwłaszcza z wykorzystaniem optoelektroniki,
- konstrukcji tłoków i układów tłok-pierścienie-tuleja,

- diagnostyki i projektowania układów elektronicznego sterowania silnikiem spalinowym z wykorzystaniem algorytmów adaptacyjnych i sieci neuronowych,
 - modeli matematycznych procesów termodynamicznych w silnikach spalinowych.
- Katedra oferuje współpracę badawczo-rozwojową w zakresie:
- kontroli toksyczności spalin samochodowych,
 - prognozowania trwałości elementów silników spalinowych,
 - optymalizacji konstrukcji części silników, zwłaszcza tłoków i elementów współpracujących,
 - konstrukcji mikroprocesorowych systemów sterowania silnika ZI oraz urządzeń do ich diagnozowania.

Katedra Silników Spalinowych Politechniki Lubelskiej posiada następującą aparaturę kontrolno-pomiarową:

- analizatory spalin: PIERBURG, ISC OLIVER K-20,
- urządzenie do pomiaru przedmuchów spalin AVL 442,

Katedra Silników Spalinowych

Siedzą od lewej Piotr Szczęsny, Piotr Ignaciuk, Mirosław Wendeker, Elżbieta Krekora, Andrzej Niewczas, Jan Wrona, Zenon Sławiński, Bogusław Furmaga. Stoją od lewej: Dariusz Piernikarski, Robert Sternik, Jacek Poleszak (dok), Paweł Kordos (dok), Jacek Hunicz, Cezary Sarnowski, Grzegorz Koszałka, Tomasz Kamiński (dok), Mariusz Antol (dok), Piotr Jakliński, Donat Szponar

- urządzenie do pomiaru zużycia oleju AVL 403S,
- zestawy do indykowania silników firm AVL i Kistler,
- karty szybkich przetworników analogowo-cyfrowych AMBEX i ADVANTECH,
- układy do ciągłego pomiaru zużycia paliwa FLO-TRON i AMX AUTOMEX,
- siedem stanowisk hamownianych do badań silników (hamulce wodne i elektryczne), w tym stanowiska specjalistyczne do badań elektronicznych układów sterowania silników.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Instytut Silników Spalinowych Politechniki Poznańskiej, Instytut Pojazdów Politechniki Warszawskiej, Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Politechniki Wrocławskiej, Instytut Transportu Samochodowego w Warszawie, Eindhoven University of Technology – Holandia, Univerzita of Zilina – Słowacja, DELPHI Automotive Systems Delco Electronics Europe GmbH – Wiesbaden, Germany.

Katedra Komputerowego Modelowania i Technologii Obróbki Plastycznej

Stan osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Wiesław S. Weroński, prof. zw. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr hab. inż. Zbigniew Pater, prof. PL, dr inż. Krzysztof Łukasik, dr inż. Andrzej Gontarz, dr inż. Andrzej Brodziński, dr inż. Tadeusz Ostrowski, mgr inż. Jarosław Bartnicki.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

mgr inż. Czesław Jung, mgr Joanna Drozd, Andrzej Banach, Janusz Farfus.

Działalność dydaktyczna

Działalność dydaktyczna Katedry związana jest ze specjalnością technologia budowy maszyn (studia dzienne i zaoczne) łącznie z prowadzeniem prac dyplomowych. Katedra posiada laboratoria oraz opracowane przez pracowników podręczniki, skrypty i inne pomoce naukowe umożliwiające realizację wszystkich form zajęć ujętych w realizowanych programach nauczania.

Studenci poznają w trakcie zajęć projektowanie komputerowe połączone z analizą i modelowaniem procesów obróbki plastycznej. Laboratoria Katedry, obok maszyn pozwalających na praktyczne zapoznanie się z technologią, wyposażone są w komputery i sprzęt audiowizualny. Prawie nieograniczony dostęp do zainstalowanego oprogramowania i Internetu pozwala studentom specjalności na dalsze, szerokie rozwijanie swoich zainteresowań informatycznych.

Aktualnie Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, seminaria, prace przejściowe i dyplomowe) z zakresu:

- maszyn i urządzeń a także konstrukcji oprzyrządowania procesów obróbki plastycznej,
- projektowania a także mechanizacji i automatyzacji procesów obróbki plastycznej,
- zastosowania komputerowych systemów do wspomagania procesów obróbki bezubytkowej,
- problematyki narzędziowej w technologiach bezubytkowych.

Działalność naukowo-badawcza

Tematyka realizowanych prac naukowo-badawczych obejmuje zjawiska zachodzące w procesach obróbki plastycznej, a w szczególności:

- w zakresie kształtowania przedkuwek metodami walcowania, w tym poprzeczno-klinowego. Głównie skoncentrowano się na charakterystyce stanu naprężenia i odkształcenia, zjawisk na powierzchni styku materiał-narzędzie, wartości średniego nacisku jednostkowego, czynnikach wpływających na ograniczenie stabilności przebiegu tego procesu, określeniu parametrów geometrycznych procesu i projektowania narzędzi (temat wiodący - m.in. wykonano 1 pracę habilitacyjną i 2 prace doktorskie, granty KBN),
- zagadnień teorii i technologii kucia matrycowego a w tym kucie stołów aluminium. Realizowany zakres badawczy ma na celu określenie

- prognozowanie rozkładu własności odkuwek z tych stopów. W stosowanej metodyce uwzględnia się nierównomierności pól odkształceń, temperatur i prędkości odkształcenia badanych materiałów,
- badania złożonych stanów odkształcenia (na przykładzie procesów prasowania ze skręcaniem), badania w zakresie wzrostu trwałości narzędzi, badania procesów tłoczenia (łączenia punktowego) i wiercenia plastycznego przyniosły znaczące rezultaty będące także ofertą do zastosowań przemysłowych.

Liczba publikacji w ciągu roku w Katedrze wynosi ponad 20 pozycji w wydawnictwach zagranicznych i krajowych, w tym 1-2 opracowania monograficzne.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Politechnika Warszawska, Politechnika Częstochowska, Politechnika Świętokrzyska, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Zilinská Univerzita v Zilinie, Technická Univerzita Ostrava w Ostrawie.

Katedra Komputerowego Modelowania i Technologii Obróbki Plastycznej
Od lewej: Janusz Farfus, Jacek Świć (dok), Grzegorz Samołyk (dok), Andrzej Banach, Tadeusz Ostrowski, Andrzej Brodziński, Andrzej Gontarz, Wiesław Weroński, Zbigniew Pater, Krzysztof Łukasik, Jarosław Bartnicki, Joanna Drozd, Czesław Jung

Katedra Procesów Polimerowych

Skład osobowy Katedry

Prof. dr hab. inż. Robert Sikora, prof. zw. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicy:

dr hab. inż. Janusz Sikora prof. PL, dr inż. Irena Sasimowska, dr inż. Kazimierz Kuszewski, dr inż. Tomasz Klepka, dr inż. Tomasz Garbacz, dr inż. Bronisław Samujło, dr inż. Tomasz Jachowicz, mgr inż. Aneta Krzyżak, mgr inż. Emil Sasimowski.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

mgr inż. Jerzy Lakutowicz, mgr inż. Jerzy Runowicz, Dorota Mazur, Stanisław Biaduń, Edward Pyszniak.

Działalność dydaktyczna

Katedra Procesów Polimerowych prowadzi następujące zajęcia dydaktyczne :

- podstawowe dla studentów Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki o kierunku Wychowanie Techniczne z zakresu problematyki podstawowej tworzyw i ich przetwórstwa, zajęcia z technologii tworzyw,
- ogólne dla studentów kierunku studiów Mechanika i Budowa Maszyn, specjalność Technologia Maszyn, zajęcia z materiałów niemetalowych oraz przetwórstwa tworzyw polimerów,
- specjalnościowe dla studentów kierunku studiów Mechanika i Budowa Maszyn, specjalność Przetwórstwo Tworzyw Wielkocząsteczkowych, zajęcia z technologii przetwórstwa tworzyw, teorii przetwórstwa, fizykochemii tworzyw, maszyn i urządzeń przetwórczych, narzędzi przetwórczych, projektowania wytworów, projektowania procesów technologicznych oraz prace przejściowe I i II,

- nauczycielskie dla studentów Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki Kierunku studiów Wychowanie Techniczne, ujmujące zagadnienia techniczne oraz aspekty organizacyjne i ekologiczne modyfikacji, przetwórstwa, obróbki, zastosowań i utylizowania tworzyw.

Zajęcia są prowadzone na magisterskich studiach dziennych i zaocznych oraz na studiach inżynierskich. Ponadto Katedra prowadzi studia doktorskie w trybie indywidualnym, w tym również dla obcokrajowców.

Działalność naukowo-badawcza

Główne kierunki badawcze realizowane w Katedrze:

1. Podstawy teoretyczne i technologiczne przetwórstwa tworzyw, w tym wpływ warunków przetwórstwa na jakość wytworów, proces wytłaczania jedno- i dwuślimakowego konwencjonalnego, przetwórstwo tworzyw uniepalnionych i deaktywowanych, wytłaczania autotermicznego, modyfikacja fizyczna tworzyw, recykulacja materiałowa tworzyw..

2. Maszyny i urządzenia do przetwórstwa i obróbki tworzyw, w tym: konstrukcja i badania układów narzędziowych wtryskarek, konstrukcja i badania wytłaczarek konwencjonalnych autotermicznych, konstrukcja i badania głowic wytłaczarskich oraz form wtryskowych.

3. Właściwości i zastosowanie tworzyw, w tym: konstrukcyjne połączenia adhezyjne, właściwości cieplne, termiczne równanie stanu, właściwości tworzyw wtórnych, tworzywa w naprawie maszyn, rury specjalne z tworzyw, pokrycie dachowe z tworzyw.

4. Obróbka tworzyw, w tym: rozdrabnianie, aglomerowanie, granulowanie i cięcie tworzyw, obróbka skrawaniem tworzyw trudnoskrawalnych, zwłaszcza wiercenie i przecinanie laminatów polimerowo-szklanych, konstrukcja i technologia układów nożowych rozdrabniaczy i aglomeratów.

W Katedrze wykonano 2 rozprawy habilitacyjne oraz 19 rozpraw doktorskich w tym 2 rozprawy obcokrajowców. Dorobek naukowy Katedry liczy 604 publikacji naukowych, obejmujące artykuły w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz skrypty i podręczniki wydawane w wydawnictwach uczelnianych i ogólnopolskich.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Sekcja Podstaw Eksploatacji i Sekcja Podstaw Technologii KBM PAN, Instytut Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Metalchem” w Toruniu, Akademia Rolnicza w Szczecinie, Instytut Techniki Rolniczej, Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy, Wydział Mechaniczny, Sekcja Tworzyw Polimerowych KNoM PAN, Instytut Chemii Przemysłowej w Warszawie, Cen-

trum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi, Instytut Przemysłu Tworzyw i Farb w Gliwicach, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy „Erg” w Jaśle, Komitet Badań Naukowych, Polskie Naukowo-Techniczne Towarzystwo Eksploatacyjne, Lubelskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfa”, Spółka Akcyjna „Sipma” S.A. Lublin, Spółdzielnia Pracy Chemiczno-Gumowa „Farmochem” Lublin, Inergy Automotive Systems Poland Sp. z o.o., Lublin, Zakłady Maszyn Chemicznych „Metalchem” Gliwice, Zakład Tworzyw Sztucznych „Telwolt” Sandomierz, Wytwórnia Papy PVC Szczytno, Netia Telekom S.A., Warszawa.

Rand Afrikaans University, Faculty of Engineering, Johannesburg RPA, Schonstedt Instrument Company, Virginia USA, Dura-Line Corporation, Kentucky USA, Ampol Technologies, Illinois USA, Rauwendaal Extrusion Engineering Inc.

Katedra Procesów Polimerowych:

Stoją w pierwszym rzędzie od lewej: Emil Sasimowski, Dorota Mazur, Robert Sikora, Zhongpei Xu (dok), Bronisław Samujło. Stoją w drugim rzędzie od lewej: Irena Sasimowska, Tomasz Klepka, Edward Pyszniak, Janusz Sikora, Stanisław Biaduń. Stoją w trzecim rzędzie od lewej: Kazimierz Kuszewski, Tomasz Garbacz, Aneta Krzyżak, Tomasz Jachowicz, Jerzy Lakutowicz, Jerzy Runowicz

Instytut Technologicznych Systemów Informacyjnych

Stan osobowy Instytutu

Dr hab. inż. Antoni Świć, prof. PL
– dyrektor Instytutu

Nauczyciele akademicki:

prof. dr hab. inż. Zygmunt Zinowicz, prof. dr hab. inż. Miron Czerniec, dr inż. Piotr Jaremek, dr inż. Izydor Suseł, dr inż. Piotr Penkała, dr inż. Jarosław Zubrzycki, mgr Marek Błaszczak, mgr inż. Tomasz Gorecki, mgr Beata Płowaś, mgr inż. Waldemar Skrynicki, mgr inż. Joanna Szulżyk-Cieplak, mgr Leszek Wójcik.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni:

inż. Irena Krygier, mgr inż. Antoni Maliszewski.

Działalność dydaktyczna

W Instytucie prowadzone są studia dzienne i zaoczne na specjalności: informatyka w inżynierii produkcji. Ważniejsze prowadzone dyscypliny dydaktyczne:

- podstawy informatyki,
- inżynieria produkcji,
- komputerowe systemy konstruowania maszyn,
- komputerowe projektowanie technologii,
- komputerowe systemy sterowania produkcją,
- elastyczne systemy produkcyjne,
- technologiczne systemy informacyjne,
- zastosowanie metod sztucznej inteligencji w technice,
- programowanie komputerów do zastosowań inżynierskich,
- sieci komputerowe.

Działalność naukowa-badawcza

Tematem wiodącym w działalności naukowo-badawczej Instytutu jest badanie wpływu czynników technologiczno-organizacyjno-eksploatacyjnych na parametry maszyn i systemów produkcyjnych. Ważniejsze realizowane tematy:

- informacyjno-technologiczno-organizacyjne aspekty projektowania i funkcjonowania elastycznych systemów wytwarzania,
- efektywność wytwarzania przedmiotów w przezbrajalnych systemach produkcyjnych,
- przesyłanie i przetwarzanie informacji o procesach produkcyjnych,
- metody przybliżone określania charakterystyk trybologicznych w układach ślizgowych,
- otrzymywanie materiałów konstrukcyjnych na bazie polimerów.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Państwowy Uniwersytet Techniczny w Penzie, Instytut Mechaniki Metalopolimerowych Systemów im W. A. Białego Narodowej Akademii Białorusi, Moskiewska Narodowa Akademia Biotechnologii Stosowanej – Rosja.

Instytut Technologicznych Systemów Informatycznych
Od lewej: Izydor Susel, Edyta Efimow (dok), Tomasz Gorecki, Beata Płowaś, Antoni Świć,
Piotr Jaremek, Irena Krygier, Sławomir Zając, Marek Błaszczak

Katedra Zastosowań Matematyki

Stan osobowy Katedry

Dr hab. Leopold Koczan, prof. PL
– kierownik Katedry

Nauczyciele akademicki:

dr Maria Szpiel, dr Anna Szynal, dr Paweł Zaprawa, mgr Sabina Waniurska, mgr Maria Wesołowska, mgr Magdalena Sobczak-Kneć, mgr Arkadiusz Szyta.

Pracownicy inżynieryjno-techniczni

Teresa Sławińska

Działalność dydaktyczna

Pracownicy Katedry Zastosowań Matematyki prowadzą wszystkie wykłady i ćwiczenia z matematyki na Wydziale Mechanicznym. Obejmują one studia dzienne inżynierskie i magisterskie, studia zaoczne oraz studia magisterskie uzupełniające zaoczne. Ponadto prowadzone są kursy przygotowawcze dla kandydatów na I rok studiów.

Działalność naukowo-badawcza

Tematyką badań naukowych Katedry są problemy ekstremalne w klasach funkcji analitycznych. Pracownicy Katedry uczestniczą w Seminarium z Funkcji Analitycznych na Wydziale Ekonomicznym UMCS. Wynikiem badań Katedry są prace wydrukowane w Annales UMCS i Folia Scientiarum Universitatis Technicae Resoviensis. Pracownicy Katedry biorą udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych z zakresu funkcji zespolonych, krajowa - organizowana przez Politechnikę Rzeszowską, Międzynarodowa Konferencja Funkcji Analitycznych, Polsko - Fińsko- Ukraińska Konferencja Funkcji Zespolonych.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Współpraca z ośrodkami krajowymi polega głównie na uczestnictwie w konferencjach krajowych oraz na udziale w Międzyuczelnianym Seminarium z Funkcji Nieliniowych. W seminarium tym uczestniczą również osoby spoza Lublina – z Politechniki Rzeszowskiej i Politechniki Lwowskiej. Częstymi konsultantami Katedry są: prof. S. Prokhorov z Uniwersytetu w Saratowie oraz prof. W. Starkov z Uniwersytetu w Pietrozawodsku, specjaliści z dziedziny funkcji analitycznych i metod optymalizacji.

Katedra Zastosowań Matematyki

Stoją od lewej: Teresa Sławińska, Anna Szynal, Paweł Zaprawa, Magdalena Kneć, Sabina Waniurska, Maria Wesółowska, Maria Szpiel. Siedzą od lewej: Piotr Żukowski, Leopold Koczan

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY w latach 1964–2002

W roku 1963 podjęto starania o powołanie kierunku elektrotechniki, w wyniku których w roku akademickim 1963/1964 wyodrębniono na Wydziale Mechanicznym kierunek elektrotechnika, a w roku 1964/1965 powstał formalnie Wydział Elektryczny ze specjalnością elektrotechnika przemysłowa. Pierwszym dziekanem Wydziału Elektrycznego został jego organizator, znany autor podręczników z zakresu maszyn elektrycznych – Mieczysław Romuald Krzywicki, a prodziekanem – Leonid Kacejko.

Poza zajęciami w Lublinie Wieczorowa Szkoła Inżynierska prowadziła punkty konsultacyjne przy Kraśnickiej Fabryce Wyrobów Metalowych w Kraśniku i przy Zakładach Wytwórczych Sprzętu Instalacyjnego w Poniatowej. Były to nadal tylko studia wieczorowe dla pracujących. W 1964r. rozpoczęto starania o przekształcenie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską, nauczającą również systemem studiów dziennych. Rzecznikami tej sprawy byli przede wszystkim rektor Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej Stanisław Podkowa i przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Paweł Dąbek. Wieczorową Szkołę Inżynierską w Wyższą Szkołę Inżynierską przekształcono na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 28-04-1965r.

W 1966r. rozpoczęto budowę obiektu dydaktycznego na terenie przewidzianej lokalizacji Szkoły przy ul. Nadbystrzyckiej, przeznaczonego docelowo dla Wydziału Elektrycznego a przejściowo umożliwiającego urządzenie najbardziej potrzebnych zespołów dydaktycznych, laboratoriów i pracowni dla wszystkich wydziałów. W listopadzie 1967r. przekazano do użytkowania część laboratoryjną, a część audytoryjną w rok później. Równocześnie z budową Wydziału Elektrycznego trwały prace nad generalnymi założeniami przyszłego kompleksu obiektów wyższej szkoły technicznej.

Wydział Elektryczny powstał w 1964r., a w jego skład wchodziły: Zespół i Pracownia Elektrotechniki, Zespół i Pracownia Miernictwa Elektrycznego, Zespół i Pracownia Maszyn i Napędów Elektrycznych, Zespół i Pracownia Automatyki i Elektroniki, a po likwidacji Wydziału Ogólno-technicznego w 1968r. – również Zespół i Pracownia Fizyki Technicznej, Zespół Matematyki i Pracownia Metod Numerycznych. Zespoły i Pracownie Fizyki Technicznej, Matematyki i Elektrotechniki obsługiwały również Wydziały Mechaniczny i Budownictwa Lądowego. Funkcję dziekana Wydziału Elektrycznego pełnił Mieczysław Romuald Krzywicki. W 1968 roku zostali powołani na stanowiska docentów: mgr inż. Romuald Mieczysław Krzywicki, mgr inż. Leonid Kacejko, dr inż. Tadeusz Latocha, dr inż. Kazimierz Majdiuk, dr Barbara Piłat, a w 1972r. dr inż. Bogdan Banasiewicz i dr inż. Tadeusz Janowski. Na niepełnym etacie pracował w latach 1967–1976 profesor Politechniki Warszawskiej Zdzisław Grunwald a w roku 1974–75 – prof. Janusz Turowski z Politechniki Łódzkiej. Zatrudnienie stosunkowo dużej liczby pracowników z Politechniki Łódzkiej (K. Majdiuk, T. Janowski, T. Latocha, J. Skwarna, W. Lasocki) znacznie przyspieszyło prawidłowy rozwój Wydziału, zwłaszcza w zakresie badań naukowych i zdobywania stopni naukowych. Przy Wydziale Elektrycznym zorganizowano już w roku 1969 Zaoczne Studium Doktoranckie Politechniki Warszawskiej dla pracowników Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Kierownikiem Studium był prof. Z. Grunwald, który z wielkim zaangażowaniem prowadził studia doktoranckie aż do uzyskania praw doktoryzowania w 1978r. przez późniejszy Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej. Wydział Elektryczny kształcił inżynierów elektryków systemem studiów wieczorowych, zaocznych i dziennych w specjalności elektrotechnika przemysłowa.

W czerwcu 1973r. zmarł główny twórca, organizator i wieloletni rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej Stanisław Podkowa. W sierpniu 1973r. minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki powołał na stanowisko rektora doc. dr hab. Włodzimierza Sitko, pracownika naukowego z Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Z inicjatywy nowego rektora nastąpiło wiele zmian w strukturze organizacyjnej Szkoły oraz w obsadzie funkcji i stanowisk kierowniczych. Funkcję prorektorów pełnili: ds. nauczania i wychowania doc. dr Kazimierz Szabelski (1973–1981), ds. nauki doc. dr Tadeusz Latocha (1973–1974) i doc. dr Tadeusz Janowski (1975–1981), ds. rozwoju Tadeusz Opolski (1978–1981). W celu lepszej koncentracji potencjału naukowo-badawczego przeprowadzono istotne zmiany w strukturze organizacyjnej. Struktura organizacyjna Wydziału w okresie trzydziestolecia uległa wielu zmianom, które zostały ujęte w tabeli 1.

Tabela 1.

Struktura organizacyjna Wydziału

Lata	Nazwa	Jednostki organizacyjne Wydziału Elektrycznego
1	2	3
1964–1967	Wydział Elektryczny	
1967–1973	Wydział Elektryczny	Zespoły przedmiotowe i pracownie: – Elektrotechniki (T. Janowski) – Miernictwa Elektrycznego (K. Majdiuk) – Maszyn i Napędu Elektrycznego (R. Krzywicki) – Automatyki, Elektroniki i Telemechaniki (T. Latocha) – Elektrotechniki Przemysłowej (L. Kacejko) – Matematyki (B. Piłat) – Fizyki (J. Skierczyński)
1973–1976	Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej	Zakłady naukowo-dydaktyczne: – Podstawowych Problemów Elektrotechniki (T. Janowski) – Elektroenergetyki Przemysłowej (L. Kacejko) – Fizyki Technicznej (J. Skierczyński)
1976–1978	Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej	Zakłady dydaktyczne i zespoły naukowe: a) zakłady dydaktyczne: – Podstaw Elektrotechniki (K. Bodziak, B. Horyński) – Elektroenergetyki (L. Kacejko) – Automatyki i Pomiarów (K. Majdiuk) – Automatyzacji i Elektryfikacji Kopalń (L. Orzechowski) b) zespoły naukowe: – Elektrotechnologii (T. Janowski) – Optymalizacji w Elektroenergetyce (S. Góra) – Aparatury Kontrolno-Pomiarowej (T. Latocha) – Automatyki Procesów Przemysłowych (S. Tarasiewicz) – Elektrycznych Maszyn Szybkobieźnych (J. Skwarna)
1978–1981	Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej	Zakłady dydaktyczno-naukowe: – Podstaw Elektrotechniki (T. Janowski) – Elektroenergetyki (S. Góra) – Automatyki i Pomiarów (T. Latocha) – Automatyzacji i Elektryfikacji Kopalń (J. Skwarna) – Elektrochemii (Z. Ratajewicz)
1981–1984	Instytut Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej	Zakłady naukowo-dydaktyczne: – Podstaw Elektrotechniki (T. Janowski) – Automatyki i Pomiarów (T. Latocha) – Maszyn i Napędu Elektrycznego (J. Skwarna) – Elektroenergetyki (S. Góra)

1984–1991	Wydział Elektryczny	Katedry i Zakłady: – Zakład Podstaw Elektrotechniki (T. Janowski) – Zakład Metrologii Elektrycznej (od 1987r.) (K. Majdiuk) – Zakład Elektroniki i Automatyki (T. Latocha) – Zakład Maszyn i Napędu Elektrycznego (W. Lasocki) – (J. Skwarna) – Katedra Elektroenergetyki (S. Góra) – Katedra Technologii Chemicznej i Elektrochemii (I. Pollo)
1991–1996	Wydział Elektryczny	Katedry: E1 – Podstaw Elektrotechniki E2 – Elektrotechniki Ogólnej E3 – Elektrotechnologii i Elektrotermii E4 – Automatyki E5 – Elektroniki E6 – Metrologii Elektrycznej i Elektronicznej E7 – Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń E8 – Urządzeń Elektrycznych i TWN E10 – Maszyn Elektrycznych E11 – Napędów Elektrycznych E12 – Informatyki E13 – Technologii Chemicznej E14 – Elektrochemii E15 – Matematyki (od 1994 r.)

Wydział prowadził studia inżynierskie w różnych okresach studiów, w specjalnościach na kierunku Elektrotechnika i w specjalności automatyzacja i elektryfikacja kopalń na kierunku Górnictwo i Geologia (tab. 2.), a od 2001 roku – na kierunku Informatyka.

W latach 1973–1976 przeniosło się do naszego Wydziału wielu samodzielnych pracowników naukowych z innych uczelni: Stanisław Góra z Politechniki Poznańskiej, Władysław Lech z Instytutu Elektrotechniki w Warszawie, Tadeusz Konopiński z Politechniki Łódzkiej, Roman Zahaczewski z Głównego Instytutu Górnictwa, Jerzy Zieliński z Politechniki Łódzkiej i Kazimierz Auleytner z Politechniki Warszawskiej. Tak silne wzmocnienie kadry oraz rozwinięcie badań naukowych pozwoliło uzyskać w 1977r. przez Wydział Elektryczny, jako pierwszy w Uczelni, prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych.

Prowadzenie od 1973r. studiów programem politechnicznym, posiadanie uprawnień do nadawania stopni naukowych doktora, osiągnięcie odpowiednio wysokiego poziomu prowadzonych badań naukowych oraz zgromadzenie kadry naukowej o wysokich kwalifikacjach naukowych czyniło zadość wszystkim wymaganiom, aby Wyższą Szkołę Inżynierską w Lublinie przekształcić w Politechnikę Lubelską. W dn. 01.08.1977r. Rada Ministrów wydała Rozporządzenie w sprawie przekształcenia Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę Lubelską.

Liczba studiujących na wszystkich rodzajach studiów uległa znacznym zmianom, wykazując tendencję wzrostu, od około 300 w latach sześćdziesiątych do około 1000 w latach dziewięćdziesiątych. Liczba pracowników Wydziału rosła w latach sześćdziesiątych a od połowy lat siedemdziesiątych utrzymuje się poziomie 120–140 osób, w tym około 100 nauczycieli akademickich.

Tabela 2.

Specjalności, specjalizacje, bloki dyplomowania

Lata	Rodzaj studiów	Kierunek	Specjalność	Specjalizacja
1	2	3	4	5
1963–1965	wieczorowe, zaoczne	Elektrotechnika	Elektrotechnika przemysłowa	
1965–1975	dzienne, wieczorowe, zaoczne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	
1975–1987	dzienne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Elektrotechnologie
			Elektroenergetyka	
		Górnictwo i Geologia	Automatyzacja i Elektryfikacja Kopalni	
	zaoczne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	
1987–1992	dzienne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Elektrotechnologie - Projektowanie komputerowe w elektrotechnice - Technologie i urządzenia elektromagnetyczne dla ochrony środowiska

1	2	3	4	5
			Elektroenergetyka	- Elektroenergetyka przemysłowa - Sieci elektroenergetyczne - Elektroenergetyka rolnicza - Optymalne wytwarzanie energii elektrycznej - Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa
	zaoczne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Projektowanie komputerowe w elektrotechnice
1993–1996	dzienne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Elektrotechnologie - Technologie i urządzenia elektromagnetyczne dla ochrony środowiska
			Inżynierskie Zastosowanie Informatyki	
			Elektroenergetyka	- Elektroenergetyczna aparatura łączeniowa i pomiarowa - Sieci elektryczne i zabezpieczenia - Elektrownie i gospodarka energetyczna
	zaoczne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Projektowanie komputerowe w elektrotechnice

1	2	3	4	5
1996–2001	dzienne magisterskie	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Elektrotechnologie - Technologie i urządzenia elektromagnetyczne dla ochrony środowiska
			Inżynierskie Zastosowanie Informatyki	
			Elektroenergetyka	- Elektroenergetyczna aparatura łączeniowa i pomiarowa - Sieci elektryczne i zabezpieczenia - Elektrownie i gospodarka energetyczna
	dzienne inżynierskie	Elektrotechnika	Informatyka w Elektrotechnice	
			Elektromagnetycz ne urządzenia i technologie	
	zaoczne	Elektrotechnika	Przetwarzanie i Użytkowanie Energii Elektrycznej	- Sterowanie procesów przetwarzania energii elektrycznej - Automatyka napędu elektrycznego - Projektowanie komputerowe w elektrotechnice
1996	podyplomowe			
1997	zaoczne uzupełniające	Elektrotechnika	Inżynierskie Zastosowania Informatyki	
2000	zaoczne doktoranckie	Elektrotechnika		
2001	dzienne magisterskie	Informatyka		
2002	zaoczne	Informatyka		

W roku 1991 wprowadzono jednolitą strukturę, tworząc na bazie istniejących komórek wiele nowych katedr. Utworzono ich na Wydziale 15 (tab. 1). W latach 1990–1992 podjęli pracę na Wydziale: prof. Andrzej Horodecki z Instytutu Elektrotechniki w Warszawie, prof. Krzysztof Majka ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, prof. Eugeniusz Koziej z Politechniki Warszawskiej, dr hab. Wiktor Pietrzyk z Akademii Rolniczej w Lublinie, dr hab. Andrzej Kozłowski z WSIInż Radomiu i dr hab. Jan Sikora z Politechniki Warszawskiej, co znacznie wzmocniło kadre Wydziału.

Dziekani i Prodziekani Wydziału:

1964–1973	Dziekan	– Romuald Mieczysław Krzywicki
	Prodziekan	– Leonid Kacejko (od 1965r.)
	Prodziekan ds. nauki	– Tadeusz Latocha (od 1972r.)
1973–1975	Dziekan	– Tadeusz Janowski
	Prodziekan ds. nauczania	– Kazimierz Majdiuk
	Prodziekan ds. nauki	– Jan Skwarna
1975–1981	Dziekan	– Stanisław Góra
	Prodziekan ds. nauczania	– Kazimierz Majdiuk (do 1978r.)
	Prodziekan ds. nauki	– Jan Skwarna (do 1978r.)
	Prodziekan ds. nauki	– Roman Zahaczewski (od 1978r.)
	Prodziekan ds. nauczania	– Tadeusz Latocha (od 1978r.)
1981–1982	Dziekan	– Władysław Lech
	Prodziekan ds. nauczania	– Bolesław Horyński
	Prodziekan ds. nauki	– Jan Jasik
1982–1987	Dziekan	– Tadeusz Janowski
	Prodziekan ds. nauczania	– Bolesław Horyński (do 1984r.)
		– Jan Skwarna (od 1984r.)
	Prodziekan ds. nauki	– Rudolf Burek (od 1984r.)
1987–1990	Dziekan	– Tadeusz Latocha
	Prodziekan ds. nauczania	– Jan Skwarna
	Prodziekan ds. nauki	– Zbigniew Ratajewicz
1990–1993	Dziekan	– Zygmunt Rutka
	Prodziekan ds. nauczania	– Zbigniew Ratajewicz
1993–1996	Dziekan	– Krzysztof Majka
	Prodziekan ds. nauczania	– Andrzej Wac-Włodarczyk
	Prodziekan ds. ogólnych	– Zbigniew Ratajewicz
1996–1999	Dziekan	– Wiktor Pietrzyk
	Prodziekan ds. kształcenia	– Andrzej Wac-Włodarczyk
	Prodziekan ds. nauki	– Paweł Zukowski
1999–2002	Dziekan	– Zygmunt Rutka
	Prodziekan ds. kształcenia	– Waldemar Wójcik
	Prodziekan ds. nauki	– Zbigniew Złonkiewicz
2002–2005	Dziekan	– Zygmunt Rutka
	Prodziekan ds. kształcenia	– Waldemar Wójcik
	Prodziekan ds. nauki	– Zbigniew Złonkiewicz

Zespół dziekanów kadencji 1999-2005:
prof. Waldemar Wójcik, prof. Zygmunt Rutka, dr inż. Zbigniew Zlonkiewicz

Obecnie w 2002 roku pracuje na Wydziale Elektrycznym 179 osób, w tym 17 profesorów, 52 adiunktów, 27 asystentów, 16 wykładowców oraz 67 pracowników inżynieryjno-technicznych, administracyjnych i obsługi.

Pracownicy dziekanatu: Maria Woźniak – kierownik, Henryka Berej, Alicja Kwiatkowska, mgr inż. Maria Papuga, Anna Podleśna, Krystyna Saneluta, Renata Szafranek.

Obecnie studiuje na Wydziale Elektrycznym około:

Studia dzienne magisterskie	– kierunek Elektrotechnika	920
	– kierunek Informatyka	270
Studia dzienne inżynierskie	– kierunek Elektrotechnika	220
Studia zaoczne inżynierskie	– kierunek Elektrotechnika	620
Uzupełniające studia magisterskie	– kierunek Elektrotechnika	50
Studia doktoranckie	– kierunek Elektrotechnika	50
Studia podyplomowe		185
Razem		2315

Wydział w swojej historii wypromował około trzech tysięcy ośmiuset inżynierów elektryków, w tym około dwóch tysięcy magistrów inżynierów, trzydziestu pięciu doktorów oraz jednego doktora habilitowanego.

Obecna struktura organizacyjna Wydziału to:

1. Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii
2. Katedra Elektrotechniki Ogólnej
3. Katedra Elektroniki
4. Katedra Automatyki i Metrologii
5. Katedra Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń
6. Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN
7. Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej
8. Katedra Maszyn Elektrycznych
9. Katedra Napędów Elektrycznych
10. Katedra Informatyki
11. Katedra Elektrochemii
12. Katedra Matematyki

**Instytut Podstaw Elektrotechniki
i Elektrotechnologii**

W 1999 roku Katedra Podstaw Elektrotechniki osiągnęła stan kadry spełniający statutowe kryteria instytutu i została przekształcona w Instytut Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii. Dyrektorem Instytutu jest prof. dr hab. inż. Tadeusz Janowski, prof. zw. PL. W Instytucie utworzono 3 zakłady:

Zakład Elektrotechniki Teoretycznej – kierownik:
dr hab. inż. Andrzej Wac-Włodarczyk, prof. PL

Prof. Tadeusz Janowski

Prof. Henryka
D. Stryczewska

Prof. Andrzej Wac-
-Włodarczyk

Zakład Technik Komputerowych w Elektrotechnice – kierownik:

dr hab. inż. Henryka D. Stryczewska, prof. PL

Zakład Elektrotechnologii – kierownik:

dr inż. K. Bodziak, – od 2002r. – dr inż. Z. Złonkiewicz

Instytut jest spadkobiercą utworzonego w 1968r. Zespołu Elektrotechniki, przekształcanego kolejno w Zakład i Katedrę Podstaw Elektrotechniki. W Instytucie pracują 22 osoby, w tym 3 profesorów (T. Janowski, H. D. Stryczewska, A. Wac-Włodarczyk), 9 doktorów (K. Bodziak, D. Czerwiński, R. Goleman, B. Horyński, L. Jaroszyński, K. Nalewaj E. Ratajewicz-Mikołajczak, P. Surdacki, Z. Złonkiewicz), 4 asystentów (T. Giżewski, G. Komarzyniec, M. Łanczont, P. Mazurek) i 1 starszy wykładowca (J. Szponder) oraz 6 pracowników inżyniersko-technicznych (E. Dominiak, R. Gałat, W. Janowski, A. Machulska-Bartoszek, C. Malik, G. Świerczyński).

W działalności dydaktycznej Instytut prowadzi wszystkie formy zajęć dla studentów kierunku Elektrotechnika i Informatyka z przedmiotów: Elektrotechnika Teoretyczna, Teoria Sygnałów, Teoria Obwodów, Elektrotechnologie i Elektrotermia, Urządzenia Nadprzewodnikowe, Elektromagnetyczne Urządzenia i Technologie w Ochronie Środowiska, Kompatybilność Elektromagnetyczna, Komputerowe Projektowanie Urządzeń Elektromagnetycznych. Instytut prowadzi 2 bloki dyplomowania:

- Urządzenia Elektromagnetyczne i Technologie w Ochronie Środowiska,
- Elektrotechnologie.

W latach 1990–2000 Instytut zrealizował 3 projekty w programie TEMPUS pozyskując znaczne środki na unowocześnienie laboratoriów i procesu dydaktycznego oraz wprowadzając nowy blok dyplomowania (Urządzenia Elektromagnetyczne i Technologie w Ochronie Środowiska) na studiach magisterskich i Elektrotechnologie – na studiach dziennych inżynierskich.

Realizacja programu TEMPUS bardzo zintensyfikowała współpracę międzynarodową, szczególnie z partnerami w projektach TEMPUS, którymi były uniwersytety Wielkiej Brytanii (Cardiff, Londyn – South Bank University), Francji (Orlean), Niemiec (PTB Braunschweig).

Instytut prowadzi od 1996r. dwusemestralne studia podyplomowe Informatyka Techniczna oraz kursy komputerowe. Studia doktoranckie Wydziału są administrowane przez Instytut (kierownikiem jest prof. T. Janowski).

Działalność naukowa Instytutu obecnie koncentruje się na problematyce:

- zastosowania nadprzewodników, szczególnie w elektroenergetyce,
- technologie plazmowe w ochronie środowiska,
- kompatybilność elektromagnetyczna,
- obliczenia pól elektromagnetycznych,
- urządzenia elektrotermiczne.

Od 1994r. Instytut jest organizatorem międzynarodowej konferencji: Electromagnetic Devices And Processes In Environment Protection – ELMECO, odbywającej się co 3 lata oraz (od 2000r.) corocznego seminarium krajowego: Zastosowania Nadprzewodnictwa.

W 2002 roku Instytut uzyskał akceptację na Centrum Doskonałości Zastosowań Technologii Nadprzewodnikowych i Plazmowych w Energetyce ASPPECT (Centre of Excellence for the Application of Superconducting and Plasma Technologies in Power Engineering), co umożliwia znaczną intensyfikację badań naukowych.

Pracownicy Instytutu Podstaw Elektrotechniki i Elektrotechnologii

Pracownicy Instytutu publikują wyniki badań w czasopismach krajowych i międzynarodowych, średnio około 40 prac w roku, w tym ponad połowę w języku angielskim.

Z Instytutem ściśle związana jest Pracownia Krioelektromagnesów Zakładu Badań Podstawowych w Elektrotechnice Instytutu Elektrotechniki w Warszawie. Wspólne laboratorium umożliwia badania eksperymentalne w temperaturach do 3K (-270°C).

Pracownicy Instytutu są aktywnymi członkami towarzystw naukowych, pełnią funkcje w zarządach:

- Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (prof. A. Wac-Włodarczyk – przewodniczący IV Wydziału Nauk Technicznych),
- PTETiS – przewodniczący (prof. T. Janowski) i 3 członków Zarządu Oddziału Lubelskiego,
- PAN (członkostwo w sekcjach Komitetu Elektrotechniki i w Komisji Chemii Plazmy w Oddziale PAN w Lublinie),

oraz wielu komitetów naukowych konferencji międzynarodowych i krajowych.

Katedra Elektrotechniki Ogólnej

Katedra Elektrotechniki Ogólnej została utworzona 1 października 1991r. w ramach reorganizacji Wydziału Elektrycznego przez wydzielenie z Zakładu Podstaw Elektrotechniki zespołu pracowników i laboratoriów obsługujących wydziały nieelektryczne Politechniki. Kierownikiem katedry został prof. dr hab. inż. W. Pietrzyk, który przeniósł się do Politechniki z Akademii Rolniczej w Lublinie.

Prof. Wiktor Pietrzyk

Obecnie w Katedrze Elektrotechniki Ogólnej pracuje 12 osób, w tym: 1 profesor (W. Pietrzyk), 4 adiunktów (A. Boguta, M. Horyński, A. Sumorek, S. Walusiak), 2 asystentów (M. Buczaj, P. Nowak), 2 starszych wykładowców (J. Wawszczak, J. Adamkiewicz) i 3 pracowników inżyniersko-technicznych (E. Porzyc, T. Gajkoś, M. Kowalczyk).

Katedra prowadzi wykłady, ćwiczenia rachunkowe i laboratoryjne dla studentów Wydziałów: Mechanicznego, Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej oraz Zarządzania i Podstaw Techniki w zakresie elektro-

techniki i elektroniki oraz prace dyplomowe. Do prowadzenia tych zajęć opracowano w katedrze 15 skryptów. Katedra prowadzi aktywną działalność naukową, wynikiem której są liczne publikacje (209 artykułów naukowych, 10 monografii oraz 20 patentów).

Pracownicy Katedry Elektrotechniki Ogólnej

Tematyka badań Katedry Elektrotechniki Ogólnej koncentruje się wokół wykorzystania pola elektrycznego w przemyśle rolno-spożywczym, a szczególnie w urządzeniach do suszenia nasion zbóż. Miarą osiągnięć w tym zakresie jest realizacja 4 projektów badawczych finansowanych przez KBN, 1 – przez Fundację Nauki Polskiej oraz udział w międzynarodowym programie Unii Europejskiej Leonardo da Vinci. Katedra zorganizowała własną bibliotekę i konsekwentnie powiększa jej zasoby.

Katedra Elektroniki

Katedra Elektroniki Politechniki Lubelskiej w swym obecnym kształcie organizacyjnym powstała w 1991 roku po przekształceniu Katedry Automatyki i Elektroniki. Założycielem i jej pierwszym kierownikiem był

doc. dr inż. Tadeusz Latocha. Od 1998 roku Katedrą kieruje prof. dr hab. inż. Witold Pawelski.

Prof. Witold Pawelski

Katedra zatrudnia 18 osób, w tym: 2 profesorów (W. Pawelski, W. Wójcik,), 1 docenta (T. Latocha), 6 adiunktów (S. Kapka, A. Kotyra, Z. Lach, S. Przyłucki, W. Surtel, J. Zientkiewicz), 5 asystentów (S. Ciężczyk, M. Duk, P. Komada, K. Płachecki, A. Smolarz), 4 pracowników inżynieryjno-technicznych (H. Niedźwiadek, A. Dec, J. Banach, K. Mazuś).

Katedra Elektroniki zajmuje szczególne miejsce w południowo-wschodnim regionie Polski prowadząc działalność naukowo-badawczą w nowoczesnych dziedzinach nauki takich jak: technika światłowodowa, energoelektronika, urządzenia pomiarowo-kontrolne oraz przetwarzanie sygnałów i informacji. W związku z otwarciem na Wydziale Elektrycznym nowego kierunku studiów Informatyka, Katedra otrzymała nowe odpowiedzialne zadania badawcze i jest w stanie intensywnego rozwoju.

W regionie lubelskim i w skali kraju Katedra posiada uznane osiągnięcia zwłaszcza w aplikacjach dotyczących techniki światłowodowej w systemach transmisji danych oraz systemach monitorowania procesów przemysłowych. Problematyka ta, rozwijana od 20 lat przez zespół pracowników kierowanych przez prof. Waldemara Wójcika, obejmuje obszary praktycznych wdrożeń takich jak górnictwo, banki, energetyka itd. Badania naukowe z dziedziny technik światłowodowych realizowane były w siedmiu Centralnych Planach Badawczo Rozwojowych, czterech grantach badawczych KBN, grantie celowym, grantie Unii Europejskiej w ramach V Programu Ramowego oraz w wielu pracach wykonywanych na bezpośrednie zamówienia z przemysłu.

Efektem tych badań były prace promocyjne na stopnie naukowe zarówno doktora, jak i doktora habilitowanego, ok. 200 publikacji w czasopiśmie, materiałach konferencji.

Katedra Elektroniki odnotowuje osiągnięcia naukowe w dziedzinie analizy i modelowania przyrządów i układów energoelektronicznych. Powstały jedne z pierwszych krajowych prac i publikacji dotyczących GTO, tyrystorowych łączników statycznych oraz tranzystorów IGBT. Aktualnie Katedra prowadzi prace naukowe dotyczące układowo-zorientowanego modelowania tranzystorów IGBT oraz hybrydowych inteligentnych modułów mocy (IPM).

Pracownicy Katedry Elektroniki

Do nowych dziedzin, na których koncentrują się zainteresowania naukowe pracowników Katedry Elektroniki należą:

- klasyfikacja sygnałów pomiarowych oraz redukcja i selekcja informacji zawartej w danych poddawanych procesowi klasyfikacji,
- Neutronowe klasyfikatory danych oraz algorytmy uczenia samoorganizujących się sztucznych sieci neutronowych,
- analiza wpływu sygnałów zakłócających na wybrane tory sygnałów telemetrycznych, oraz metody analizy sygnałów ciągłych z użyciem czasowych okien wagowych,
- implementacja cyfrowych metod przetwarzania sygnałów w układach mikrosterowników programowalnych,
- zagadnienia syntezy i metod projektowania wybranych teleinformatycznych sieci komputerowych.

Katedra Elektroniki wspólnie z Pracownią Technologii Światłowodów UMCS organizuje cykliczną konferencję Światłowody i ich Zastosowania, która jest najważniejszym krajowym forum poświęconym tematyce światłowodowej. Ponadto pracownicy Katedry Elektroniki wchodzi w skład

Konsorcjum Optoelektroniki Polskiej skupiającego najważniejsze instytucje zajmujące się tematyką optoelektroniki.

W działalności dydaktycznej Katedra Elektroniki prowadzi zajęcia na studiach dziennych, zaocznych i doktoranckich na kierunkach studiów Elektrotechnika i Informatyka. Katedra ponadto prowadzi studia podyplomowe z zakresu Telekomunikacji Światłowodowej oraz Multimediiów.

Z pomocą programu TEMPUS uruchomiony został na kierunku Elektrotechnika blok dyplomowania Technika Światłowodowa. Studenci tej specjalizacji z powodzeniem wykonywali prace dyplomowe również we Włoszech, w Portugalii, Szkocji i Belgii. Od kilku lat absolwenci są zatrudniani na Uniwersytecie w Glasgow. W ramach nowo uruchomionego na Wydziale Elektrycznym kierunku studiów Informatyka Katedra Elektroniki opracowała ramowe i szczegółowe programy dydaktyczne dla specjalności Telekomunikacja i Sieci Komputerowe.

Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne z przedmiotów zawartych w następujących grupach tematycznych:

- podstawy elektroniki i układy elektroniczne analogowe,
- technika cyfrowa i systemy mikroprocesorowe,
- elementy i przekształtniki energoelektroniczne,
- architektura komputerów i sieci komputerowe,
- optoelektronika i zastosowania technik światłowodowych,
- podstawy telekomunikacji,
- przedmioty specjalistyczne na specjalności Telekomunikacja i Sieci Komputerowe.

Pracownicy Katedry uczestniczą w wielu organizacjach krajowych i międzynarodowych, m.in. SPIE, PTETiS, PTTS, Polski Instytut Spalania itp., są członkami komitetów naukowych konferencji zarówno międzynarodowych, jak i krajowych, komitetów redakcyjnych czasopism, m.in. Opto-electronic Information-Power Technologies.

Na podkreślenie zasługuje również aktywny udział pracowników Katedry w działalności organów naukowych i gospodarczych Regionu Lubelskiego.

Katedra Automatyki i Metrologii

Katedra Automatyki i Metrologii jest spadkobiercą jednostek Wydziału Elektrycznego o różnych nazwach i przynależności organizacyjnej. Historia metrologii na Wydziale Elektrycznym wiąże się przede wszystkim z osobą docenta Kazimierza Majdiuka, adiunkta Politechniki Łódzkiej, który

w 1965r. rozpoczął pracę w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej, kiedy na Wydziale Elektrycznym nie istniały komórki organizacyjne. W roku 1968 utworzono Zespół Miernictwa Elektrycznego jako jeden z 6 zespołów Wydziału Elektrycznego, kierowany przez doc. K. Majdiuka. W latach 1974–1989 Zespół Miernictwa funkcjonował w ramach Zakładu Automatyki i Pomiarów jako grupa przedmiotowa „Metrologia”. W roku 1989 została utworzona Katedra Metrologii Elektrycznej i Elektrotermicznej, której kierownikiem został doc. dr hab. inż. Włodzimierz Krolopp, były pracownik Politechniki Łódzkiej, pracujący w Politechnice Lubelskiej od 1983 roku. W 1998 roku do Katedry Metrologii Elektrycznej i Elektronicznej została włączona Katedra Automatyki i powstała obecna Katedra Automatyki i Metrologii. Kierownikiem Katedry w latach 1998–2001 był prof. dr hab. inż. Janusz Jaworski, a od 2001r. – prof. dr hab. inż. Włodzimierz Krolopp.

Prof. Włodzimierz
Krolopp

Prof. Wiktor Łozbin

Katedra zatrudnia 18 pracowników, w tym: 2 profesorów (W. Krolopp, W. Łozbin), 1 docenta (K. Majdiuk), 6 doktorów (J. Jasik, T. Kalityński, E. Pawłowski, J. Sikora, J. Majewski, E. Żak), 5 magistrów (A. Kurnicki, B. Stańczyk, L. Szczepaniak, K. Szpatowicz, P. Warda,) oraz 4 pracowników technicznych (B. Bielińska, K. Toborek, W. Kozioł, B. Zwolinski).

Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne dla wszystkich rodzajów i kierunków studiów Wydziału Elektrycznego:

- Metrologia Elektryczna i Elektroniczna,
- Miernictwo Przemysłowe,
- Przemysłowe Systemy Pomiarowo-Informatyczne,
- Komputerowe Systemy Pomiarowe,
- Automatyka i Sterowanie,
- Komputerowe Systemy Automatyki,

- Automatyzacja Kompleksowa,
 - Seminarium Dyplomowe.
- Działalność naukowa Katedry koncentruje się wokół tematów:
- teoria pomiaru,
 - pomiary w papiernictwie,
 - spektrometria mas,
 - komputerowe systemy pomiarowe w aspekcie teoretycznym i praktycznym,
 - implementacja nowoczesnych sensorów,
 - identyfikacja złożonych obiektów sterowania,
 - komputeryzacja projektowania przemysłowych systemów sterowania,
 - diagnostyka techniczna i przemysłowe systemy diagnostyczne,
 - projektowanie i konstrukcja prostych robotów przemysłowych,
 - sterowanie oporne,
 - nowoczesne metody analizy i syntezy systemów i algorytmów (logika rozmyta, chaos, fraktale).

Katedra Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń

Katedra Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń powstała w 1991r. w wyniku reorganizacji Wydziału Elektrycznego Politechniki Lubelskiej. W katedrze pracuje 10 osób, w tym:

2 profesorów (Z. Rutka, P. Kacejko), 4 adiunktów (J. Duda, P. Miller, F. Świtała, M. Wancerz), 2 asystentów (S. Adamek, R. Jędrzychowski)

Prof. Zygmunt Rutka

Prof. Piotr Kacejko

oraz 2 pracowników inżynieryjno–technicznych na stanowiskach specjalistów (W. Frąckiewicz, E. Heliasz).

W Katedrze prowadzone są zajęcia dydaktyczne dla wszystkich specjalności na kierunku Elektrotechnika z przedmiotów: Podstawy Elektroenergetyki, Instalacje i Oświetlenie Elektryczne, Bezpieczeństwo Użytkowania Urządzeń Elektrycznych oraz na specjalności Elektroenergetyka z przedmiotów: Zabezpieczenia i Automatyka Elektroenergetyczna, Sieci Elektroenergetyczne, Praca Systemów Elektroenergetycznych, Zwarcia w Systemach Elektroenergetycznych, Eksploatacja i Pomiary Elektroenergetyczne, Systemy Komputerowe w Elektroenergetyce. W Katedrze prowadzony jest kierunek dyplomowania Sieci Elektryczne i Zabezpieczenia, w skład którego wchodzi przedmioty: Elektroenergetyczne Sieci Rozdzielcze, Identyfikacja i Analiza Stanów Zakłóceń w SEE, Projektowanie i Eksploatacja Układów EAZ, Automatyka Systemowa i Regulacyjna, Układy Telemechaniki Telesterowania. Na studiach inżynierskich dziennych i zaocznych oraz na studiach magisterskich uzupełniających prowadzone są przedmioty: Podstawy Elektroenergetyki, Bezpieczeństwo Użytkowania Urządzeń Elektrycznych, Urządzenia Elektryczne i Sieci, Systemy Elektroenergetyczne, Systemy Komputerowe w Elektroenergetyce. Zajęcia prowadzone są w laboratoriach dydaktycznych: Instalacji i Oświetlenia Elektrycznego, Zabezpieczeń Elektroenergetycznych oraz Komputerowym Laboratorium Sieci i Systemów Elektroenergetycznych. Łączne obciążenia dydaktyczne wyniosły w roku akademickim 2001/2002 2204 godzin. Przeciętnie w ciągu roku promowanych jest ok. 25 absolwentów studiów magisterskich i inżynierskich.

Problematyka zadań badawczych realizowanych w Katedrze Sieci Elektrycznych i Zabezpieczeń wynika ze współpracy z jednostkami sektora energetycznego. Obejmuje ona zagadnienia modelowania sieci elektroenergetycznych, analizę i optymalizację ich stanów oraz ocenę niezawodności i bezpieczeństwa użytkowania. W ramach współpracy z University of Glasgow w latach 1993–1999 w Katedrze prowadzono prace z zakresu przesyłu mocy prądem stałym (HVDC). Badania są prowadzone w ramach prac statutowych uczelni, badań własnych, projektów badawczych KBN (zrealizowano 4 projekty, na łączną kwotę ok. 400 000 zł), projektów zamówionych i celowych prowadzonych przez inne uczelnie oraz umów z jednostkami gospodarczymi, takimi jak: Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., „Energoprojekt” Kraków, „Energoprojekt” Katowice, kopalnia Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., Bogdanka, cukrownie „Werbkowice” S.A. i „Strzyżów” S.A., „Megadex”.

Osiągnięcia pracowników Katedry prezentowane są na konferencjach krajowych i zagranicznych. Katedra jest współorganizatorem odbywającej

się co 3 lata konferencji Elektrownia w Systemie Elektroenergetycznym, a jej pracownicy biorą udział w organizacji corocznej konferencji Rynek Energii Elektrycznej.

Pracownicy Katedry Sieci i Zabezpieczeń Elektroenergetycznych są członkami licznych towarzystw i stowarzyszeń, m.in. Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz sekcji Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk – Wielkich Mocy (Z. Rutka) oraz Systemów Elektroenergetycznych (Z. Rutka i P. Kacejko).

Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN

Katedra Urządzeń Elektrycznych i TWN została utworzona 01.10.1991r. z części dotychczasowej Katedry Elektroenergetyki. Kierownikiem Katedry był do 1994 roku Andrzej Sobieszczuk, a od 01.07.1994r. kierownikiem Katedry jest dr hab. inż. Andrzej Kozłowski, zatrudniony w Politechnice Lubelskiej na stanowisku profesora od 1992r.

W Katedrze pracuje 11 osób, w tym: 2 profesorów (A. Kozłowski, P. Żukowski), 4 adiunktów (A. Chmielewski, Cz. Karwat, J. Partyka, P. Węgierek), 2 asystentów (M. Pawłat, M. Kozak) oraz 3 pracowników technicznych (Z. Pawełczak, W. Pyda, B. Skalska).

Prof. Andrzej Kozłowski

Prof. Paweł Żukowski

W działalności dydaktycznej Katedra prowadzi przedmioty:

- z technik łączenia – aparaty elektryczne, zagadnienia związane z gaśnieniem łuku elektrycznego,
- z technik wysokiego napięcia,

- z materiałoznawstwa elektrycznego ze szczególnym uwzględnieniem materiałów używanych na styki.
- Tematyka badań naukowych Katedry to:
- zastosowania implantacji jonowej do zmiany własności materiałów półprzewodnikowych i przewodzących,
 - dobór aparatów elektrycznych do wymagań energetycznych, badania aparatów energetycznych, gaszenie łuku elektrycznego.

Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej

Katedra powstała w 1991r. w wyniku podziału dotychczasowej Katedry Elektroenergetyki. Kierownikiem katedry został prof. dr hab. inż. Krzysztof Majka, który przeniósł się do Politechniki Lubelskiej ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego – Akademii Rolniczej w Warszawie.

Katedra zatrudnia 5 osób, w tym: 1 profesora (K. Majka), 3 doktorów (J. Chojnowski, Z. Polecki, H. Kaproń) oraz 1 pracownika inżyniersko-technicznego (T. Kozłowska).

Katedra Elektrowni i Gospodarki Energetycznej koncentruje swą działalność na problematyce racjonalizacji pracy przedsiębiorstw energetycznych, a w konsekwencji i systemów energetycznych. W problematyce badawczej Katedry można w szczególności wyróżnić: aspekty wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach i elektrociepłowniach, problemy kreowania rynku energii w Polsce (szczególnie energii elektrycznej) i zagadnienia rachunku ekonomicznego i finansowego w energetyce.

Za najważniejsze osiągnięcie Katedry można uznać organizowanie corocznych Konferencji Naukowo-Technicznych: Rynek Energii Elektrycznej, w których bierze udział każdorazowo ponad 200 uczestników. W 2000r. odbyła się siódma konferencja tego cyklu. Konferencje te cieszą się uznaniem zarówno w środowisku naukowym, jak i w kręgu praktyków – pracowników instytucji i przedsiębiorstw energetycznych.

Katedra oferuje świadczenie na rzecz gospodarki prac badawczych i wykonywanie usług naukowo-technicznych w zakresie:

- wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach i elektrociepłowniach (badanie kotłów i ocena stanu technicznego urządzeń energetycznych, taryfikacja skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła, ocena efektywności wytwarzania ciepła i energii elektrycznej w różnych strukturach rynkowych oraz konkurencji producentów i dystrybutorów energii użytkowych),

- kreowania rynku energii elektrycznej w Polsce (ocena ryzyka uczestnictwa w rynku konkurencyjnym, taryfikacja energii elektrycznej, korzystanie z usług przesyłowych przez odbiorców uprawnionych, charakterystyki zapotrzebowania mocy i energii odbiorców i grup odbiorców),
- oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć inwestycyjnych w gospodarce energetycznej (szczególnie przedsięwzięć energooszczędnych),
- szkoleń dotyczących oszczędnego gospodarowania energią oraz rachunku ekonomicznego i finansowego w energetyce.

Katedra Maszyn Elektrycznych

Z chwilą utworzenia Wydziału Elektrycznego w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Lublinie powstał Zespół i Pracownia Maszyn i Napędów Elektrycznych, którego kierownikiem był Romuald Krzywicki, a pierwszymi pracownikami Kazimierz Kawiak, Adam Fijut.

W wyniku reorganizacji Wydziału w roku 1974 powołano Zakład Elektroenergetyki Przemysłowej, którego kierownikiem został dr inż. Wiesław Lasocki. Zakład rozpoczął działalność naukową i konsultacyjną dla makroregionu lubelskiego w zakresie projektowania i badania szybkobieżnych silników asynchronicznych (Fabryka Łożysk Tocznych w Kraśniku), badania silników do sprzętu gospodarstwa domowego (Fabryka „EDA” w Poniatowej), modernizacji i projektowania wózków akumulatorowych (Huta Stalowa Wola).

W roku 1976 utworzono Zakład Elektryfikacji i Automatyzacji Kopalń, którego kierownikiem został dr inż. Wiesław Lasocki. Utworzono nowe laboratoria oraz wydano liczne skrypty wynikające z utworzenia nowej specjalności dyplomowania – Elektryfikacja i Automatyzacja Kopalń.

Badania naukowe prowadzone były we współpracy z innymi uczelniami krajowymi i zagranicznymi takimi jak: Instytut Maszyn i Urządzeń Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Uniwersytet Techniczny w Dreźnie. Prace te dotyczyły badań nad cechami szczególnymi silników klatkowych zasilanymi napięciem o dużej częstotliwości (dr inż. M. J. Zielińska), obiektywizacją procesów komutacji w maszynach prądu stałego (dr inż. W. Zieliński) oraz badań silników indukcyjnych (H. Banach). Na bazie tej problematyki powstały prace doktorskie.

Pracownicy Katedry Maszyn Elektrycznych

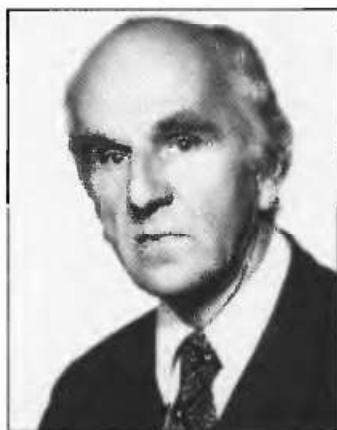
W roku 1985 nastąpiła kolejna reorganizacja Zakładu, otrzymał on nazwę Zakład Maszyn Elektrycznych i Napędów Górniczych a jego kierownikiem został doc. dr hab. Jan Skwarna.

Rozwój Zakładu został przerwany śmiercią pracowników będących w pełni sił twórczych. W roku 1986 zmarł emerytowany docent Romuald Krzywicki, w 1987 roku Kazimierz Kawiak, w 1989 roku dr Leszek Orzechowski, w 1990 roku doc. dr hab. Jan Skwarna, a w roku 1992 dr Wiesław Lasocki.

Po śmierci Jana Skwarny kierownictwo Katedry Maszyn i Napędów Elektrycznych objął prof. Andrzej Horodecki. Wskutek reorganizacji Wydziału Elektrycznego w roku 1991 powołano Katedrę Maszyn Elektrycznych, którą kierował profesor Eugeniusz Koziej, a od roku 1999 profesor Andrzej Horodecki.

Od wielu lat w Katedrze prowadzone są badania naukowe z zakresu optymalizacji wybranych parametrów maszyn elektrycznych (dr H. Banach, dr W. Zieliński) oraz optymalizacji wybranych parametrów elektromagnetycznych maszyn specjalnych (dr R. Machlarz, dr M. J. Zielińska). Katedra posiada laboratoria: Maszyn Elektrycznych i Maszyn Elektrycznych Specjalnych reprezentujące różnorodną tematykę, ciągle modernizowane w oparciu o nowe rozwiązania technologiczne maszyn elektrycznych i nowoczesne metody badawcze.

Katedra Napędów Elektrycznych

Prof. Andrzej
Horodecki

Katedra Napędów Elektrycznych w obecnym kształcie istnieje od 1991 roku. Jej historia sięga jednak początków powstania Wydziału Elektrycznego. W 1964 roku powstał Zespół i Pracownia Maszyn i Napędów Elektrycznych. Wieloletnim kierownikiem tego zespołu był doc. Romuald Krzywicki a pierwszymi pracownikami mgr K. Kawiak, prof. Z. Grunwald, prof. A. Horodecki, dr W. Smołuch i dr T. Różycki. W toku dalszej reorganizacji Wydziału Elektrycznego wspomniany wyżej Zespół wszedł w skład Zakładu Elektroenergetyki Przemysłowej, którego kierownikiem był dr Wiesław Lasocki. W roku 1976 na bazie Zespołu otworzono Zakład Automatyzacji i Elektryfikacji Kopalń. Jego kierownikami byli kolejno: dr Wiesław Lasocki, dr Stanisław Tarasiewicz, Waldemar Smołuch i Marek Różycki. W skład nieformalnej grupy napędów wchodził W. Smołuch, J. Urbański, J. Kolano, L. Orzechowski, M. Różycki, W. Jarzyna i K. Jahołkowski. Grupa współpracowała z S. Frączkiem i F. Krasuckim z Politechniki Śląskiej oraz R. Sławińskim z Lubelskiego Zagłębia Węglowego. W 1986 roku kierownikiem Zakładu został Jan Skwarna. Uległa wówczas zmianie nazwa Zakładu na Zakład Maszyn Elektrycznych i Napędów Górniczych, a w krótkim czasie na Zakład Maszyn i Napędów Elektrycznych. Zespół napędowy wyodrębnił się w 1991r. tworząc Katedrę Napędów Elektrycznych pod kierownictwem Andrzeja Horodeckiego. Pracownikami Katedry byli J. Urbański, J. Kolano, M. Różycki, W. Jarzyna, a od 1992 roku P. Filipek i M. Niechaj.

W 1994 roku, dzięki staraniom kierownika Katedry prof. A. Horodeckiego, ustanowiono dla Katedry Napędów Elektrycznych kanadyjską fundację „Mr Z. Wolski Trust Fund”. Dzięki niej stale unowocześniana jest aparatura laboratoryjno-przemysłowa, umożliwiającą prowadzenie zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem najnowszych przekształtnikowych układów napędowych i laboratoryjnej aparatury pomiarowej.

Katedra prowadzi nauczanie w zakresie napędu i automatyki napędu elektrycznego oraz mikroprocesorowych układów sterowania systemów napędowych. Dla studentów, obierających specjalność dyplomowania prowadzoną przez Katedrę, przewidziane są nowoczesne programy nauczania obejmujące mikroprocesorowe struktury sterowania oparte na mikrokontrolerach i procesorach sygnałowych DSP, ich programowanie, badania laboratoryjne i symulacyjne.

Pracownicy Katedry Napędów Elektrycznych

Nauczanie to wspomagane jest następującymi laboratoriami dydaktycznymi obejmującymi łącznie 37 ćwiczeń: Laboratorium Napędów Elektrycznych, Laboratorium Napędów Przekształtnikowych, Laboratorium Automatyki Napędów, Laboratorium Układów Mikroprocesorowych w Zautomatyzowanych Napędach Elektrycznych, Laboratorium Elementów Automatyki Napędowej oraz Laboratorium Wybranych Zagadnień w Napędzie Elektrycznym. Niektóre z tych laboratoriów pełnią rolę laboratoriów badawczych, w których prezentowane są najnowsze wyniki pracowań naukowych pracowników Katedry.

Katedra Napędów Elektrycznych (wspólnie z Katedrą Maszyn Elektrycznych) prowadzi od roku 1994 wspólny blok dyplomowania „Automatyka Napędów Elektrycznych”. Od tego czasu w ramach tego bloku uzyskało dyplom 182 osoby.

W zakresie podstawowej działalności statutowej Katedra opracowuje tematy związane wyraźnie z problematyką przekształtnikowych napędów prądu przemiennego.

Do roku 2001 objęte one były wspólnym problemem „Napędy przekształtnikowe oraz metody oceny układów napędowych”. Jako wyniki tych prac można wymienić:

- opracowanie 150 oryginalnych artykułów naukowych,
- publikację 10 artykułów monograficznych,
- wydanie 3 książek w zagranicznym wydawnictwie Elsevier,
- współpracę z ośrodkami zagranicznymi, w tym wygłoszenie kilkudziesięciu wykładów na uniwersytetach zagranicznych oraz opracowanie kilku wspólnych publikacji naukowych.

Zainteresowanie niekonwencjonalnymi układami elektromaszynowymi w Katedrze istnieje już od kilkunastu lat. Początkowo obejmowało ono układy generatorów elektrowni wiatrowych. Od roku 1998 działalność naukowa Katedry wzbogaciła się o tematykę napędów zasilanych z ogniw fotowoltaicznych. Jako już uzyskane konkretnie wyniki tych badań można wymienić opracowanie i realizację układów napędowych z maksymalizacją mocy. Plasuje to Katedrę na znaczącej pozycji w zakresie tych zagadnień.

Od 1992 r. Katedra wygrała konkursy i realizowała 11 projektów badawczych KBN. Wśród nich celowy projekt badawczy, który zakończy się wkrótce oryginalnym opracowaniem i znaczącym wdrożeniem oraz projekt badawczy zamawiany, który plasuje Katedrę w grupie liderów prowadzących badania w zakresie wykorzystania energii słonecznej.

Wszyscy obecni pracownicy dydaktyczni Katedry uzyskali stopnie naukowe doktora nauk technicznych a mianowicie: J. Kolano (r. 1983), W. Jarzyna (r. 1991), M. Niechaj (r. 2000), P. Filipek (r. 2001). Kolokwium habilitacyjne J. Kolano odbyło się 3 lipca 2002r. i zbliża się termin kolokwium W. Jarzyny.

Przy Katedrze aktywnie pracuje Koło Naukowe „Napęd i Automatyka” pod opieką dra W. Jarzyny.

Katedra Informatyki

Katedra Informatyki została utworzona w 1989 roku w ramach reorganizacji Wydziału Elektrycznego Politechniki Lubelskiej. Pierwszym kierownikiem był dr hab. inż. Andrzej Nafalski z Katedry Podstaw Elektrotechniki. Po jego wyjeździe do Australii, gdzie jest profesorem i dziekanem w University of South Australia w Adelajdzie, obowiązki kierownika pełnił dr Marek Miłosz, a od 1997r. kierownikiem jest dr hab. Stanisław Grzegórski, prof. PL. W roku 1998 przeniósł się z Politechniki Warszawskiej prof. dr

Prof. Stanisław
Grzegórski

hab. inż. Marek Stabrowski, co znacznie wzmocniło Katedrę Informatyki. Wysiłkiem głównie Katedry Informatyki przygotowano programy studiów dla kierunku Informatyka, po akceptacji których przez MEN, uruchomiono w 2001 roku studia dzienne magisterskie.

Katedra zatrudnia obecnie 26 osób, w tym 2 profesorów (M. Stabrowski, St. Grzegórski), 5 adiunktów (M. Miłosz, P. Muryjas, B. Pańczyk, A. Kwiatkowska, A. Kamińska), 5 starszych wykładowców (E. Belcarz, T. Guziak, M. Jarosińska-Caban, L. Korbel, A. Krawczyk), 8 asystentów (B. Oleksiejuk, T. Szymczyk, E. Łukasik, D. Bober, D. Gutek, M. Kasperek, J. Kęsik, P. Kopniak) oraz 6 pracowników inżynieryjno-technicznych (J. Szydłowska-Kawa, R. Haraszczuk, I. Jakoniuk, J. Kaczmarek, D. Kujan, M. Latkowska). Katedra zlokalizowana jest w budynku byłego Studium Wojskowego przy Studium WF.

W działalności dydaktycznej Katedra Informatyki prowadzi zajęcia z Podstaw Informatyki dla Wydziałów: Mechanicznego, Elektrycznego, Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej, większość przedmiotów informatycznych na specjalności Inżynierskie Zastosowania Informatyki – kierunek Elektrotechnika oraz większość przedmiotów informatycznych na kierunku Informatyka. Katedra Informatyki prowadzi studia podyplomowe Technologie Informatyczne oraz seminarium dyplomowe na studiach dziennych inżynierskich Informatyka w Elektrotechnice i magisterskich – Inżynierskie Zastosowania Informatyki.

Badania naukowe Katedry skupiają się na inżynierskich zastosowaniach informatyki w trzech zasadniczych kierunkach:

- metody numeryczne (optymalizacja kształtu, układy równań nieliniowych, rzadkie układy równań liniowych),
- wspomaganie zarządzania przedsiębiorstwami ze szczególnym uwzględnieniem wielowarstwowych systemów internetowych, systemów zarządzania bazami danych i systemów wspomagania decyzji,
- analiza obrazów komputerowych.

Od 1994 roku Katedra Informatyki wydaje kwartalnik „Informatyka Stosowana” prezentujący zastosowania informatyki w nauce i technice.

Realizując wspólnie z Katedrą Podstaw Elektrotechniki 2 projekty TEMPUS Katedra jest stosunkowo dobrze wyposażona w sprzęt informatyczny. Laboratoria dydaktyczne (4 laboratoria PC, jedno z terminalami Unixa) i naukowo-badawcze Katedry, połączone w sieć lokalną zarządzane są serwerami:

- 4-procesorowa stacja robocza Alpha, Serwer SUN System Solaris (oprogramowanie narzędziowe: Varsity Pack, obejmujące m.in. kompilatory Fortranu 77 i 90, Pascala, C, C++, Javy, narzędzia do budowy interfejsów graficznych, biblioteka GNU),
 - Uran, HP-UX serwer DNS i DHCP,
 - Neptun, Windows NT Server, serwer aplikacji dla sal laboratoryjnych (Matlab, Mathematica, Progress, Oracle),
 - Pluton, Novell, serwer poczty, FTP i WWW,
 - Eufrat, Linux, serwer poczty, FTP i WWW,
 - Serwery do celów edukacyjnych pracowników.
- Wyposażenie laboratoriów dydaktycznych stanowią:
- komputery klasy Pentium 120MHz pracujące pod kontrolą systemu Windows 95 (zajęcia z podstaw programowania),
 - komputery klasy Pentium II 300MHz pracujące pod kontrolą Windows 98, docelowo Windows NT (zajęcia: programowanie, Matlab, Mathematica, grafika wektorowa – PostScript, języki tworzenia stron WWW),
 - komputery klasy Duron 1GHz pracujące pod kontrolą systemu Windows 2000 pro. (zajęcia: Pascal, Delphi, C++, JBuilder, bazy danych: Access, Oracle i Progress),
 - terminale HP–Unix (korzystanie z zasobów serwerów Unixa możliwe jest z pracowni PC za pomocą programu X–WIN32),
 - pracownia oparta na technologii światłowodowej – 15 komputerów Pentium IV, 1,9GHz.

Katedra Elektrochemii

Z istniejącej od 1985r. na Wydziale Elektrycznym Katedry Technologii Chemicznej i Elektrochemii kierowanej przez profesora Iwo Pollo utworzono w 1991r. dwie katedry: Technologii Chemicznej, kierowanej przez prof. I. Pollo i Elektrochemii, kierowanej przez docenta Zbigniewa Ratajewicza. Katedra Technologii Chemicznej w 1994 roku została przeniesiona na Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej a Katedra Elektrochemii pozostała na Wydziale Elektrycznym. W związku z przejściem docenta Z. Ratajewicza na emeryturę, Katedrą Elektrochemii do 1999 roku kieruje prof. dr hab. Marek Kosmulski, który przeniósł się do Politechniki Lubelskiej z Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie.

Prof. Marek Kosmulski

Katedra Elektrochemii zatrudnia 7 pracowników, w tym: 1 profesora (M. Kosmulski), 2 doktorów (K. Marczevska-Boczkowska, Cz. Saneluta), 2 magistrów (L. Mierzwa, J. Kolasa-Puch) oraz 2 pracowników technicznych (E. Mączka, T. Chlebik).

Pracownicy Katedry prowadzą wykłady, seminaria i ćwiczenia laboratoryjne z elektrochemii i elektrotechnologii dla studentów Wydziału Elektrycznego, z chemii i z powłok ochronnych dla studentów Wydziału Mechanicznego oraz z chemii budowlanej dla studentów Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Są oni współautorami lub autorami kilku skryptów do wykładów i ćwiczeń.

Pracownicy Katedry Elektrochemii od szeregu lat prowadzą badania w zakresie elektrochemii stosowanej. Najwięcej prac dotyczyło powłok galwanicznych dla potrzeb elektroniki. Były to prace nad warunkami miedziowania otworów w płytach na obwody drukowane oraz nad warunkami otrzymywania powłok stykowych i właściwościami tych powłok – głównie w celu zmniejszenia zużycia złota. Inną dziedziną zainteresowań Katedry są procesy anodowego roztwarzania metali dla otrzymania bardzo czystych soli i kompleksów tych metali.

Pracownicy Katedry Elektrochemii

Pracownicy Katedry, a szczególnie jej kierownik – prof. M. Kosmulski, wykazują dużą aktywność w publikowaniu wyników badań, powstających we współpracy międzynarodowej, w renomowanych czasopismach o światowym zasięgu.

Katedra Matematyki

Pracownia Matematyczna, Zakład Matematyki a następnie Katedra Matematyki istniały w Politechnice od chwili jej powstania jako jednostka organizacyjna obsługująca wszystkie wydziały i kierunki studiów. W latach 1985–1991 Katedrą Matematyki, w której pracowali wszyscy matematycy zatrudnieni w Politechnice, kierował Jan Kisiński, profesor zwyczajny, członek Polskiej Akademii Nauk.

W 1991r. zostały utworzone katedry matematyki na wszystkich czterech wydziałach. Katedrą Matematyki Wydziału Elektrycznego kieruje profesor J. Kisiński, a pracuje w niej 11 osób, w tym: 1 profesor (J. Kisiński), 1 docent (B. Piłat), 5 adiunktów (K. Posielski, A. Bobrowski, Z. Łagodowski, B. Wójtowicz, M. Murat) 2 starszych wykładowców (B. Kowal, B. Świtonik) 1 asystent (I. Malinowska) oraz 1 pracownik inżynieryjno-techniczny (A. Turska).

Katedra prowadzi zajęcia na Wydziale Elektrycznym na wszystkich rodzajach studiów i kierunkach, w tym również na studiach doktoranckich.

W Katedrze prowadzone są badania naukowe w zakresie teorii półgrup operatorów liniowych i jej zastosowań do procesów Markowa. Wykłady profesora J. Kisińskiego, wygłoszone w International Centre for Theoretical Physics w Trieście w 1974r. pt. „Semigroup of Operators and Some of Their Applications”, zostały opublikowane w International Atomic Energy Agency, Vienna 1976, vol. III.

Profesor J. Kisiński jest członkiem komitetów redakcyjnych: *Studia Mathematica*, *Commentationes Mathematicae*, członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego, American Mathematical Society, wielokrotnie nagradzany prestiżowymi nagrodami.

WYDZIAŁ INŻYNIERII BUDOWLANEJ I SANITARNEJ

RYS HISTORYCZNY

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej Politechniki Lubelskiej powstał z powołanego jeszcze w 1965 r., w ramach ówczesnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej, Wydziału Budownictwa Lądowego. Już wówczas Wydział obejmował istniejące do dziś specjalizacje określane jako budownictwo miejskie i przemysłowe, drogi i ulice oraz urządzenia cieplne i zdrowotne. Nazwy ich uległy jedynie niewielkim zmianom, w celu sprecyzowania zakresu badań lub działalności dydaktycznej. Przez długi okres podstawowymi kierunkami studiów na Wydziale były: budownictwo, i inżynieria sanitarna. Specjalności na nich rozwijały się wraz z potrzebami rynku. W miarę rozwoju Wydziału powstawały nowe laboratoria, np. wytrzymałości materiałów i badań nieniszczących, mechaniki gruntów i fundamentowania, geodezji, nawierzchni drogowych, ogrzewnictwa i wentylacji, technologii wody i ścieków, biologii sanitarnej, ochrony środowiska, konstrukcji budowlanych, fizyki budowli, technologii betonu i materiałów budowlanych.

Pierwszym dziekanem Wydziału był (od 1967 r.) doc. dr hab. Stanisław Matyjaszewski. Do współorganizatorów i pierwszych dziekanów należeli profesorowie: Jerzy Grycz, Janusz Kwiatkowski, Mieczysław Mołdawa, Zbigniew Grabowski, Stanisław Lenczewski, Zygmunt Pancewicz, Henryk Czudek i Kazimierz Dąbrowski. Wydział uzyskał pomoc przy tworzeniu i rozwoju przede wszystkim ze strony Politechniki Warszawskiej i Politechniki Śląskiej.

W 1974 r. Wydział Budownictwa Lądowego uzyskał w Lublinie przy ul. Nadbystrzyckiej 40 własny budynek o kubaturze 25,7 tys. m³, co radykalnie poprawiło możliwości kształcenia i prowadzenia prac badawczych.

Wydział współpracował z różnymi uczelniami zagranicznymi, m. in. z Wyższą Szkołą Architektury i Budownictwa w Weimarze, Uniwersytetem w Hamburgu, Uniwersytetem Illinois w USA oraz innymi placówkami na-

ukowo – badawczymi, także w ramach programów europejskich TEMPUS czy SOKRATES. Obecnie każda jednostka organizacyjna Wydziału współpracuje indywidualnie z uczelniami w kraju i zagranicą.

Intensywnie była i jest rozwijana współpraca z przemysłem, z przedsiębiorstwami z Lublina i regionu, np. z KWK Bogdanka, przedsiębiorstwami budowlanymi jak „Montex”, oraz innymi instytucjami np. Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska.

W roku 1994, z inicjatywy prof. dr hab. Lucjana Pawłowskiego, na Wydziale utworzono kolejny kierunek nauczania - Ochrona Środowiska, który po kilku latach przekształcony został w Inżynierię Środowiska.

Istniejące specjalności, ich obsady personalne i obszary zainteresowań są szczegółowo opisane w dalszych rozdziałach.

W 2001 roku oddano do eksploatacji nowy budynek laboratoryjno-dydaktyczny Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska, co przyczyniło się do poprawy warunków i możliwości kształcenia studentów i kadr pracowników uczelni oraz możliwości badawczych całego Wydziału.

Dziekani Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej Politechniki Lubelskiej:

Stanisław Matyaszewski 1967 – 1973 (prodziekan – Mieczysław Witkowski), 1981 – 1983 (prodziekan – Waław Kowalski);

Arnold Kawczyński 1983 – 1984 (prodziekan – Waław Kowalski);

Jerzy Grycz 1973 – 1981 (prodziekani – Edward Olędzki, Janusz Kwiatkowski, Leszek Litwinowicz), 1984 – 1990 (prodziekani – Waław Kowalski, Janusz Kwiatkowski, Włodzimierz Zarębski), 1999 – 2002 (prodziekani – Witold Stępniewski, Zdzisław Kozak, Stanisław Fic, Anna Sobotka);

Janusz Kwiatkowski 1990 – 1993 (prodziekan – Jan Kukielka);

Jan Kukielka 1993 – 1999 (prodziekani – Tadeusz Ciężak, Adam Wasilewski, Witold Stępniewski).

Kalendarium najważniejszych wydarzeń w historii Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej:

1965 - powołanie Wydziału Budownictwa Lądowego w ramach Wyższej Szkoły Inżynierskiej,

1967 - pierwszym dziekanem Wydziału zostaje doc. dr hab. Stanisław Matyaszewski,

1968 - wprowadzenie specjalności budowa dróg i ulic,

1975 - zasiedlenie własnego budynku WIBiS – ul. Nadbystrzycka 40,

1988 - rozpoczęło działalność Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Ochrony Środowiska,

1994 – wprowadzenie kierunku kształcenia „ochrona środowiska”,
 1994 – możliwość ubiegania się absolwentów kierunków budownictwo i inżynieria środowiska o tytuł „euroinżyniera”,
 1996 – uzyskanie przez Wydział praw doktoryzowania w dyscyplinie budownictwo,
 1994 – uzyskanie przez Wydział praw doktoryzowania w dyscyplinie inżynieria środowiska,
 1998 – włączenie się wydziału do międzynarodowego programu wymiany studentów i nauczycieli „SOCRATES” – finansowanego przez Unię Europejską,
 2001 – oddanie do użytku budynku Inżynierii Środowiska,
 2001 – reaktywowanie biblioteki Wydziałowej – z dwoma oddziałami: „Budownictwo” i „Inżynieria środowiska”

STRUKTURA I PROFIL WYDZIAŁU

W przeszłości podstawową jednostką organizacyjną naukowo-dydaktyczną tworzyły zakłady. Obecnie Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej obejmuje 9 katedr i dwa instytuty.

Struktura Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

W ostatniej kadencji w latach 1999 – 2002r. Wydziałem kierowali:

prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz, prof. zw. PL	Dziekan Wydziału
prof. dr hab. Zdzisław Kozak i od stycznia 2002r. dr hab. inż. Anna Sobotka, prof. PL	Prodziekan ds. Ogólnych i Nauki
prof. dr hab. Witold Stępniewski	Prodziekan ds. Kształcenia kierunku Inżynieria Środowiska
dr inż. Stanisław Fic	Prodziekan ds. Kształcenia kierunku Budownictwo

Prof. Jerzy M. Grycz

Prof. Anna Sobotka

Dr inż. Stanisław Fic

Skład nowego kierownictwa Wydziału wybranego w maju 2002 r. na okres 2002–2005 r.:

dr hab. inż. Zdzisław Krzowski, prof. PL	Dziekan Wydziału
prof. dr hab. inż. Wenanty Olsza, prof. zw. PL	Prodziekan ds. Ogólnych i Nauki
dr hab. Henryk Sobczuk, prof. PL	Prodziekan ds. Kształcenia kierunku Ochrona Środowiska
dr hab. inż. Anna Sobotka, prof. PL	Prodziekan ds. Kształcenia kierunku Budownictwo

Prof. Zdzisław Krzowski

Prof. Wenanty Olsza

Prof. Henryk Sobczuk

Prof. Anna Sobotka

Nauczyciele akademicki zatrudnieni na stanowisku profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego i docenta oraz posiadający stopień doktora habilitowanego:

Prof. dr hab. inż. Andrzej FLAGA	Dr hab. Waldemar CIEŚLAK, prof. PL
Prof. dr hab. inż. Jerzy GRYZ, prof. zw. PL	Dr hab. inż. Tadeusz CIĘŻAK, prof. PL
Prof. dr hab. inż. Mieczysław KRÓL	Dr hab. inż. Zdzisław KRZOWSKI, prof. PL
Prof. dr hab. inż. Wenanty OLSZTA, prof. zw. PL	Dr hab. inż. Jan KUKIEŁKA, prof. PL
Prof. dr hab. Lucjan PAWŁOWSKI, prof. zw. PL	Dr hab. inż. Leszek LITWINOWICZ, prof. PL
Prof. dr hab. inż. Iwo POLLO, prof. zw. PL	Dr hab. Krystyna POMORSKA, prof. PL
Prof. dr hab. Władimir SOLDATOV	Dr hab. Henryk SOBCZUK, prof. PL
Prof. dr hab. Witold STĘPNIEWSKI, prof. zw. PL	Dr hab. inż. Anna SOBOTKA, prof. PL
Prof. dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI, prof. zw. PL	Dr hab. inż. Bogusław SZMYGIN, prof. PL
Dr hab. inż. Zbigniew BACZYŃSKI, prof. PL	Dr hab. Tadeusz CHMIELEWSKI
Dr hab. Rudolf BUREK, prof. PL	Dr hab. arch. inż. Elżbieta PRZESMYCKA

Cała kadra Wydziału liczy 123 nauczycieli akademickich, 32 pracowników technicznych i 39 administracyjnych (w tym 7 osób dziekanat).

Liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów w okresie 50 lat

Studia dzienne:

1) inżynierskie zawodowe (4-letnie)	696
2) magisterskie (5-letnie)	3036
Razem	3732

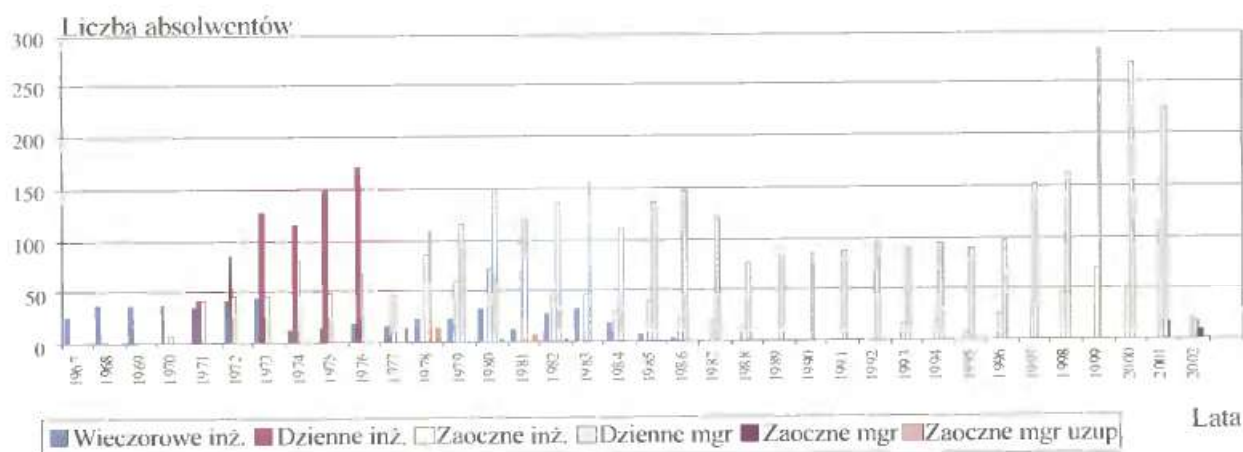
Studia wieczorowe:

1) inżynierskie zawodowe (4,5-letnie)	495
---------------------------------------	-----

Studia zaoczne:

1) inżynierskie zawodowe (4,5-letnie)	1292
Studia magisterskie uzupełniające (2-letnie)	43

Ogółem wydano na wszystkich rodzajach studiów Wydziału IBiS Politechniki Lubelskiej 5562 dyplomy ukończenia studiów.

Absolwenci Wydziału w latach 1967–2002

Katedra Budownictwa Drogowego

Prof. Jan Kukielka

Katedra Budownictwa Drogowego powstała w roku 1993. Istnienie swoje datuje jednak znacznie wcześniej, bo od 1970 roku jako Zespół Dróg i Ulic, w 1973 roku przekształcony w Zakład Budownictwa Komunikacyjnego, następnie w 1984 roku Katedrę Budownictwa Komunikacyjnego. Katedra prowadzi proces dydaktyczny obejmujący kształcenie inżynierów drogownictwa. Pierwsi absolwenci w stopniu inżyniera o specjalności „Drogi ulice i lotniska” wypromowani zostali w roku 1972. Dotychczas opuściło mury Wyższej Szkoły Inżynierskiej a później Politechniki Lubelskiej, inżynierów, a następnie magistrów inżynierów tej specjalności około 800 po studiach dziennych i 150 po studiach zaocznych. Obecnie (od 1993 roku) Katedrą kieruje prof. Jan Kukielka.

Skład osobowy Katedry w 2002 r.: nauczyciele akademicki – 6 osób, pracownicy inżynieryjno-techniczni – 2 osoby.

Problematyka naukowo-badawcza Katedry dotyczy nawierzchni drogowych, a w szczególności: recyklingu nawierzchni i wykorzystania materiałów odpadowych do budowy dróg. O zaangażowaniu na rzecz przemysłu świadczy 10 umów z ostatnich 4 lat. Oprócz prac prowadzonych na rzecz przemysłu w Katedrze realizowane są projekty badawcze finansowa-

ne przez KBN. Aktualnie od 2000 roku trwają badania nad grantem KBN pt. „Betony asfaltowo–cementowe (BAC) i ich zastosowanie do podbudów i warstw wiążących nawierzchni drogowych”. Ważniejsze opracowania naukowe oprócz zrealizowanych od 1993 r. trzech grantów KBN to: „Zastosowanie odpadów paleniskowych z EC Lublin–Wrotków do wykonywania podbudów drogowych”, „Ocena przydatności masy odwałowej z Zakładu Odlewni FS w Lublinie do budowy dróg”, „Sztywność podbudów z mieszanek mineralno – cementowo – emulsyjnych” (finansowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych). Pracownicy Katedry uzyskali 18 patentów a ostatnie wdrożenia to:

1. Beton asfaltowo–cementowy w zastosowaniu do podbudów i warstw wiążących nawierzchni drogowych. Wdrożenie na przystankach autobusowych w Lublinie w latach 1997 - 1998 i 2002 – podbudowa na drodze publicznej.

2. Niekonwencjonalna stabilizacja gruntów w podłożu Giełdy Rolno-Ogrodniczej w Lublinie – 2000 r.

Pracownicy Katedry Budownictwa Drogowego. Od lewej: mgr Tomasz Nowacki, mgr inż. Jerzy Kukielka, mgr inż. Marzena Bajak, mgr inż. Krystyna Lerska, prof. dr hab. inż. Jan Kukielka, dr inż. Zdzisław Misztal, dr inż. Stefan Firlej

Wyniki prowadzonych badań pracowników są publikowane (łącznie 100 pozycji). Wydano 4 skrypty, 4 monografie, książkę (J. Kukielka, A. Szydło: Projektowanie i budowa dróg).

Katedra jest współorganizatorem cyklicznych konferencji naukowo-technicznych dotyczących budownictwa drogowego.

Katedra Geotechniki

Prof. Zdzisław Krzowski

Katedra Geotechniki reprezentuje trzy pionierstwa badawcze. Są to: mechanika gruntów i fundamentowanie, geodezja budowlana i górnicza oraz geologia inżynierska z petrografią. W zakresie mechaniki gruntów, fundamentowania i geodezji Katedra specjalizuje się w zagadnieniach związanych z budownictwem na terenach górniczych i ochroną terenów górniczych. W zakresie geologii – możliwością wykorzystania skał i minerałów w przemyśle, ochronie środowiska i rolnictwie. Kierownikiem Katedry jest dr hab. inż. Zdzisław Krzowski, prof. PL. W Katedrze funkcjonują 3 Zakłady: Zakład Mechaniki Gruntów i Fundamentowania – kierowany przez dr inż. Hipolit Glinko, Zakład Geologii – prof. Krzowski, Zakład Geodezji – dr inż. Witold Borowski.

Skład osobowy Katedry to 9 pracowników naukowo-dydaktycznych i 3 pracowników technicznych.

Problematyka badawcza Katedry znajduje zastosowanie przy rozwiązywaniu problemów technicznych i obejmuje: ocenę skutków zmiany parametrów wytrzymałościowych, strukturalnych i fizykochemicznych gruntów, wywołanych czynnikami naturalnymi i antropogenicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem wpływów eksploatacji górniczej; ocenę jakości i przydatności złóż surowców mineralnych, zwłaszcza skał ilastych i zeolitów oraz odpadów przemysłowych pod kątem praktycznego ich wykorzystania; geodezję inżynierską, badania przemieszczeń i odkształceń budowli i gruntów. Wyniki prowadzonych prac badawczych znajdują zastosowanie w postaci opinii geotechnicznych.

Aktualnie prowadzone są następujące prace w ramach grantów KBN: 6 P04D 010 21 – Paleośrodowisko sedymentacji horyzontów tufitowych w jednostce skolskiej (Karpaty fliszowe) w oparciu o badania mineralogiczne i radiometryczne oznaczenie wieku, 4T09D 029 22 – Ocena możliwości

Pracownicy Katedry Geotechniki. Od lewej: dr inż. Witold Borowski, Lucjan Struczyk, dr inż. Mieczysław Witkowski, dr inż. Urszula Wójtowicz, mgr inż. Małgorzata Franus, inż. Ewa Śnieżyńska, dr inż. Wojciech Franus, dr hab. inż. Leszek Litwinowicz, dr Lucjan Gazda, Iwona Stolar.

praktycznego wykorzystania w ochronie środowiska trzeciorzędowych skał piaszczysto-ilastych Lubelszczyzny, 6PO4D 008 21 Zróżnicowanie mineralogiczne i geochemiczne warunki genezy sferosyderytów westfalu Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Pracownicy Katedry są autorami: 4 monografii, 3 skryptów (Z. Krzowski) oraz wielu publikacji w czasopismach krajowych i międzynarodowych.

Uzyskane patenty: „Sposób przeróbki odpadów przywęglowych” nr 309016 – L. Gazda.

Katedra współpracuje z Instytutem Geologii Uniwersytetu Autonomicznego w San Luis Potosi i Wydziałem Geologii Uniwersytetu Autonomicznego Nuevo Leon (Meksyk), Uniwersytetem w Grenadzie (Hiszpania) oraz Uniwersytetem Uppsala (Szwecja).

Katedra Konstrukcji Budowlanych

Katedra Konstrukcji Budowlanych powstała w 1991 r. a następnie powiększona została o Zakład Konstrukcji Metalowych i Drewnianych w 2000 r.; Katedra posiada również laboratorium wytrzymałościowe do badań elementów betonowych. Katedra prowadzi zajęcia dydaktyczne z dziedziny konstrukcji betonowych, żelbetowych, metalowych i drewnianych, budownictwa przemysłowego oraz technologii prefabrykacji. Jest podstawową katedrą dyplomującą w specjalności konstrukcje budowlane inżynierskie.

Skład osobowy Katedry: 2 profesorów, 8 doktorów, 7 magistrów inżynierów i 3 pracowników technicznych (zdjęcie).

Badania naukowe Katedry Konstrukcji Budowlanych obejmują zagadnienia związane z zastosowaniem cementu ekspansywnego w budownictwie (prof. M. Król). Propozycje nowych rozwiązań posadzek bezdylatacyjnych z betonu ekspansywnego zastosowano w obiektach rzeczywistych

Pracownicy Katedry Konstrukcji Budowlanych. Od lewej: mgr inż. Andrzej Celiński, mgr inż. Joanna Osiak, mgr inż. Kazimierz Drożak, mgr inż. Grzegorz Polski, mgr inż. Piotr Budzyński, prof.dr hab.inż. Mieczysław Król, mgr inż. Grzegorz Golewski, Anna Sadło, dr inż. Wiesława Banachewicz, mgr inż. Piotr Smarzewski, dr inż. Marek Grabias, dr inż. Marta Słowik, dr inż. Anna Halicka, mgr inż. Michał Wysocki, dr inż. Jan Jargiełło, dr hab. inż. Zbigniew F. Baczyński, prof. PL, doc. dr hab.inż. Jakub Mames, mgr inż. Kazimierz Słowik, dr inż. Wiesław Nurek, Janusz Zygmunt, dr inż. Jerzy Szerafin, Jerzy Rosłowicz

i opatentowano. Wydano katalog napraw elementów i konstrukcji budowlanych z zastosowaniem cementu ekspansywnego i metod iniekcyjnych. Ponadto rozwijano problematykę elementów betonowych słabo zbrojonych, przepływów zaczynów cementowych w procesie iniekcji oraz tłoczenia mieszanek betonowych; z tej problematyki powstały trzy rozprawy doktorskie. W Zakładzie Konstrukcji Metalowych i Drewnianych badania naukowe obejmują wytrzymałość i stateczność dźwigarów prętowych oraz powierzchniowych w zastosowaniu do zbiorników na ciecze i materiały sypkie oraz konstrukcji zespolonych stalowo-betonowych a także modelowania elastomechaniki materiałów i konstrukcji kompozytowych o dowolnej strukturze wewnętrznej oraz niestacjonarnych procesów przewodnictwa cieplnego i dynamicznych procesów termosprężystości w kompozytach mikroperiodycznych.

Wyniki badań naukowych i wdrożeniowych uzyskanych przez nauczycieli akademickich KKB zostały zawarte w 240 publikacjach i przedstawione na 260 konferencjach krajowych i zagranicznych. W zakresie wdrożeń wyników badań do praktyki budowlanej, Katedra ma bogaty dorobek polegający na zastosowaniu materiałów ekspansywnych w postaci zaczynów iniekcyjnych, zapraw reprofilacyjnych i betonów konstrukcyjnych; liczba tych wdrożeń wynosi 37.

Katedra uzyskała również kilkanaście patentów i wzorów użytkowych dotyczących rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych w budownictwie betonowym i stalowym. Aktualnie prowadzone są prace badawcze w ramach grantów KBN i wewnętrznych.

Katedra Matematyki i Geometrii Inżynierskiej

Katedra Matematyki i Geometrii Inżynierskiej prowadzi zajęcia z matematyki, geometrii wykreślnej, rysunku technicznego, rysunku CAD na kierunkach budownictwo i inżynieria środowiska. Została utworzona w lutym 1994 roku w wyniku połączenia grupy pracowników zajmujących się geometrią wykreślną (wcześniej Katedra Geometrii Wykreślnej) i matematyków przeniesionych z innego wydziału. Kierownikiem został dr hab. Waldemar Cieślak, prof. PL.

Skład osobowy Katedry – 1 profesor, 5 doktorów, 4 magistrów i 1 technik pracownik techniczny.

Katedra Matematyki i Geometrii Inżynierskiej prowadzi dwa główne kierunki badań. Jeden z nich dotyczy geometrii różniczkowej, drugi zaś geometrii wykreślnej. Badania naukowe matematyków związane są z teorią ciał wypukłych i klasami funkcji analitycznych. Prowadzone są badania nad

różnymi klasami ciał wypukłych, nad uogólnionym problemem Fujiwary, a także badania klasy L funkcji holomorficznych, które odwzorowują konforemne koło jednostkowe na obszar wypukły w kierunku ujemnej osi rzeczywistej. Badania naukowe w geometrii wykreślnej prowadzone są w dziedzinie odwzorowań przestrzeni rzutowych wielowymiarowych i zastosowań geometrii w technice. Prowadzone są prace nad rozszerzeniem znanego pola odwzorowań jednorzutowych przestrzeni wielowymiarowych

Pracownicy Katedry Matematyki i Geometrii Inżynierskiej. Od lewej: mgr inż. Grażyna Borecka, dr Władysław Rompała, dr Halina Felińska, mgr inż. Zuzanna Karcz, dr Józef Pituch, dr inż. Jolanta Słoma, dr inż. Ewa Zarzeka-Raczkowska, Eugeniusz Karcz, mgr inż. Joanna Cichosz, mgr Robert Stępnicki, mgr inż. Andrzej Sydor, dr hab. Waldemar Cieślak, prof. PL

o podstawy, prowadzące do określania odwzorowań miarowych, w których obrazy podprzestrzeni otrzymuje się z wykorzystaniem układów śladowych. Ze względu na potrzeby techniki a także drobnych przedsiębiorców wykonujących zarówno typowe, jak i nietypowe urządzenia do transportowania czynników sypkich, ciekłych i gazowych, zaistniała konieczność opracowania sposobu wykonania elementów urządzeń z wykorzystaniem płatów powierzchni rozwijalnych wyznaczonych w sposób obwiedniowy, z których mają być one wykonane. Kontynuowane są prace nad przygotowaniem programu komputerowego umożliwiającego wykreślenie w wymaganej skali rozwinięcia powierzchni projektowanych elementów.

Pracownicy Katedry są autorami wielu ważnych publikacji naukowych a także 6 skryptów studenckich do matematyki i geometrii.

Od 1996 roku Katedra współpracuje z prof. L. F. Resendis O. – Universidad Autonoma Metropolitana, Mexico, co zaowocowało wieloma wspólnymi publikacjami oraz z prof. Gunter Weiss – Technische Universität Dresden. Ponadto pracownicy Katedry Matematyki i Geometrii Inżynierskiej uczestniczyli w wielu krajowych konferencjach i sympozjach naukowych na temat matematyki i geometrii wykreślnej.

Katedra Mechaniki Budowli

Prof. Andrzej Flaga

Pracownicy Katedry prowadzą zajęcia dydaktyczne oraz wykonują prace badawcze z zakresu mechaniki budowli, mechaniki teoretycznej, mechaniki technicznej, metod komputerowych w budownictwie, grafiki komputerowej, mechaniki konstrukcji wiszących, dźwigarów powierzchniowych, metod elementów skończonych. Katedra wykonuje także analizy i opinie dotyczące zagadnień mechaniki budowli oraz inżynierii wiatrowej na zlecenia przemysłu. Do 1990 r. na Wydziale istniał Zespół Mechaniki Konstrukcji Inżynierskich. W roku 1991 powstała Katedra Mechaniki Budowli. Kierownikiem Katedry jest prof. dr hab. inż. Andrzej Flaga.

Obecnie w Katedrze pracuje: 4 doktorów, 3 magistrów inżynierów, 1 pracownik techniczny (zdjęcie).

Prace naukowe w Katedrze Mechaniki Budowli prowadzone są z zakresu: aerodynamiki budowli, dynamiki konstrukcji budowlanych, wpływów środowiskowych na budowle, nieliniowych zagadnień w mechanice ustrojów cięgnowo-prętowych, zagadnień statyczno-wytrzymałościowych żelbetowych przekryć kryształowych, redukcji drgań budowli metodami aerodynamicznymi i mechanicznymi, modelowanie matematyczne i fizyczne wpływów wiatru na budowle, kombinacje działań środowiskowych i mechanicznych na budowle, zagadnienia interakcji budowla-wiatr. Aktualnie realizowane są 3 projekty badawcze finansowane przez KBN: PB 1088/T07/2001/21 - „Aerodynamika masztów z odciągami”, PB 0907/T07/2000/19 - „Numeryczne badania stanu strefy skrawania skał”, PB 1139/T12/2001/21 - „Aerodynamika ustrojów cięgnowo-prętowych”.

Pracownicy Katedry Mechaniki Budowli. Od lewej: mgr inż. Tomasz Lipecki, dr inż. Jan Golec, mgr inż. Jarosław Bęc, dr inż. Bolesław Szmygin, dr inż. Paweł Sulik, prof. dr hab. inż. Andrzej Flaga, inż. Marta Gregorczyk, dr inż. Elżbieta Polonis-Gowin, dr inż. Ewa Błazik-Borowa, dr inż. Jerzy Podgórski

Publikacje pracowników Katedry to monografie, skrypty, publikacje, itp. – ogółem około 167.

Wdrożenia: kompleksowe analizy aerodynamiczne dwóch najdłuższych mostów podwieszonych w Polsce (most na trasie Sucharskiego w Gdańsku i most na trasie Siekierkowskiej w Warszawie), projekt telewizyjnego masztu antenowego w Giedlarowej k/Leżajska, projekty obiektów sakralnych z kryształowymi przekryciami żelbetowymi w Tarnowie-Rzędzinie, Bierutowicach, Tylmanowej, Pliszczynie, analizy stanów konstrukcji przemysłowych w Zakładach Azotowych w Puławach oraz chłodni kominowej Elektrowni Adamów.

Konferencje organizowane przez Katedrę to cykliczne ogólnopolskie sympozja nt. „Wpływy środowiskowe na budowle i ludzi - obciążenia, oddziaływania, interakcje, dyskomfort” (1994 - Lublin, 1997- Kazimierz Dolny, 2001 - Zwierzyniec).

Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Automatyzacji

Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Automatyzacji kontynuuje rozpoczętą 35 lat temu działalność w zakresie kształcenia specjalistów z inżynierii sanitarnej. W roku akademickim 1968/69 został utworzony na Wydziale Budownictwa Lądowego WSI w Lublinie Zespół Urządzeń Sanitarnych, odpowiedzialny za zorganizowanie i prowadzenie kształcenia specjalistycznego dla studentów kierunku Inżynieria Sanitarna. Na kierownika tego zespołu został powołany dr inż. Janusz Kwiatkowski, wieloletni specjalista z zakresu inżynierii sanitarnej, pracownik ówczesnego „Miastoprojektu” Lublin. W 1973 r. następuje gruntowna reorganizacja Uczelni i jednocześnie systemu kształcenia. Kształceniem w Instytucie Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej na kierunku Inżynieria Środowiska (w miejsce dotychczasowej Inżynierii Sanitarnej), zajmuje się powstały w miejsce Zespołu Urządzeń Sanitarnych, Zakład Inżynierii Środowiska. W 1984 roku z chwilą przejścia z UMCS do Politechniki Lubelskiej doc. dr hab. Lucjana Pawłowskiemu następuje reorganizacja Zakładu Inżynierii Środowiska. Powstają dwa Zakłady: Ogrzewnictwa i Wentylacji – pod kierownictwem doc. dr hab. inż. J. Kwiatkowskiego (a od 1986 r. – Katedra) oraz Chemii i Technologii Środowiska – kierowany przez doc. dr hab. L. Pawłowskiego. Obecnie Katedra Ogrzewnictwa Wentylacji i Automatyzacji jest kierowana przez dr hab. Rudolfa Burka, prof. PL.

Aktualny stan kadry: 1 profesor, 10 doktorów, 2 magistrów inżynierów, 1 pracownik techniczny (zdjęcie).

Problematyka badawcza Katedry: ekonomika i niezawodność pracy miejskich systemów ciepłowniczych, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła), problemy systemowego zaopatrywania w wodę, a specjalizacja w zakresie: urządzenia sanitarne oraz ciepłownictwo, ogrzewnictwo, wentylacja i klimatyzacja oraz ochrona powietrza.

Oferta na rzecz przemysłu: analizy i ekspertyzy obejmujące zagadnienia oszczędności energii i ochrony atmosfery w procesach wytwarzania ciepła oraz racjonalnego użytkowania energii.

Publikacje pracowników Katedry: 1 monografia (D. Wójcicka-Mi-gasiuk), 6 skryptów do projektowania urządzeń grzewczych i ćwiczeń laboratoryjnych oraz liczne publikacje naukowe w czasopismach i materiałach konferencyjnych.

Uzyskane patenty: P-312 110 (1995-12-28) „Urządzenie do dyspergowania, rozpuszczania i mieszania gazów w cieczy”. J. Skrynicki, W. Goły-gowski, J. Sawa, M. Hołowacz; P-310 219 (1999-10-05) „Sposób wytwarza

Pracownicy Katedry Ogrzewnictwa, Wentylacji i Automatykacji. Od lewej: dr inż. Bernard Połednik, Henryk Barczak, dr inż. Mirosława Nowak-Taźbirek, dr inż. Alicja Siuta-Oлча, dr inż. Antoni Jakóbczak, prof. dr hab. inż. Janusz Kwiatkowski, mgr inż. Anna Woroszyńska-Burzak, dr inż. Piotr Surmacz, dr inż. Anna Życzyńska, mgr inż. Grzegorz Dyś, dr inż. Lucjan Cholewa, dr hab. Rudolf Burek, prof. PL, Małgorzata Sęk, dr inż. Jerzy Adamczyk, dr inż. Dorota Wójcicka-Migasiuk, dr inż. Andrzej Raczkowski

nia mieszanek energetycznych z węgla kamiennego”. R. Burek, B. Kołodziejczyk, M. Panas, S. Stachowicz; P – 311 414 (1999-10-07) „Sposób przeniesienia poziomego i pionowego drzewa rosnącego oraz jego rektyfikacji”. A. Jakóbczak.

Katedra Stereomechaniki Inżynierskiej

Katedra Stereomechaniki Inżynierskiej powstała w 1994 r. i obejmuje w sferze dydaktyki następujące przedmioty: wytrzymałość materiałów, budowę mostów, teorię sprężystości i plastyczności oraz metody matematyczne stereomechaniki. W zakresie badań naukowych realizowane są prace z zakresu teorii i podstaw mechaniki oraz metodyki oceny stanów przydat-

Prof. Jerzy Grycz

ności eksploatacyjnej i rekonstrukcji budowli. Kierownikiem Katedry jest prof. dr hab. inż. Jerzy M. Grycz, prof. zw. PL.

Skład osobowy Katedry jest następujący: 3 nauczycieli akademickich oraz 2 pracowników inżynierjno-technicznych (zdjęcie).

Problematyka badawcza Katedry zawiera opracowania teoretyczne i zastosowania odnoszące się do stereomechaniki inżynierskiej, a więc struktur prętowych, powłokowych i ośrodków kontynualnych wisko-elastycznych; w aplikacjach dominują badania konstrukcji inżynierskich i mostów, które stanowią podstawy analizy bezpieczeństwa eksploatacyjnego oraz projektów renowacji dotyczących też obiektów zabytkowych. Wśród ważniejszych prac zastosowań nowych metodyk są oceny stanów i propozycje rekonstrukcji kilkudziesięciu ustrojów budowlanych (np. w Zakładach Azotowych w Puławach).

Pracownicy Katedry Stereomechaniki Inżynierskiej. Od lewej: mgr inż. Andrzej Wartacz, dr inż. Sławomir Karaś, mgr inż. Sylwia Kowalska, prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz, mgr inż. Agnieszka Bukowska, dr hab. Nguyen Hau Viem, prof. PL, mgr inż. Jarosław Kopiński, Stanisław Trzeciak.

wach, w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Opolu Lubelskim, w Zakładach Drożdżowych w Lublinie oraz Zespołu Sakralnego Bazyliki N. M. P. w Chełmie, a także około 40 mostów i wiaduktów w obszarze Lubelskiego Zagłębia Węglowego, w Lublinie i Chełmie). Prace te, o cechach aplikacyjnych, stanowiące z reguły wdrożenia oryginalnych metod sformułowanych w Katedrze, są opublikowane w czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz na konferencjach (24 pozycje w latach 1997-2002).

Katedra współpracuje z Uniwersytetem Technicznym w Hamburgu. Wynikiem tej współpracy są liczne prace badawcze i publikacje oraz udział prof. J. Grycza w promowaniu doktorów a ponadto w prowadzeniu wykładów i seminariów doktoranckich w TUHH.

Katedra Technologii Chemicznej

Prof. Krystyna
Pomorska

Historia powstania Katedry Technologii Chemicznej sięga początku istnienia Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej, pierwsze zajęcia dydaktyczne z chemii i dyscyplin pokrewnych rozpoczęły się w roku akademickim 1954/1955. W związku z licznymi reorganizacjami zmieniała kilkakrotnie nazwę i przynależność. W 1975 roku utworzono samodzielny Zakład Chemii, którego kierownictwo objął doc. dr hab. inż. Iwo Pollo. W 1985 roku nastąpił formalny podział zakładu na Zakład, potem Katedrę Elektrochemii pozostającą przy Wydziale Elektrycznym oraz Technologii Chemicznej, włączoną do Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Tą ostatnio wymienioną kierował prof. Iwo Pollo, a od 1 października 1999 kierownictwo objęła dr hab. Krystyna Pomorska, prof. PL.

Aktualny stan Katedry: 2 profesorów, 7 doktorów i 2 pracowników technicznych (zdjęcie).

Dydaktyka: Katedra Technologii Chemicznej prowadziła i nadal prowadzi zajęcia z chemii technicznej i przedmiotów pokrewnych na wszystkich wydziałach naszej uczelni. Z tego względu posiada laboratoria dydaktyczne, umożliwiające realizację tych zadań. Specjalizuje się w chemii budowlanej na potrzeby macierzystego Wydziału, oferuje też zajęcia fakultatywne, w szczególności wykłady z technologii ozonu, deontologii inżynierskiej i inne.

Pracownicy Katedry Technologii Chemicznej. Od lewej stoją: dr Teresa Szymura, dr Anna Szafranek, dr Dariusz Dziadko, Zofia Bialek, dr Małgorzata Rzączyńska, Henryk Pawłowski, dr inż. Janusz Ozonek, dr Justyna Jaroszyńska-Wolińska. Siedzą: dr hab. Krystyna Pomorska, prof. PL, prof. dr hab. inż. Iwo Pollo, prof. zw. PL.

Problematyka badań naukowych obejmowała pierwotnie zagadnienia stabilizacji wody i usuwania kamienia kotłowego (kilka patentów grup doc. Ratajewicza i doc. dr hab. Zagórskiego pierwszego kierownika Zespołu Chemii). Niemal równocześnie podjęto badania nad zagadnieniami korozji metali i wytwarzania powłok ochronnych, zwłaszcza z wykorzystaniem pola ultradźwiękowego. Tematyka ta zaowocowała m.in. obroną 3 dysertacji doktorskich. Po zatrudnieniu prof. I. Pollo do wachlarza badań dołączona została problematyka procesów w plazmie niskotemperaturowej termicznej i nietermicznej. W Katedrze podjęto po raz pierwszy badania nad stosowaniem cienkowarstwowych dielektryków w ozonatorach, zainicjowano też analizę bilansów energetycznych procesu syntezy ozonu (dysertacja J. Ozonka). W ramach współpracy międzynarodowej badano też wielowarstwowe układy dielektryczne, różne rodzaje wyładowań asymetrycznych w plazmotronach w aspekcie możliwości syntezy ozonu lub wykorzystania do destrukcji szkodliwych substancji w gazach odlotowych. Osobną serię prac poświęcono koncepcji zastosowania ozonu w technice

usuwania tlenków azotu (dysertacja J. Jaroszyńskiej-Wolińskiej). W plazmotronach do wyładowań w układach homogenicznych zastosowano oryginalne systemy bezpośredniego „zamrażania” produktów (dysertacja M. Wrońskiego). Zbudowano oryginalny eksperymentalny polski reaktor do syntezy tlenków azotu w strumieniu plazmy w Z.A. w Mościcach a we własnym laboratorium postawiono jedyny w Polsce reaktor plazmochemiczny do procesów heterogenicznych. Zrealizowano też serię doświadczeń nad warunkami i kinetyką rozkładu ozonu. Ogółem pracownicy i absolwenci-dyplomanci Katedry wykonali 7 dysertacji doktorskich.

Badania z zakresu chemii plazmy i ozonu były objęte w latach 1975 – 1990 centralnym planem badań podstawowych (CPBP), a po 1990 uzyskiwano dofinansowanie w ramach grantów przyznawanych przez KBN. W latach 1992 – 2002 zakończono 7 projektów badawczych. Kontynuowany jest grant PB Nr 7 T09B 093 21 „Energetyczne aspekty procesu syntezy ozonu w ozonatorach z wypełnieniem przewodzącym” (kier. J. Ozonek). Z chwilą objęcia kierownictwa Katedry przez prof. K. Pomorską tematykę badawczą poszerzono o zagadnienia ochrony środowiska związane ze stosowaniem środków ochrony roślin metodami ich analizy, a także ochronę środowiska wodnego z zastosowaniem zaawansowanych metod utleniających.

Wyniki prac prowadzonych w Katedrze publikowane są w czasopiśmie naukowych oraz prezentowane na licznych konferencjach międzynarodowych i krajowych. Od roku 1985 opublikowano 300 artykułów, komunikatów, doniesień, not informacyjnych, recenzji książek naukowych.

Wdrożenia i patenty. W Katedrze opracowano i uzyskano ochronę patentową dla ok. 20 wynalazków i wzorów użytkowych. Tematyka dotyczyła zmiękczenia wody i usuwania kamienia kotłowego, wytwarzania powłok ochronnych, syntezy tlenków azotu w plazmie, syntezy ozonu, usuwania tlenków azotu z gazów odlotowych, a także procesów z obszaru technologii nieorganicznej. Patent doc. K. Zagórskiego, dotyczący zapobiegania osadzaniu kamienia kotłowego był wdrożony w kilkudziesięciu instalacjach w całym kraju.

Ważniejsze konferencje. W roku 1989 Katedra zorganizowała w Kazimierzu dofinansowaną przez współpracującą stronę japońską II konferencję międzynarodową na temat chemii plazmy pod wysokim ciśnieniem i w niskiej temperaturze (High Pressure Low Temperature Plasma Chemistry) pod hasłową nazwą „Hakone II”. Bardzo dobrze przyjęta przez uczestników stała się podstawą kolejnych konferencji w różnych ośrodkach naukowych Europy a prof. I. Pollo jest przewodniczącym międzynarodowego Komitetu Naukowego tej serii. Drugą serią konferencji z udziałem gości za-

granicznych, prowadzoną od początku przez Katedrę jest „Ozone – synthesis and Properties” (4 konferencje w Kazimierzu Dolnym i Wildze). Zainicjowano też w 1997r. serię konferencji krajowych (z udziałem gości zagranicznych) pod hasłem spotkań polskiej grupy „Hakone”.

Katedra podpisała umowy i współpracuje z szeregiem instytucji naukowych zagranicznych, są to m.in.: Francja – Uniwersytet w Rouen; Japonia – Uniwersytet w Saga, Uniwersytet Sophia w Tokio, Niemcy – Uniwersytet w Greifswaldzie, Rosja – Uniwersytet w Moskwie, USA – Hendrix College (Arkansas), Uniwersytet w Louisville (Kentucky), Włochy – Uniwersytet w Padwie, Bułgaria – Uniwersytet Techniczny w Sofii (studia doktoranckie Joanny Bańkowskiej), Czechy – Politechnika w Pradze (studia doktoranckie Zofii Jaśkiewicz).

Katedra Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków

Prof. Wenanty Olszta

Katedra prowadzi działalność dydaktyczną, badawczą, studialną i projektową związaną z rozwiązywaniem problemów praktycznych z zakresu hydrauliki urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, metodologii projektowania systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Zajmuje się również problemami racjonalnej modernizacji i rozbudowy systemów wodociagowych i kanalizacyjnych oraz poprawą warunków ich eksploatacji, w tym ograniczeniem strat wody, kosztów eksploatacji, stopnia awaryjności sieci wodociagowych i kanalizacyjnych, gwarantowaniem potrzeb wodnych. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są na kierunku budownictwo na specjalności Urządzenia Sanitarne oraz na kierunku Inżynieria Środowiska. Każdego roku prowadzonych jest około 40 prac magisterskich.

Katedra Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków powołana została Zarządzeniem Rektora (Nr R-2/94) z dnia 3 lutego 1994 roku dotyczącego przekształcenia na Wydziale IBiS PL Katedry Ogrzewnictwa i Wodociągów na dwie Katedry: Katedrę Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków oraz Katedrę Ogrzewnictwa i Wentylacji.

Stan osobowy Katedry: 8 nauczycieli akademickich, 2 pracowników technicznych (patrz zdjęcie).

Katedra prowadzi prace badawczo-rozwojowe objęte dyscypliną zaopatrzenia w wodę oraz kształtowanie środowiska, głównie w zakresie

Pracownicy Katedry Zaopatrzenia w Wodę i Usuwania Ścieków. Od lewej: mgr inż. Małgorzata Iwanek, Dorota Oraczewska, prof. dr hab. inż. Wenanty Olszta, prof. zw. PL, mgr inż. Marcin Widomski, dr Piotr Gliński, dr inż. Izabela Wiszniewska-Oraczewska, inż. Walde-
mar Szymański, dr inż. Beata Kowalska, dr inż. Dariusz Kowalski. Nieobecny na zdjęciu
dr inż. Kazimierz Bonetyński

zaopatrzenia miast i wsi w wodę, sanitacji obszarów wiejskich, poprawy jakości i ochrony przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych. Celem badań jest wypracowanie proekologicznych podstaw rozwiązywania głównych problemów kompleksowej polityki gospodarowania wodą, z uwzględnieniem jej funkcji w kształtowaniu krajobrazu i wpływanie na jakość zasobów wodnych z zachowaniem potrzeb środowiska przyrodniczego. Oferowany zakres działalności Katedry obejmuje prace badawcze, studialne, projektowe oraz ekspertyzy i opinie w zakresie:

- metod modelowania matematycznego sterowania gospodarką wodną i eksploatacją systemów wodociągowych, kanalizacyjnych i urządzeń melioracyjnych, z uwzględnieniem ochrony środowiska,
- proekologiczne zasady rozwiązywania głównych problemów i konfliktów przyroda - gospodarka,
- roli inżynierii wodnej w zróżnicowanym rozwoju terenów produkcyjnych, gospodarki wodno-ściekowej w zakładach przemysłowych oraz hydrobotanicznego wykorzystania ścieków.

Oferta Katedry na rzecz przemysłu obejmuje: opracowywanie ekspertyz w zakresie ocen oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne dla celów lokalizacyjnych, projektowych, uciążliwych dla środowiska obiektów; opracowanie operatów wodno-prawnych na pobór wód; oczyszczenia ścieków i eksploatację urządzeń gospodarki wodno-ściekowej; opracowywanie opinii, koncepcji z zakresu wodociągów i kanalizacji oraz gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód; doradztwo techniczne odnośnie założeń i koncepcji programowej rozwiązań w zakresie wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków; konsultacje opracowań projektowych z zakresu wodociągów, kanalizacji i gospodarki wodno-ściekowej w zakładach przemysłowych i budownictwa powszechnego miast i osiedli.

Aktualnie realizowany jest grant KBN, kierowany przez prof. W. Olsztę „Program pilotażowy ochrony przeciwoerozyjnej oraz ochrony wód powierzchniowych i gruntowych terenów wyżynnych, intensywnie użytkowanych rolniczo” – nr umowy 1564/T09/2001/21.

Publikacje: pracownicy Katedry opublikowali w latach 1997-2001 około 55 opracowań w czasopismach i materiałach konferencyjnych, 2 monografie oraz uczestniczyli z referatami w 3 międzynarodowych konferencjach naukowych.

Instytut Budownictwa i Architektury

Prof. Tadeusz Ciężak

Instytut Budownictwa i Architektury prowadzi prace badawczo-naukowe i dydaktykę w zakresie: budownictwa ogólnego, architektury i urbanistyki, materiałów budowlanych z technologią betonu, inżynierii procesów budowlanych (w tym technologię procesów budowlanych, zarządzanie przedsiębiorstwem i przedsięwzięciem inwestycyjno-budowlanym oraz marketing), konserwacji i remontów obiektów budowlanych. Każdego roku pracownicy Instytutu prowadzą około 70 prac dyplomowych na studiach dziennych i 50 – na zaocznych.

W 1991 roku Zakład Technologii i Organizacji Budownictwa przekształcono w Katedrę Technologii i Organizacji Budownictwa, której kierownikiem był doc. dr inż. Włodzimierz Zarębski. W 1995 roku kierownictwo Katedry objął dr hab. inż. Tadeusz Ciężak, prof. PL zaś w roku 2002 Katedrę przekształcono w Instytut Budownictwa i Architektury, którym kieruje w dalszym ciągu prof. T. Ciężak. W ramach Instytutu utworzono następujące Zakłady: Budownictwa (kier. T. Ciężak), Inżynierii Procesów

Budowlanych i Inwestycyjnych (kier. A. Sobotka), Architektury i Urbanistyki (kier. E. Przesmycka), Remontów i Konserwacji Zabytków (kier. B. Szmygin). Przy Instytucie funkcjonują: laboratorium materiałów budowlanych i technologii betonu oraz fizyki budowli.

Skład osobowy Instytutu obejmuje 4 profesorów, 7 doktorów, 13 magistrów inżynierów oraz 2 pracowników technicznych.

Problematyka badawcza Instytutu obejmuje następujące tematy: 1. Systemy efektywnego projektowania, wykonawstwa obiektów budowlanych w technologiach ekologicznych oraz informatyczne wspomaganie decyzji w budownictwie (w tym: rozwiązania organizacyjno-technologiczne a efektywność przedsięwzięcia inwestycyjno – budowlanego, wymagania budownictwa w aspekcie ekologii i ergonomii, rozwiązania techniczne w zakresie renowacji i rekonstrukcji obiektów istniejących w aspekcie szeroko pojętego problemu ochrony zabytków, zarządzanie przedsiębiorstwem bu-

Pracownicy Instytutu Budownictwa i Architektury. W pierwszym rzędzie od lewej: mgr inżynierowie Magdalena Grudzińska, Agata Bakalarz, Anna Ostańska, Tomasz Nicer, Jacek Góra; II rząd: dr inż. Teresa Taczanowska, dr inż. Adam Wasilewski; III rząd: mgr inż. arch. Bartłomiej Kwiatkowski, dr inż. Magdalena Rogalska, dr inż. Stanisław Fic, mgr inż. Barbara Mach, dr hab. inż. Tadeusz Ciężak, prof. PL, mgr inż. Barbara Męcińska, dr hab. inż. Bogdan Szmygin, prof. PL; IV rząd: mgr inż. Krzysztof Stefaniak, tech. bud. Urszula Wiechnik, dr inż. Sławomir Biruk, dr hab. inż. Anna Sobotka, prof. PL, dr hab. inż. arch. Elżbieta Przesmycka, dr inż. Wojciech Adamczyk. Nieobecni na zdjęciu: prof. dr hab. Andrzej Szymański, doc. dr inż. Włodzimierz Zarębski, mgr inż. arch. Izabela Tarka, dr inż. Andrzej Kowal, mgr inż. Piotr Jaśkowski, tech. bud. Andrzej Krakowiak.

dowlanym, właściwości mechaniczne oraz odkształcalność betonów wysokowartościowych). 2. Realizacja procesów budowlanych w oparciu o kryteria gospodarki rynkowej oraz ekologiczne wymagania budownictwa (w tym: szerokość rozwarcia rys w elementach żelbetowych wykonanych z BWW, kształtowanie struktur przegród murowanych, wpływ urabialności mieszanki na jakość betonu, sposoby renowacji i zabezpieczeń antykorozyjnych betonu i zapraw, odkształcalność betonów wysoko wartościowych (BWW), kształtowanie koncepcji zabytku i doktryny konserwatorskiej w Polsce w XX wieku, krajobraz kulturowy wsi i miasteczek Lubelszczyzny w ostatnim dziesięcioleciu XX wieku projektowanie systemów zarządzania przedsięwzięciem inwestycyjno – budowlanym, analiza materiałów budowlanych w aspekcie zrównoważonego rozwoju, kompozyty polimerowe w budownictwie).

Wyszczególniona tematyka obejmuje realizowane w Instytucie prace własne, doktorskie, habilitacyjne, prace wdrożeniowe na rzecz przemysłu a także projekty badawcze finansowane przez KBN (9 grantów od 1992 r.) oraz wiele publikacji w czasopismach krajowych i zagranicznych a także wystąpień na konferencjach krajowych i zagranicznych. Wydane zostały 3 monografie i 5 skryptów.

Instytut jest organizatorem dwóch konferencji krajowych, z udziałem gości zagranicznych (1989, 1998) na temat inżynierii procesów budowlanych, organizowanych corocznie przez kolejne Politechniki, pod patronatem Sekcji Organizacji i Zarządzania w Budownictwie KILiW PAN.

Instytut prowadzi współpracę międzynarodową: z Uniwersytetem w Brighton w Anglii w dziedzinie zarządzania przedsięwzięciami i zrównoważonym rozwojem w budownictwie; w międzynarodowym programie PHARE-CREDO dotyczącym odbudowy miast historycznych; z Uniwersytetem w Upsali w zakresie planowania i urbanistyki; w ramach prac organizacji IFHP (International Federation For Housing And Planning). W ostatnim czasie zawarto umowę o współpracy naukowej z Wydziałem Budownictwa i Inżynierijno-Ekonomicznego Zaopatrzenia Winnickiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego na Ukrainie. W ramach programu Sokrates-Erazmus od trzech lat realizowane są dwustronne umowy wymiany wykładowców (umowa z The School of the Environment Uniwersytetu w Brighton).

Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska

Historia Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska, to historia zespołu naukowego, który powstał w 1984 roku jako Zakład Chemii i Technologii Środowiska, na Wydziale Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. W 1985 roku został przekształcony w Zakład Technologii Wody i Ścieków, a w 1987 roku w Katedrę Technologii Wody i Ścieków. W 1995 roku, w związku z rozszerzeniem, zarówno tematyki badawczej jak i działalności dydaktycznej, Katedra zmieniła nazwę na Katedrę Inżynierii i Ochrony Środowiska, a w grudniu 1999 roku, decyzją Ministra Edukacji Narodowej – została przekształcona w Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska.

Od początku zespół był grupą interdyscyplinarną, początkowo grupującą inżynierów sanitarnych, chemików i biologów. Z biegiem lat Katedra rozwijała się liczebnie i naukowo, kolejni pracownicy zdobywali stopnie naukowe, awansowali, przyjmowano nowych. Rozwijała się także działalność naukowa, obecnie w składzie Instytutu są nie tylko inżynierowie ochrony środowiska (wykształceni od I roku studiów w Instytucie) i inżynierowie sanitarni, ale chemicy, biochemicy, biolodzy, geografowie, a także filozofowie przyrody. 34 pracowników Instytutu jest zatrudnionych w 4 Zakładach: Technologii Wody, Ścieków i Odpadów, Ochrony Powierzchni Ziemi, Zrównoważonego Rozwoju, Metod Komputerowych w Inżynierii Środowiska, oraz w Laboratorium Analiz Środowiskowych (LAŚ), które obsługuje wszystkie zespoły naukowe. LAŚ jest wyposażone w najnowocześniejszą aparaturę kontrolno-pomiarową do analiz śladów w próbkach środowiskowych (ICP-OES, AAS, GC/MS, HPLC, TOC).

Pracownicy Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska na tle nowego budynku,
ul. Nadbystrzycka 40 B

Od 1984 roku Zakładem, Katedrą, a obecnie Instytutem, kierował jego twórca – prof. dr hab. Lucjan Pawłowski, prof. zw. PL, absolwent Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, gdzie w 1969 roku uzyskał stopień magistra chemii. Pracując z Zakładzie Technologii Chemicznej Instytutu Chemii UMCS, stopnie naukowe doktora nauk technicznych (1976) i doktora habilitowanego (1980) zdobywał na Politechnice Wrocławskiej. W roku 1986 uzyskał tytuł profesora, a w roku 1990, został profesorem zwyczajnym PL. Jest członkiem rzeczywistym Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (1987) i Profesorem Honorowym Chińskiej Akademii Nauk (1997), członkiem Polskiego Towarzystwa Chemicznego (w latach 1994-97 pełnił funkcję wiceprezesa Towarzystwa, a w latach 1981-94 przewodniczącego Sekcji Ochrony Środowiska).

Prof. Pawłowski wypromował 9 doktorów z zakresu inżynierii środowiska, w tym dwu stypendystów zagranicznych: Eljofor Chuka z Nigerii (1990) i Zhu Xiaoping z CHRL (1999). Opublikował 19 książek, 128 prac naukowych i uzyskał 76 patentów. Opracował trzy ważne raporty specjalistyczne, w tym pierwszy „Raport na temat stanu środowiska w Polsce” w 1983 roku. Jest członkiem rad naukowych 4 czasopism międzynarodowych.

Struktura Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska

Prof. Lucjan Pawłowski

Skład osobowy poszczególnych jednostek organizacyjnych Instytutu jest następujący:

– **Zakład Technologii Wody Ścieków i Odpadów:** kierownik – prof. dr hab. Lucjan Pawłowski, prof. zw. PL, dr Marzenna Dudzińska dr inż. Jacek Czerwiński, dr Mariola Chomczyńska, mgr inż. Agnieszka Montusiewicz, mgr inż. Agnieszka Czechowska-Kosacka, Grażyna Młodawska,

– **Zakład Ochrony Powierzchni Ziemi:** kierownik – prof. dr hab. Witold Stępniewski, dr Małgorzata Pawłowska, dr hab. Tadeusz Chmielewski, mgr Agnieszka Rożej, mgr inż. Martyna Wiśniewska, mgr inż. Anna Wysocka, mgr Agnieszka Samborska,

– **Zakład Zrównoważonego Rozwoju** utworzony przez prof. Zdzisława Kozaka, obecnym kierownikiem jest prof. dr hab. Vladimir Soldatov, dr Artur Pawłowski, dr Henryk Wasąg, mgr Marzena Saczuk, Danuta Gebbing,

– **Zakład Metod Komputerowych w Inżynierii Środowiska:** kierownik – dr hab. Henryk Sobczuk, prof. PL, dr Ryszard Gierżatowicz, mgr inż. Jerzy Michalczyk, mgr Marek Mędrek, mgr inż. Grzegorz Łagód, mgr inż. Zbigniew Suchorab, Małgorzata Szatkowska,

– **Laboratorium Analiz Środowiskowych IIOŚ:** mgr Marta Kołodyńska, Joanna Domin, mgr Bartłomiej Rut, Danuta Lasota, mgr Edyta Wojtaś, Janusz Kępa.

Zespół Laboratorium Analiz Środowiskowych w nowoczesnym pomieszczeniu do analiz środowiskowych

Od 1984 roku do 2001 Katedra, a następnie Instytut mieściły się w budynku Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej, stopniowo zwiększając swą bazę lokalową, adaptując nowe pomieszczenia na laboratoria badawcze i dydaktyczne. W 2001 roku oddano do użytku nowy budynek laboratoryjno-dydaktyczny Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska (zdjęcie), w którym znalazło się miejsce dla laboratoriów i sal dydaktycznych, pokoje pracowników i rozbudowane laboratoria badawcze (włącznie z Laboratorium Analiz Środowiskowych, wyposażonym w najnowocześniejszą aparaturę pomiarowo-analityczną). W budynku Instytutu znalazły się też pomieszczenia dla Biblioteki Ochrony Środowiska i terminali komputerowych.

Nowa Biblioteka Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska

Badania naukowe i najważniejsze osiągnięcia

Badania naukowe zespołu powstałego w 1984 roku, początkowo, zgodnie z nazwą koncentrowały się na technologii wody i ścieków, głównie zastosowaniu metod jonowymiennych. Z tego zakresu dysertacje doktorskie obronili Eljofor Chuka, Marek Kotowski, Marzenna R. Dudzińska i Henryk Wasąg. Jednocześnie rozwijano zaplecze laboratoryjne i włączano

się w badania monitoringowe. W latach 1986-90, zespół uczestniczył w CPBP nr 04.10.16: „Ocena przemieszczania się zanieczyszczeń na wybranych obszarach Lubelszczyzny ze szczególnym uwzględnieniem Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego”, którego koordynatorem II° był prof. Lucjan Pawłowski.

W następnych latach zainteresowania zostały poszerzone o badania nad mechanizmem migracji aluminium w środowisku oraz wpływ zakwaszania gleb na migrację metali ciężkich. Badania realizowano we współpracy z Uniwersytetem w Oslo. Oprócz szeregu publikacji, w tym książkowych, zaowocowały one doktoratem stypendysty z Chin: Zhu Xiaopinga, część badań do doktoratu przeprowadziła w Instytucie Swarna Mathurkriشنا z Indii. Dr Marek Kotowski finalizował habilitację w tym zakresie, co niestety przerwała jego przedwczesna śmierć.

W roku 1994 poszerzono zakres badań o prace nad zastępowaniem surowców kopalnianych odpadami. Opracowano metody i urządzenia pozwalające na zmniejszenie zużycia surowców używanych do produkcji cegieł.

Nagroda za zajęcie II miejsca w konkursie „Lider Polskiej Ekologii 1998”

Wyniki badań zostały zweryfikowane w skali pełnoteknicznej i wdrożone w cementowniach Rejowiec i Ożarów. Wdrożenie technologii spalania odpadów w cementowni Rejowiec (następnie wdrożone w cementowni Ożarów), zostało nagrodzone w 1998 roku w II-giej edycji Konkursu „Lider Polskiej Ekologii” przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Prace naukowe pracowników Instytutu zaowocowały około 1000 publikacji naukowych, w tym ponad 20 monografiami. Realizowano lub obecnie się realizuje 34 projekty badawcze (granty KBN, PBZ, granty młodych pracowników).

Jedną z istotnych form działalności naukowej Instytutu są liczne międzynarodowe i krajowe konferencje naukowe organizowane przez zespół. Konferencje te służą zarówno nawiązywaniu współpracy i podejmowaniu wspólnych tematów, jak i popularyzacji uzyskanych wyników.

Najbardziej znana jest seria Międzynarodowych Konferencji „Chemistry for the Protection of the Environment”, zapoczątkowana współpracą prof. Lucjana Pawłowskiego i dr Wiliama Lacy z EPA, USA w 1986 roku w Lublinie w czasie pierwszej konferencji nt. fizykochemicznych metod

w utylizacji wody i oczyszczaniu ścieków. Duże zainteresowanie uczestników spowodowało rozszerzenie zarówno tematyki, jak i zasięgu geograficznego. Od 1979 roku konferencje odbywają się regularnie, co dwa lata, w tym co druga w Lublinie, a co druga w wiodących ośrodkach, najpierw europejskich, a potem światowych (w tym np. w Chinach, w Egipcie, a ostatnia w USA).

Obecnie Konferencja ma już długą tradycję i trwałą pozycję międzynarodową w środowisku naukowym związanym z szeroko pojętym wykorzystaniem nauk chemicznych w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego człowieka. Uczestniczą w niej naukowcy z Europy, USA, Chin, Australii, Indii, a materiały drukowane są jako specjalne tomy w prestiżowych wydawnictwach o zasięgu światowym, w pierwszych latach w *Elsevier*, obecnie w serii *Environmental Science Research* wydawnictwa Plenum/Kluwer Publishing.

W latach 90-tych, w wyniku polityki edukacyjnej państwa w szkołach wyższych wprowadzono obowiązek nauczania minimum przez 1 semestr ogólnie pojętej ochrony środowiska, studentów wszystkich kierunków. Zespół obecnego Instytutu wychodząc naprzeciw tej polityce, zorganizował w latach 1993 i 1994 dwie ogólnopolskie konferencje „Ochrona środowiska w nauczaniu i wychowaniu”, które zgromadziły przedstawicieli wszystkich szkół wyższych, od uniwersytetów po szkoły wojskowe i seminaria duchowne, nauczycieli szkół średnich oraz przedstawicieli MEN i stanowiły platformę wymiany programów nauczania, pomysłów i projektów edukacyjnych.

Seria workshop'ów, wynikających ze współpracy bilateralnej z Zakładem Chemii Uniwersytetu w Oslo, Norwegia (grupa prof. Hansa M. Seipa) została zorganizowana w latach 1988-1992. Podejmowano zagadnienia dotyczące przemieszczania polutantów, w wyniku zakwaszania środowiska oraz przemian glinu w środowisku. Materiały ukazały się w specjalnych zeszytach międzynarodowych czasopism „Science of Total Environment” i „Ecological Engineering”.

Idea pełnego podejścia do problematyki ochrony środowiska człowieka znalazła swój wyraz w serii konferencji naukowych „Humanizm ekologiczny”, gromadzących przedstawicieli nauk ścisłych i inżynierskich oraz filozoficzno-społecznych, podejmujących wspólną dyskusję nad analizą skutków rozwoju cywilizacji z punktu widzenia społecznego i technicznego środowiska życia człowieka.

Rosnące zainteresowanie „zrównoważonym rozwojem” oraz wprowadzenie tego pojęcia do priorytetów ekologicznej polityki państwa, spowodowało nie tylko utworzenie w strukturze Instytutu, zakładu ekorozwoju, ale także organizację forum do spotkań i dyskusji nad różnymi aspekta-

mi równowagi: ekologia, ekonomia, technologia. W latach 2000-2001 zorganizowano:

- międzynarodowe forum *“Sustainable Development - an European View”*, Lublin, 26.10.2000,
- krajowe forum *„Zrównoważony rozwój w polityce i badaniach naukowych”* 2-4.12.2001,

które zgromadziły naukowców o specjalnościach inżynierskich, ekologicznych, urbanistów i ekonomistów. Spotkania zorganizowano przy współudziale Komitetu Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk oraz Komitetu „Człowiek i Środowisko” przy Prezydium PAN.

Współpraca z partnerami zagranicznymi

Współpraca z Environmental Protection Agency - USA została podjęta w 1984 roku, gdy Instytut był jeszcze skromnym Zakładem Technologii Wody i Ścieków i zaowocowała serią konferencji naukowych *„Chemistry for Protection of the Environment”* Współprzewodniczącymi Międzynarodowego Komitetu Chemistry for the Protection of the Environment są prof. Lucjan Pawłowski i dr William J. Lacy, z EPA.

Od początku lat 90-tych XX wieku istnieją kontakty pomiędzy Katedrą, a obecnie Instytutem Inżynierii Ochrony Środowiska a prof. Dipak K. Banerjee z School of Environmental Sciences, Jawahral Nehru University, New Delhi, India. Współpraca dotyczy głównie badań nad mobilizacją metali ciężkich i aluminium z gleb i osadów dennych. Instytut IOŚ prowadzi badania terenowe w warunkach kontrolowanej depozycji metali i gazów kwaśnych do gleby. Od 1999 roku współpraca jest ujęta w międzyrządowym programie współpracy między Republiką Indii a Rzeczpospolitą Polską.

Brandenburg University of Technology, Niemcy, i Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Lubelskiej podpisały umowę dwustronną - *Agreement of Academic Cooperation* w dniu 5 listopada 1999. Zgodnie z podpisanym porozumieniem współpraca obejmuje:

- 1) wymianę pracowników i studentów,
- 2) wspólne kursy dydaktyczne, organizację wspólnych konferencji naukowych i wspólne projekty badawcze.

Co roku kilku polskich studentów studiuje w Cottbus, często zdobywając podwójne dyplomy – Politechniki Lubelskiej i Politechniki Brandenburskiej. Instytut przygotował semestr studiów w zakresie „inżynierii środowiska” w języku angielskim i w roku akademickim 2001/2002 studiowało na naszej uczelni 8 studentów z Cottbus.

W dniu 27 października 2000 prof. Lucjan Pawłowski, Dyrektor IIOŚ i prof. Wim H. Rulkens (Department of Agriculture, Environmental and

Systems Technology, Wageningen University, Netherlands) podpisali list intencyjny o współpracy w dziedzinie badań naukowych oraz wymiany naukowców i studentów pomiędzy Instytutem Inżynierii Ochrony Środowiska oraz Uniwersytetem w Wageningen, Holandia. Jest to pierwszy krok do oficjalnej współpracy, zarówno w programach bilateralnych, jak i programach Unii Europejskiej.

Institute of Soil Science, Academia Sinica - Nanjing, Nanjing Agricultural University i Nanjing University (CHRL) podpisały z Politechniką Lubelską i Instytutem Agrofizyki PAN w Lublinie umowę o współpracy w zakresie: Sustainable Land Use and Migration of Pollution from Landfills na lata 1995-1998. W ramach tej współpracy prowadzone są obszerne badania nad migracją polutantów w środowisku. W roku 1998 ukazały się 4 wspólne publikacje z tego zakresu w wydawnictwach Plenum Press, doktorant z Nanjing, Zhu Xiaoping, wykonał badania laboratoryjne i napisał rozprawę doktorską na temat: „Behaviour of Aluminium in the Environment due to Acidification”. Uroczysta obrona odbyła się 18 maja 1998 r. w obecności pierwszego sekretarza Ambasady ChRL w RP, dr. Wang Chunbao z małżonką. Pomimo wygaśnięcia umowy współpraca jest kontynuowana.

Współpracę z University of Oslo, Norwegia, z zespołem badawczym prof. Hansa Martina Seipa nawiązano w roku 1987. W ramach współpracy realizowano wyminę naukowców na krótkoterminowe staże oraz realizowano wspólny projekt badawczy „Degradacja środowiska spowodowana metalami ciężkimi i związkami kwaśnymi”, który zaowocował wspólnymi publikacjami naukowymi. Testowanie norweskiego modelu Birkenes, przemieszczania się zanieczyszczeń w środowisku wodno-glebowym prowadzono na poletku doświadczalnym w Lasach Janowskich.

Współpraca pomiędzy Catholic University of Leuven, Belgia, a Instytutem, wówczas Zakładem rozpoczęła się w 1986 roku. Od początku była ukierunkowana na wymianę naukowców, głównie młodych. Dzięki tej współpracy pięcioro naszych doktorantów część swoich badań wykonało w czasie 9-cio miesięcznych staży w zakładzie Inżynierii Chemicznej, prowadząc badania pod kierunkiem prof. Dirk’a Wilmsa.

Dziekanat i sekretariat Wydziału

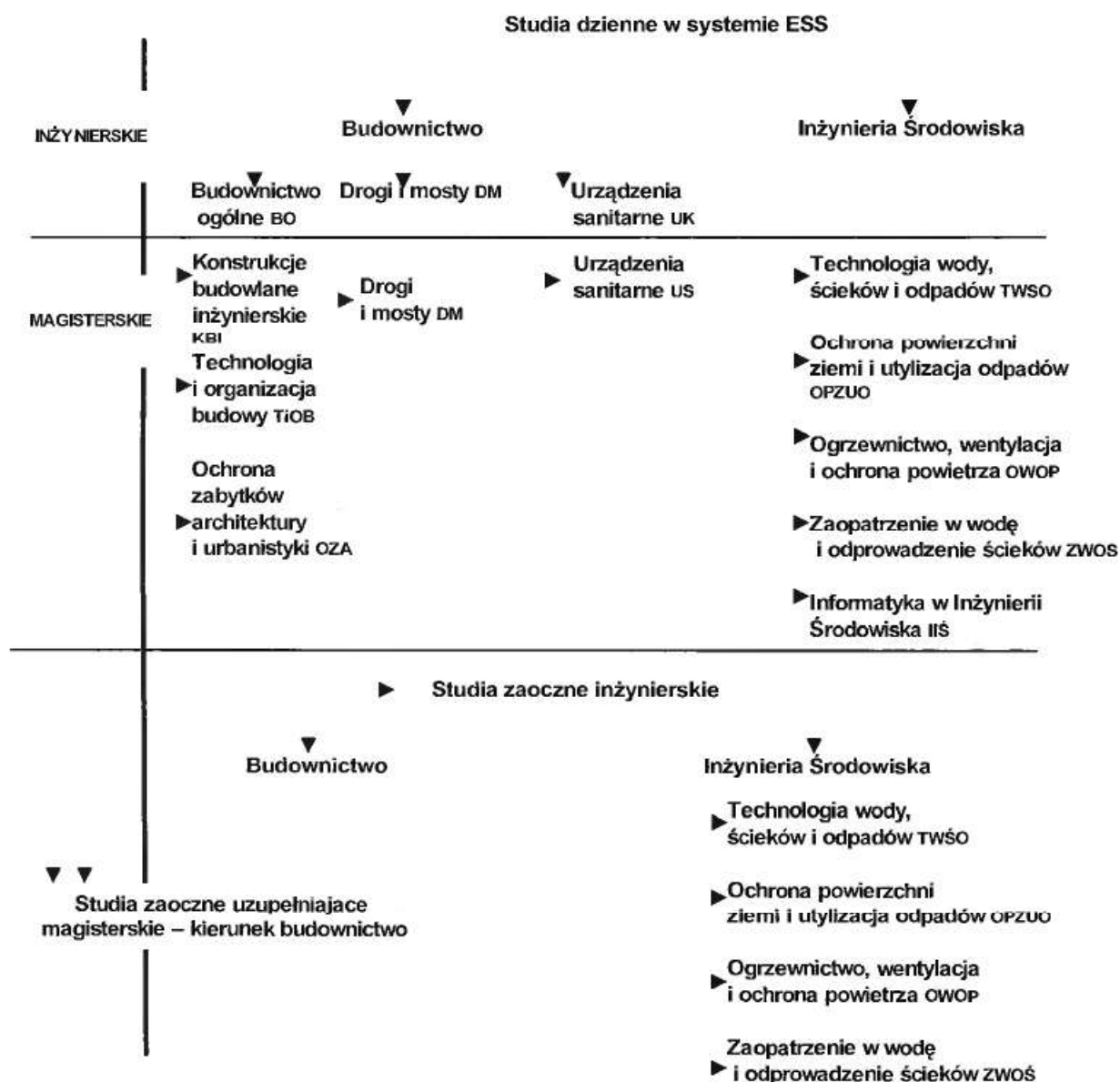
Wiele serca i życzliwości studenci doświadczyli od Pań pracujących w Dziekanacie. Kierowniczką Dziekanatu jest od wielu lat mgr Helena Malik natomiast sekretariat prowadzi mgr inż. Iwona Stachyra.

Pracownicy Dziekanatu Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej. Od lewej: mgr Helena Malik, Henryka Tylus, Barbara Koślak, inż. Danuta Walaszek, mgr inż. Iwona Stachyra, mgr inż. Iwona Romańczuk, Bożena Kiełkiewicz, mgr Hanna Sabel

OFERTA DYDAKTYCZNA

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej prowadzi studia na dwóch głównych kierunkach: budownictwo i inżynieria środowiska. Proces dydaktyczny przebiega w dwóch formach – studia dzienne i zaoczne (rysunek). Na studiach dziennych realizowany jest elastyczny system studiów, który umożliwia studentom podejmowanie decyzji odnośnie wyboru programu i toku studiów. Po semestrze VII istnieje możliwość ukończenia studiów zawodowych, uzyskując tytuł inżyniera lub przejście w tym semestrze na studia magisterskie (4 sem.), po ukończeniu których uzyskuje się tytuł mgr inż. Obowiązujące plany studiów spełniają wymagania minimum programowych Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i są odpowiednie do ubiegania się, po uzyskaniu odpowiedniej praktyki zawodowej, o uprawnienia zawodowe. Dostarczane są także do systemu ECTS (Europejskiego Systemu Transferu Punktów).

Kierunki i specjalności kształcenia na Wydziale Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

Na kierunku budownictwo prowadzone są dwuletnie studia uzupełniające magisterskie dla absolwentów studiów inżynierskich kierunku budownictwo. Taki typ studiów planuje się utworzyć także dla absolwentów kierunku inżynieria środowiska. Ponadto prowadzone jest, od roku 1988, Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Ochrony Środowiska, powoływane jako interdyscyplinarne studia, dla specjalistów z różnych dziedzin, którzy pragną podnieść swoje kwalifikacje w zakresie ochrony środowiska. Studium to realizuje program przygotowany przez naukowców z wszystkich uczelni lubelskich.

W programach kształcenia na WIBiS kładzie się nacisk na przygotowanie absolwentów nie tylko z przedmiotów podstawowych i zawodowych

ale także na przygotowanie informatyczne, znajomość języka angielskiego technicznego, a poprzez organizowanie zajęć z wykładowcami z uczelni krajów Unii Europejskiej – na rozszerzenie wiedzy o program realizowany w tych uczelniach. W laboratoriach, jakie utworzone są na Wydziale, studenci mają możliwość wykonywania badań doświadczalnych i praktycznego zastosowania zdobywanej wiedzy.

Po ukończeniu studiów inżynierskich na kierunku budownictwo absolwenci są przygotowani do pełnienia funkcji kierowniczych przy realizacji procesów i obiektów budowlanych lub w zakładach produkcji budowlanej. Studia magisterskie umożliwiają poszerzenie wiedzy w danej specjalności i przygotowanie absolwentów w zależności od wybranej specjalności do: projektowania konstrukcyjnego obiektów budowlanych (KBI), prowadzenia działalności menedżerskiej w budownictwie (TOB), projektowania konstrukcji modernizowanych i konserwatorskich obiektów i zespołów zabytkowych (OZA), projektowania i wykonywania dróg kołowych, obiektów drogowych a także projektowania i sterowania ruchem na drogach i ulicach (DiM), projektowania sieci instalacji wodnokanalizacyjnej oraz instalacji grzewczych i wentylacyjnych (US).

Na kierunku inżynieria środowiska absolwenci poznają technologie uzdatniania wody i oczyszczania ścieków do projektowania rzeczywistych obiektów (TWŚO), sposoby zapobiegania dewastacji środowiska i zwalczania ich skutków (OPZUO), posiadają umiejętność projektowania sieci i instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, gazociągowych (ZWOŚ), instalacji centralnego ogrzewania przy zastosowaniu automatyki oraz zasady projektowania budynków energooszczędnych i urządzeń ochrony atmosfery (OWOP) a po specjalności informatyka w inżynierii środowiska (IIS) są przygotowani do wykorzystania metod numerycznych.

OSIĄGNIĘCIA WYDZIAŁU I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Jako osiągnięcie organizacyjne Wydziału należy wymienić wprowadzenie na dwóch kierunkach Wydziału nowoczesnego elastycznego systemu studiów omówionego w ofercie dydaktycznej. Ważnym osiągnięciem Wydziału, związanym z lepszą realizacją procesu dydaktycznego, jest wybudowanie i oddanie do eksploatacji drugiego obiektu dydaktycznego, w którym kształcą się studenci kierunki Inżynierii Ochrony Środowiska.

Obiekt ten wyposażony jest w nowoczesne sale i laboratoria dydaktyczne. W obu budynkach dydaktycznych Wydziału znajdują się biblioteki. Atrakcyjność studiowania na Wydziale podnosi możliwość wyjazdów studentów do uczelni zagranicznych, między innymi w ramach programu Socrates-Erasmus (rocznie 6–8 studentów kierunku Inżynierii Środowiska). W ramach tej współpracy zapraszani są również naukowcy z zagranicznych uniwersytetów z wykładami dla studentów ostatnich lat studiów. Na kierunku Inżynieria Środowiska prowadzone są wykłady w języku angielskim, w celu przygotowania studentów do pracy w krajach UE. W niedługim czasie, w związku z rozwojem własnej kadry naukowej w zakresie architektury, Wydział zamierza otworzyć nowy kierunek kształcenia – architekturę.

W ciągu ostatnich 15 lat 27 osób pracując na Wydziale uzyskało stopień doktora nauk, 7 osób – doktora habilitowanego a 2 osoby tytuł profesora. Udogodnieniem w uzyskiwaniu stopni naukowych pracownikom jest uzyskanie przez Wydział prawa doktoryzowania: od 1994 r. w dyscyplinie budownictwo (8 doktoratów) a od 1998 r. w dyscyplinie inżynieria środowiska (10 doktoratów, w tym 3 doktoraty osób z innych uczelni). Obserwowany rozwój naukowy kadry Wydziału wynika także z inicjowanej przez kierownictwo Wydziału i poszczególnych pracowników, współpracy międzynarodowej w formie uczestnictwa w programach międzynarodowych, umowach z naukowymi ośrodkami zagranicznymi na szczelbu Wydziału,

Współpraca Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej z ośrodkami naukowymi na świecie

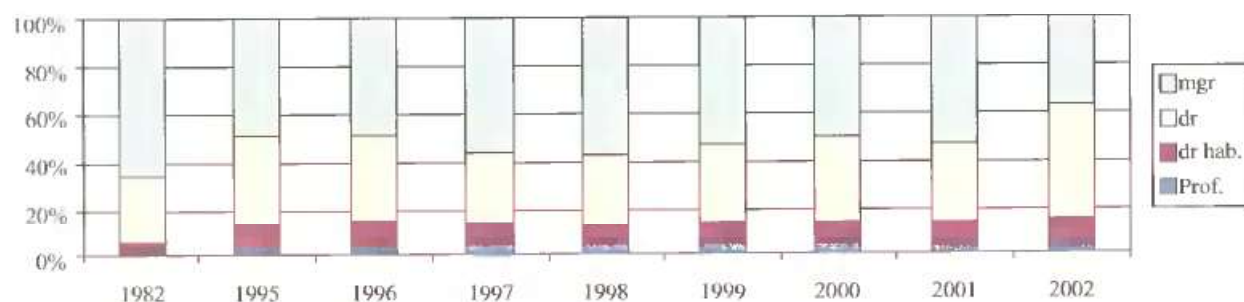
poszczególnych jego jednostek organizacyjnych oraz wymianie osobowej. Kraje, z którymi współpracuje Wydział i jego pracownicy zaznaczone są na załączonej mapie świata. Plonem tej współpracy jest także wiele wspólnych publikacji i opracowań naukowych, a także uczestnictwo pracowników Wydziału w międzynarodowych organizacjach naukowych.

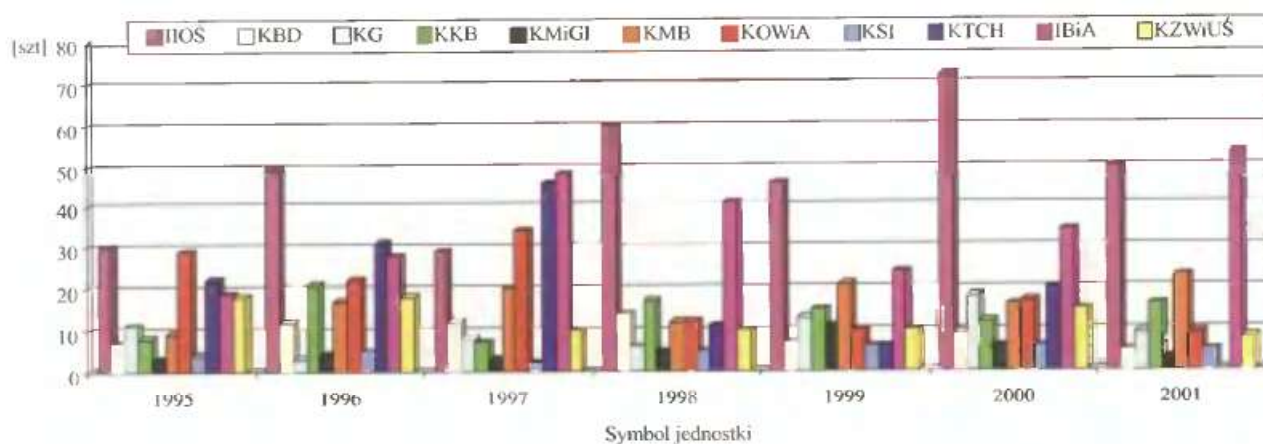
Współpraca Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej z ośrodkami naukowymi na świecie

Wydział zamierza rozwijać między innymi następującą problematykę naukową i inżynierską:

- badania konstrukcji kompozytowych z różnych materiałów (stal, beton, drewno), nowe technologie w nawierzchniach dróg z wykorzystaniem materiałów odpadowych, wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w budownictwie i inżynierii środowiska, ocenę jakości powietrza wentylowanego, sprężone konstrukcje wiszące.

Procentowy udział stopni i tytułów naukowych nauczycieli akademickich w latach 1982 - 2002

Publikacje pracowników jednostek organizacyjnych Wydziału w latach 1995 - 2001

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA I PODSTAW TECHNIKI

HISTORIA I STRUKTURA WYDZIAŁU

W historii Wydziału można wyróżnić trzy zasadnicze etapy czasowe związane z restrukturyzacją organizacyjną tej jednostki:

- Etap I – powstanie w 1973 r. Instytutu Organizacji i Zarządzania i jego funkcjonowanie do 1984 r.
- Etap II – fuzja Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn oraz Instytutu Organizacji i Zarządzania w Wydział Mechaniczny i Organizacji i jego funkcjonowanie w latach 1984÷1988.
- Etap III – powołanie Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki w 1988 r. i jego funkcjonowanie do chwili obecnej.

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki (WZiPT) jest kontynuatorem działalności Instytutu Organizacji i Zarządzania (IOiZ) powołanego w ramach ówczesnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Lublinie. IOiZ był placówką naukowo-dydaktyczną w zakresie dziedziny Organizacja i Zarządzanie Przemysłem, w której od 1974 r. rozpoczęto kształcenie specjalistów o profilu *inżynierów organizatorów* znanych w: USA i Anglii jako *Management Engeneer*, Austrii i Szwajcarii jako *Wirtschaftszingenieur*, a w ZSRR jako *inżynier-ekonomista*.

W IOiZ nowo uruchomione studia poinżynierskie (1974) i jednolite dzienne (1975) przygotowane zostały na bazie doświadczeń pracowników pozyskanych z Politechniki Śląskiej i Politechniki Warszawskiej. Wynikało to także z założonej sylwetki przyszłych absolwentów, gdzie główny akcent dydaktyczny był położony na przedsiębiorstwo, a w nim: organizację procesów produkcyjnych, organizację pracy, ekonomikę przedsiębiorstwa i systemy informatyczne przedsiębiorstwa. Również badania naukowe oraz projektowo-wdrożeniowe ukierunkowane były na tę tematykę.

W początkowej fazie istnienia IOiZ jego pierwsze kierownictwo tworzyli: doc. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko – Dyrektor IOiZ, doc. dr inż. Norbert Musioł – Zastępca Dyrektora ds. Nauki oraz doc. dr Franciszek

Jabłoński – Zastępca Dyrektora ds. Nauczania. W ramach Instytutu powołano również następujące Grupy Przedmiotowe:

- Nauk Ekonomicznych – kierownik doc. dr Adolf Zdzydlowski (zastąpiony później przez dr Stanisława Winnickiego),
- Organizacji i Zarządzania – kierownik mgr Ryszard Cieśliński,
- Metod Numerycznych – kierownik mgr Maria Bojarska,
- Matematyki Stosowanej – kierownik mgr Stanisław Kuś.

Na przestrzeni lat 1973–1977 następowało wzmacnianie kadry naukowo-dydaktycznej przez pracowników pozyskanych z Warszawy, tj. doc. dr Jana Sumisławskiego oraz doc. dr hab. Olgierda Giedymina. Dokonywała się także zmiana w strukturze Instytutu, a mianowicie w miejsce dotychczas istniejących grup przedmiotowych powołano trzy jednostki:

- Zakład Organizacji i Ekonomiki – kierownik doc. dr Jan Sumisławski (zastąpiony później przez doc. dr inż. Stanisława Hwałka),
- Zakład Matematyki Stosowanej – kierownik dr Stanisław Kuś,
- Zakład Informatyki – kierownik doc. dr hab. inż. Jerzy Zieliński (z Ośrodkiem Obliczeniowym – kierownik mgr inż. Andrzej Pokora).

W latach 1975–1977 Instytut rozpoczął zorganizowaną działalność naukowo-badawczą, którą ukierunkował wokół trzech głównych problemów badawczych:

- optymalizacja procesów decyzyjnych w przemyśle,
- zastosowanie metod matematycznych w technice, ekonomii i organizacji,
- rozwój informatyki w Wyższej Szkole Inżynierskiej i w akademickim ośrodku lubelskim.

Celem prowadzonych prac było pełniejsze poznanie funkcjonujących systemów i metod zarządzania wybranymi jednostkami gospodarczymi, z uwzględnieniem diagnozy stanu organizacyjnego podstawowych i pomocniczych procesów wytwórczych. W oparciu o wyniki tego poznania poszukiwanie nowych, bardziej racjonalnych rozwiązań w dziedzinie organizacji systemów produkcyjnych, zwłaszcza zaś doskonalenia metod i technik zarządzania organizacjami gospodarczymi (Lubelskie Zagłębie Węglowe) i naukowo-dydaktycznymi. Wykorzystano przy tym metody matematycznego modelowania, teorię i technikę systemów, wiedzę psychologiczną i ekonomiczną, metody badań operacyjnych oraz technikę komputerową. Na podkreślenie zasługują prace typu analitycznego i projektowego, jak również usprawnień w technologii i organizacji produkcji.

W latach 1977–1980 następowało dalsze powiększenie liczby samodzielnych pracowników nauki. Pozyskano doc. dr inż. Stanisława Grzybowskiego z Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemśle ORGMASZ

w Warszawie oraz doc. dr inż. Stanisława Hwałka z Kopalni Soli „Kłoda-wa”. Nastąpiły też zmiany strukturalne Instytutu i na stanowiskach kierowniczych. Władze Instytutu to: Dyrektor IOiZ doc. dr inż. Norbert Musioł; Z-ca dyr. ds. Nauki doc. dr inż. Stanisław Hwałek; Z-ca ds. Nauczania dr Stanisław Kuś (zastąpiony przez dr Andrzeja Strumiłłę).

W związku z nowymi zadaniami wynikającymi z pojawiającymi się problemami Lubelskiego Zagłębia Węglowego przyjęto do Instytutu dużą grupę specjalistów górnictwa, co doprowadziło do utworzenia nowej struktury IOiZ w kształcie:

- Zakład Organizacji i Ekonomiki – kierownik dr inż. Tadeusz Turula,
- Zakład Technologii i Organizacji Górnictwa – kierownik dr inż. Stanisław Stałęga,
- Zakład Informatyki – kierownik doc. dr hab. inż. Jerzy Zieliński,
- Ośrodek Obliczeniowy (jako jednostka międzyinstytutowa) – kierownik mgr inż. Andrzej Pokora.

Ogólny kierunek działalności badawczej stanowił wyraz postępującej stopniowo ewolucji problematyki naukowej i dydaktycznej pracowników Instytutu, uwarunkowanej z jednej strony rozwojem zainteresowań jego pracowników, z drugiej – odpowiednimi potrzebami kooperujących z Instytutem organizacji gospodarczych, jak też zadaniami i potrzebami Instytutu i Uczelni.

Także kierownictwo Instytutu dbało o działalność dydaktyczno-wychowawczą, związki z przemysłem i kontakty międzynarodowe. Poprzez uczelnie studenci wyjeżdżali na praktyki zagraniczne do Ryskiego Instytutu Politechnicznego w ZSRR. Była to praktyka wymienna dla wielu grup. Studenci radzieccy na tych samych zasadach odbywali praktyki w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie. Praktyki krajowe organizowane były głównie w FSC, Agromet Lublin, WSK Świdnik.

W omawianym okresie współpraca dyrekcji Instytutu z młodzieżą układała się pozytywnie. W tych latach lepiej zorganizowana społeczność studencka mogła przedstawić propozycje rozwiązywania problemów ważnych dla procesu dydaktycznego oraz wychowawczego. Szczególnie cenne były sugestie studentów dotyczące modyfikacji programu studiów.

Na początku lat 80-tych nadszedł czas zmian polityczno-społecznych, które nie ominęły również naszego Instytutu. Po raz pierwszy w historii, dyrekcja była wybierana na drodze konkursu. Udało się nam pozyskać doc. dr inż. Kazimierza Grelaka z Politechniki Gdańskiej. Demokratyczne zmiany ukształtowały nowy skład osobowy władz Instytutu: Dyrektor IOiZ doc. dr inż. Kazimierz Grelak, Z-ca dyr. ds. Nauki dr inż. Tadeusz Turula, Z-ca dyr. ds. Nauczania dr Andrzej Strumiłło.

Nadszedł najtrudniejszy okres w życiu Polski – stan wojenny, w którym nastąpiła dalsza polaryzacja zachowań pracowników Uczelni i Instytutu oraz gwałtownych zmian następujących w szybkim tempie. W naszym Instytucie ujawniły się zróżnicowane postawy ludzi, których ocenę pozostawiamy sumieniu każdego z nas. Ówczesne kierownictwo Instytutu wykazało dużą dojrzałość i odpowiedzialność zarówno w płaszczyźnie dydaktyczno-wychowawczej, relacji międzyludzkich oraz możliwości prowadzenia w miarę normalnej działalności naukowo-badawczej.

W 1984 r. rozpoczął się drugi etap przemian strukturalnych, gdyż dla potrzeby uzyskania praw doktoryzowania połączone zostały dwie jednostki: Instytut Technologii i Eksploatacji Maszyn oraz Instytut Organizacji i Zarządzania w Wydział Mechaniczny i Organizacji. Charakterystykę okresu 1984÷88 r. przedstawiono w rozdziale prezentującym Wydział Mechaniczny.

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki został powołany 1 września 1988 r. Powstanie tej jednostki było spowodowane dużym naciskiem i zapotrzebowaniem społecznym na specjalistów podstaw techniki – nauczycieli szkół podstawowych i średnich. Kierunek ten wcześniej prowadzony w ramach Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej – wobec znacznego ubytku kadry nauczającej, szczególnie samodzielnych pracowników nauki był zagrożony, a nabór studentów wstrzymany. Wobec prośby władz lokalnych województwa lubelskiego i województw sąsiednich Politechnika Lubelska przejęła część studentów z UMCS oraz na bazie własnej rekrutacji uruchomiła ten kierunek kształcenia. Kadre nauczającą wyodrębniono z istniejących wydziałów Politechniki Lubelskiej oraz przyjęto część pracowników Wydziału Pedagogiki, związanych z kierunkiem Wychowanie Techniczne z UMCS. Przejmując z Wydziału Mechanicznego i Organizacji w całości dwie katedry: Katedrę Organizacji Górnictwa i Katedrę Organizacji Produkcji – stworzono wydział o dwu kierunkach kształcenia: Organizacja i Zarządzanie w Przemysle oraz Wychowanie Techniczne.

Pierwszym dziekanem Wydziału został doc. dr inż. Kazimierz Grelak, następnie funkcję dziekana pełni dr hab. Jerzy Ohme, prof. PL, zaś od września 1992 r. dziekanem zostaje dr hab. inż. Klaudiusz Lenik, prof. PL. Prodziekanami byli: ds. Nauki – doc. dr Rudolf Burek, ds. Nauczania doc. mgr inż. Ryszard Cylc.

Jednostki nowo powołanego WZiPT to:

- Katedra Zarządzania i Informatyki – kierownik prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko,
- Katedra Matematyki – kierownik prof. dr hab. Jan Kisyński,
- Zakład Organizacji Produkcji i Ergonomii – kierownik doc. dr inż. Kazimierz Grelak,
- Zakład Fizyki – kierownik doc. dr hab. Edward Śpiewła,

- Zakład Nauk Ekonomicznych – doc. dr Adolf Zdżyłowski,
- Zakład Metod i Technik Nauczania – kierownik dr Gracjan Stasiłowicz.

W latach 1988 – 1993 głównymi kierunkami badań naukowych były:

- analiza i projektowanie organizacji i zarządzania w przemyśle,
- optymalizacja procesu doskonalenia i użytkowania środków i przedmiotów pracy,
- zastosowanie informatyki w zarządzaniu i technice,
- zastosowanie matematyki w naukach technicznych i informatyce,
- technologia wzrostu kryształów i materiałów optoelektronicznych oraz spektrometryczne i strukturalne ich badania,
- intensyfikacja procesów technologicznych i ochrony środowiska oraz efektywności kształcenia w systemie wspomagania komputerowego,
- badania nad zwiększeniem trwałości narzędzi poprzez uszlachetnienie warstwy wierzchniej i zastosowanie nowych środków smarnych.

Po kilku latach ukształtowana została także wewnętrzna struktura Wydziału z następującymi Katedrami:

- Katedra Zarządzania – kierownik prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko, prof. zw. PL,
- Katedra Organizacji Produkcji – kierownik dr inż. Kazimierz Grelak, prof. PL (zastąpiony później przez dr hab. Macieja Bałtowskiego),
- Katedra Podstaw Techniki – kierownik dr hab. inż. Klaudiusz Lenik, prof. PL
- Katedra Metod i Technik Nauczania – kierownik dr hab. Franciszek Lis, prof. PL,
- Katedra Matematyki – kierownik prof. zw. dr hab. Jan Kisiński,
- Katedra Matematyki Stosowanej – kierownik dr hab. Zdzisław Grodzki, prof. PL,
- Katedra Fizyki – kierownik dr hab. Edward Śpiewła, prof. PL
- Katedra Ergonomii – p.o. kierownik dr inż. Krzysztof Czarnocki,
- Katedra Nauk Ekonomicznych – kierownik dr hab. Rafał Krawczyk, prof. PL,
- Katedra Filozofii i Etyki Pracy – kierownik dr hab. Henryk Borowski, prof. PL,
- Katedra Badań Operacyjnych – kierownik dr hab. inż. Tadeusz Banek, prof. PL.

Na fali przemian po 1989 roku, zlikwidowano w polskim uczelniach kierunek Organizacja i Zarządzanie Przemysłem, powołując kierunek pod nazwą Zarządzanie i Marketing. Tak też stało się na naszym Wydziale, podobnie jak na innych uczelniach technicznych, ekonomicznych, uniwersytetach i różnego typu niepaństwowych szkołach wyższych. Jednak pewnego rodzaju cechą charakterystyczną naszych programów kształcenia było to, iż

spełniając minimum programowe dla tego kierunku w zakresie wykształcenia menedżerskiego, położony był duży nacisk na wiedzę inżynierską i organizatorską.

Następowała także ewolucja struktury Wydziału i zmiany kierownictwa jego jednostek wewnętrznych (katedr). Wynikało to z odejścia na emeryturę niektórych pracowników i objęcia kierownictwa katedr przez osoby uzyskujące stopień doktora habilitowanego oraz sporą rotację pracowników dojeżdżających spoza Lublina. Ostateczną formę organizacyjną przedstawiono w następnym punkcie tego rozdziału. Władze WZiPT w latach 1999÷2002 stanowili:

- Dziekan – dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL,
- Prodziekan ds. Naukowych i Organizacyjnych – dr hab. inż. Marek Pawlak, prof. PL,
- Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku Zarządzanie i Marketing – dr Anna Rakowska,
- Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku Wychowanie Techniczne – dr hab. inż. Tadeusz Baum, prof. PL.

Ostatnie wybory wyłoniły władze dziekańskie na następną kadencję (2002÷2005) w składzie:

- Dziekan – dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL,
- Prodziekan ds. Naukowych i Organizacyjnych – dr hab. inż. Małgorzata Dolińska, prof. PL,
- Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku Zarządzanie i Marketing – dr inż. Magdalena Rzemieniak,
- Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku Wychowanie Techniczne – dr inż. Tomasz Cieplak.

Dziekanat WZiPT – skład osobowy

mgr inż. Beata Sobka – kierownik dziekanatu

Ewa Chruścicka, Elżbieta Jędrusiak, Maria Maj, Grażyna Marcinik, mgr Ewa Michalik, mgr inż. Violetta Pawełczak.

W strukturze wewnętrznej Wydziału jest osiem jednostek organizacyjnych związanych z dwoma kierunkami kształcenia i działalnością naukowo-badawczą:

A. Zarządzanie i Marketing	B. Wychowanie Techniczne
Katedra Ekonomii i Zarządzania Gospodarką	Instytut Fizyki
Katedra Ergonomii	Katedra Matematyki Stosowanej
Katedra Organizacji Przedsiębiorstwa	Katedra Metod i Technik Nauczania
Katedra Zarządzania	Katedra Podstaw Techniki

Zestawienie władz Wydziału – w ujęciu historycznym

Kadencja	Władze dziekańskie	Funkcje
1973-1977	doc. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko doc. dr inż. Norbert Musioł doc. dr Franciszek Jabłoński	Dyrektor IOiZ Z-ca Dyr. ds. Nauki Z-ca Dyr. ds. Nauczania
1977-1981	doc. dr inż. Norbert Musioł doc. dr inż. Stanisław Hwałek dr Stanisław Kuś – zastąpiony od 1980 r. przez dr Andrzeja Strumiłło	Dyrektor IOiZ Z-ca Dyr. ds. Nauki Z-ca Dyr. ds. Nauczania
1981-1984	doc. dr inż. Kazimierz Grelak dr inż. Tadeusz Turula dr Andrzej Strumiłło	Dyrektor IOiZ Z-ca Dyr. ds. Nauki Z-ca Dyr. ds. Nauczania
1984-1987	doc. mgr inż. Ryszard Cylec doc. dr inż. Kazimierz Grelak doc. dr inż. Henryk Popko	Dziekan WMiO Prodziekan ds. Nauki Prodziekan ds. Nauczania
1988-1991	doc. dr inż. Kazimierz Grelak doc. dr Rudolf Burek doc. mgr inż. Ryszard Cylec	Dziekan WZiPT Prodziekan ds. Nauki Prodziekan ds. Nauczania
1991-1994	doc. dr hab. Jerzy Ohme – zastąpiony od 1992 r. przez dr hab. inż. Klaudiusza Lenika dr hab. inż. Rudolf Burek doc. dr Barbara Pilat	Dziekan WZiPT Prodziekan ds. Nauki Prodziekan ds. Nauczania
1994-1996 1997-1999	dr hab. inż. Klaudiusz Lenik, prof. PL dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL dr hab. Ewa Bojar, prof. PL	Dziekan WZiPT Prodziekan ds. Nauki Prodziekan ds. Nauczania
1999-2002	dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL dr hab. inż. Marek Pawlak, prof. PL dr Anna Rakowska dr hab. inż. Tadeusz Baum, prof. PL	Dziekan WZiPT Prodziekan ds. Nauk. i Org. Prodziekan ds. Nauczania ZiM Prodziekan ds. Nauczania WT
2002-2005	dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL dr hab. inż. Małgorzata Dolińska, prof. PL dr inż. Magdalena Rzemieniak dr inż. Tomasz Cieplak	Dziekan WZiPT Prodziekan ds. Nauk. i Org. Prodziekan ds. Nauczania ZiM Prodziekan ds. Nauczania WT

Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych Katedr, określającą ich potencjał naukowo-badawczy, dydaktyczny i intelektualny.

ETAP I. DZIEKANI I PRODZIEKANI IOiZ (1973–1984)

Kadencja 1973–1977

Z-ca Dyr. ds. Nauki –
doc. Norbert Musioł

Dyrektor IOiZ – doc.
Włodzimierz W. Sitko

Z-ca Dyr. ds. Nauczania –
doc. Franciszek Jabłoński

Kadencja 1977–1981

Z-ca Dyr. ds. Nauki –
doc. Stanisław Hwalek

Dyrektor IOiZ – doc.
Norbert Musioł

Z-ca Dyr. ds. Nauczania
– dr Stanisław Kuś

Kadencja 1981–1984

Z-ca Dyr. ds. Nauki – dr
inż. Tadeusz Turuła

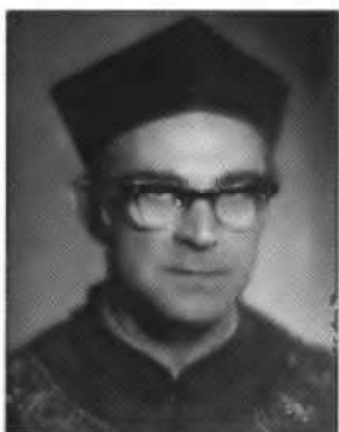
Dyrektor IOiZ – doc.
Kazimierz Grelak

Z-ca Dyr. ds. Nauczania
– dr Andrzej Strumillo

ETAP III. DZIEKANI I PRODZIEKANI WZiPT (1988–2002)

Kadencja 1984–1987

Prodekan ds. Nauczania
doc. Ryszard Cylc

Dziekan doc. Kazimierz
Grelak

Prodekan ds. Nauki
dr hab. inż. Rudolf Burek

Kadencja 1991–1994

Prodekan ds. Nauczania
doc. Barbara Pilat

Dziekan doc. Jerzy
Ohme (zastąpiony od
1992 r. przez prof.
Klaudiusza Lenika)

Prodekan ds. Nauki
dr hab. inż. Rudolf Burek

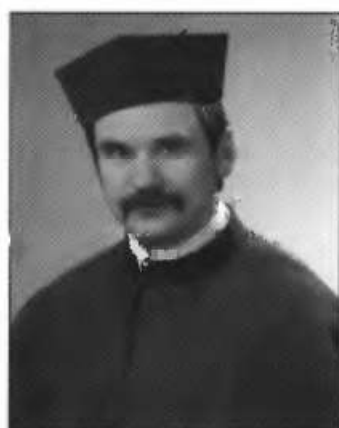
Kadencja 1994–1999

Prodekan ds. Nauczania
prof. Ewa Bojar

Dziekan prof. Klaudiusz
Lenik

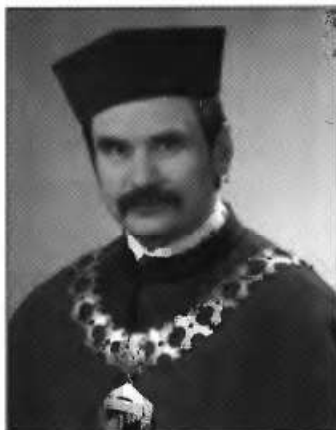

Prodekan ds. Nauki
prof. Jan Olchowik

Kadencja 1999–2002

Prodziekan ds. Naukowych i Organizacyjnych
prof. Marek Pawlak

Dziekan prof. Jan
Olchowik

Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku
„ZiM” – dr Anna
Rakowska

Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku
„WT” prof. Tadeusz
Baum

Kadencja 2002–2005

Prodziekan ds. Naukowych i Organizacyjnych
prof. Małgorzata
Dolińska

Dziekan prof. Jan
Olchowik

Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku
„ZiM” – dr inż. Magda-
lena Rzemieniak

Prodziekan ds. Kształcenia na kierunku
„WT” dr inż. Tomasz
Cieplak

A. ZARZĄDZANIE I MARKETING

Katedra Ekonomii i Zarządzania Gospodarką

- a) Struktura wewnętrzna – Katedra nie dzieli się na mniejsze jednostki organizacyjne.
- b) Stan osobowy Katedry:
Profesorowie: dr hab. Ewa Bojar, prof. PL

Kierownik
prof. Ewa Bojar

Nauczyciele: dr Ryszard Bączek, dr Jacenty Kuryś, dr Jerzy Laskowski, dr Zofia Sobczak, dr Jacek Witkowski, mgr Magdalena Czerwińska, mgr inż. Bartłomiej Paczowski, mgr inż. Korneliusz Pylak.

Pracownicy administracyjni – Ewa Daszczuk.

c) Główne kierunki badań:

- transformacja systemu społeczno-gospodarczego w Polsce,
- rola inwestycji zagranicznych w rozwoju regionu,
- przedsiębiorstwo w warunkach zaostrzającej się konkurencji.

d) Współpraca międzynarodowa:

- podyplomowe studia menedżerskie – organizowane wspólnie z Uniwersytetem w Illinois,
- podyplomowe studia MGA – organizowane wspólnie z Uniwersyte-tem w Illinois,
- Wymiana pracowników i studentów w ramach Programu SOCRATES – Porto.

e) Współpraca przemysłowa:

- Lubelskie Zakłady Przemysłu Skórzanego PROTEKTOR S.A – Program restrukturyzacji, 1999 r.
- PKP Zakłady Naprawy Infrastruktury – Analiza przedprywatyzacyjna, 1999 r.

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: ekonomia, rachunkowość przedsiębiorstw, księgowość, międzynarodowe stosunki gospodarcze, prawo gospodarcze, funkcjonowanie gospodarki.

g) Organizacja konferencji

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt.: „Zagospodarowanie granicznego Bugu i jego zlewni w ramach zrównoważonego rozwoju gospodarczego jako element Programu Czysty Bałtyk” – konferencja cykliczna organizowana w latach 1997 – 2000.
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt.: „Przemiany strukturalne gospodarki krajów Środkowej i Wschodniej Europy na przełomie wieków i możliwości wzajemnej współpracy” – konferencja cykliczna organizowana w latach 1998 – 2000.
- Krajowa Konferencja Naukowa nt.: „Konkurencja i koegzystencja regionów w procesie integracji europejskiej” – konferencja cykliczna organizowana w latach 2000 – 2001.

Pracownicy Katedry Ekonomii i Zarządzania Gospodarką

- Krajowa Konferencja Naukowa nt.: „Przedsiębiorstwo w warunkach zaostrzającej się konkurencji – konferencja cykliczna 2000 – 2001.
- Sympozjum Naukowe „Problemy zarządzania strategicznego w warunkach gospodarki rynkowej – Menadżer XXI wieku” – 2001.

Katedra Ergonomii

Kierownik
prof. Tadeusz Baum

a) Struktura wewnętrzna – Katedra posiada dodatkowo Laboratorium

b) Skład osobowy Katedry:

Profesorowie: dr hab. inż. Tadeusz Baum, prof. PL, dr hab. Anna Manek, prof. PL, Nauczyciele: dr Elżbieta Czarnocka, dr inż. Krzysztof J. Czarnocki, dr Anna Walczyna, dr Krystyna Wojciechowska, mgr inż. Jerzy Ferdyn, mgr inż. Magdalena Sawa, mgr inż. Stanisław Zwolan,

Pracownicy inż-tech.: inż. Marian Daszczuk, Stanisław Bolibok, Danuta Wiącek.

c) Główne kierunki badań:

- Wpływ poziomu organizacji pracy, stosowanych technologii oraz jakości ergonomicznej użytkowanych maszyn i urządzeń na warunki pracy,
- Zastosowanie markerów biologicznych w ocenie ekspozycji zawodowej pracownika na działanie szkodliwych czynników chemicznych,
- Oceny zagrożeń pracowników chemicznymi i fizycznymi czynnikami środowiska pracy,
- Kształtowania oraz zarządzania systemami bezpieczeństwa,
- Obciążeń pracowników na stanowiskach pracy (obciążenia psychiczne, wydatek energetyczny – ciężkość pracy),
- Zastosowanie metod psychologicznych w negocjacjach i marketingu, wartość pracy w świadomości pracowników i pracodawców,
- Badania jakości ergonomicznej technologii, maszyn, urządzeń i wyrobów wg grupy norm ISO 9000 oraz 45000,
- Ergonomiczne kształtowanie środowiska – kształtowanie systemów produkcyjnych opartych na normach ISO oraz EN.

d) Współpraca międzynarodowa

Przedstawienie do akredytacji ABIH (American Board Industrial Hygienists) w 2000 r. programu jednolitego kształcenia higienistów przemysłowych na Wyższych Uczelniach Technicznych. Katedra była wizytowana 2-krotnie w listopadzie i grudniu 1999 przez P.A. Nowakowski – przedstawiciela AIHA na Polskę i Europę Środkową. Ze strony Polskiej w programie edukacyjno – badawczym uczestniczą oraz będą uczestniczyły IMP w Łodzi, IMP w Sosnowcu, AM Wrocław, Politechnika Lubelska, Politechnika Śląska. Przeprowadzenie do wdrożenia programu kształcenia higienistów przemysłowych i inżynierów bezpieczeństwa na Wydziale ZiPT PL z założeniem uruchomienia kształcenia w 2002 r.

e) Współpraca przemysłowa

W latach 1999 – 2001 kontynuowano realizację tematu nt. ergonomicznych uwarunkowań i zagrożeń na stanowiskach pracy. Do realizacji badań niezbędne było opracowanie i wdrożenie procedur pomiarowych dotyczących czynników fizycznych i chemicznych wg aktualnych norm PN i ISO, opartych między innymi na aktualnych metodykach m.in. National Institute Occupational Safety & Health (USA).

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Ergonomia, Podstawy ergonomii, Ergonomia i ochrona pracy, Podstawy ergonomii i BHP, System informacyjny przedsiębiorstw, Ergonomia z psychologią i socjologią pracy, Psychologia i socjologia pracy, Psychologia, Psychologia w negocjacjach.

Katedra Organizacji Przedsiębiorstwa

Kierownik
prof. Maciej Bałtowski

a) Struktura wewnętrzna

W skład Katedry wchodzi zespoły dydaktyczne:

- Ekonomiki i finansów przedsiębiorstwa,
- Metod ilościowych,
- Zarządzania produkcją i innowacjami,
- Zarządzania przedsiębiorstwem produkcyjnym,

b) Skład osobowy Katedry:

Profesorowie: prof. dr hab. Maciej Bałtowski, prof. dr hab. inż. Ireneusz Durlik, dr hab. inż. Tadeusz Banek, prof. PL, dr hab. inż. Marek Brzeziński, prof. PL, dr hab. inż. Marek Pawlak, prof. PL, Nauczyciele: dr Elżbieta Hławacz Pajdowska, dr Wiesław Janik, dr Przemysław Kowalik, dr Edward Kozłowski, dr inż. Jarosław Kwit, dr inż. Elżbieta Lipska, dr Magdalena Miszczuk, dr inż. Zbigniew Pastuszek, dr inż. Jolanta Słonec, dr inż. Małgorzata Sosińska-Wit, dr inż. Kazimierz Szatkowski, dr inż. Adam Śliwiński, dr Mariusz Świetlicki, dr Tomasz Warowny, dr inż. Zygmunt Żminda, mgr inż. Joanna Brudnicka, mgr inż. Katarzyna Czop, mgr inż. Anna Dolecka, mgr inż. Mieczysław Hasiak, mgr inż. Elżbieta Kuryło, mgr inż. Agnieszka Leszczyńska, mgr inż. Elżbieta Małyszek, mgr inż. Bogna Sawicka, mgr inż. Jolanta Skrzek, mgr inż. Urszula Wójtowicz.

Pracownik inż.-tech: mgr inż. Zofia Górniak.

Pracownik administracyjny – Urszula Mazur.

c) Główne kierunki badań:

Katedra prowadzi w sposób ciągły badania naukowe w następujących dyscyplinach:

- prywatyzacja i restrukturyzacja przedsiębiorstw,
- ekonomika i analiza finansowa,
- organizacja i zarządzanie produkcją,
- zarządzanie innowacjami i wiedzą,
- konkurencyjność przedsiębiorstw,
- metody ilościowe w zarządzaniu.

W szczególności można wymienić następujące grupy problemów:

1. Efekty restrukturyzacyjne przekształceń własnościowych przedsiębiorstw państwowych.

2. Funkcjonowanie przedsiębiorstw przemysłowych w regionie lubelskim – badania dotyczące barier rozwojowych przedsiębiorstw oraz inwestowania w przedsiębiorstwach.

3. Nowoczesne metody planowania produkcji, w tym algorytmy ewolucyjne.

4. Zarządzanie innowacjami technicznymi i organizacyjnymi.

Badania naukowe pracowników Katedry koncentrują się wokół zagadnień związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw w okresie transformacji systemowej.

- zasady nadzoru właścicielskiego nad spółkami Skarbu Państwa,
- finanse przedsiębiorstw i controlling,
- zarządzanie przedsiębiorstwami przemysłowymi.

d) Współpraca międzynarodowa

- Pracownik Katedry dr W. Janik współpracował z Instytutem Regionalnych Osiągnięć Ukraińskiej Akademii Nauk – Lwów 2001,
- Pracownicy Katedry (prof. M. Bałtowski, dr M. Świetlicki, mgr J. Kwit) prowadzą ścisłą współpracę naukową z dr Tomaszem Mickiewiczem z University College London (wspólne badania naukowe, wspólne publikacje),
- Nawiązano współpracę naukowo-badawczą z Wydziałem Ekonomicznym Akademii Rolniczej w Odessie (Ukraina).

e) Współpraca przemysłowa

Katedra posiada szerokie związki z wieloma przedsiębiorstwami na terenie Lubelszczyzny. Pracownicy Katedry wykonywali w ostatnich latach szereg prac badawczo-wdrożeniowych dla przedsiębiorstw. M.in.:

- *Program restrukturyzacji przedsiębiorstwa wraz z analizą jej skutków i biznes planem* – „Premot” Włodawa, 2001 r.
- *Program restrukturyzacji z biznes-planem* – „Spółdzielnia Niewidomych” Lublin, 2001 r.
- *Program restrukturyzacji przedsiębiorstwa wraz z analizą jej skutków i biznes planem* – MUSI w Lublinie, 2001 r.
- *Wycena wartości rynkowej maszyn, urządzeń i środków transportu w przedsiębiorstwie „WODROL”* – Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę „WODROL” w Lublinie, 2000 r.
- *Wycena majątku przedsiębiorstwa* – przedsiębiorstwo „OTEX” w Lublinie, 2000 r.
- *Projekt inwestycyjny wraz z programem restrukturyzacji* – Zakład Pracy Chronionej „SIMENA” w Międzyrzeczu Podlaskim, 2000 r.
- *Zakład Pracy Chronionej „SPIN” w Chełmie* – „Projekt inwestycyjny wraz z programem restrukturyzacji”, 2000 r.

- Ekspertyza dotycząca spełniania warunków wdrożenia programu restrukturyzacji– Zakład Produkcji Uszchelek i Opakowań w Łuszczowie, 1999 r.
- Program restrukturyzacji– Lubelskie Huty Szkła, 1999 r.

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Przygotowanie i obsługa produkcji, Organizacja i sterowanie produkcją, CIM, Zarządzanie projektami, Badanie i wartościowanie pracy, Badania operacyjne, Zarządzanie innowacjami, Metody organizacji i zarządzania, Restrukturyzacja przedsiębiorstw, Ekonomia, Zarządzanie grupą przedsiębiorstw, Finanse publiczne, Ekonomika przedsiębiorstw, Rynek kapitałowy, Rachunkowość zarządcza, Finanse przedsiębiorstw, Controlling, Zarządzanie jakością.

g) Organizacja konferencji i udział w konferencjach

Pracownicy Katedry brali udział w ostatnich trzech latach w 37 konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych prezentując tam referaty i wyniki swoich badań.

Katedra Zarządzania

Kierownik
prof. Włodzimierz Sitko

a) Struktura wewnętrzna

W ramach Katedry funkcjonują następujące jednostki:

- Zakład Potencjału Społecznego i Etyki Biznesu,
- Zakład Marketingu i Strategii Przedsiębiorstwa,
- Zakład Logistyki i Doradztwa Organizacyjnego,
- Zakład Systemów Informatycznych.

b) Stan osobowy Katedry:

Profesorowie: prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko, prof. dr hab. inż. Jan Stachowicz (z Pol. Śląskiej, II etat), prof. dr hab. inż. Henryk Borowski (1/3 etatu), dr hab. inż. Małgorzata Dolińska, prof. PL, dr hab. inż. Stanisław Skowron, prof. PL, dr hab. Marian Żukowski, prof. PL (z UMCS, II etat).

Nauczyciele: dr inż. Tadeusz Boguciński, dr Tomasz Cieplak, dr inż. Grzegorz Gliszczyński, dr Grażyna Jabłczyńska, dr inż. Elżbieta Miłosz, dr inż. Norbert Musioł, dr inż. Leszek Panasiewicz, dr Anna Rakowska, dr inż. Magdalena Rzemieniak, dr Jan Smółka, dr Wacław Szymonik, dr inż. Barbara Szymoniuk, dr inż. Bogdan Wit, dr inż. Anna Zarębska, mgr Marzena Cichorzewska, mgr Mariusz Dzieńkowski, mgr inż. Jacek Dziwulski, mgr Mariusz Haleniuk, mgr Agnieszka Klijer Weśniuk, mgr inż. Wojciech Kon-

dratowicz, mgr Małgorzata Kubalińska, mgr inż. Dariusz Kuś, mgr Piotr Lutek, mgr inż. Robert Maik, mgr inż. Mariusz Sobka, mgr inż. Artur Szczepański, mgr inż. Jacek Tomaszewski, mgr inż. Joanna Wyrwisz, mgr inż. Piotr Ziń.

Pracownicy inż.-tech. – mgr Ewa Kryk-Łukasik, mgr inż. Wojciech Kulik, mgr inż. Mariusz Łukasik, mgr Renata Skrzypa, mgr Robert Skrzypa, mgr Magdalena Wrona, Anna Grądział.

c) Główne kierunki badań:

- strategia rozwoju przemysłu wydobywczego,
- restrukturyzacja przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych,
- strategia marketingowa przedsiębiorstw w warunkach silnej konkurencji na rynkach globalnych,
- skuteczność stylów kierowania w warunkach zmian prorynkowych przedsiębiorstw,
- polityka kadrowa w przedsiębiorstwie,
- zarządzanie zmianą organizacyjną,
- projektowanie systemu planowania i kontroli kosztów w przedsiębiorstwie,
- analiza i projektowanie struktur organizacyjnych,
- metodyka projektowania systemów logistycznych,
- metodyka projektowania systemu zarządzania strategicznego w przedsiębiorstwie,
- metodyka projektowania systemu zarządzania jakością,
- projektowanie systemów organizacyjnych w organizacjach społecznych,
- analiza rynkowego otoczenia przedsiębiorstw w ramach funkcjonowania regionu gospodarczego,
- informatyzacja procedur optymalizacyjnych i analitycznych w zarządzaniu strategicznym firmy,
- metodyka budowy i eksploatacji sieci informatycznych w systemie zarządzania przedsiębiorstwem,
- projektowanie informatycznych programów edukacyjnych wykorzystywanych w szkoleniu kadr.

d) Współpraca międzynarodowa

- American Academy of Management,
- Universidade Portucalense,
- Eqos –European Group Organisahond Studies,
- Saga University, Japan.

e) Współpraca przemysłowa

- Katedra Zarządzania aktywnie uczestniczy w procesach transformacji systemowej gospodarki, m.in. poprzez szeroką działalność w zakresie doradztwa organizacyjno – ekonomicznego. Pracownicy Katedry opracowali dla różnych przedsiębiorstw i instytucji ponad sto projektów i ekspertyz, a w tym:
- program restrukturyzacji i koncepcja holdingu dla Przedsiębiorstwa Budowy Szybów w Bytomiu - opracowanie statutów, regulaminów organizacyjnych, biznes planów tworzonych spółek,
- opracowanie koncepcji systemu zarządzania przedsiębiorstwem branży węgla kamiennego na zlecenie Ministra Przemysłu i Handlu,
- opracowanie systemu zarządzania kadrami kierowniczymi w kopalniach Rybnickiej Spółki Węglowej S.A. i Nadwiślańskiej Spółki Węglowej S.A.,
- projekt struktury organizacyjnej zgrupowania holdingowego spółek węglowych i kopalni,
- analiza umiejętności i predyspozycji kadry kierowniczej średniego szczebla w Banku Depozytowo-Kredytowym w Lublinie,
- dla Zakładów Elektronicznych ELESTER w Łodzi: opracowanie programu restrukturyzacji i biznes planu,
- opracowanie koncepcji restrukturyzacji organizacyjnej branży maszyn górniczych i zaplecza techniczno-remontowego (opracowanie dla sektora maszyn górniczych - 32 przedsiębiorstwa),
- opracowanie struktury organizacyjnej dla branży węgla kamiennego (78 kopalń i 7 koncernów węglowych), w tym opracowanie wzorcowej struktury organizacyjnej dla kopalni i spółki węglowej,
- program restrukturyzacji oraz koncepcja przekształceń własnościowych dla działalności pomocniczych Zakładu Energetycznego w Lublinie,
- opracowanie koncepcji struktury organizacyjnej Jastrzębskiej Spółki Węglowej w Jastrzębiu,
- opracowanie koncepcji restrukturyzacji i prywatyzacji powierzchni kopalń Bytomskiej Spółki Węglowej,
- biznes plan i założenie bpu dla Odlewni URSUS w Lublinie,
- przygotowanie analiz i programu restrukturyzacji umowy leasingowej dla ENERGOPOLU-LUBLIN S.A.,
- analiza społecznych i ekonomicznych skutków rozbudowy KWK „BOGDANKA”,
- opracowanie programu symulacyjnego dla badania efektów decyzji restrukturyzacyjnych i rozwojowy przedsiębiorstwa,
- restrukturyzacja i organizacja Zakładów Azotowych w Puławach.

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Bankowość i rynek kapitałowy, Podstawy bankowości, Bazy danych, Etyka pracy, Filozofia przedsiębiorczości, Gry decyzyjne, Informatyka, Inżynieria systemów komputerowych, Logistyka, Logistyka marketingowa, Marketing, Metody diagnozowania przedsiębiorstwa, Negocjacje, Organizacja pracy i zarządzanie, Podstawy filozofii, Podstawy informatyki, Podstawy zarządzania, Prawo gospodarcze, Programowanie komputerów, projekt dyplomowy, Projektowanie systemów informatycznych, Projekt systemu zarządzania, Strategie marketingowe, systemy informacyjne przedsiębiorstw, Systemy operacyjne komputerów, Umiejętności kierownicze, Zarządzanie strategiczne, Zarządzanie wiedzą i zmianą, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Zastosowanie informatyki w zarządzaniu.

g) Organizacja konferencji

Pracownicy Katedry uczestniczyli w licznych konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, prezentowali tam wyniki swoich badań. Średnio w roku byli obecni na 8-10 konferencjach międzynarodowych i ponad 15 krajowych z ok. 50 referatami. Ponadto Katedra organizuje co-rocennie 3 cykliczne konferencje naukowe:

- Warsztaty Mikrokomputerowe Politechniki Lubelskiej w ramach Regionalnej Konferencji Informatycznej, maj. Kazimierz Dolny,
- Międzynarodowe Sympozjum Naukowe Studentów i Młodych Pracowników Nauki – maj Lublin,
- Konferencja Katedry Zarządzania o charakterze monotematycznym (restrukturyzacja, strategia przedsiębiorstwa, zarządzanie zmianą, i in.) – październik, Kazimierz Dolny.

B. WYCHOWANIE TECHNICZNE

Instytut Fizyki

a) Struktura wewnętrzna

Instytut Fizyki spełnia rolę jednostki międzywydziałowej, ale formalnie jest włączony w strukturę Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki. W ramach Instytutu funkcjonują cztery zakłady naukowo-dydaktyczne (Fizyki Stosowanej, Fizyki Technicznej, Fizyki Doświadczalnej oraz Fizyki Ogólnej) o ugruntowanej problematyce i kierunkach badań.

Dyrektor
prof. Edward Śpiewła

b) Stan osobowy Instytutu:

Profesorowie: prof. dr hab. Keshra Sangwal, prof. dr hab. Edward Śpiewła, dr hab. Grzegorz Gładyszewski, prof. PL, dr hab. inż. Jan Olchowik, prof. PL.

Nauczyciele: dr Dariusz Chocyk, dr Lucjan Drabarek, dr inż. Andrzej Dudziak, dr Wiesław Gustaw, dr Elżbieta Jartych, dr Anna Jaśkowska, dr Marta Koziejowska, dr Barbara Mikołajczak, dr Maria Piersiak-Zórawicz, dr Wiesław Polak, dr Józef Rybka, dr Teresa Rybka, dr Dariusz Szymczuk, dr Anna Wardak, dr Marta Zdrojewska, dr Agata Zdyb, dr Jan Żurawicz, mgr Marianna Bobyk, mgr Jarosław Borc, mgr Robert Borc, mgr Anna Goebel, mgr Małgorzata Gospodarek, mgr Iwona Józwik, mgr Jerzy Kowalik, mgr Barbara Kuśmiderska, mgr Adam Prószyński.

Pracownicy inż.-tech.: dr Kazimierz Wójcik, dr Ryszard Żołnierczuk, mgr inż. Bogdan Kocot, mgr inż. Zdzisław Kwiatkowski, mgr Grazyna Mucha, mgr Tatiana Pałczyńska, mgr Barbara Ruchaj, mgr Krzysztof Zabielski, Anna Ciekot.

c) Główne kierunki badań

Aktywność naukowa pracowników Instytutu skupia się głównie na następującej problematyce:

- procesy zarodkowania i wzrostu kryształów, przewidywanie morfologii klastrów soli jonowych, współzależność struktury powierzchni wzrostowych od składu, stężenia i temperatury roztworów;
- nierównowagowa synteza wieloskładnikowego roztworu typu $A^{III}B^V$ z różnymi podłożami, otrzymywanie elementów fotowoltaicznych,
- właściwości warstw cienkich i struktur wielowarstwowych oraz oddziaływanie nadsubtelne w stopach i układach międzymetalicznych,
- ultrasłaba biochemiluminescencja (USL) jako przejaw rodzaju i charakteru przemian metabolicznych w komórce żywej.

d) Współpraca międzynarodowa

Na podstawie dwustronnych wieloletnich umów Instytut współpracuje z laboratoriami w Uniwersytecie Elektrotechnicznym w Sankt Petersburgu oraz w Uniwersytecie w Marsylii. Bardzo efektywnie w ostatnich czterech latach przebiegała współpraca bezumowna z Uniwersytetem w Barcelonie, INSA w Lyonie, Uniwersytetem w Poitiers, Uniwersytetem Ueda-Marioka oraz Technische Fachhochschule Wildau. Na zaproszenie strony francuskiej prof. J. M. Olchowik pół roku pracował w INSA Lyon jako „visiting profesor” (1999 r.) zaś prof. G. Gładyszewski w Uniwersytecie

w Marsylii (1999/2000 r.). Na krótkie pobyty (do jednego miesiąca) w ostatnich czterech latach wyjeżdżało 6 pracowników Instytutu, w laboratoriach Instytutu goszczono 7 osób (z Hiszpanii, Francji, Ukrainy, Rosji i USA).

e) Działalność dydaktyczna

Pracownicy Instytutu realizują kształcenie w zakresie fizyki na wszystkich kierunkach i formach, ze studiami doktoranckimi włącznie, prowadzą kształcenie na specjalności „Informatyka w zastosowaniach edukacyjnych”, dyplomują licencjatów, inżynierów, magistrów inżynierów wybranych specjalności i kierunków.

g) Organizacja konferencji

Instytut pozyskuje dotacje KBN na kolejne organizowane co dwa lata międzynarodowe konferencje nt. „Intermolecular Interaction in Matter”. W okresie sprawozdawczym zorganizował je w latach 1999 i 2001. W roku 1999 i 2001 zespół pracowników Instytutu pod kierownictwem prof. K. Sangwala – Przewodniczącego ZG Polskiego Towarzystwa Wzrostu Kryształów – zorganizował Międzynarodową Ogólnopolską Konferencję Wzrostu Kryształów. Zespół pracowników kierowanych przez prof. G. Gładyszewskiego zorganizował w roku 2000 dwudniowe seminarium nt. „Powierzchnie, międzypowierzchnie i struktury cienkowarstwowe” zaś pracownicy Zespołu Biofizyki uczestniczą w organizacji tzw. „Warsztatów Biofizycznych Środowiska Lubelskiego” odbywających się każdej wiosny od kilku lat i zyskujących coraz szerszy – już niemal ogólnopolski zasięg.

Katedra Matematyki Stosowanej

Kierownik
prof. Józef Waniurski

a) Struktura wewnętrzna – Katedra nie dzieli się na mniejsze jednostki.

b) Skład osobowy Katedry:

Profesorowie: dr hab. Zdzisław Grodzki, prof. PL (1/3 etatu), dr hab. Józef Waniurski, prof. PL.

Nauczyciele: dr Izolda Gorgol, dr Ewa Janik, dr Anna Kuczmazewska, dr Ewa Łazuka, dr Janusz Szuster, dr Paweł Wlaź, dr Jerzy Żurawiecki, mgr Sebastian Kaim, mgr Dariusz Majerek, mgr Agnieszka Niedzielska-Krukowska, mgr Wioletta Nowak.
Pracownik techniczny: Anna Łyda

c) Główne kierunki badań:

Główną specjalnością Katedry Matematyki Stosowanej jest matematyka dyskretna oraz probabilistyka, w tym przede wszystkim:

- matematyczne podstawy informatyki: pewne aspekty ochrony danych,
- własności dziedziczne grafów i hipergrafów,
- twierdzenia graniczne rachunku prawdopodobieństwa,
- teoria miary ze szczególnym uwzględnieniem miar stochastycznych,

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Matematyka, Teoria grafów, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka, Matematyczne podstawy informatyki, Teoria algorytmów, Struktury danych, Pochodne instrumenty finansowe, Matematyka finansowa, Pochodne instrumenty finansowe, Matematyka i rachunek prawdopodobieństwa, Rachunek prawdopodobieństwa ze statystyką matematyczną, Teoria algorytmów, Matematyka elementarna, Metodyka nauczania matematyki, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka.

g) Organizacja konferencji

Dziewiąta Ogólnopolska Konferencja Nauczania Matematyki w Wyższych Uczelniach Technicznych, Kazimierz Dolny, 3-5 kwietnia 2000r. W latach 1999 – 2001 pracownicy Katedry prezentowali swoje prace na 39 konferencjach naukowych w kraju i za granicą

Katedra Metod i Technik Nauczania

Kierownik
prof. Franciszek Lis

a) Struktura wewnętrzna – Katedra nie dzieli się na mniejsze jednostki organizacyjne.

b) Skład osobowy Katedry:

Profesorowie: dr hab. Jerzy Doroszewski, prof. PL, dr hab. Franciszek Lis, prof. PL,

Nauczyciele: dr Barbara Lis, dr Robert Lis, mgr Barbara Buczak, mgr Tadeusz Jędrzejuk, mgr Zenona Stachyra, mgr Henryk Zienkiewicz.

Pracownik inż.-tech: mgr Danuta Hrywniak

Pracownik administracyjny: mgr inż. Małgorzata Grudzień.

c) Główne kierunki badań:

Funkcjonowanie wartości, motywacji i postaw w środowiskach edukacyjnych i pracowniczych z uwzględnieniem aspektów informatycznych i historycznych:

- motywacyjne i integracyjne funkcje wartości w życiu jednostki i strukturach społecznych,
- badania pedeutologiczne (nauczyciele techniki i informatyki i przedmiotów zawodowych),
- innowacje informatyczne w funkcjonowaniu małych i średnich firm,
- społeczno-gospodarcze skutki reformy systemu edukacji w opinii mieszkańców gminy,
- historia oświaty ze szczególnym uwzględnieniem regionu lubelskiego:
 - a) kształcenie nauczycieli,
 - b) przeobrażenia w polityce oświatowej,
 - c) funkcjonowanie szkolnictwa zawodowego.

d) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Socjologia, Logika, Pedagogika z technicznymi środkami nauczania, Organizacja i zarządzanie szkołą, Organizacja pracy w szkole, Zarządzanie szkołą, Historia edukacji technicznej, Dydaktyka techniki, Psychologia, Metodyka informatyki, Pracownia Technologiczno-Gospodarcza, Psychologia z orientacją zawodową, Metodyka kształcenia technicznego, Pracownia fotofilmowa.

e) Organizacja konferencji naukowych

W ostatnich trzech latach pracownicy Katedry brali udział w siedmiu krajowych konferencjach naukowych.

Katedra Podstaw Techniki

Kierownik
prof. Klaudiusz Lenik

a) Struktura wewnętrzna – Katedra nie dzieli się na mniejsze jednostki organizacyjne.

b) Skład osobowy Katedry:

Profesorowie: prof. dr hab. inż. Michał Pa-szczeko, dr hab. inż. Klaudiusz Lenik, prof. PL.

Nauczyciele: dr inż. Franciszek Dziubiński, dr inż. Marek Jakubowski, dr inż. Marian Janczarek, dr Mirosław Malec, dr inż. Jerzy Montusiewicz, dr inż. Ryszard Ostapiuk, dr Artur Popko, dr inż. Wiesław Wójcik, dr inż. Jarosław Zubrzycki, mgr Agnieszka Czerkawska, mgr Barbara Drankowska, mgr Krzysztof Kudyba, mgr Piotr Skalski.

Pracownicy inż.-tech: mgr Jadwiga Baum, mgr Zdzisław Cieniuszek, mgr Andrzej Skiba, Jarosław Kuzioła, Jakub Łapin.

c) Główne kierunki badań:

- intensyfikacja procesów technologicznych z wykorzystaniem jej wyników,
- do podwyższania efektywności kształcenia,
- badania nad możliwościami zwiększenia trwałości narzędzi i poprawy jakości wyrobu,
- badania wielkości zużycia wybranych materiałów w powiązaniu ze stanem i właściwościami warstw wierzchnich,
- intensyfikacja procesów wytwórczych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów tribiologicznych,
- model przejścia ciepła przez ścianę cieplną komory technicznej,
- wspomaganie komputerowe w projektowaniu technicznym,
- kompleksowe podejście do wykorzystania technicznych środków nauczania.

d) Współpraca międzynarodowa

- Bethune (Francja) – nawiązanie międzynarodowej współpracy w zakresie możliwości prac w programach Leonardo, Socrates,
- założenie projektu: Staż przemysłowy dla potrzeb kooperacji międzynarodowej w ramach konkursu projektów programu Leonardo da Vinci, dot.: wymiany pracowników odpowiedzialnych za rozwój zasobów ludzkich, stażu przemysłowego dla potrzeb kooperacji międzynarodowej,
- podpisanie umowy o dwustronnej współpracy z Wyższą Szkołą Inżynierską (ECAM) w Brukseli, Belgia; tworzenie bazy naukowej w ramach współpracy ze stroną holenderską dla wspólnie opracowywanych tematów dot. systemów rozmytych i sieci neuronowych oraz komputerowego wspomagania procesów wytłaczania w Holandii – Hogeschool van Arnhem Nijmegen, University of Professional Education, Polsce – Katedra PT, WZiPT, PL w Lublinie,
- Politechnika Brzeska, wspólne publikacje naukowe,
- Pieenzzienskiy Gosudarstwiennyj Tiechniczeskij Uniwersitet – współpraca naukowo – badawcza, dydaktyczna oraz inna zgodna ze Statutami Uczelni, wspólne publikacje naukowe.

e) Współpraca przemysłowa:

- Współpraca z przemysłem (zrealizowane 3 umowy):
- Prace badawczo – naukowe, dot. monitoringu maszyn radiowo – telewizyjnych przy współpracy z Telekomunikacją Polską S.A. w Siemianowicach Śląskich oraz firmą RINGSTAL z siedzibą w Lublinie.

- Wdrożenia:
- Praca badawczo – rozwojowa (15 A/nn/99) pt.: „Ekspertyza przyczyn uszkodzeń wkładek dynamometrycznych i ich wymiana w ilości sztuk 5, w układzie monitoringu sił w zawiesiach odciągów masztu RTCN KOSZTOWY”.

f) Działalność dydaktyczna

Prowadzone przedmioty: Techniki wytwarzania, Podstawy trybologii, Seminaria dyplomowe, Komputerowe wspomaganie proc. wytwórczych, Nauka o materiałach, Techniki wytwarzania, Pracownia technologiczna, Elektronika, Elektrotechnika, Zastosowanie komputerów w technice i elektrotechnice, Automatyzacja procesów, Automatyka i robotyka, Komputerowe wspomaganie proc. wytwórczych, Techniki wytwarzania, Podstawy projektowania procesów, Trybologia, Maszynoznawstwo i pracownia konstruktorska, Grafiki komputerowe, zastosowanie komputerów w technice, Podstawy konstruowania, Rysunek techniczny, Mechanika, Podstawy elektroniki i elektrotechniki, Komputerowy zapis konstrukcji, Techniki wytwarzania, Metody nauczania informatyki.

g) Organizacja konferencji i udział w konferencjach

- Katedra PT współuczestniczyła w organizacji międzynarodowej konferencji naukowej na Ukrainie w Kaciweli, 3–10 września 2000 r.: Elektryczne Kontakty i Elektrody EK– 2000,
- udział w konferencjach w latach 1999–2001: międzynarodowe 9, udział 10 pracowników, krajowe 243, udział 25 pracowników.

Zaprezentowana aktualna struktura Wydziału, w bliskiej już perspektywie będzie ulegać dalszej ewolucji nadążając za pojawiającymi się potrzebami i nowoczesnymi trendami naukowo-dydaktycznymi.

OFERTA DYDAKTYCZNA

Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki prowadzi kształcenie na dwóch kierunkach:

1. zarządzanie i marketing,
2. wychowanie techniczne.

Absolwenci kierunku Zarządzanie i Marketing otrzymują tytuł magistra inżyniera. Studia prowadzone są w systemie dziennym i zaocznym. Prowadzone są również studia zaoczne podyplomowe i zaoczne policeństwowe. Studenci studiów dziennych mają do wyboru trzy specjalności:

- zarządzanie przedsiębiorstwem,
- przedsiębiorczość i marketing,
- informatyka w zarządzaniu.

Absolwenci kierunku Wychowanie Techniczne otrzymują tytuł magistra. Studia prowadzone są systemem dziennym i zaocznym, jako licencjackie i policencjackie. Studenci studiów dziennych mają do wyboru następujące specjalności:

- informatyka w technice i nauczaniu,
- kształcenie zawodowe,
- elektronika z informatyką,
- nauka przedmiotów podstawowych i informatyka,
- zarządzanie w oświacie.

Dla studentów chcących uzyskać uprawnienia potrzebne do nauczania w szkołach zawodowych prowadzone jest Studium Pedagogiczne.

Istotne są również studia podyplomowe prowadzone na Wydziale przez poszczególne katedry, bądź we współpracy z innymi instytucjami lub ośrodkami zagranicznymi.

Prowadzone są studia podyplomowe:

- sieci komputerowe w zarządzaniu,
- nauczanie Informatyki,
- Informatyka w zarządzaniu,
- planowanie i marketing (wspólnie z Uniwersytetem w Illinois),
- zarządzanie zasobami ludzkimi,
- zarządzanie i logistyka,
- matematyka z elementami informatyki,
- rachunkowość zarządcza i controlling (wspólnie ze Stowarzyszeniem Księgowych Polskich),
- Master of Bussiness Administration.

Obecnie na Wydziale studiuje 2719 studentów, w tym 1876 na kierunku Zarządzanie Marketing i 843 na kierunku Wychowanie Techniczne, z tym, że ilości te ulegną powiększeniu w związku z uruchomieniem w roku akademickim 2002/2003 nowego kierunku studiów Zarządzanie i Inżynieria Produkcji. Utworzony on został przez dwa wydziały: Wydział Mechaniczny oraz Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki, jako międzywydziałowy kierunek studiów. Ma charakter interdyscyplinarny i łączy przygotowanie inżynierskie z przygotowaniem z zakresu organizacji i zarządzania, finansów, ekonomiki i prawa gospodarczego.

PERSPEKTYWY ROZWOJU WYDZIAŁU

Przedstawione powyżej osiągnięcia uprawniają do podjęcia następujących działań kształtujących przyszłość Wydziału:

- wystąpienia o prawa doktoryzowania w dziedzinie „Nauk Ekonomicznych” w zakresie „Nauk o Zarządzaniu”,
- opracowania założeń restrukturyzacji Wydziału.

W ostatnich latach przeprowadzono pomyślnie cztery przewody habilitacyjne w zakresie „Nauk o Zarządzaniu” przez: dr hab. inż. Marka Brzezińskiego, dr hab. inż. Małgorzatę Dolińską, dr hab. inż. Marka Pawłaka i dr hab. inż. Stanisława Skowrona. Również pozyskanie dla Wydziału wybitnego specjalisty z tej dyscypliny – prof. zw. dr hab. inż. Ireneusza Durlika oraz uzyskanie tytułu profesora przez prof. dr hab. Macieja Bałtowskiego, umożliwiło wystąpienie w dniu 1.06.2002 r. o prawa doktoryzowania. Sytuacja ta wyraźnie wzmocniła kierunek Zarządzanie i Marketing, umożliwiając w przyszłości powstanie samodzielnego Wydziału Zarządzania.

Kierunek Wychowanie Techniczne w tym roku również wzmocniło uzyskanie tytułu profesora przez prof. dr hab. inż. Michała Pasieczkę oraz powiększenie zasobów naukowo-badawczych i dydaktycznych. Umożliwia to powstanie także samodzielnego Wydziału Wychowania Technicznego. Wobec zaistniałych warunków powołany został na Wydziale zespół ds. jego restrukturyzacji, pracujący nad zaprogramowaniem nowoczesnej struktury organizacyjnej obu wydziałów i harmonijnym rozlokowaniem aktualnych zasobów.

Źródła:

1. „Uczelnia w latach 1972/73–1980/81”, Politechnika Lubelska 1981.
2. „40 lat Uczelni”, Politechnika Lubelska 1993.
3. „Politechnika Lubelska’ 95”, Lublin 1995.

JEDNOSTKI MIĘDZYWYDZIAŁOWE I OGÓLNOUCZELNIANE

STUDIUM JĘZYKÓW OBCYCH

Początkowo Szkoła nie posiadała własnych lektorów, korzystała więc z pomocy UMCS. Dopiero w 1963 roku zatrudniono etatowego lektora, mgr Alicję Borowską, a później powstało Studium Języków Obcych (SJO) pod kierownictwem Jana Serafina. W tym okresie w SJO pracowało sześciu lektorów, prowadząc zajęcia z języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. W pierwszych latach swojej działalności SJO nie miało własnych pomieszczeń, z konieczności korzystało więc z sal wykładowych innych uczelni Lublina. Wraz z rozwojem uczelni poprawiała się baza lokalowa Szkoły.

W 1971 roku, po przejęciu przez uczelnię budynku Technikum Mechanizacji Rolnictwa przy ul. Nadbystrzyckiej, do dyspozycji Studium Języków Obcych oddano trzy pokoje lektorskie oraz cztery sale wykładowe. W jednej z sal urządzono w 1973 roku nowoczesne laboratorium do nauki języków, co radykalnie poprawiło proces dydaktyczny. W tym czasie w SJO czternastu lektorów prowadziło zajęcia z czterech języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego.

W 1975 roku został oddany do użytku nowy budynek Wydziału Mechanicznego, w którym przeznaczono dalsze pomieszczenia do dyspozycji SJO. Po przydzieleniu nowych sal zainstalowano drugie laboratorium stałe oraz dokupiono dwa laboratoria przenośne.

W latach 90-tych zaczęto odchodzić od nauki języków w laboratoriach, zastępując je nowymi środkami audiowizualnymi, takimi jak: telewizor, magnetowid, rzutnik pisma, komputer oraz kamera video. W tym okresie w Studium Języków Obcych zatrudnionych było 29 etatowych lektorów, prowadzących zajęcia z języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego.

Obecnie każdy wydział indywidualnie ustala, jaki język obcy i w jakim wymiarze godzin będzie wykładany. Lektorzy w swojej pracy wykorzystują nowoczesne metody nauczania, które mają przede wszystkim przygotować

studentów do praktycznego posługiwania się językiem obcym, m. in. organizowania konferencji, prezentacji, spotkań. Studenci poznają język obcy pod kątem różnic kulturowych, większość zajęć jest osadzonych w realiach danego kraju czy kontynentu. Obecnie w kształceniu językowym studentów duży nacisk kładzie się na język biznesowy.

Lektorzy uczestniczą w szkoleniach metodycznych organizowanych np. przez British Council, Goethe Institute, Alliance Francaise i Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Lublinie, wyjeżdżają na konferencje krajowe i zagraniczne, które służą celom specjalistycznym.

Studium Języków Obcych ściśle współpracuje z Longman¹ i Oxford University, m. in. poprzez korzystanie z ich podręczników i szkoleń. W latach 1991 – 1996 lektorzy Studium objęci byli programem EMAS dla Europy Środkowej w ramach programu „Know How Fund for Poland”. Koordynatorem programu na Polskę Wschodnią była mgr Bożenna Blaim. Rokrocznie w Studium egzaminowani są studenci, którzy pragną odbyć praktyki zawodowe IAESTE, a także osoby zdające egzaminy doktorskie.

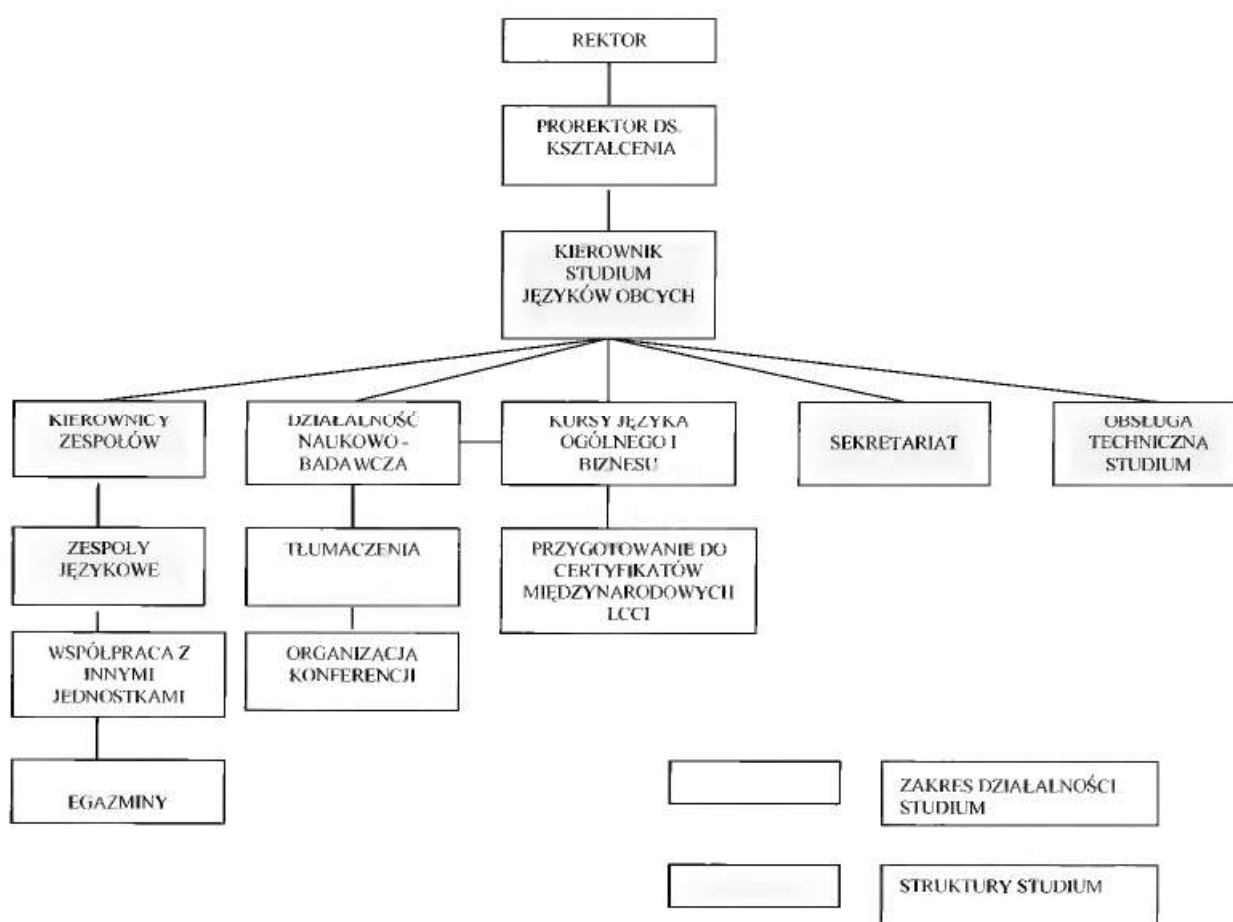
Studium posiada prestiżowy certyfikat uprawniający do przeprowadzania egzaminów zawodowych z języka angielskiego LCCI (London Chamber of Commerce and Industry) na czterech poziomach. W/w programy skierowane są zarówno do studentów i pracowników Politechniki, jak również innych osób pragnących podwyższyć swoje kwalifikacje językowe. Celem kursów jest wykształcenie praktycznych umiejętności rozwiązywania rzeczywistych zadań w języku obcym, pojawiających się w trakcie pracy z zagranicznymi partnerami. Zakładają one opanowanie języka biznesu w zakresie podstawowych kompetencji językowych, tj. słuchania, mówienia, pisanie, rozumienia tekstów fachowych.

Proponowany jest również program „Język rosyjski w biznesie” w ramach projektu ASPRIAŁ, przygotowany przez Towarzystwo Wykładowców Języka Rosyjskiego i Literatury: Międzynarodowego Programu Naukowo – Praktycznego Wydziału Filologicznego Uniwersytetu im. Łomonosowa w Moskwie.

Autorski program przygotowany został przez mgr Halinę Sajewicz, zatrudnioną w Studium na zasadzie umowy o dzieło. Prowadzimy kurs Wirtschaftsdeutsch przygotowujący do egzaminu organizowanego przez Goethe Instytut (zajęcia na tym kursie prowadzi mgr Anna Matysek).

Mgr Bożenna Blaim, jako koordynator programu LCCI (London Chamber of Commerce and Industry) posiada uprawnienie do przeprowadzania egzaminów English for Business oraz recenzowania materiałów edukacyjnych:

1. Oxford University Press
2. Longman – Pearson Education

LCCI – czyli London Chamber of Commerce and Industry, a w języku polskim Londyńska Izba Handlu i Przemysłu jest instytucją, która istnieje od ponad 100 lat. Jej misją jest służba międzynarodowej społeczności świata biznesu, szczególnie studentom, których kariery są dopiero kształtowane. Kwalifikacje nadawane przez Komisję Egzaminacyjną Londyńskiej Izby Handlu i Przemysłu są traktowane jak „międzynarodowy paszport”, ułatwiający studentom zdobycie zatrudnienia.

Od października 1992 roku realizowany jest program EMAS (English for Management Advisory Service) w ramach programu brytyjskiego: Know-How Fund for Poland dla regionu środkowo – wschodniej Polski. Programem objęci zostali wykładowcy języka Business English Politechniki Lubelskiej i Lubelskiej Szkoły Biznesu, która do tej pory zorganizowała około 20 seminariów i szkoleń. W szkoleniach tych wzięło udział sześciu lektorów języka angielskiego Studium Języków Obcych. Koordynatorem programu jest mgr Bożenna Blaim.

Studium Języków Obcych stanowi jednostkę organizacyjną międzywydziałową i podlega bezpośrednio prorektorowi Politechniki Lubelskiej d/s kształcenia. Zakres działalności, strukturę i podległość SJO ilustruje przedstawiony wyżej schemat.

Obecnie Studium Języków Obcych zatrudnia ogółem 38 osób, w tym 17 starszych wykładowców, 3 wykładowców, 8 lektorów, 2 pracowników administracyjno – technicznych oraz 7 lektorów zatrudnionych na zasadzie umowy o dzieło. W Studium pracuje 25 anglistów, 5 germanistów, 3 rusycystów, 2 romanistów oraz 1 lektor języka esperanto.

Pełny wykaz pracowników zatrudnionych na dzień 01.01.2002 r. w Studium Języków Obcych Politechniki Lubelskiej przedstawia się następująco:

L.P.	Stopień	Imię i Nazwisko	Zespół językowy	Data zatrudnienia	Stanowisko
1.	mgr	Anna Badowska	j. angielski	1971	St. wykładowca
2.	mgr	Małgorzata Bakiera	j. angielski		
3.	mgr	Bożena Blaim	j. angielski	1975	St. wykładowca, Kierownik Studium
4.	mgr	Anna Rakowiecka	j. angielski	1996	Lektor
5.	mgr	Tomasz Chmielnik			Umowa o dzieło
6.		Zdzisław Chudy		1974	St. technik
7.	mgr	Mirosława Derejska	j. angielski	1988	St. wykładowca
8.	mgr	Renata Fic	j. angielski	1992	St. wykładowca
9.	mgr	Izabela Flis	j. angielski	1996	Lektor
10.	mgr	Małgorzata Gierulska	j. angielski	1993	Lektor
11.	mgr	Joanna Jałtoszuk	j. francuski	1981	St. wykładowca
12.	mgr	Renata Jasielska		1981	Specjalista
13.	Dr	Marianna Juskiewicz	j. rosyjski	1975	St. wykładowca
14.	mgr	Ryszard Kojak	j. niemiecki	1969	St. wykładowca
15.	mgr	Anna Konderak	j. angielski		Umowa o dzieło
16.	mgr	Magdalena Kozuch	j. angielski	1996	Lektor
17.	mgr	Magdalena Kruk	j. angielski		Umowa o dzieło
18.	mgr	Ewa Malik	j. angielski	1992	St. wykładowca
19.	mgr	Anna Matysek	j. niemiecki		Umowa o dzieło
20.	mgr	Barbara Miłosz	j. angielski	1993	Wykładowca
21.	mgr	Ewa Mrożkiewicz	j. niemiecki	1975	St. wykładowca
22.	mgr	Andrzej Nititiuk	j. niemiecki	1993	Wykładowca
23.	mgr	Lidia Olejarczyk	j. angielski	1993	Lektor
24.	mgr	Agnieszka Panek	j. angielski	1996	Lektor
25.	mgr	Mirosława Paszkowska	j. angielski	1978	St. wykładowca
26.	mgr	Elżbieta Pierzchalska	j. angielski	1991	St. wykładowca
27.	mgr	Ewa Pyczek	j. angielski	1993	Lektor
28.	mgr	Bożena Radomska	j. francuski		Umowa o dzieło
29.	mgr	Leszek Radomski	j. angielski	1990	St. wykładowca
30.	mgr	Halina Sajewicz	j. rosyjski		Umowa o dzieło
31.	mgr	Jadwiga Skwarcz	j. angielski	1981	St. wykładowca
32.	mgr	Elżbieta Stanisławek	j. angielski	1992	St. wykładowca
33.	mgr	Ewa Stoń	j. angielski		Umowa o dzieło
34.	mgr	Monika Szabelska	j. angielski	1995	Lektor
35.	mgr	Dorota Zwolińska	j. angielski	1991	Wykładowca
36.	mgr	Ewa Węgrzynowicz	j. angielski	1976	St. wykładowca
37.	mgr	Iwona Włodarczyk	j. rosyjski	1978	St. wykładowca

Bożenna Blaim

KIEROWNICY STUDIUM

Mgr K. Asarabowska
1966 - 1972

Mgr R. Kojak 1972-
1982, 1994-1998

Mgr J. Wójtowicz 1982
- 1988

Mgr H. Czubek 1988 -
1994

Mgr B. Blaim 1998 -

STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU

Wieczorowa Szkoła Inżynierska została przekształcona w Wyższą Szkołę Inżynierską – z równoczesnym uprawnieniem do prowadzenia studiów w systemie dziennym – w roku 1965. W tym też roku do programu studiów wszedł nowy przedmiot – wychowanie fizyczne. Do prowadzenia go, pismem Rektora doc. mgr inż. Stanisława Podkowy z dnia 01.09.1965, został zatrudniony mgr Witold Stępnia. Datę tę winniśmy traktować jako moment powstania Studium. Do pracy na tzw. godziny zleczone, a następnie od 01.09.1966 na etat, został przyjęty mgr Jarosław Grocholski. Siedzibą Studium był pokój w drewnianym baraku przy ul. Langiewicza, dzielony ze Studium Języków Obcych. Zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w Technikum Budowlanym, Geodezyjnym i Gastronomicznym. Obejmowały one około 200 studentów.

2 września 1965 roku odbyło się spotkanie w Studium z udziałem czołowych sportowców Uczelni, takich jak: Sławomir Gede, Janusz Domański i inni. Na spotkaniu tym postanowiono założyć Klub Uczelniany AZS, którego zadaniem będzie prowadzenie sekcji sportowych, organizacja imprez uczelnianych oraz udziału w spartakiadach międzyuczelnianych.

Prezesami Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Politechniki Lubelskiej byli kolejno: Janusz Domański (1965-1968), Janusz Dudziński (1968-1970), Mieczysław Hasiak (1970-1973), Dariusz Dudak (1973-1975), Witold Zimny (1975-1977), Marek Marzec, Anna Wróbel, Jarosław Urban, Jerzy Karkuć, Adam Dwornicki, Tomasz Klepka, Maciej Kopytek, Marta Fijałka, Michał Błaziak, Marcin Lewczak.

W roku akademickim 1966/67 pracownikami Studium byli: mgr Witold Stępnia, mgr Jarosław Grocholski, Róża Świechowa – prowadząca wf dziewcząt, Franciszka Stolarz jako pracownik inżynierjno-techniczny, Józefa Urbanek – jako akompaniatorka oraz mgr Stanisław Kleczkowski – tre-

ner piłki siatkowej mężczyzn (godziny zlecone). Zajęciami wychowania fizycznego objęto 315 studentów I i II roku, w tym 56 kobiet.

Kadrę osobową Studium WF tworzyli od początku nauczyciele wychowania fizycznego ze stażem pracy w szkołach średnich lub wyższych, trenerzy lub instruktorzy poszczególnych dyscyplin sportowych uprawianych w naszej Uczelni lub wyróżniający się absolwenci Akademii Wychowania Fizycznego. Nauczyciele wf zatrudnieni na etacie prowadzili zajęcia wf ze studentami, a ponadto treningi w Klubie Uczelnianym AZS. Wraz ze wzrostem ilości studentów rosła również kadra pracowników. W roku akademickim 1968/1969 sekcję siatkówki kobiet prowadziła mgr Krystyna Strycharzewska, a sekcję piłki ręcznej – mgr Arkadiusz Łątka. Kolejno do pracy etatowej angażowani byli: mgr Danuta Welcz (1969) – instruktor narciarstwa, mgr Stanisław Koprianiuk (1972) – trener siatkówki mężczyzn, mgr Jerzy Mac (1974) – trener piłki nożnej i instruktor narciarstwa, mgr Adam Dąbrowski (1975) – trener koszykówki mężczyzn, mgr Grzegorz Stefanowski (1975) – trener pływania i koszykówki kobiet, mgr Stanisław Paluch (1979) – trener siatkówki kobiet, mgr Arkadiusz Łątka (1979) – trener piłki ręcznej mężczyzn, mgr Ryszard Stachaszewski (1980) – trener lekkoatletyki, mgr Elżbieta Dąbrowska (1980) – trener siatkówki kobiet, mgr Roman Małyszek (1982), mgr Stanisław Panek – trenerzy lekkoatletyki, mgr Stanisław Kozłowski (1985) – trener siatkówki, mgr Bożydar Spólnicki (1987) – trener piłki nożnej, mgr Waldemar Nieleśzczuk (1989) – trener koszykówki oraz mgr Izabela Pszczoła (2001) – trener koszykówki i siatkówki. Do momentu przejścia na emeryturę w 1982 roku funkcję kierownika Studium WF pełnił mgr Witold Stępiak. W latach 1982 – 2002 stanowisko to obejmował mgr Roman Małyszek, a obecnym kierownikiem jest mgr Grzegorz Stefanowski.

Na części etatu oraz na zasadzie zleceń pracowali w różnych okresach: Dworakowski – strzelanie, Kosacki, Warda – tenis stołowy, Kister – koszykówka, Kulesza – lekkoatletyka, Żukowski – judo, Cwalina – piłka ręczna, Popiel – żeglarstwo, Kotyła, Stępiakowa, Wierzchowski – strzelanie i Ruzikowski – pływanie. W Studium pracowała również Franciszka Stolarz pełniąc funkcję sekretarki, magazyniera i sekretarza AZS. Szereg lat, do czasu pójścia na emeryturę pomagał jej Stefan Piasecki. Opiekę nad magazynem pełniła Krystyna Kaim, późniejsza sekretarka.

Aktualnie pracownikami Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (SWFiS) są magistrowie: Elżbieta Dąbrowska (zastępca kierownika), Stanisław Koprianiuk, Stanisław Kozłowski, Arkadiusz Łątka, Jerzy Mac, Waldemar Nieleśzczuk, Izabela Pszczoła, Bożydar Spólnicki, Ryszard Stachaszewski, Grzegorz Stefanowski (kierownik) oraz mgr inż. Elżbieta Klimkiewicz (samodzielny referent).

W ciągu minionych lat Studium Wychowania Fizycznego i Sportu prowadziło zajęcia dydaktyczne z wychowania fizycznego, rozwijając również sport akademicki we współpracy z Akademickim Związkiem Sportowym. Organizowane były liczne obozy żeglarskie, spływy kajakowe, obozy narciarskie. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu nawiązało kontakty z Uczelniami zagranicznymi o podobnym profilu: Wyższa Szkoła Budownictwa i Architektury – Weimar, Wyższa Szkoła Techniczna – Koszyce, Uniwersytet Przemysłu Ciężkiego – Miskolc, Instytut Budowlany – Brześć.

Zespoły tych Uczelni przebywały wielokrotnie w Lublinie na Turniejach o Puchar Rektora w siatkówce, koszykówce, a także na zawodach w innych dyscyplinach sportowych – judo, pływanie, tenis stołowy, piłka ręczna, lekkoatletyka, piłka nożna. 9 maja 1989 r. Rektor prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko przekazał młodzieży studenckiej symboliczny klucz do nowej hali sportowej. Hala mieści pełnowymiarowe boisko do piłki ręcznej. Obok znajduje się mała sala gimnastyczna, dobrze wyposażona i estetyczna siłownia, szatnie z natryskami, zaplecze z pomieszczeniami na magazyn sprzętu sportowego, pokoje biurowe dla Studium i AZS.

Poszczególne sekcje, dzięki zaangażowaniu zawodników i trenerów, notują spore osiągnięcia w rywalizacji z innymi uczelniami lubelskimi w Mistrzostwach Politechnik i Akademickich Mistrzostwach Polski. Wiele cennych sukcesów odnieśli lekkoatleci trenera Ryszarda Stachaszewskiego: Leszek Bobrzyk – złoty medalista MP Politechnik, Jarosław Milaniuk – członek kadry narodowej juniorów, Marek Kudyk – brązowy medalista Międzynarodowych Akademickich Mistrzostw (1997) i mistrz AMP (1998) oraz brązowy medalista AMP Szkół Wyższych w biegu na 400m przez płotki. Paweł Węgrzyn – brązowy medalista AMP (2001) w rzucie oszczepem i Młodzieżowych Mistrzostw Polski w dziesięcioboju. Radosław Jędrzejewski – młodzieżowy mistrz Polski w skoku w dal (2002), Grzegorz Sposób – młodzieżowy wicemistrz Polski w skoku wzwyż z wynikiem 205 cm (1998), mistrz AMP w trójskoku (1999) i mistrz AMP w skoku wzwyż z wynikiem 225 cm (2002).

Jedną z czołowych drużyn jest sekcja piłki ręcznej z ogromnie zaangażowanym trenerem Arkadiuszem Łątką. Od wielu lat utrzymuje się na równym, wysokim poziomie, z reguły zdobywając medale Mistrzostw Polski Politechnik (złote – 1969, 1986, srebrne – 1988, 1990, 1994, 1996, brązowy – 1971).

W roku 1991 i 1993 złote medale MPP zdobyła sekcja koszykówki mężczyzn prowadzona przez trenera W. Nieleszczuka.

Sekcja szachowa w 1986 roku uzyskała awans do II ligi. W zespole występowali: Jerzy Semczuk, Waldemar Popławski, Marek Otrocki, Grze-

gorz Paszczyk, Andrzej Pleszczyński i Barbara Pleszczyńska – pod opieką Jarosława Grocholskiego.

Po kilku latach II-go ligowe szlify zdobyli również brydżyści prof. Klaudiusza Lenika. Podporą zespołu był Michał Kwiecień – mistrz Europy Juniorów oraz Jacek Pszczoła.

Czołowe lokaty zajmowali przedstawiciele innych dyscyplin sportu:

- pływanie – trener Grzegorz Stefanowski; Jarosław Klin – złoty i brązowy medal, Jarosław Mazurek – dwa złote medale, Ireneusz Walencik – brązowy medal (MPP).
- karate – trener Marcin Lewczak; Daniel Iwanek – mistrz Polski i brązowy medalista Mistrzostw Świata; brązowy medal drużynowo w AMP.
- judo – trener Nikodem Żukowski; Arkadiusz Janociński – złoty medal MPP.

Obok tak znacznych sukcesów sportowych, główną zasługą Studium Wychowania Fizycznego i Sportu jest to, że tysiące młodych ludzi zetknęło się z różnymi formami aktywności ruchowej. Bardzo wielu z nich stało się

Stoją od lewej: W. Nieleszczuk, J. Mac, B. Spólnicki, G. Stefanowski, S. Koprianiuk. Siedzą od lewej: R. Stachaszewski, A. Łątka, J. Pszczoła, E. Dąbrowska, E. Klimkiewicz, S. Kozłowski

pasjonatami sportu, przekazując tę pasję swoim dzieciom. Jednym z naszych podstawowych zadań jest zaszczepienie młodzieży chęci do uprawiania sportu oraz znajomość jego prozdrowotnego charakteru. Sport kwalifikowany, który uprawiają zawodnicy KU AZS stanowi tylko wierzchołek piramidy.

Studenci mają możliwość trenowania pod okiem doświadczonych specjalistów w sekcjach sportowych: koszykówka (kobiet i mężczyzn), piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa (kobiet i mężczyzn), tenis ziemny i stółowy, pływanie, szachy, brydż sportowy, lekkoatletyka, badminton, kick-boxing, judo, narciarstwo, turystyka, ergometr wioślarski, taekwon-do.

Bardzo istotnym uzupełnieniem obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego są zajęcia fakultatywne, które organizujemy w hali, siłowni oraz na pływalni (AOS). Pod opieką nauczycieli wszyscy chętni mogą rozwijać swoje sportowe zainteresowania.

Zmiany, jakie dokonały się w Polsce po 1989 roku, jak również perspektywy naszego wejścia do Unii Europejskiej, stawiają przed SWFiS nowe zadania. Podstawowym z nich jest dorównanie standardom światowym w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu akademickiego. Doświadczenie i zaangażowanie nauczycieli zatrudnionych w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz przychylność władz uczelni pozwalają ze spokojem patrzeć w przyszłość.

Jarosław Grocholski

Bożydar Spólnicki

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

Biblioteka Główna Politechniki Lubelskiej funkcjonuje jako ogólnouczelniana jednostka organizacyjna o zadaniach naukowych, usługowych i dydaktycznych. Organizuje i prowadzi jeden z ważniejszych warsztatów pracy badawczej i dydaktycznej. Służy pracownikom i studentom. Powstała wraz z Uczelnią i wraz z nią rozwija i unowocześnia swoją działalność.

Zbiory Biblioteki Głównej, obejmujące przede wszystkim nauki techniczne i pokrewne, są systematycznie selekcjonowane i odnawiane. Na półkach i w magazynach są dzieła naukowe, podręczniki akademickie, czasopisma, zarówno polskie jak i zagraniczne, zbiory specjalne, literatura firmowa oraz jedyny w regionie pełny zbiór norm. Księgozbiór Biblioteki liczy ponad 330 tys. jednostek bibliotecznych. Prenumeruje się około 600 bieżących tytułów czasopism polskich i zagranicznych. Czytelnie i wypożyczalnie Biblioteki Głównej i bibliotek wydziałowych w ostatnim roku odnotowały około 73,5 tys. odwiedzin czytelników, którym udostępniono około 115 tysięcy książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Aby sprostać wymaganiom kształtujących się społeczeństw informacyjnych, biblioteki - depozytariusze źródeł informacji coraz szerzej posługują się narzędziami informatycznymi. Przełomowe znaczenie dla funkcjonowania Biblioteki miało zakupienie przez środowiskowe konsorcjum akademickie ze środków Fundacji Mellona amerykańskiego systemu VTLS (Virginia Tech Library System). Uczelnie lubelskie dołączyły do ogólnopolskiego porozumienia bibliotek eksploatujących ten system. Wykorzystanie systemu VTLS i jego oprogramowania daje duże możliwości współpracy bibliotek w sieciach lokalnych, ogólnokrajowych i światowych (internet). Warunkiem tej współpracy jest zachowanie surowych, szczegółowych norm i standardów przy tworzeniu własnych baz danych. Biblioteki VTLS- owe znalazły się w sytuacji współtworzenia tych standardów i oryginalnych opisów. Biblioteka Główna Politechniki Lubelskiej podziela tę odpowiedzialną funkcję.

Tym bardziej jest to zobowiązujące, że w systemie VTLS Biblioteka PL pracuje jako jedna z dwóch bibliotek technicznych (obok AGH). Najważniejsze zadanie, to budowa i żmudne uzupełnianie bazy. Prace te, rozpoczęte w 1996 roku, prowadzone są z wykorzystaniem środków uzyskanych z KBN i Fundacji Sorosa.

Strukturę organizacyjną Biblioteki tworzą:

Dyrektor Biblioteki – mgr Ryszard Bania,

Z-ca Dyrektora – mgr Hanna Celoch,

- Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów – mgr Maria Gałat,
- Oddział Opracowania Zbiorów – mgr Maria Karwat,
- Oddział Wydawnictw Ciągłych – mgr Aleksandra Matyjaszczyk,
- Oddział Udostępniania – mgr Dorota Wośko,
- Oddział Komputeryzacji – mgr Małgorzata Jaworowska,
- Ośrodek Informacji Naukowej – mgr Hanna Celoch.

Biblioteki wydziałowe:

- Biblioteka Wydziału Mechanicznego – mgr Maria Żochowska,
- Biblioteka Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej – mgr Genowefa Drzewiecka,
- Biblioteka Wydziału Elektrycznego – inż. Małgorzata Ostas,
- Biblioteka Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki – Anna Turewicz,
- Biblioteka Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska – mgr Anna Adach.

Daty, fakty...

- 1953 – wraz z powstaniem WSI_{inż} rozpoczyna się gromadzenie zbiorów
- 1956 – pieczę nad księgozbiorem obejmuje Anna Ziemecka
- 1962 – Biblioteka, wraz z Uczelnią, przenosi się do budynku na ul. Dąbrowskiego 13
- 1966 – Biblioteka otrzymuje dotacje na zakup książek i czasopism
- 1968 – Kierownikiem Biblioteki zostaje Anna Ziemecka
- 1969 – Biblioteka przenosi się do gmachu Biblioteki Międzyuczelnianej na ul. Nowotki 11
- 1972 – zachodzą zmiany organizacyjne, Biblioteka rozpoczyna działalność informacyjno-dydaktyczną
- 1974 – Anna Ziemecka odchodzi na emeryturę, stanowisko Dyrektora Biblioteki obejmuje dr Irena Pawelec, powstają biblioteki wydziałowe

- 1975 – okres wzmożonych zakupów, wydawane są wykazy nabytków
- 1979 – Oddział Informacji Naukowej wraz z Wypożyczalnią Międzybiblioteczną i Sekcją Norm przenosi się do budynku Wydziału Mechanicznego przy ul. Nadbystrzyckiej
- 1983 – podręczniki i skrypty zostają wydzielone z księgozbioru głównego i przeniesione jako odrębny księgozbiór do baraku Stolbudu
- 1988 – ukazuje się pierwszy tom Bibliografii Pracowników Politechniki Lubelskiej
- 1992 – rozpoczyna się proces komputeryzacji – zakup SOB (System Obsługi Biblioteki), wdrażanie systemu
- 1994 – Biblioteka wspólnie z innymi bibliotekami uczelni lubelskich przystępuje do Konsorcjum VTLS i zaczyna powoli prace nad wdrażaniem tego systemu
- 1995 – w Oddziale Informacji Naukowej powstaje Informatorium – czytelnia informacyjna wyposażona w sprzęt komputerowy, z dostępem do sieci lokalnej i Internetu
- 1997 – dr Irena Pawelec przechodzi na emeryturę
- 1998 – funkcję Dyrektora Biblioteki Głównej zaczyna pełnić mgr Ryszard Bania
- 1999 – zamknięcie katalogów kartkowych, biblioteka całkowicie przechodzi na system komputerowego zamawiania książek
- 2000 – Wystawa „Technika w starodruku”
- 2001 – Konferencja „Standaryzacja kosztów w bibliotekach naukowych”
- 2002 – Wystawa „50 lat Politechniki Lubelskiej – Ludzie, miejsca, czas”

Dodatkowe informacje o Bibliotece można uzyskać odwiedzając stronę <http://biblioteka.pol.lublin.pl>

Liczby...

REKORDY	LICZBA REKORDÓW
bibliograficzne	34884
egzemplarza	123201
zasobów	903
czytelnika	10723
khw	42342

Lata	Liczba książek	Liczba czasopism
1953		
1958	4 300	45
1963	7 800	91
1968	24 900	260
1973	48 200	373
1978	89 800	777
1983	121 900	939
1988	146 000	892
1993	157 800	493
1998	173 000	514
1999	189 380	424
2000	193 313	424
2001	198 046	426
2002	199 272	512

Kilka wspomnień...

Anna Ziemecka

Kierowniczką

Była nieustrudzonym i ofiarnym pracownikiem. Obok organizacji pracy, nadzoru nad nią, zajmowała się gromadzeniem zbiorów oraz prowadziła wypożyczalnię międzybiblioteczną. Sama bardzo pracowita, stale angażująca się we wszystkie prace biblioteczne, wymagając wiele od siebie, wymagała także rzetelnej i sumiennej pracy od współpracowników. Była kierownikiem, którego polecenia starano się wykonywać jak najlepiej. Zawsze miała czas dla każdego, kto potrzebował Jej rady i pomocy. Zawsze trafnie i sprawiedliwie oceniała pracowników.

Inż. Bolesław Urbański

– zajmował się normami. Bardzo dokładny, powolny, systematyczny. Zawsze przebierał się do pracy w czarny satynowy fartuch, miał własny rytuał i nie lubił go zmieniać. Zawsze miał określoną ilość norm do opracowania, o określonej godzinie pił herbatę i robił sobie przerwę.

Kazimiera Karczewska

– bardzo wymagająca, dla siebie również. Oczekiwała od swoich pracowników twórczej pracy, podnoszenia kwalifikacji, ciągłego doskonalenia się.

Zosia Hulpowska

Była jednym z najstarszych pracowników Biblioteki. Pracowała na wielu stanowiskach, ale najbardziej znana studentom i pracownikom z czytelni czasopism. Wszystkim życzliwa, pogodna i zawsze uśmiechnięta.

Andrzej Konstankiewicz

– rezydował w małym pokoiku pod schodami gdzie królowały czasopisma. W sobie tylko znany sposób umiał Pan Andrzej się tam poruszać, pomieszczenie bowiem było malutkie i niskie, chodził więc z charakterystycznie pochyloną głową. Pokoik wypełniony po brzegi czasopismami i dymem tytoniowym miał niepowtarzalny klimat. W 1983 r. Pan Andrzej odszedł do Muzeum, aby w pełni oddać się swej pasji – historii uzbrojenia Wojska Polskiego.

Basia Flagowa

– kierowniczka działu udostępniania, mała, drobna kobietka, wiecz- nie w ruchu, ciągle czymś zaaferowana, bo praca w oddziale udostępniania była pełna niespodzianek – nagłe zastępstwa, dodatkowe dyżury, przesilenia październikowe i styczniowe, kiedy przy ladzie trzeba było się dwoić i troić.

Lusia Śmigielska

nierozzerwalnie jej postać wiąże się z czytelnią Matematyczno – Przyrodniczą, tam pracowała ostatnio przed emeryturą i sumiennie o godz. 8 00 podążała drobnym kroczeniem z okularami w ręku na dyżur.

Maria Józefaciuk

Maria Józefaciuk

uosobienie dobroci, pogody i sumiennej, bibliotekarskiej mrówczej pracy. Z Nią kojarzy się wszystkim Optima – pierwsza supernowoczesna maszyna do powielania kart. Pani Maria zawsze miała w szufladzie produkt uboczny swej pracy – kolorowe confetti, które zostawało z dziurkowanych kolorowych taśm i obdarzała tym wszystkie dzieci, które przychodziły do biblioteki.

Zofia Piasecka, Zofia
Hulpowska

Zosia Piasecka

Na górze w magazynie królowała p. Zosia Piasecka, zawsze energiczna, żywiołowa, знаła magazyn jak własną kieszeń, nie znośiła źle czy nieczytelnie wypełnionych rewersów i często zdarzało się jej zjeżdżać windą z plikiem rewersów w dłoni, aby udzielić reprimendy młodym pracownikom albo studentom za ladą.

Ryszard Bania, Hanna Celoch

Pracownicy Biblioteki Głównej

WYDAWNICTWO

Wraz z rozwojem Uczelni, tworzeniem nowych kierunków i specjalności i wzrostem liczby studentów, zaistniała potrzeba przygotowania pomocy dydaktycznych w postaci skryptów laboratoryjnych i wykładowych.

W roku 1967 powołano Samodzielną Sekcję Wydawnictw, a zorganizowanie jej powierzono mgr Janinie Stelmach, doradcą merytorycznym przygotowania skryptów został doświadczony dydaktyk i autor wielu podręczników doc. inż. Leonid Kacejko. Cztery miesiące od zatwierdzenia planu wydawniczego, w kwietniu 1968 r., ukazał się pierwszy skrypt uczelniany. W maju 1969 r. powstało kolegium redakcyjne pod przewodnictwem doc.dra Zbigniewa Ratajewicza, które przygotowywało do druku Zeszyty Naukowo-Techniczne, zawierające prace młodych pracowników nauki WSInż. Pięcioletni dorobek wydawnictwa zamyka się liczbą 50 tytułów o objętości powyżej 500 arkuszy wydawniczych.

W marcu 1973 r. Sekcję przekształcono w Dział Wydawnictw WSInż., a od 1977 r. Dział Wydawnictw Politechniki Lubelskiej.

Od roku 1978, w związku z podziałem Uczelni na instytuty, wydawnictwa naukowe zaczęły się ukazywać pod nazwą:

- Prace Instytutu Technologii i Eksploatacji Maszyn,
- Prace Instytutu Przetwarzania i Użytkowania Energii Elektrycznej,
- Prace Instytutu Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej,
- Prace Instytutu Organizacji i Zarządzania,
- Prace Instytutu Matematyki, Fizyki i Chemii.

Wymienione prace wydawane były w seriach: A – rozprawy i studia, B – artykuły i komunikaty, C – materiały konferencyjne.

W roku 1985 zmieniono nazwę wydawnictw naukowych, nadano numerację poszczególnym tytułom oraz objęto międzynarodowym systemem informacji ISSN. Ukazywały się Prace Naukowe Politechniki Lubelskiej w następujących dziedzinach nauki: budownictwo, chemia, elektryka, ekono-

nia, fizyka, górnictwo, matematyka, mechanika, organizacja i zarządzanie. Ogółem w latach 1968–1994 wydano 238 tytułów seryjnych wydawnictw naukowych. W 1995 roku zrezygnowano z wydawania ciągłych wydawnictw naukowych, które od tego czasu ukazują się jako wydawnictwa zwarte. W tym czasie powołany został Komitet Redakcyjny Wydawnictw Politechniki Lubelskiej, który czuwał nad całością działalności wydawniczej uczelni. Redaktorem naczelnym został doc.dr inż. Tadeusz Janowski, a w wydziałach powstały zespoły redakcyjne, których przewodniczący wchodził w skład Komitetu Redakcyjnego. Staraniem ówczesnych władz uczelni w 1977 r. uruchomiona została własna drukarnia, zaspokajająca nie tylko potrzeby wydawnictwa uczelnianego, ale wykonująca również zamówienia spoza uczelni.

W roku akademickim 1990/1991 uległy zmianie zasady dotyczące działalności wydawniczej Uczelni. Zlikwidowano Komitet Redakcyjny Wydawnictw Uczelnianych, którego zadania przejęli dziekani wydziałów. W roku 1991 nastąpiło połączenie wydawnictwa z drukarnią i powstał Zakład Poligraficzno-Wydawniczy pod kierownictwem mgr Elżbiety Anasiewicz. Przygotowaniem edytorskim publikacji zajmował się Zespół Opracowań i Składu Tekstów tego Zakładu.

W roku 1997 Senat podjął uchwałę w sprawie przekształcenia Zakładu Wydawniczo-Poligraficznego w Wydawnictwo Politechniki Lubelskiej, co spowodowało likwidację drukarni.

Wydawnictwo prowadzi działalność na rzecz jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie wydawania uczelnianych publikacji naukowych, dydaktycznych i innych. Zatrudnione są obecnie 4 osoby, pod kierownictwem Teresy Staniak. Skład i druk publikacji zlecany jest firmom oferującym usługi poligraficzne. Wydawnictwo zajmuje się również rozpowszechnianiem oraz informacją o wydawanych publikacjach. Wymiana krajowa i zagraniczna prowadzona jest przez Bibliotekę Politechniki Lubelskiej. Sprzedaż książek zajmują się: Księgarnia Techniczna w budynku Wydziału Mechanicznego, a także księgarnie w budynkach Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej i Wydziału Elektrycznego. Prowadzona jest także sprzedaż wysyłkowa.

Wykaz tytułów wydawnictw uczelnianych, będących aktualnie w sprzedaży, znajduje się na stronie internetowej Politechniki Lubelskiej (<http://www.pol.lublin.pl/wydawnictwo.php>). W 35-letniej działalności wydawniczej uczelnia opublikowała łącznie 969 tytułów o objętości 8.943 arkuszy wydawniczych. Zestawienie wydawnictw uczelnianych w latach 1968–2002, z podziałem na rodzaje, przedstawia tabela.

Teresa Staniak

Wydawnictwa uczelniane w latach 1968-2002

Lata	Wydawnictwa naukowe		Wydawnictwa dydaktyczne		Wydawnictwa informacyjne		Razem poz.	Razem ark.wyd.
	poz.	obj. ark.wyd.	poz.	obj. ark.wyd.	poz.	obj. ark.wyd.		
1968-1972	12	61	33	210	3	8	48	279
1973-1977	17	182	33	381	17	74	67	637
1978-1982	91	673	78	780	14	31	183	1484
1983-1987	89	627	83	830	14	41	186	1498
1988-1992	82	600	76	1137	13	32	171	1769
1993-1997	73	723	77	855	15	85	165	1663
1998-2002	61	663	64	801	24	149	149	1613
Razem:	425	3529	444	4994	100	420	969	8943

Pracownicy Wydawnictwa Politechniki Lubelskiej od lewej stoją: Elżbieta Łyczba, Anna Sądej, Anna Polnik, Teresa Staniak

ADMINISTRACJA

Zadania administracji

Podstawowym zadaniem administracji jest tworzenie niezbędnych warunków do sprawnego funkcjonowania uczelni i wypełniania jej misji, jaką jest: dydaktyka, nauka, rozwój i doskonalenie kadry naukowo – dydaktycznej oraz współpraca z otoczeniem i upowszechnianie postępu technicznego. Od pierwszych dni funkcjonowania Uczelni pracownicy administracji rzetelnie wypełniają swoje obowiązki pomimo braku w pierwszych latach podstawowej bazy materialnej. Wraz z rozwojem Uczelni (wzrostem liczby studentów i pracowników, podejmowaniem licznych opracowań naukowo-badawczych, oddawaniem do użytku nowych obiektów) tworzone niezbędne jednostki administracji. Ich działanie obejmuje zaopatrzenie, remonty, konserwację, obsługę techniczną i finansową oraz dozór obiektów. Podstawową jednostką organizacyjną administracji jest dział, w ramach którego tworzone są sekcje lub samodzielne stanowiska pracy. Administrację Uczelni tworzą pionowy:

Rektora,

Prorektora ds. Nauki,

Prorektora ds. Kształcenia,

Prorektora ds. Ogólnych,

Dyrektora Administracyjnego

z wydzieleniem jednostek podległych Z-cy Dyrektora Administracyjnego i Kwestora.

Pracownicy administracji przed budynkiem przy ul. Brnardyńskiej

Jednostki administracyjne wydziałów podlegają zgodnie z zasadami decentralizacji dziekanom lub kierownikom jednostek międzywydziałowych. W skład administracji centralnej wchodzi 6 działów, 5 sekcji i 2 stanowiska pracy. Administracją kieruje dyrektor przy pomocy dwóch zastępców.

Obecne kierownictwo administracyjne sprawują:

Dyrektor administracyjny
inż. Andrzej Adamczuk

Kwestor, z-ca dyrektora
Janina Księska

Z-ca dyrektora administracyjnego mgr inż.
Mieczysław Hasiak

Pierwszym dyrektorem administracyjnym w latach 1965–1973 był mgr Tomasz Demendecki, natomiast w kolejnych latach funkcję tę pełnili:

1973–1976	– mgr Jan Jaszczał
1976–1977	– mgr inż. Mirosław Pierewicz
1977–1982	– dr inż. Antoni Motyczka
1982–1986	– doc. dr inż. Kazimierz Lutek
1986–1996	– mgr Bogdan Lebedowicz
1996–1999	– mgr Marek Mazuś
od 1999	– inż. Andrzej Adamczuk

Funkcję z-cy dyrektora administracyjnego, sprawującego bezpośredni nadzór nad realizacją spraw techniczno – inwestycyjnych, transportu oraz zaopatrzenia i gospodarki materiałowej, pełniły następujące osoby:

1973–1982	– inż. Barbara Elert
1982–2003	– inż. Józef Matyjaszczyk

Biuro Rektora i Organizacji Uczelni

Wraz z rozwojem Uczelni powstawało coraz więcej zadań dotyczących organizacji i obsługi ważnych uroczystości, zebrań i posiedzeń Senatu oraz przygotowania wewnętrznych aktów prawnych - zarządzeń i pism okólnych.

Do tych zadań powołany został w sierpniu 1977 roku Dział Organizacji Uczelni, którego organizatorem oraz pierwszym kierownikiem i sekretarzem rektora był dr Bogusław Sander, w kolejnych latach funkcję tę pełnili: mgr Ewa Kudasiewicz, mgr inż. Mieczysław Hasiak, mgr Stanisław Szyma- nek.

Od 1 lipca 1997r. Dział Organizacji Uczelni przekształcono w Biuro Rektora i Organizacji Uczelni. W kolejnych latach funkcję kierownika pełnili: mgr Marta Bijas, mgr Marta Kurowska (z-ca kierownika i rzecznik prasowy), obecnie mgr Elżbieta Anasiewicz. Pracownikami Biura są: Halina Cap, Elżbieta Gontarz, Iwona Czajkowska – Deneka, Barbara Tymicka.

Zadaniem Biura Rektora jest maksymalne odciążenie rektora od zajmowania się sprawami, które na poszczególnych etapach załatwiania nie wymagają jego osobistej ingerencji, a które po odpowiednim przygotowa-

niu zostają przedłożone do ostatecznej akceptacji, a przede wszystkim: prowadzenie sekretariatu rektora, koordynacja pracy podległych rektorowi komórek organizacyjnych, przygotowanie wszelkiej korespondencji i odpowiednich materiałów analitycznych niezbędnych do podejmowania decyzji przez rektora, tworzenie właściwego wizerunku oraz promocja Uczelni.

Pracownicy administracji przed budynkiem Rektoratu

Obsługę prawną uczelni sprawuje zespół radców prawnych, który stanowią: mgr Ewa Grochol – Kudasiewicz (od 1986 roku) i mgr Wiesława Rudzińska. W okresie pięćdziesięciolecia pomoc prawną dla organów uczelni świadczyli kolejno radcowie: mgr Edward Tymburski, mgr Halina Obłozą, mgr Stanisław Dudek i mgr Jerzy Gregorowicz.

Dział Spraw Osobowych

Sprawami zatrudnienia – doбором wysoko wykwalifikowanej kadry – od początku powstania Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej – zajmował się Dział Spraw Osobowych. Początkowo w dziale zatrudniona była jedna osoba

Rozwój Uczelni, tworzenie nowych stanowisk pracy, spowodowały konieczność zatrudnienia w dziale większej liczby pracowników.

W okresie 50-lecia Uczelni w Dziale Spraw Osobowych pracowały następujące osoby: mgr Danuta Czarska, mgr Teresa Lebedowicz, Krystyna Łuczak, Ewa Matyaszevska, Bożenna Misztal, Henryka Rosłowicz, a obecnie: mgr Ewa Bień, Małgorzata Ciesielska, mgr Joanna Jakubowska i mgr Aneta Świć-Tosiek.

Pierwszym kierownikiem Działu była Ksenia Szuba, następnie mgr Zdzisław Skrzypa, a obecnie Teodora Kowalczyk.

Dział Księgowości – Kwestura

Pierwszym głównym księgowym – Kwestorem – był mgr Stefan Kowalski. Od 1963 roku stanowisko to powierzono Alinie Wangrat, a jej zastępcą została Halina Zdanowicz. Typowo budżetowa rachunkowość prowadzona była metodą ręczną zwaną „amerykanką”, a pomocniczym urządzeniem było liczydło.

W latach 70-tych dynamiczny rozwój Uczelni wymagał reorganizacji kwestury i wprowadzenia nowych technik ewidencji księgowej. W roku 1974 stanowisko Kwestora objęła mgr Teresa Bucior, a jej zastępcą została Jadwiga Nowak. Wprowadzono wówczas księgowość główną, ewidencję materiałów i listy wynagrodzeń na maszyny księgujące ASCOTA.

W połowie lat 80-tych tradycyjne księgowanie zostało zastąpione przetwarzaniem danych księgowych przy zastosowaniu maszyny liczącej ODRA. W 1982 roku z-cą Kwestora została Teresa Grażyna Krasowska pracująca w kwesturze od 1971 roku.

Lata 90-te to przełomowy okres dla kwestury; wprowadzono komputerowy system ewidencji księgowej, wynagrodzeń, ewidencji środków trwałych i amortyzacji. W roku 1997 stanowisko Kwestora objęła Teresa Grażyna Krasowska, a z-cą została mgr Halina Gońka. Uczelnia przygotowywała się do „decentralizacji” – w księgowości został wdrożony zintegrowany system finansowo-księgowy. Po rezygnacji z funkcji Kwestora Grażyny Krasowskiej z dniem 14.02.1999 roku na to stanowisko została powołana Janina Księska.

Dział Administracyjno – Gospodarczy

W roku 1954 zostało utworzone samodzielne stanowisko ds. gospodarczych, na które zatrudniono Helenę Ryżukiewicz. Było to związane z oddaniem do użytku obiektów przy ul. Bernardyńskiej, gdzie znalazł siedzibę rektorat z zapleczem dydaktyczno – laboratoryjnym. W roku 1965, o naborze na studia dzienne i poszerzeniu bazy dydaktycznej na kierownika Działu Gospodarczego powołano Bolesława Sykuta. W pierwszych latach funkcjonowania dział obejmował sprawy administracyjne, remontowo – inwestycyjne, gospodarcze, zaopatrzeniowe socjalno – bytowe i transportowe.

Od 1970 roku kierownikiem Działu Gospodarczego jest Szczepan Zaręba. Od 15 lat Dział funkcjonuje pod nazwą Dział Administracyjno – Gospodarczy.

Dział Gospodarki Materiałowej i Zaopatrzenia

W roku 1967 z Działu Gospodarczego został wyodrębniony Dział Zaopatrzenia – kierownikiem został Szczepan Zaręba. Dział zajmował się zakupami urządzeń, materiałów biurowych i dydaktycznych, zamawianiem usług, natomiast do celów zakupu i gospodarki aparaturą utworzono stanowisko Inżyniera ds. Aparatury Naukowo – Badawczej.

W kolejnych latach kierownikami Działu Zaopatrzenia byli: Józef Ostrowski, mgr Stanisław Lewandowski, mgr Grażyna Burzyńska, mgr inż. Leopold Kapik, inż. Andrzej Kiecana oraz mgr inż. Zbigniew Spaczyński.

Kierownikami Działu Inżyniera ds. Aparatury byli: inż. Mieczysław Bednarczyk, mgr inż. Mieczysław Hasiak, mgr inż. Wojciech Pycek, inż. Juliusz Lotter, dr inż. Krzysztof Kujan, inż. Mieczysław Leśniewski.

Od 1994 roku funkcjonuje Dział Gospodarki Materiałowej i Zaopatrzenia, w którym wyodrębniono Magazyn Centralny, Sekcję Zaopatrzenia i Sekcję Aparatury.

Stołówka

W latach siedemdziesiątych w budynku „Oxfordu” została uruchomiona pierwsza stołówka dla studentów i pracowników uczelni. W roku 1976 został oddany do użytku nowy budynek stołówki. Obecnie z obiadów

abonamentowych korzysta ok. 1200 osób dziennie, z barku w stołówce ok. 500 osób. Równocześnie stołówka zapewnia obsługę gastronomiczną uroczystości na potrzeby Uczelni.

Kierownikiem stołówki, od początku jej uruchomienia do chwili obecnej, jest Janina Cybulska, z-cą kierownika Barbara Chodowska zaś szefem kuchni Maria Maciąg.

Potwierdzeniem dobrej jakości żywienia są oceny wydawane przez Dział Żywienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej w Lublinie oraz konsumentów.

Służba bhp i ppoż

Uczelniana służba bhp i ppoż. jest wyodrębnioną, wieloosobową komórką organizacyjną, podlegającą bezpośrednio Prorektorowi ds. Ogólnych. Pracownicy służby, działając w imieniu Rektora wykonują funkcje kontrolne, koordynacyjne i doradcze z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.

Początki działalności służby bhp sięgają lat 60-tych. W 1966 r. Rektor polecił stworzyć stanowisko pracownika nauki ds. bhp, które powierzono Zbigniewowi Ratajewiczowi.

Kolejnymi pracownikami byli: dr Zbigniew Ratajewicz (1966–1970), mgr Bohdan Karczewski (1970–1973), inż. Jan Ruchaj (1973–1975), inż. Anna Walkow (1975–1991), Władysław Cieślak (1991–1996 – pełniący jednocześnie obowiązki specjalisty ds. ppoż.), inż. Eugeniusz Iwanicki (od 1996 r.), mgr inż. Zenon Kopiec (od 1997 r.), oraz mgr Witold Muszyński (od 2000 r.).

Uczelniana służba ochrony przeciwpożarowej rozpoczęła swoją działalność w 1970 r. od powołania przez Rektora Uczelni mjr Tadeusza Kępy na stanowisko nieetatowego referenta ds. pożarowych. W kolejnych latach odpowiedzialnymi za sprawy ochrony przeciwpożarowej byli: mjr Tadeusz Kępa (1970–1977), mgr inż. Roman Rojek (1977–1979), inż. Władysław Cieślak (1979–1996), inż. Eugeniusz Iwanicki (od 1996) oraz mgr Witold Muszyński (od 2000 r.)

W początkowym okresie sprawami bhp oraz ppoż. zajmowali się pracownicy zatrudnieni na odrębnych, samodzielnych stanowiskach. Od 1991 r. inż. Władysław Cieślak pełnił obie funkcje jednocześnie. Praktycznie dopiero od 1997 r. można mówić o istnieniu służby bhp i ppoż. jako wieloosobowej komórki organizacyjnej.

Dział Techniczny

W związku z intensywną rozbudową bazy lokalowej uczelni w 1971 roku powołano samodzielną jednostkę organizacyjną pod nazwą Dział Techniczno-Inwestycyjny. Do zadań tego działu należy: opracowywanie oraz współudział w nadzorowaniu realizacji planów inwestycyjnych, opracowywanie i realizacja zadań remontowych dotyczących modernizacji, przebudowy i adaptacji użytkowanych pomieszczeń, utrzymywanie sprawności technicznej wraz z wykonywaniem bieżącej konserwacji budynków i budowli oraz infrastruktury technicznej terenu Uczelni.

Funkcje kierownicze w Dziale Techniczno-Inwestycyjnym sprawowały kolejno następujące osoby:

mgr inż. Marian Chawryło	– 1971–1972
inż. Barbara Elert	– 1972–1973
inż. Franciszek Izdebski	– 1973–1977
inż. Józef Matyjaszczyk	– 1977–1982
mgr inż. Zenon Marczuk	– 1982–1983
inż. Andrzej Granowski	– 1983–1991
inż. Tadeusz Czubowski	– 1991– 2002
inż. Andrzej Kiecana	– 2002– nadal

W 2000 roku Dział Techniczno-Inwestycyjny przekształcono w Dział Techniczny z zachowaniem dotychczasowych zadań poza nadzorem inwestycji i remontów kapitałnych, do realizacji których utworzono Sekcję Nadzoru Inwestycji i Remontów. Pracą Sekcji kieruje Marek Dyś.

Sekcja Spraw Socjalno – Bytowych Pracowników

W pierwszych latach funkcjonowania Uczelni sprawami socjalnymi pracowników zajmował się Związek Nauczycielstwa Polskiego.

W roku 1973 utworzono w Dziale Gospodarczym stanowisko do spraw socjalno-bytowych, a w 1978 roku powołano Samodzielną Sekcję Spraw Socjalno-Bytowych Pracowników, której kierownikiem została, pełniąc tę funkcję do dziś, mgr Teresa Salasa.

Zakres świadczeń socjalnych zmieniał się na przestrzeni lat w zależności od możliwości Uczelni i potrzeb jej pracowników. Staraniem władz uczelni i ZNP w 1965 roku zostały zakupione 3 domki campingowe w DarłóWKu na terenie ośrodka wypoczynkowego WSK, 3 podobne domki nad

Jeziorem Białym w Okunince i 2 nad Jeziorem Piaseczno, z których w sezonie letnim mogło korzystać na jednym turnusie 46 osób. W 1975 roku zakupiono w Kazimierzu Dolnym posesję o powierzchni 3100 m² wraz z domem o powierzchni użytkowej 386 m², po remoncie urządzono tam pokoje z 15 miejscami noclegowymi i Salą Konferencyjną. Istotne znaczenie dla rozwoju Uczelni miało pozyskanie w roku 1976 bloku mieszkalnego przy ul. Brzeskiej dla samodzielnych pracowników z innych ośrodków podejmujących pracę w Uczelni lub znajdujących się w trudnych warunkach mieszkaniowych.

Dział Nauczania i Toku Studiów

Jest to komórka organizująca, koordynująca i nadzorująca zadania dydaktyczne Uczelni. Do podstawowych zadań działu należy planowanie, organizacja procesu kształcenia, opracowywanie analiz i rozliczanie dydaktyki. Dział zajmuje się również preorientacją i organizacją przyjęć na pierwszy rok studiów.

Organizatorem działu i jego pierwszym kierownikiem od 1963 roku była Jadwiga Bzowska. Kolejnymi kierownikami były następujące osoby: Halina Wojtaś, Wanda Gajos, Barbara Pasternak, Irena Dudek, a obecnie od 1991 roku – Elżbieta Flisiak.

Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą

Od 1967 roku Uczelnia podejmuje prace naukowo – badawcze i usługowe na rzecz zakładów przemysłowych i budownictwa realizowane za pośrednictwem Zakładów Doświadczalnych WSInż. Organizatorem zakładów i główną księgową była Irena Czubaszek. W latach 1967–1972 Zakłady Doświadczalne wykonały kilkadziesiąt opracowań na rzecz takich zakładów jak: FSC w Lublinie, WSK w Świdniku, KFWM w Kraśniku, ZEM „EDA” w Poniatowej i przedsiębiorstw budowlanych Lubelszczyzny.

W roku 1973 Zakłady Doświadczalne włączono w system finansowo-księgowy uczelni i utworzono Dział Nauki i Współpracy z Przemysłem. Do zadań działu należały również sprawy współpracy z zagranicą, rozwoju kadry oraz wynalazczość i ochrona patentowa. Organizatorem działu i pierw-

W latach 1978–1982 sprawy współpracy z zagranicą oraz rozwoju kadry zostały podporządkowane Prorektorowi ds. Rozwoju Uczelni, a od 1982 roku ponownie wróciły do pionu Prorektora ds. Nauki.

Od 1986 roku funkcję kierowników działu sprawowali: mgr Stanisław Szymanek, mgr Bohdan Karczewski, mgr Marta Kurowska, mgr Anna Małysek oraz mgr Jacek Kuterek.

Obecnie dział podzielony jest na stanowiska pracy, podporządkowane bezpośrednio Prorektorowi ds. Nauki, z następującą obsadą:

– badania naukowe	– mgr Anna Małysek,
Zofia Rymarz,
– współpraca z zagranicą	– mgr Urszula Sobczuk,
– kształcenie i rozwój kadry	– Elżbieta Lewandowska.

Dział Spraw Studenckich

Pierwszym kierownikiem, początkowo Samodzielnej Sekcji Spraw Bytowych Studentów a następnie Działu Spraw Socjalno-Bytowych Studentów była Maria Kądziołka. Od 1978 r. funkcję kierownika pełniła mgr Elżbieta Andrzejuk a od 1987 r. kierownikiem Działu Spraw Studenckich jest mgr Krystyna Wojciechowska.

Podstawowe zadania działu to pomoc materialna dla studentów oraz sprawy kultury i wychowania. W zakresie pomocy materialnej dział kompleksowo obsługuje studentów. Pracownicy działu dokonują kwalifikacji ich uprawnień w zakresie rodzaju i wysokości świadczeń pomocy materialnej oraz sporządzają listy wypłat tych świadczeń. W sprawach dotyczących kultury i wychowania dział obsługuje administracyjnie i finansowo zespoły artystyczne, samorząd studencki, organizacje i kluby studenckie.

Dział współpracuje z samorządem studenckim w zakresie podziału funduszu wychowawczego i funduszu pomocy materialnej na poszczególne jego formy. Gospodaruje oraz kontroluje racjonalne, zgodne z przepisami, wykorzystanie tych funduszy. Pomaga w pozyskaniu dodatkowych środków na kulturalne imprezy studenckie. Ponadto do zadań działu należą m.in. sprawy socjalno-bytowe studentów cudzoziemców i współpraca w tym zakresie z BKZ, planowania, sprawozdawczości dla potrzeb uczelni, GUS, MENiS, propagowania dorobku artystycznego zespołów.

Zatrudnionych jest w nim 11 pracowników na pełnych etatach oraz 3 osoby na umowę zlecenie. Sprawami socjalno-bytowymi studentów zajmuje się pięciu pracowników, jeden pracownik obsługuje i rozlicza sprawy

zespołów artystycznych i organizacji studenckich, pozostali pracownicy prowadzą zespoły artystyczne.

Obsługa sekretariatów pionów

– Rektora	– Barbara Tymicka
– Prorektora ds. Nauki	– mgr inż. Alicja Woźniak
– Prorektora ds. Ogólnych	– Bożena Misztal
– Prorektora ds. Kształcenia	– mgr Halina Zień
– Dyrektora Administracyjnego	– Jolanta Kulbowska

Biuro Zamówień Publicznych

Biuro Zamówień Publicznych zostało utworzone w 2002 r. w pionie Dyrektora Administracyjnego. Kieruje nim mgr inż. Zbigniew Spaczyński. Zadaniem biura jest prowadzenie całokształtu prac związanych z wymaganiami Ustawy o zamówieniach publicznych.

Centrum Informatyczne

Na mocy uchwały Senatu, dn. 15 lutego 2003 r. została powołana nowa jednostka Politechniki Lubelskiej – Centrum Informatyczne. Dyskusje nad kształtem i zakresem działalności tej jednostki nie trwały długo – były one podyktowane gwałtowną potrzebą skoordynowania rozproszonych dotychczas działań na rzecz informatyzacji uczelni.

Do kierowania zespołem została powołana mgr Hanna Celoch. Zespół Centrum tworzą: mgr inż. Witold Misztal, mgr inż. Piotr Sołyga, mgr inż. Paweł Luty i mgr Jacek Kuterek.

Do wspomagania działalności Centrum zostanie powołana Rada Centrum, złożona z przedstawicieli Wydziałów.

STUDENCI I ABSOLWENCI

SAMORZĄD STUDENCKI

Samorząd Studencki Politechniki Lubelskiej rozpoczął działalność w styczniu 1987 r. Funkcję przewodniczącego pełnili kolejno: Henryk Kawka, Jan Chałabis, Cezary Karcz, Paweł Okapa, Krzysztof Jaworski, Ewa Kamińska, Roman Dorosz, Henryk Wierzbicki i Łukasz Chruśliński. Obecnie funkcję przewodniczącego pełni Jarosław Banaś, student V roku Wydziału ZiPT. Samorząd Studencki tworzą wszyscy studenci Politechniki, co oznacza, że każdy student rozpoczynający naukę w naszej Uczelni wchodzi w jego skład – posiada więc czynne i bierne prawo wyborcze.

„Otrzęsiny”

Przedstawiciele Samorządu w organach kolegialnych uczestniczą w decydowaniu o sprawach Uczelni. Podejmują działania służące rozwojowi środowiska studenckiego i ochrony jego praw. Cele te są realizowane na poszczególnych szczeblach struktury samorządowej. Samorząd decyduje o rozdziale środków na cele studenckie w Politechnice Lubelskiej oraz prowadzi działalność w zakresie spraw socjalno-bytowych i kulturalnych studentów. Współtworzył Statut Uczelni, Regulamin Studiów i regulamin pomocy materialnej dla studentów studiów dziennych. Istotnie współdecyduje o funkcjonowaniu domów studenckich i stołówki studenckiej. Bierze czynny udział w międzyuczelnianych sympozjach i konferencjach oraz ogólnopolskich zjazdach Parlamentu Studentów RP. Aktywnie uczestniczy w organizacji lubelskich „Kozienalii”. Od wielu lat jest głównym organizatorem największych imprez studenckich w Uczelni.

Corocznie organizuje Dni Kultury Studenckiej „Juwenalia” (wcześniejsze „Dni Politechniki”), Akcje Honorowego Krwiodawstwa, „Otręsiny”, „Andrzejki” czy „Ostatki”. Ponadto był organizatorem Targów Pracy i XIV Forum Uczelni Technicznych. W listopadzie 2002 roku Piotr Breś, student IV roku Wydziału Elektrycznego, został wybrany przez zjazd PSRP do Rady Studentów Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

Praca w Samorządzie Studenckim jest dla wielu studentów dobrą szkołą negocjacji i często początkiem kariery w pracy zawodowej.

HISTORIA KLUBU UCZELNIANEGO AKADEMICKIEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO W POLITECHNICE LUBELSKIEJ

Jako datę powołania Akademickiego Związku Sportowego w Politechnice Lubelskiej należy uznać 12 listopada 1965 roku, gdy podczas zebrania założycielskiego sportowców i miłośników sportu z kierownikiem Studium Wychowania Fizycznego mgr Witoldem Stępnikiem powołano Zarząd Klubu AZS i utworzono pierwsze sekcje sportowe. Pierwszym Prezesem został Janusz Domański, V-ce Prezesami Andrzej Kutnik i Waldemar Szajewski, Skarbnikiem Jerzy Zalewski, a Sekretarzem Sławomir Gede.

Początki były trudne – brak podstawowej bazy w postaci sal i sprzętu, brak kadry trenerskiej wymagały ogromnej pracy i poświęcenia pracowników Studium Wychowania Fizycznego, zawodników oraz działaczy sporto-

wych. W 1965 roku KU AZS rozpoczął prace w trzech sekcjach: lekkiej atletyki, koszykówki i siatkówki.

Założycielem i trenerem sekcji lekkiej atletyki był mgr Jarosław Grocholski, a od roku 1980 do chwili obecnej Ryszard Stachaszewski. Wyróżniającymi się zawodnikami w pierwszych latach działalności sekcji byli: Marek Jarzyna, Janusz Drewnowski, Stanisław Jędrusiak, Alicja Struska, Kazimierz Kolczyński, Maria Cimek, Maria Smaga, Andrzej Janicki, Mieczysław Włodek. Znaczące sukcesy odnosili lekkoatleci Klubu Uczelnianego a jednocześnie sekcji Środowiskowej AZS na ogólnopolskich i międzynarodowych zawodach: dr inż. Leszek Bobrzyk – złoty medalista MP Politechnik, Jarosław Milaniuk – członek kadry narodowej juniorów, II m. w Mistrzostwach Polski Politechnik 1981, Michał Kwiecień rzut oszczepem, I m. drużynowo w Przelajowych Akademickich Mistrzostwach Polski 1988 (Jarosław Milaniuk, Zbigniew Pater, Jan Zdziech, Marek Czapski, Krzysztof Stępień, Wojciech Szram), II m. indywidualnie Jarosław Milaniuk, Marek Kudyk – brązowy medalista Międzynarodowych Akademickich Mistrzostw (1997) i mistrz AMP (1998) oraz brązowy medalista AMP Szkół Wyższych w biegu na 400 m przez płotki, Paweł Węgrzyn – brązowy medalista AMP (2001) w rzucie oszczepem i Młodzieżowych Mistrzostw Polski w dziesięcioboju, Radosław Jędrzejewski – młodzieżowy mistrz Polski w skoku w dal (2002), Grzegorz Sposób student Wydziału Mechanicznego studiów zaocznych – najlepszy skoczek wzwyż w Polsce, wielokrotny mistrz Polski, zdobywca Pucharu Europy (2001 Brema), reprezentant Polski na Mistrzostwach Świata w Edmonton (2001), Uniwersjada w Pekinie (2001 – IV m.) oraz Halowe Mistrzostwa Europy w Wiedniu (2002 – XII m.) oraz młodzieżowy wicemistrz Polski w skoku wzwyż z wynikiem 205 cm (1998), mistrz AMP w trójskoku (1999) i mistrz AMP w skoku wzwyż z wynikiem 225 cm (2002).

Jednym z inicjatorów powołania AZS w 1965 roku, członkiem pierwszego zarządu, założycielem sekcji koszykówki mężczyzn, jej pierwszym trenerem i czołowym zawodnikiem był Tadeusz Fijałka. Rozpoczął on chlubne tradycje rodzinne w AZS, które w latach 1968-1973 kontynuował jego brat Grzegorz Fijałka jako V-ce Prezes klubu uczelnianego. W latach 1995-1999 córka Tadeusza, Marta Fijałka obecnie Falkowska była członkiem Zarządu i Prezesem, syn Michał, czołowym zawodnikiem sekcji koszykówki w latach 1997-2002. Pierwszymi zawodnikami sekcji koszykówki byli: Tadeusz Fijałka, Maciej Grudziński, Jerzy Zalewski, Michał Kułakowski, Wojciech Kułakowski. Do czołowych zawodników należeli: Waldemar Usidus, Mieczysław Woleń, Bohdan Kozyra, Marek Kozłowski, Hieronim Podlódowski, Krzysztof Bryda, Jerzy Wroński, Andrzej Artamonow, Marek Gołkiewicz. Sukcesami sekcji były: II miejsca na Mistrzostwach Polski

Szkół Wyższych w latach 1967-1969. Koszykarze zajmowali czołowe miejsca w spartakiadach międzyuczelnianych np.: III m. liga Międzyuczelniana - Lublin 1996; I m. liga Międzyuczelniana Mistrzostw Polski - Szczecin 1997; II m. liga Międzyuczelniana - Lublin 1998; III m. liga Międzyuczelniana - Lublin 1999; III m. liga Międzyuczelniana - Lublin 2001. Trenerami sekcji byli: Tadeusz Fijałka, Leszek Rouppert, Zenon Jaźwierski, Zdzisław Niedziela, Adam Dąbrowski i Waldemar Nieleszczuk.

Założycielami sekcji piłki siatkowej mężczyzn w 1965 roku byli: Waldemar Szajewski, Mieczysław Panek, Hubert Staszewski, Janusz Domański, Ryszard Polarski, Marek Malczewski, Henryk Sobieszek, Sławomir Gede. Sekcję prowadził trener Stanisław Kleczkowski, a od 1973 roku mgr Stanisław Kopruianiuk. W swojej bogatej historii sekcja wielokrotnie reprezentowała Uczelnię, zajmując czołowe miejsca w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych w 1969 roku i 1971 - I miejsce, a w 1967 - IV. W turnieju o Puchar J.M. Rektora WSInż. W Lublinie siatkarze w latach 1967-1972 zajmowali zawsze I miejsce. Ponadto zespół uczestniczył w Turnieju o Puchar prof. Maryniaka, organizowany przez KUL oraz w wielu imprezach uczelnianych. Zawodnicy tej sekcji brali udział w rozgrywkach środowiskowej drużyny ligowej. Wyróżniającymi się zawodnikami sekcji byli: Waldemar Szajewski, Tadeusz Zmoczyński, Henryk Sobieszek, Andrzej Cubala, Mieczysław Panek, Józef Marciniuk, Kazimierz Kolczynski, Lech Ciepielewski, Andrzej Ciepielewski, Stanisław Wortel, Tomasz Maliszewski, Marian Simarski, Zbigniew Magolem. W latach 1969-1971 Józef Marciniuk uznany został za najlepszego zawodnika Mistrzostw Polski WSInż.

Założycielami i pierwszymi zawodnikami sekcji piłki ręcznej mężczyzn byli: Zbigniew Bołtuć, Ryszard Głazewski, Ryszard Polarski, Jan Szyszko, Andrzej Męcinski, Włodzimierz Bis. Wyróżnili się także zawodnicy: Henryk Lochman, Wojciech Dąbrowski, Marek Sławomirski, Andrzej Urbanowicz, Marek Kozłowski, Hieronim Podlódowski, Andrzej Jernicki, Henryk Bołtuć, Marek Korniak, Waldemar Jaworzyński, Piotr Fotyma, Bohdan Kozyra. Zespół zdobył w 1969 roku I miejsce w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych, II w 1967 r. oraz III w 1971. W 1972 roku zajął I miejsce i zdobył puchar J.M. Rektora UMCS w rozgrywkach z udziałem najlepszych drużyn uniwersyteckich. Sukces ten powtórzyli również w 1973 roku. Zawodnicy tej sekcji stanowili trzon środowiskowej drużyny piłki ręcznej. Trenerzy sekcji to: Arkadiusz Łątka i Roman Małyszek. Sekcja osiągnęła następujące sukcesy w Mistrzostwach Polski Politechnik: Złoty medal Lublin (1969), Brązowy medal Białystok (1971), Złoty medal Kraków (1986), Srebrny medal Poznań (1988), Srebrny medal Lublin (1990), Srebrny medal Kraków (1994), Srebrny medal Lublin (1996).

Sekcja pływacka powołana została do życia z chwilą otwarcia krytej pływalni w Lublinie w 1969 roku. Trener Henryk Kossakowski swym zapałem i poświęceniem zachęcił młodzież do wysiłku, który przyniósł drużynie duże sukcesy: III miejsce kobiet i II miejsce mężczyzn w I Międzyuczelnianych Zawodach Pływackich, I miejsce w zawodach o Puchar Głównego Zarządu AZS, mistrzostwo Polski w grupie Wyższych Szkół Inżynierskich i Wyższych Szkół Morskich. Grupę najlepszych tworzyli: Magdalena Majewska, Anna Mańkowska, Małgorzata Tyrała, Maryla Danilewicz, Ewa Sztajnert, Barbara Malczewska, Ewa Goleniewska, Helena Czajka, Waldemar Borowiec, Jan Nastaj, Bohdan Dobosz, Janusz Kalwasiński, Jerzy Bagiński, Czesław Grudzień, Ziemowit Sokół. Jan Nastaj i Bogdan Dobosz w latach 1971-1973 zdobyli tytuły Mistrzów Polski Wyższych Szkół Inżynierskich i Morskich, a sztafeta Sokół, Dobosz, Nastaj, Borowiec – złoty medal Mistrzostw Polski. Od 1971 roku trenerem sekcji był Zdzisław Ruzikowski a od 1975 r. – mgr Grzegorz Stefanowski. W latach 80-tych na Mistrzostwach Polski Politechnik, student Wydziału Mechanicznego, Jarosław Klin zdobył: złoty medal na 100 m stylem grzbietowym oraz brązowy medal na 100 m stylem dowolnym, a w roku akademickim 2001/2002 w Poznaniu na Mistrzostwach Polski Politechnik sekcja zdobyła trzy medale: Jarosław Mazurek I miejsce 100 m stylem grzbietowym i I miejsce 50 m stylem grzbietowym oraz Ireneusz Walencik III miejsce 100 m stylem klasycznym. W XXI MP Politechnik najlepszym zawodnikiem mistrzostw według punktowych tabel wieloboju został Jarosław Mazurek (721 punktów).

W 1969 roku powstała sekcja tenisa stołowego. Założycielem i pierwszym trenerem był Antoni Czop, a następnie Włodzimierz Kosacki. Drużyna w składzie: Antoni Czop, Ludwik Uchymiak i Grażyna Dźbik zdobyła w 1971 roku tytuł Mistrza Polski WSIInż. i WSM. Do czołowych zawodników zaliczali się również: Marta Malik, Jolanta Musiej, Sławomir Ślepowski. Obecnie sekcją zajmuje się mgr Ryszard Stachaszewski.

Założycielem sekcji żeglarskiej był Stanisław Szczepanik. Jej członkowie organizowali wiele rejsów po Zalewie Szczecińskim i Jeziorach Mazurskich. W imprezach uczestniczyło ponad 500 osób. W Spartakiadzie Wyższych Uczelni miasta Lublina sekcja zajmowała I miejsca. Do najlepszych zawodników należeli: Stanisław Szczepanik, Wojciech Jóźwicki, Marek Kliszczyński, Andrzej Modrzewski, Artur Czubaszek, Jan Kasperek, Krzysztof Mikołajewski. Aktywnymi członkami tej sekcji byli również pracownicy Uczelni: doc. dr Kazimierz Zagórski, mgr Lech Mierzwa, mgr inż. Wiktor Pidek, doc. dr Zbigniew Ratajewicz, doc. inż. Wacław Jaśkiewicz.

Kolejną sekcją cieszącą się dużym zainteresowaniem wśród studentów była siatkówka kobiet. Jej trenerzy to: mgr Witold Stępnia, mgr Krystyna Strycharzewska, mgr Danuta Welcz, Elżbieta Galewska, mgr Stani-

sław Koprianiuk a obecnie mgr Elżbieta Dąbrowska. Siatkarki WSIInż. zdobyły w 1970 roku II miejsce w XIV Spartakiadzie Wyższych Uczelni Lublina, IV miejsce w Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych. Wyróżniające się zawodniczki to: Maria Nowak, Zofia Łojek, Anna Michalak, Maria Cimek, Elżbieta Goździk, Grażyna Kutnik, Barbara Hempel, Barbara Parzymieś, Danuta Żuber, Krystyna Jaroszyńska, Krystyna Kulgawczyk, Grażyna Król.

Sekcja sportów zimowych powstała w 1966 roku. Zawodnicy tej sekcji w każdym roku w okresie ferii i przerw międzysemestralnych brali udział w obozach szkoleniowych w Szczyrku. Do sukcesów należy zaliczyć wysokie lokaty w Spartakiadach Zimowych uczelni Lublina w takich dyscyplinach jak: saneczki kobiet i mężczyzn, zjazd mężczyzn, bieg kobiet i mężczyzn, łyżwy kobiet i mężczyzn. Dwukrotnie w 1971 i 1973 roku drużyna zajęła I miejsce w ogólnej punktacji. Do wyróżniających się zawodników tej sekcji należeli: Antoni Duk, Jacek Mirosław, Andrzej Klimek, Marian Beszczyński, Andrzej Czubiński, Marek Korniak, Marek Kozłowski, Jerzy Knajdrowski, Barbara Parzymieś, Zygmunt Momot, Stanisław Płaska, Mikołaj Jaroszuk, Stanisław Janowczyk, Halina Radomska, Bożena Cubala, Grażyna Lisowska, Alicja Graniczka, Elżbieta Sęk, Maria Nowak, Anna Michalak, Barbara Hempel, Anna Kowalska, Sławomir Gede, Włodzimierz Bis, Ryszard Polarski, Stanisław Szczepański, Szczepan Bartler, Maria Matysek, Andrzej Męciński, Elżbieta Skowron, Grzegorz Fijałka, Anna Rutka, Danuta Sokolińska, Wojciech Wroński, Dariusz Dudek, Teresa Figiel. Opiekunami i instruktorami byli: mgr Witold Stępnia, mgr Danuta Welcz i mgr Jarosław Grocholski. Sekcję reaktywowano w 1997 roku.

W 1966 roku powstała sekcja strzelecka. Trenerzy angażowani byli okresowo. Największy sukces to II miejsce w Mistrzostwach Polski w 1971 roku oraz w 1973 roku wicemistrzostwo Lublina w strzelaniu z broni pneumatycznej. Najlepsi zawodnicy to: Edmund Karwat, Józef Kocina, Krzysztof Filipiak, Wiesław Łachaj, Halina Pawlukiewicz, Antoni Duk, Lech Bałabuszek, Ryszard Tarski, Anna Kuś, Danuta Sokolinska. Trener sekcji Stefan Dworakowski, operator mjr Eugeniusz Wierzchowski, a opiekę nad sekcją sprawował Ośrodek Szkolenia Obronnego zapewniając broń i amunicję.

Sekcja judo – liczna i dość szybko rozwijająca się – w roku 1973 zdobyła II miejsce w Mistrzostwach Polski WSIInż. i WSM. Trenerami byli: Bohdan Majewski (jednocześnie zawodnik), Bogdan Wagner, Henryk Szymanek. Do najlepszych zawodników należeli: Bohdan Majewski, Jerzy Bagiński, Waldemar Borowiec, Jerzy Pidek, Koszowski, Zbigniew Friedman, Józef Gustaw, Jerzy Prucnal, Zdzisław Galas i Waldemar Sitniczuk. Trenerem sekcji został mgr Nikodem Żukowski a do jej sukcesów można zaliczyć: srebrny medal Pawła Borucha na Mistrzostwach Polski Politechnik

w Gliwicach w 1997r. oraz złoty Arkadiusza Janocińskiego na Mistrzostwach Polski Politechnik we Wrocławiu w 2000 r.

W latach 80-tych duże sukcesy odnosila Sekcja Szachowa. W 1983 roku Mistrzostwo Polski Szkół Wyższych zdobyła drużyna kobieca (Anna Kozicka, Joanna Pomykała) zaś Wicemistrzostwo Polski Szkół Wyższych drużyna Męska (Jerzy Semczuk, Marek Otrocki, Grzegorz Paszczyk, Mirosław Wendeker). Dwa lata później męska reprezentacja Politechniki Lubelskiej zdobyła brązowy medal w Szachowych Drużynowych Mistrzostwach Polski. W drużynie występowali m.in. Grzegorz Paszczyk, Mirosław Wendeker i doc. dr Zbigniew Ratajewicz. Sekcja szachowa pod opieką mgr Jarosława Grocholskiego w 1986 roku uzyskała awans do II ligi. W zespole występowali: mgr inż. Jerzy Semczuk, Waldemar Popławski, mgr inż. Marek Otrocki, Grzegorz Paszczyk, mgr inż. Mirosław Wendeker, mgr Andrzej Pleszczyński i mgr inż. Barbara Pleszczyńska. Rok później do II ligi awansowali juniorzy – w tym okresie klub mogli reprezentować również uczniowie szkół średnich.

Po kilku latach II-go ligowe szlify zdobyli również brydżyści prof. Klaudiusza Lenika. Podporą zespołu był Michał Kwiecień - mistrz Europy Juniorów oraz Jacek Pszczół.

W 1997 roku w ramach programu „Rozwoju Sportu Akademickiego” powstały nowe sekcje sportowe: Aerobik Sportowy, Karate Oyama, karate Shotokan, Tae-kwon-do, Tai Chi, Wspinaczka, Kulturystryka, Judo, które cieszyły się od początku ogromną popularnością wśród studentów. W następnych latach przełożyło się to na sukcesy sekcji na arenie ogólnopolskiej a nawet światowej. Oto one:

1997

- (judo) II m. na MP w Judo w Gliwicach Paweł Boruch

1998

- (Wspinaczka) V m. MP Szkół Wyższych

2000

- (Karate) III m. na AMP w Karate Tradycyjnym Kumite indywidualne: Marcin Lewczak; Katowice,
- (Karate) Mistrz Polski w Karate Tradycyjnym Kumite indywidualne: Daniel Iwanek; Warszawa,
- (Judo) I m. na MP w Judo: Arkadiusz Janociński; Wrocław,

2001

- (Karate) III m. na AMP w Katowicach w Karate Tradycyjnym drużyna: Marcin Lewczak, Adam Targoński, Tomasz Telej;
- (Taekwon-do) II m. na MP Szkół Wyższych w Łodzi – Paweł Michalak
- (Karate) III m. na Mistrzostwach Świata w Karate Tradycyjnym w Rosji (Moskwa): Daniel Iwanek

Poza sportem wyczynowym Klub Uczelniany AZS prowadzi ożywioną działalność organizacyjną w zakresie sportu masowego, turystyki i wypoczynku we współpracy z innymi organizacjami młodzieżowymi uczelni oraz środowiska akademickiego Lublina. Zarząd Klubu zawsze wspierał studentów sportowców, pomagał im w przydziale miejsca w Domach Studenckich, organizował tzw. stypendia sportowe, które były talonami na obiady oraz umożliwiał wyjazd na obozy rekreacyjne letnie i zimowe za minimalną odpłatnością.

Upowszechniano czynny wypoczynek szerokiej rzeszy studentów organizując spartakiady międzywydziałowe oraz pomiędzy mieszkańcami domów studenckich. Do tradycji należy także rozgrywany zawsze na początku marca bieg o puchar Dziekana Wydziału Mechanicznego, w którym biorą udział studenci innych uczelni.

Jedną z najstarszych uczelnianych imprez sportowych jest mecz szachowy Pracownicy – Studenci, rozgrywany już od 35 lat (pierwszy mecz odbył się w 1968 roku).

Organizowano seminaria i sympozja oraz szkolenia dla zarządu klubu, kierowników sekcji i organizatorów imprez sportowych.

Opisane osiągnięcia sportowe i organizacyjne studentów Politechniki Lubelskiej były możliwe dzięki dobrze pojętej i wszechstronnej współpracy Klubu Uczelnianego AZS ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, a w szczególności z kierownictwem w osobach: Witolda Stępniaka, Romana Małyszka i Grzegorza Stefanowskiego.

Prezesami Klubu Uczelnianego począwszy od 1965 roku byli:

1965-1968 Janusz Domański
1968-1970 Janusz Dudziński
1970-1973 Mieczysław Hasiak
1973-1975 Dariusz Dudziak
1975-1977 Witold Zimny
1977-1980 Marek Marzec
1980-1983 Anna Wróbel
1983-1986 Jarosław Urban
1986-1989 Jerzy Karkuć
1989-1992 Adam Dwornicki
1992-1995 Tomasz Klepka
1995-1997 Maciej Kopytek
1997-1999 Marta Fijałka obecnie Falkowska
1999-2001 Michał Błaziak
2001-2003 Marcin Lewczak

HISTORIA ZSP W POLITECHNICE LUBELSKIEJ

Zrzeszenie Studentów Polskich rozpoczęło swoją działalność w roku 1963, inicjatorami powołania organizacji byli: Tadeusz Lechowicz, Mieczysław Lis, Lubosław Pruszkowski i Stanisław Janiczek. Dynamiczny rozwój zrzeszenia nastąpił od czasu przekształcenia Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską z naborem na studia dzienne. Założycielami i organizatorami poszczególnych agent ZSP byli: Mieczysław Hasiak, Andrzej Wójtowicz, Jolanta Musiej, Tadeusz Fijałka, Piotr Ziemnicki, Aleksander Dijakiewicz, Czesław Wawrzyk, Edmund Karwat, Ewa Pałachniak, Jadwiga Zajęcka, Ryszard Polarski, Barbara Okońska, Leszek Gil i Dyonizy Kłos. Uczelnianą Komisją ds. Studentów Pracujących kierował Stefan Michaluk.

Problematyka, którą zajęła się nowo wybrana Rada, dotyczyła spraw socjalno-bytowych studentów, pomocy koleżeńskiej w nauce, więzi ze środowiskiem poprzez organizację tzw. „zielonych niedziel” we współpracy ze studentami innych uczelni i współpracę z TWP. Realizowano program wychowawczy poprzez organizację imprez kulturalnych, naukowych, turystycznych i sportowych.

W okresie wakacji organizowano wycieczki krajowe i zagraniczne, obozy wędrowne i stacjonarne oraz wczasy. Z inicjatywy ZSP powstały liczne koła zainteresowań, klub krótkofalowców, fotografików, turystyki rowowej, zespół muzyczny i zespół tańca towarzyskiego „GAMZA”.

Został powołany lubelski oddział tygodnika studenckiego „Politechnik”, którego redaktorami w latach 1968-1980 byli: Janusz Malinowski, Józef Kuczmarszewski, Marian Buczek i Waldemar Krakowiak.

Funkcje przewodniczących RU ZSP w latach 1963 - 73 sprawowali:

1963 - 1964 – Tadeusz Lechowicz

1964 - 1965 – Mieczysław Lis

1965 - 1966 – Andrzej Wójtowicz, Mieczysław Lis

1966 - 1968 – Mieczysław Hasiak

1968 - 1970 – Bogdan Krasowski, Andrzej Michowski

1970 - 1973 – Janusz Drewnowski

W marcu 1973 roku podczas VIII Kongresu ZSP podjęto uchwałę o zjednoczeniu ruchu studenckiego pod nazwą Socjalistyczny Związek Studentów Polskich. W dniu 27 marca 1973r. podczas zebrania założycielskiego wybrano RU SZSP w WSInż w składzie: Mieczysław Hasiak – Przewodniczący, Janusz Drewnowski i Mirosław Mgłowski – V-ce Przewodniczący, Barbara Łuszczynska – Sekretarz oraz Stanisław Wajrak, Henryk Gut, Wik-

tor Życzyński, Elżbieta Wierzchowska, Tadeusz Cichosz, Roman Fornalski, Wiesław Sikora, Waldemar Szulc – członkowie.

Pierwszym ważnym przedsięwzięciem nowego związku była pomoc młodzieży studenckiej w budowie gmachu Wydziału Mechanicznego, Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej oraz stołówki studenckiej w ramach akcji pod hasłem „Budujemy własną Uczelnię”. W roku akademickim 1973/74, 916 studentów przepracowało ponad 5 tys. roboczogodzin wykonując prace ziemne, transportowe i betoniarskie. Związek uczestniczył również aktywnie w przygotowaniu i przeprowadzeniu imprez związanych z obchodami 20-lecia WSiInż w 1973 roku.

W listopadzie 1973 r. odbyła się uczelniana konferencja programowo-wyborcza SZSP, podczas której wybrano nową Radę Uczelnianą, której Przewodniczącym został Wiesław Sikora, a V-ce Przewodniczącym Andrzej Krupa. Organizacja zgodnie z deklaracją ideową zmieniła swój charakter, stała się monopolistą w środowisku studenckim. Rozwijała działalność samorządową: koła naukowe, kluby i grupy twórcze. Dopelnieniem natomiast były różne formy działalności szkoleniowej w dziedzinie społeczno-politycznej. Mając na uwadze integrację ze środowiskiem robotniczym rozwinęto system praktyk robotniczych. Rozdźwięk pomiędzy oficjalnym stanowiskiem władz SZSP a emocjonalnym i faktycznym stanowiskiem większości członków organizacji popierających „Solidarność”, doprowadził do zawieszenia organizacji w stanie wojennym w grudniu 1981 roku. Powrót do życia wywołał burzliwe dyskusje na temat charakteru organizacji. Zwyciężył w nich postulat powrotu nie tylko do nazwy, ale i programu ZSP. Na kolejnym Kongresie w październiku 1982 roku w Warszawie w klubie studenckim „Stodoła” organizacja powróciła do swojej pierwotnej nazwy traktując miniony etap 9 lat jako integralną część tradycji i własnej spuścizny a XI Zjazd SZSP przekształcił się w XI Kongres ZSP.

W Politechnice Lubelskiej ZSP w nowym kształcie rozpoczęło działalność w 1985 roku, objęło swoim patronatem działalność niektórych klubów i kół naukowych, powołano do życia Klub Uczelniany ARCUS, organizacja włączyła się w organizację wielu imprez ogólnouczelnianych.

W kolejnych kadencjach od 1976 roku funkcję przewodniczących SZSP, a następnie ZSP pełnili; Jerzy Kołodziejczyk, Józef Kuczmazewski, Krzysztof Galej, Andrzej Aleksandrowicz, Krzysztof Kowalczyk, Krzysztof Pawłos, Adam Kania, Radosław Marciniak, Andrzej Mojski, Tomasz Nowiński, Arkadiusz Przydatek, Mirosław Jabłoński i Tomasz Olszak

Wybrana na obecną kadencję nowa Rada Uczelniana ZSP, której Przewodniczącym został Marek Hartfil a V-ce Przewodniczącymi Łukasz Hasiec i Tomasz Czubacki, stara się odzyskać i umocnić pozycję liczącej się organizacji w społeczności akademickiej Uczelni.

NIEZALEŻNE ZRZESZENIE STUDENTÓW POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

W październiku 1980 roku grupa inicjatywna studentów Politechniki Lubelskiej powołała komitet założycielski NZS o zasięgu ogólnokrajowym.

W skład grup założycielskich na poszczególnych wydziałach weszli: na Wydziale Mechanicznym: Waldemar Łoboda, Krzysztof Zięba, Andrzej Piotrowski, Maciej Niezabitowski, Albert Pasternak, Jerzy Montusiewicz; na Wydziale OiZ: Zbigniew Moskal, Robert Jurek, Marek Lipidalski; w Wydziale Elektrycznym: Piotr Sobieszek, Mariusz Dobrowolski, Marek Gromaszek, Włodzimierz Czwornóg; na Wydziale IBiS: Arkadiusz Bąbel, Grzegorz Jarecki, Jacek Łoboda, Stanisław Zachara. Funkcję przewodniczącego KW NZS pełnili: Marek Gromaszek /WE/, Marek Ulita /WM/, Arkadiusz Bąbel /WIBiS/, Zbigniew Moskal /WOiZ/. W Komisji Uczelnianej studentów reprezentowali: Krzysztof Zięba, Marek Ulita, Mariusz Dobrowolski. Działalność trwała do 13 grudnia 1981 roku. NZS zostało reaktywowane w 1988 roku rozpoczynając pracę w ramach struktury ogólnopolskiej. Od momentu ujawnienia się członków NZS spotykali się oni z różnymi represjami ze strony organów władzy państwowej o czym relacjonowała prasa niezależna „Żak” – pismo wspólne NZS – AM, AR, KUL, UMCS i PL. Członkowie Międzyuczelnianej Komisji NZS w Lublinie, w skład której wchodziła Komisja Uczelniana NZS PL, pragnąc tworzyć organizacje niezależne a szczególnie od liberalnych nurtów politycznych, będąc przeciwnikami „grubej kreski”, zdecydowali się na wyłączenie z prac ogólnopolskiej struktury NZS. Podobne działania podjęte zostały m.in. przez ośrodki w Krakowie i Katowicach. Komisja Uczelniana NZS zdecydowała się na rejestrację Zrzeszenia w ramach Stowarzyszenia a następnie na przystąpienie do Federacji Stowarzyszeń Uczelnianych.

W dniu 10 listopada 1989 roku Sąd Wojewódzki w Lublinie wpisał do rejestru Stowarzyszeń Niezależne Zrzeszenie Studentów Politechniki Lubelskiej. Od tego momentu NZS PL stał się w pełni niezależną organizacją. 10 maja 1990 roku ogłoszony został ostatni strajk studentów Politechniki Lubelskiej; w nocy z 9 na 10 maja 1990 roku Komisja Uczelniana NZS podjęła decyzję o przystąpieniu do ogólnopolskiej akcji protestacyjnej. Komitet Strajkowy w składzie: Bogusław Drozd, Mariusz Paszko, Mariusz Montusiewicz, Andrzej Lendzion, Jarosław Żychaluk zdecydował o formie protestu wybierając strajk absencyjny. Akcja zakończyła się niespodziewanym sukcesem, protest poparło 100 % studentów Politechniki Lubelskiej. W dniach 10 i 11 maja 1990 roku nie odbyły się zajęcia na wszystkich wy-

działach uczelni. Wydawano w tym okresie Gazetę Strajkową, która donosiła: „... W związku z ogłoszonym 10 maja /czwartek/ strajkiem absencyjnym w Politechnice Lubelskiej odbyło się w kawiarni NZS DS-2 spotkanie z JM Rektorem prof. Włodzimierzem Sitko. Na spotkaniu obecny był dziekan Wydziału Elektrycznegodoc. dr inż. Tadeusz Latocha oraz z-ca kierownika Działu Spraw Studenckich Anna Rogowska. Celem spotkania było zapoznanie Władz uczelni z przyczynami ogólnopolskiej akcji protestacyjnej oraz jej przebiegiem w naszej uczelni. W związku z przybyciem licznej grupy studentów wywiązała się ciekawa polemika. JM Rektor po wysłuchaniu argumentów studentów, w wielu sprawach przyznał rację, m.in. w takich jak:

- decydującej opinii studentów w sprawie wyboru Prorektora ds. Studenckich oraz Prodziekana ds. Studenckich,
- prawa wyboru egzaminatora,
- prawa studentów do decydowania o programie studiów.

JM Rektor wyraził przekonanie, że podjęta akcja strajkowa zaktywizuje i skonsoliduje nasze bierne środowisko akademickie. Zebrani zapoznali się z telexem skierowanym do społeczności akademickiej przez ministra Samsonowicza, którego treść była próbą rozładowania napiętej sytuacji na uczelniach w kraju...”.

NZS PL rozwijało się bardzo prężnie i ściśle współpracowało z NSZZ „Solidarność”. W dniu 5.02.1991 roku powołano gazetę uczelnianą wydawaną wspólnie przez NSZZ „Solidarność” oraz NZS Politechniki Lubelskiej. Zespół redakcyjny w składzie: Bogusław Drozd /NZS/ oraz Tadeusz Czubowski, Zbigniew Kudasiewicz, Janusz Urbański, Marian Łozak /wszyscy z NSZZ „Solidarność”/ w ciągu 10 dni od daty powołania wydał pierwszy numer gazety. Wydawnictwo otrzymało tytuł „Informator”. Redakcja w sposób bardzo śmiały i bezkompromisowy przekazywała informacje i komentarze dotyczące życia akademickiego naszej Uczelni. Z zespołem redakcyjnym współpracowało szereg osób zarówno z Solidarności, NZS i niezrzeszonych. Kolumny opatrzone tytułem „Hyde Park” dawały możliwość prezentacji własnych poglądów wszystkim zainteresowanym. Dzięki współpracy pracowników i studentów zrzeszonych w NZS udawało się wywierać istotny wpływ na życie akademickie. W tym czasie własną gazetę wydawał jedynie NZS UMCS.

Funkcję przewodniczącego pełnili m.in. Krzysztof Zięba, Jaromir Grabowski, Bogusław Drozd, Krzysztof Figat, Zbigniew Mistrzyk, Sławomir Kotowski, Tomasz Gros i Radosław Dąbrowski. Obecnie funkcję przewodniczącego pełni Radosław Witkowicz, student V roku Wydziału Mechanicznego.

Zrzeszenie działa w oparciu o Statut i jest niezależne od władz uczelni, administracji państwowej i organizacji politycznych. Celem Zrzeszenia jest m.in. działanie na rzecz demokracji w środowisku akademickim oraz ochrona swobód demokratycznych i praw obywatelskich, inicjowanie, popieranie i prowadzenie działalności wydawniczej i propagandowej, organizowanie samopomocy studenckiej.

STUDENCKI KLUB „KAZIK”

Idea powstania klubu pojawiła się w końcu lat siedemdziesiątych ale jej realizacja nastąpiła dopiero po pojawieniu się w październiku 1980 roku grupy inicjatywnej, która powołała komitet założycielski NZS. Rzecznikiem organizacji klubu był Krzysztof Zięba, jeden z trzech pierwszych przewodniczących NZS. Władze NZS załatwiły lokal, który pełnił wtedy funkcję

magazynu zniszczonego sprzętu w budynku Oxford. Po stanie wojennym klub funkcjonował pod egidą ZSP.

W 1988 r. pomieszczenie klubu w budynku „Oxford” zamieniono na sale dydaktyczne, a klub przeniesiono początkowo do akademika, a później do zaadaptowanej części sali jadalnej stołówki. Klub został doposażony w sprzęt, zmieniono na bardziej „kameralny” jego wystrój. Od początku lat dziewięćdziesiątych do chwili obecnej prowadzeniem klubu zajmuje się NZS PL.

W 1997 roku dla potrzeb klubu oddane zostały zaadaptowane pomieszczenia w budynku stołówki studenckiej.

Klub „Kazik” zorganizował po raz pierwszy Ogólnopolski Przegląd Zespołów Muzycznych, w którym wówczas wzięło udział 14 zespołów.

Wspólnie z Samorządem Studenckim w ramach Dni Kultury Studenckiej „Juvenalia” organizuje Ogólnopolskie Przeglądy Młodych Talentów oraz turnieje: brydżowy, szachowy, bilardowy. Zorganizował kilkadziesiąt koncertów rockowych, kabaretonów, rockotek, dyskotek. Na uwagę zasługują „DŻEMY” (czwartkowe wieczory muzyki rockowo-bluesowej). Klub „Kazik” posiada charakter typowej studenckiej piwnicy i cieszy się ogromną popularnością wśród młodzieży.

STUDENCKIE KOŁA NAUKOWE

Studenckie koła naukowe na Wydziale Mechanicznym

Na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej działa 10 studenckich kół naukowych.

Studenckie Koło Naukowe Podstaw Inżynierii Produkcji (nazwa dawna Studenckie Koło Obróbki Skrawaniem) jest jednym z najstarszych kół naukowych w Politechnice Lubelskiej. Początki działalności Koła sięgają lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Pierwszym opiekunem Koła był

Koło Naukowe Podstaw Inżynierii Produkcji (wówczas Obróbki Skrawaniem). Na zdjęciu: doc. dr inż. A. Parol z grupą studentów. 1973.

doc. dr inż. Adolf Parol. Obecnie od ponad dwudziestu lat Kołem opiekuje się dr inż. Kazimierz Zaleski. W ciągu całego okresu działalności w pracach Koła uczestniczyło około 300 studentów. Kilku z nich jest dzisiaj pracownikami naukowymi, a wielu pracuje z powodzeniem w przemyśle.

Działalność Koła to przede wszystkim organizacja i uczestnictwo w konferencjach studenckich kół naukowych i obozów naukowych, wyjazdów na targi techniczne oraz do zakładów przemysłowych.

Zainteresowanie naukowe członków Koła koncentruje się na zagadnieniach związanych z podstawami inżynierii produkcji. Studenci wykonują prace konstrukcyjne, technologiczne oraz doświadczalne, bazując na laboratoriach Katedry Podstaw Inżynierii Produkcji. Wyniki swoich prac studenci przedstawiają w formie referatów na zebraniach Koła oraz na sesjach i konferencjach studenckich kół naukowych.

Przy Katedrze Pojazdów Samochodowych Wydziału Mechanicznego PL działa od lat 70-tych XX wieku **Studenckie Naukowe Koło Samochodziarzy**. Opiekunem Koła, od 1994 r., jest dr inż. Zbigniew Kiernicki. Obecnie prezesem Koła jest Michał Zbroński, zaś sekretarzem Arkadiusz Szymański.

Koło jest głównym organizatorem cyklicznego, odbywającego się co dwa lata w maju, Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych „Inżynierowie XXI wieku”. W 2002 r. w VI MSSKN wzięło czynny udział 48 osób (studenci, doktoranci i pracownicy naukowci), w tym 4 osoby z zagranicy.

Działalność Naukowego Koła Samochodziarzy obejmuje rozwijanie zainteresowań i pogłębianie wiedzy studentów w zakresie motoryzacji poprzez organizowanie i czynny udział w sympozjach studenckich kół naukowych, udział w wymianie międzynarodowej (Koło wspólnie z Kołem Inżynierii Materiałowej, zorganizowało wyjazd do Uniwersytetu w Żilinie – Słowacja, w ramach którego uczestniczyło 15 studentów), organizowanie obozów naukowych i wyjazdów do wiodących branżowych ośrodków naukowo-badawczych.

Studenckie Koło Naukowe Maszyn Przemysłu Spożywczego działa przy Katedrze Maszyn Przemysłu Spożywczego od końca lat 80-tych ub. wieku. Inicjatorem i twórcą Koła był św.p. prof. Henryk Popko, zaś pierwszymi opiekunami Koła byli: Henryk Komsta, Waldemar Krakowiak, Andrzej Farian. Obecnie Kołem opiekuje się dr inż. Lech Hys. Działalność Koła obejmuje m.in.: organizację wycieczek do czołowych zakładów przemysłu spożywczego, seminariów i sympozjów naukowych oraz uczestnictwo członków Koła w badaniach naukowych prowadzonych w Katedrze Maszyn Przemysłu Spożywczego Wydziału Mechanicznego PL.

Studenckie Koło Naukowe Inżynierii Materiałowej działa przy Katedrze Inżynierii Materiałowej od października 1991 r. Do roku 1994 Kołem opiekowała się dr Hanna de Sas Stupnicka. Aktualnie opiekunem Koła jest dr inż. Leszek Gardyński. Członkami Koła są studenci różnych specjalności Wydziału Mechanicznego PL.

Działalność Koła obejmuje m.in.: organizowanie wyjazdów i wycieczek do zakładów pracy, ośrodków badawczych, laboratoriów i uczelni technicznych. Koło organizuje wiele przedsięwzięć wraz ze Studenckim Kołem Naukowym Samochodziarzy.

W 2002 r. wspólnie zorganizowano VI Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych oraz w ramach Festiwalu Nauki imprezę rajdową dla samochodów terenowych „TRIAL 4x4”.

W roku 1997 przy Katedrze Obróbki Plastycznej założone zostało **Koło Naukowe „KOMPLAST”**. Pierwszym opiekunem Koła był dr inż. Andrzej Gontarz, od października 2002 r. został nim mgr inż. Jarosław Bartnicki. KN „KOMPLAST” prowadzi spotkania (przynajmniej raz w tygodniu), na których opracowywane są zagadnienia z następujących dziedzin: zastosowanie programów CAD do projektowania procesów obróbki plastycznej – szkolenia z zakresu obsługi SOLID EDGE’a v.9.0, kończące się wydaniem certyfikatu; wykorzystanie metod elementów skończonych do symulacji i wariantowej analizy procesów kształtowania – szkolenia z zakresu obsługi systemu FORMFEM zakończone wydaniem certyfikatu.

Studenckie Koło Naukowe Silników Spalinowych zostało założone w 1998 roku w ramach Katedry Silników Spalinowych Politechniki Lubelskiej. Opiekę nad kołem sprawuje dr inż. Dariusz Piernikarski. W minionym okresie opiekunami Koła byli: 1998-1999 Jacek Czarnigowski, Jacek Hunicz; 1999-2001 Paweł Kordos, Michał Jaśkowiak, Tomasz Kamiński; 2001-2002 Grzegorz Kulig, Mirosław Gajda; 2002-2003 Mariusz Kowalczyk, Mirosław Gajda. Studenckie Koło Naukowe Silników Spalinowych zostało założone w 1998 r. i już w maju tego roku współorganizowało IV Międzynarodowe Sympozjum Studenckich Kół Naukowych.

Koło oprócz działalności statutowej organizuje i współorganizuje również wyjazdy na motoryzacyjne imprezy wystawiennicze, do ośrodków przemysłowych i badawczych. Członkowie koła, żywo interesujący się motoryzacją, aktywnie uczestniczą w pracach Katedry Silników Spalinowych. Corocznie koło współorganizuje wyjazdy na wystawy motoryzacyjne krajowe i zagraniczne, takie jak: Poznań Motor Show, Międzynarodowy Salon Samochodowy w Berlinie i wiele innych. Studenckie Koło Naukowe Silników Spalinowych jest stosunkowo młodym i prężnie działającym kołem nastawionym na poszerzanie wiedzy i umiejętności swoich członków poprzez możliwość korzystania z nowoczesnych technologii i najnowszych

zdobyczy techniki w budowie, sterowaniu i eksploatacji silników spalinyowych.

Studenckie Koło Naukowe Automatykacji, działające w ramach Katedry Automatykacji Wydziału Mechanicznego PL, istnieje od 1998 roku. Praca w Kole organizowana jest w zespołach problemowych 3-4 osobowych. Do typowych obszarów działalności Koła należy automatyzacja procesów wytwórczych integrowana przez techniki informatyczne, a w szczególności: komputerowe systemy sterowania, monitoringu i nadzorowania procesów; zaawansowane algorytmy sterowania wykorzystujące elementy sztucznej inteligencji (sieci neuronowe, fuzzy logic, algorytmy genetyczne); zastosowanie cyfrowych technik wizyjnych i statystyczne sterowanie jakością.

W ostatnim okresie Koło Naukowe Automatykacji było współorganizatorem oraz uczestnikiem m.in. obozu studenckiego „Technologie Informatyczne w Diagnostyce Medycznej” organizowanego w 2001 r. w Górecku Kościelnym i XV seminarium z serii „Jakość i Efektywność Wytwarzania” Lublin 2002.

Koło Naukowe Automatykacji współpracuje z Kołami Naukowymi Akademii Medycznej i UMCS.

Projekt zawiązania **Studenckiego Koła Naukowego Procesów Polimerowych** przy Katedrze Procesów Polimerowych Politechniki Lubelskiej powstał jesienią 2000 roku, zaś formalnie Koło NPP rozpoczęło działalność 11 stycznia 2001 roku. Opiekunem naukowym Koła jest dr inż. Tomasz Jachowicz. Członkami Koła NPP są studenci III, IV i V roku specjalności Przetwórstwo Tworzyw Wielkocząsteczkowych. Członkowie Koła NPP biorą udział we współpracy podczas realizacji badań naukowych prowadzonych w Katedrze Procesów Polimerowych, a także organizują wyjazdy na targi branżowe oraz do zakładów produkcyjnych i ośrodków badawczych, służące poszerzeniu szeroko rozumianej wiedzy o procesie przetwórstwa oraz stosowanych maszynach i urządzeniach.

Do tej pory zorganizowano wyjazdy: na Targi „Plastpol” Kielce w 2001 i 2002 roku, na Targi „Plastech” Warszawa w 2001 roku, do Zakładu Technik Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych „Plastech” w Warszawie w roku 2001 oraz wycieczki do regionalnych zakładów przetwórstwa tworzyw polimerowych, m.in. „Farmochem” i „Polfa-Lublin”.

Studenckie Koło Naukowe Komputerowego Wspomagania Procesów Wytwarzania – CAD/CAM powstałe przy Instytucie Technologicznych Systemów Informacyjnych Wydziału Mechanicznego PL zrzesza studentów pragnących pogłębić swoją wiedzę w zakresie inżynierskich zastosowań informatyki obejmujących procesy projektowania i wytwarzania w dziedzinie mechaniki i budowy maszyn. Nadzór merytoryczny nad pracą

Koła sprawuje prof. dr hab. inż. Antoni Świć, a opiekunem Koła jest dr inż. Piotr Penkała.

Najmłodszym studenckim kołem naukowym jest powołane w 2002 roku przy Katedrze Podstaw Konstrukcji Maszyn **Koło Naukowe Komputerowego Wspomagania Prac Projektowych**.

Opiekunami naukowymi Koła są dr inż. Grzegorz Ponieważ oraz dr inż. Mirosław Ferdynus, Prezesem Piotr Kamiński.

Koło w swym zamierzeniu ma rozwijać zainteresowania studentów w zakresie komputerowych systemów wspomagania prac inżynierskich, zwłaszcza w obszarze projektowania obiektów mechanicznych.

Głównymi kierunkami działalności Koła są: zastosowanie programów CAD/CAM w procesie projektowania elementów maszyn, opracowywanie modeli obciążeń oraz wyznaczanie cech geometrycznych i właściwości dynamicznych elementów maszyn, obliczenia wytrzymałościowe MES, projektowanie procesów wytwarzania elementów na OSN, symulacje komputerowe procesów (kinematycznych, przepływowych, wymiany ciepła), systemy eksperckie.

Studenckie koła naukowe na Wydziale Elektrycznym

Koło Naukowe Elektryków

Inicjatywa powołania Koła Naukowego Elektryków zrodziła się w połowie lat sześćdziesiątych. Jej autorami byli głównie nauczyciele akademicy wywodzący się z Politechniki Łódzkiej, a wśród nich Tadeusz Janowski, Kazimierz Majdiuk i Tadeusz Latocha, którzy to, przy istniejących wówczas Zespołach dydaktycznych, organizowali pierwsze sekcje Koła Naukowego. W latach 1968 – 1976 rozpoczęły swoją działalność sekcje: Podstaw Elektrotechniki, Miernictwa Elektrycznego, Elektroenergetyki, Automatyki Elektroniki i Telemechaniki oraz Maszyn i Napędów Elektrycznych. W okresie tym szczególnie intensywnie pracowała sekcja powołana przy Zespole Podstaw Elektrotechniki. Jej kierownik Tadeusz Janowski aktywnie wspierał i mobilizował zarówno pracowników naukowo-dydaktycznych jak i studentów do działalności w Kole. Głównym przedmiotem zainteresowań sekcji były badania nad mnożnikami częstotliwości, problemy dotyczące osuszania elektroosmotycznego oraz zagadnienia związane z wytwarzaniem energii. Całoroczną działalność pracy Koła omawiano na Studenckich Sejsjach Naukowych, na które zapraszani byli przedstawiciele Władz Wydziału i Uczelni. Najlepsze prezentowane prace studenckie nagradzane były dyplomami.

Członkowie Koła Naukowego Elektryków wielokrotnie angażowali się w prace na rzecz środowiska i regionu. Brali czynny udział w organizowanej przez Zrzeszenie Studentów Polskich akcji pod nazwą Zielone Niedziele, w ramach której jeździli do wybranych wsi i pomagali w naprawie i pracach instalacyjnych urządzeń elektrycznych.

W okresie wakacyjnym uczestniczyli w obozach naukowych. Jednym z pierwszych był obóz w okolicy zapory wodnej w Solinie z opiekunem Zygmuntem Rutką i Kazimierzem Bodziakiem. Kolejne obozy dla członków Koła Naukowego zorganizowane były w Zamościu (opiekun Leszek Bo-brzyk), Cukrowni Werbkowice (Szymon Unger, Zbigniew Złonkiewicz) oraz w Puławach i w Kazimierzu Dolnym. W obozie w Kazimierzu Dolnym uczestniczyli przedstawiciele wielu Kół Naukowych działających w ówczesnej Wyższej Szkole Inżynierskiej w Lublinie. Brali oni udział w pracach konserwatorskich prowadzonych w zabytkowych kamienicach w centrum

Kazimierza. Osuszali metodą elektroosmotyczną Kamienicę Celejowską. Prowadzone prace miały szeroki wydźwięk. Uczestników obozu wizytował, między innymi Przewodniczący Rady Państwa – prof. Henryk Jabłoński.

W latach 1970 – 80 opiekunami kół naukowych na Wydziale Elektrycznym byli między innymi: Jan Jasik, Waldemar Wójcik, Andrzej Nafalski, Zbigniew Złonkiewicz i Marek Gołkiewicz. Działalność studentów w Kole Naukowym zaowocowała dla wielu z nich podjęciem pracy na Politechnice Lubelskiej na stanowiskach naukowo-dydaktycznych. Z tych pierwszych członków Koła do dziś pracują kol. Andrzej Nafalski, Mieczysław Dziubiński, Mieczysław Hasiak, Zbigniew Złonkiewicz, Waldemar Wójcik, Krzysztof Nalewaj i Włodzimierz Zieliński.

Obecnie na Wydziale Elektrycznym istnieje 5 Kół Naukowych: Informatyków „Pentagon”, Elektryków Oświetleniowców „Lumen”, Elektroekologów „Elmeco”, Elektryków „Napęd i Automatyka” oraz Elektroników. Ich opiekunami są odpowiednio Marek Miłosz, Franciszek Światała, Paweł Mazurek, Wojciech Jarzyna i Sławomir Przyłucki.

Jedną z podstawowych form pracy kół naukowych są warsztaty laboratoryjne. Polegają one na prowadzeniu badań, prac projektowych i symulacyjnych w laboratoriach katedralnych. Członkowie kół uczestniczą również chętnie w pomiarach eksploatacyjnych oraz ekspertyzach wykonywanych na rzecz przedsiębiorstw. Najciekawsze wyniki prezentowane są na seminariach, konferencjach krajowych i zagranicznych. Członkowie kół są również organizatorami bądź współorganizatorami kilku cyklicznych konferencji naukowych: „Informatyk zakładowy”, Sterowanie i monitorowanie układów przemysłowych” oraz „Oświetlenie miejsc pracy”. Prezentują na nich samodzielnie przygotowane referaty oraz uczestniczą w dyskusjach merytorycznych. Dla wielu taka możliwość prezentacji swoich umiejętności i wiedzy jest przepustką do zdobycia atrakcyjnej pracy.

*Tekst opracowali przy współudziale Kolegów z Wydziału Elektrycznego
Z. Złonkiewicz i W. Jarzyna*

Obrady III Sesji naukowej elektryków (1972 r.). Referuje kol. Adam Jarosławski

III Sesja Naukowa Koła Elektryków (doc. K. Majdiuk, doc. R. Cylc, doc. T. Janowski, przedstawiciel ZSP)

Wyjazd członków Koła na obóz naukowy w Puławach

Zielona niedziela ZSP. Wyjazd na wieś członków koła naukowego. Na zdjęciu pochylony nad pracą student Z. Złonkiewicz

Członkowie Koła Naukowego Elektryków „Napęd i Automatyka” podczas zwiedzania Przedsiębiorstwa Ekoklinkier (1998 r.) (S. Stroński, G. Grochowski, M. Stachowicz, W. Wojtkowski, M. Bara, S. Marzenowski, M. Wójtowicz, L. Dobraczyński)

Sekcja Koła Naukowa przy Zespole Elektrotechniki (wśród studentów: mgr J. Szponder, dr A. Nafalski)

Koło naukowe Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej

Studenckie Koło Naukowe Konstrukcji Mostowych i Drogowych

Studenckie Koło Naukowe Konstrukcji Mostowych i Drogowych, zarejestrowane w czerwcu 2002 roku, działa na Wydziale Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej Politechniki Lubelskiej. Prezesem Koła jest Aurelia Szkodzińska; opiekunami naukowymi studentów są – mgr inż. Marzena Bajak oraz dr inż. Sławomir Karaś.

Celem SKN KMiD jest rozszerzanie zakresu zdobywanej wiedzy teoretycznej o informacje z zastosowań praktycznych nowych materiałów, technologii i rozwiązań analitycznych. Zajmujemy się organizacją spotkań tematycznych z pracownikami naukowymi, projektantami, bądź przedstawicielami firm zajmujących się budową, eksploatacją oraz modernizacją dróg i mostów. Od kilku lat organizujemy wyjazdy naukowe w Polsce i za granicę na istniejące lub budowane obiekty inżynierii lądowej. Praca w Kole

Foto 1. Kładka Thulliego

przyczynia się do integracji środowiska studentów i pracowników WIBiS, na bazie zainteresowań zawodowych.

Dotychczasowa działalność studentów, odpowiadająca częściowo wymienionemu zakresowi, była związana z Kołem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji na WIBiS PL, prowadzonym przez mgr inż. Marzenę Bajak.

W okresie ostatnich dwóch lat odbyły się ciekawe wyjazdy łączące program dydaktyczny ze spotkaniami z mostowcami oraz pracownikami i studentami wyższych uczelni za granicą. W kwietniu 2001 do Lwowa, którego celem była wizyta w Politechnice Lwowskiej, obejrzenie kładki Thulliego oraz innych pionierskich konstrukcji inżynierskich. W lutym 2002 do Puław do siedziby Mostostal-Puławy, którego program zawierał zwiedzanie hali produkcji elementów ustroju niosącego do mostu przez Wisłę w Siekierkach, wysłuchanie wykładu o przebiegu procesów produkcyjnych i montażowych prowadzonych przez Mostostal. W kwietniu 2002 wyjazd do Pragi obejmujący swym zakresem zapoznanie z warunkami geologicznymi kopalni Bełchatów, wykład w Czeskiej Politechnice, poświęcony problemom transportowym i drogowym rozbudowy dróg w Republice Czeskiej oraz zwiedzanie terenów budowy tuneli w ciągu obwodnicy Pragi – Mrazovka.

Informacje na temat pracy SKN KMiD można uzyskać na stronie www.mostowcy.prv.pl.

Koło naukowe Wydziału Zarządzania i Podstaw Techniki

Koło Naukowe Menedżerów

Koło Naukowe Menedżerów (KNM) zostało utworzone na Wydziale Zarządzania i Podstaw Techniki w 1992 r. z inicjatywy dr hab. Ewy Bojar, która do dnia dzisiejszego sprawuje funkcje opiekuna naukowego. Podczas całego okresu funkcjonowania KNM zorganizowało dziesięć międzynarodowych cyklicznych konferencji dla studentów i młodych pracowników naukowych, poruszających problematykę „zarządzania strategicznego przedsiębiorstw i ekorozwoju w warunkach gospodarki rynkowej”. Przedsięwzięcia te rokrocznie mobilizują uczestników do podejmowania badań naukowych, konsolidują środowisko młodych naukowców, jak również pobudzają do zdrowej konkurencji i porównań środowisk naukowych ośrodków krajowych i zagranicznych.

Patronat nad konferencjami obejmuje Towarzystwo Naukowe Organizacji i Zarządzania (TNOiK) oraz Grupa Uniwersytetów Compostella, dzięki czemu z każdym rokiem stają się one bardziej prestiżowe i znane wśród coraz szerszych kręgów studenckich i akademickich z całego świata. Uwieńczeniem konferencji są biuletyny, mające na celu zebranie osiągnięć uczestników spotkań.

KNM rokrocznie realizuje inne przedsięwzięcia naukowe i kulturalne, takie jak: pokazy najlepszych filmów reklamowych pt. „Reklamowisko”, studenckie spotkania teatralne, spotkania z ludźmi biznesu i szkolenia z zakresu prezentacji.

Praca młodzieży w Kole Naukowym Menedżerów jest przejawem tworzenia płaszczyzny do wymiany myśli naukowej i praktycznej nauki ze społecznego działania. Dlatego KNM współpracuje z wieloma uczelniami w kraju i zagranicą. Członkowie Koła reprezentują Politechnikę Lubelską na konferencjach krajowych i zagranicznych, szkoleniach w ramach grupy Compostella w Hiszpanii, Letniej Szkole Regionalistów w Norwegii (Regional Science Association Summer School), jak również realizują europejski program edukacyjny Sokrates. Niewątpliwym sukcesem jest wygrywanie przez członków KNM wielu konkursów, w tym Ogólnopolski Turniej Zarządzania Challenge Management, zorganizowany przez Śląską Międzynarodową Szkołę Handlową, Ecole Supérieure de Commerce z Tuluzy oraz

Koło Naukowe Menedżerów

program „Tempus”, w którym 6 pięcioosobowych zespołów zajęło znaczące pozycje.

W kolejnych latach funkcję Prezesów KMN pełnili: Renata Żukowska, Andrzej Jachim, Tomasz Trujnara, Piotr Markowski, Monika Łobaziewicz, Krzysztof Zboch, Małgorzata Nowakowska, Monika Fiutka oraz Artur Kowalik. Ich zaangażowanie, jak również zaangażowanie wszystkich członków Koła Naukowego Menedżerów, przynosiło i będzie w przyszłości przynosić wymierne efekty w postaci dobrze wykształconej kadry młodych fachowców, wspierających polską przedsiębiorczość.

*Artur Kowalik
Korneliusz Pylak*

STUDENCKIE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE I SPORTOWE

Formacja tańca towarzyskiego „GAMZA”

Formacja Tańca Towarzyskiego „GAMZA” jest najwcześniej powstałą grupą artystyczną działającą przy Politechnice Lubelskiej.

1 kwietnia 1970 roku, z inicjatywy rozmiłowanych w sztuce tanecznej studentów Wyższej Szkoły Inżynierskiej: Krystyny Majdan, Wiktora Życzyńskiego i Krzysztofa Madejskiego, powstał Zespół Tańca Towarzyskiego. Po koncercie premierowym tancerze uczcili swój pierwszy sukces

Rektor Stanisław Podkowa i Zenobia Stepowicz z grupą tancerzy Zespołu „GAMZA”

węgierskim winem „Gamza”. Uczestnicy spotkania w sposób żartobliwy zaproponowali, że właśnie „GAMZA” stanie się oficjalną nazwą powstałego zespołu. Spotkało się to z ogólną aprobatą.

Pierwszym kierownikiem artystycznym i choreografem została Zeno-bia Stepowicz, wychowanka prof. Mariana Wieczystego.

Od 1990 roku prowadzeniem zajęć w Zespole zajęli się Arkadiusz Lis oraz Piotr Mochol, wcześniejsi jego członkowie, a 1 marca 1991 roku całkowite kierownictwo objął Piotr Mochol – absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Lubelskiej.

Podczas długich lat działalności zespół rozwijał się, doskonalił warsztat taneczny, co w 1997 roku zaowocowało zmianami organizacyjno-strukturalnymi poprzez przekształcenie Zespołu w studencką Formację Tańca Towarzyskiego.

Formacja uświetnia swoimi występami Inaugurację Roku Akademickiego PL, uroczystości towarzyszące Juwenaliom, imprezy kulturalne i sportowe oraz koncertuje w innych miastach naszego kraju, a nawet poza jego granicami.

Dumą formacji jest coroczny Koncert Noworoczno-Karnawałowy, organizowany od 1992 roku. Całkowity dochód z tego widowiska przeznaczony jest na potrzeby dzieci ze Szkoły Podstawowej Specjalnej Nr 26 oraz

3.05.1999 – koncert w Teatrze w Brześciu

Gimnazjum Specjalnego Nr 1 w Lublinie, nad którymi „GAMZA” sprawuje taneczny patronat. W styczniu 2003 roku odbył się Karnawałowy Bal Charytatywny, na rzecz dzieci ze wspomnianych placówek.

W latach 1990-2002 „GAMZA” wielokrotnie potwierdzała swój kunszt taneczny i reprezentowała Uczelnię podczas tournée po Związku Radzieckim w części europejskiej (1990 i 1991), Litwie (1993), Czechach i Słowacji (1996) oraz Japonii (1997). Szczególnie prestiżowym był wyjazd 7-osobowej reprezentacji Formacji na półroczny kontrakt do Japonii, gdzie prezentowany był specjalnie przygotowany taneczny „show time”.

Formacja „GAMZA” uczestniczyła również w uroczystościach o charakterze państwowym. Na zaproszenie Konsula Generalnego RP w Brześciu, w związku z uroczystymi obchodami Święta Konstytucji 3 Maja wśród tamtejszej Polonii, „GAMZA” zaprezentowała specjalny program taneczno-poetycki.

Działalność artystyczna Formacji to również organizacja widowiska pod nazwą „Gala Taneczna – Politechnika Lubelska”, któremu patronuje JM Rektor Politechniki Lubelskiej, corocznie od 1993 roku. Uczestniczą w nim czołowe pary taneczne z całej Polski i jest wizytówką studenckiej kultury tanecznej.

Maj 2000 – spotkanie połączone z wystawą „GAMZA w latach 1990-2000”, Studenckie Centrum Kultury PL

Ważnymi wydarzeniami jubileuszowymi były Koncerty Galowe XX, XXV i XXX-lecia działalności Formacji „GAMZA”, które miały charakter prezentacji dorobku artystycznego. Zaproszeni goście na czele z Władzami Uczelni, Urzędów Kultury Miejskiego i Wojewódzkiego wyrazili poprzez dyplomy gratulacyjne swoje uznanie do poczynąń jubilatów. Kierownik artystyczny został uhonorowany nagrodą Prezydenta Miasta Lublina.

Znaczącymi osiągnięciami, które są bardzo mobilizujące dla tańczących studentów były: specjalne wyróżnienie za choreografię podczas Międzynarodowego Dnia Tańca Kraśnik’95, zdobycie Pucharu Prezydenta Białej Podlaskiej (1997), III miejsca w I Lubelskim Maratonie Tańca (1998), I miejsca w Wojewódzkim Turnieju Tańca Towarzyskiego w Formie Użytkowej w Lublinie (1999), IV miejsca w V Mistrzostwach Polski Par Wcześniej Urodzonych w Bielsku-Białej (2001), I miejsca w IX i X Ogólnopolskim Turnieju Tańca Towarzyskiego o Puchar JM Rektora Politechniki Lubelskiej w kategorii hobby (2001, 2002), I miejsca w I Amatorskich Spotkaniach Tanecznych Lubartów’ 2002.

Te i inne sukcesy przyczyniają się do niesłabnącego zainteresowania wśród studentów Formacją Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej „GAMZA”.

Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej

Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej powstał 14 stycznia 1975 r. z inicjatywy doc. dr inż. Kazimierza Szabelskiego (późniejszego profesora i Rektora PL). Organizatorem i pierwszym dyrygentem był Tadeusz Chyła – chórmistrz Teatru Muzycznego w Lublinie. Początkowo zespół powstał jako chór męski, jednak po sześciomiesięcznej działalności powitano w Zespole również kobiety i tak powstał istniejący do dziś chór mieszany.

Zespół pracował w tym czasie również pod kierunkiem Ryszarda Komorowskiego, wieloletniego dyrygenta Teatru Muzycznego w Lublinie.

W 1977 r. funkcję dyrygenta AChWSI objął mgr Henryk Pogorzelski a korepetytora mgr Kazimierz Szczebel – pracownicy Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS. Długoletnim kuratorem Zespołu był jego założyciel prof. Kazimierz Szabelski.

W 1979 r. ponownie kierownictwo artystyczne przejął Tadeusz Chyła i prowadził zespół do 1987 r. Chór aktywnie uczestniczył w życiu Uczelni. Towarzyszył ważnym chwilom m.in. przemianowaniu WSInż. w Politech-

Chór. Przegląd Zespołów Artystycznych Politechniki Lubelskiej 12.05.1980 r.

Audiencja u Ojca Świętego w Watykanie 25.04.2001 r.

nikę Lubelską. Koncertował w kraju a także brał udział w imprezach chóralnych organizowanych poza jego granicami. Zdobył m.in. I miejsce na Festiwalu Chóralnym w Koszycach a także nagrodę dla zespołu „Folk Singers”.

W październiku 1987r. Tadeusz Chyła zaproponował objęcie kierownictwa artystycznego zespołu mgr Elżbiecie Krzemińskiej, asystentce w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS. Zespół pracuje pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Krzemińskiej do chwili obecnej i znajduje się w czołówce chórów akademickich Lublina. Corocznie daje ok. 20 koncertów, prezentując różnorodny repertuar, stale współpracuje z Filharmonią Lubelską wykonując wiele utworów oratoryjnych w każdym sezonie artystycznym.

Ma w swym repertuarze ponad 60 utworów a cappella, biorąc udział w 30 koncertach oratoryjno-kantatowych.

Chór odbył wiele podróży koncertowych do większości krajów Europy m.in. Niemiec, Holandii, Włoch, na Wyspy Kanaryjskie, Grecji, Szwecji, Wlk. Brytanii, Francji, Hiszpanii.

W czasie tych podróży brał udział w wielu konkursach i festiwalach, czego dowodem są nagrody m.in.: Złoty Medal na konkursie w Riva del Garda (Włochy) w 1996 r., Brązowy Medal na festiwalu w Rodos (Grecja) w 1998 r. oraz wygrana w kategorii chórów mieszanych i zdobycie Złotego Dyplomu w konkursie w Grado (Włochy) w roku 2001 r.

W 25-letniej historii zespół zrzeszał ok. 200 osób, w tym studentów, absolwentów i pracowników naukowych PL.

Akademicki Zespół Tańca Ludowego PL „Krajka”

Pisząc o korzeniach „Krajki” nie sposób pominąć Szkoły Podstawowej nr 38 w Lublinie im. Henryka Sienkiewicza, w której to, z inicjatywy Aldony Ejfler, w 1975r. powstał Dziecięcy Zespół Taneczny „Krajka” oraz Chór.

14.06.1985 roku 114 Lubelska Artystyczna Drużyna Harcerska „Krajka” opuściła mury SP Nr 38 a jej patronem stał się na pewien czas Wojewódzki Dom Kultury przy ul. Dolnej Marii Panny 3 oraz Kuratorium Oświaty i Wychowania w Lublinie. Jednym z ważniejszych wydarzeń w życiu „Krajki” była decyzja Prezydium Ogólnopolskiej Rady Ludowych Zespołów Artystycznych z siedzibą w Krakowie, na mocy której 13.02.1986 roku zespół został przyjęty w poczet członków tej organizacji. W lutym 1986 roku powstała pierwsza kapela „Krajki” a wraz z nią zmienił się radykalnie repertuar muzyczny zespołu. Do programu zespołu zostały wprowadzone

Festiwal Folklorystyczny Almendralejo (Hiszpania) 1996

„Krajka” w regionalnych strojach lubelskich

dzione autentyczne utwory ludowe zebrane podczas specjalistycznych seminariów organizowanych przez ORLZA .

W czerwcu 1986 roku zespół rozstał się z dotychczasową nazwą 114 LADH „Krajka” a powodem było przejście grupy pod opiekę MDK przy ul. Grodzkiej w Lublinie. Od tego momentu „Krajka” pożegnała się na stałe z działalnością harcerską stając się Zespołem Pieśni i Tańca „Krajka” MDK na okres jednego roku. Kolejnym patronem zespołu przez okres czterech lat była Lubelska Fabryka Maszyn Rolniczych „Agromet”.

Rok 1991 to kolejny przełomowy moment w historii zespołu. „Krajka” zmuszona była opuścić mury „Agrometu”. W tym samym roku zespół przyjęła pod swoje skrzydła Politechnika Lubelska nadając mu aktualną nazwę. Kierownictwo artystyczne objęła Aldona Ejfler, długoletni wychowawca młodzieży, ceniony nauczyciel muzyki. Premierowy koncert „Krajki” odbył się w maju 1992r. a już w sierpniu zespół odniósł sukces podczas Tygodnia Kultury Beskidzkiej w Wiśle.

„Krajka” wiele razy prezentowała swój program na uroczystościach uczelnianych, środowiskowych, a także na Międzynarodowych Festiwalach Folklorystycznych m.in. w Turcji, Danii, Niemczech, Izraelu, Hiszpanii, Portugalii, Bułgarii, Węgrzech, Ukrainie, Francji i Białorusi.

Jednym z bardziej prestiżowych wydarzeń, w których zespół brał udział, była ceremonia otwarcia Światowych Igrzysk Polonijnych transmitowana przez telewizję na cały świat.

AZTL PL „Krajka” jest najmłodszym tego typu zespołem w lubelskim środowisku akademickim. Praca ze studentami zaowocowała bogatym programem artystycznym obejmującym polskie tańce narodowe i suity regionalne. Prezentuje część odchodzącej w niepamięć kultury polskiej.

08.02.2001r. to data przełomowa w historii „Krajki”. Odeszła od nas na zawsze Aldona Ejfler, osoba, która całą swoją energię i umiejętności twórcze oddała młodzieży i zespołowi.

Kierownictwo artystyczne przejęła Beata Ejfler a muzyczne Małgorzata Ejfler, wieloletnie tancerki zespołu, absolwentki Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie.

Obecnie „Krajka” to dwie grupy taneczne oraz zespół muzyczny „EX AEQUO” stanowiący integralną część zespołu.

Grupa Tańca Współczesnego Politechniki Lubelskiej

Działalność taneczną rozpoczęła w 1977 roku pod kierunkiem mgr Danuty Welcz, która istniejącą od 1970 roku przy Studium W-F sekcję gimnastyki artystycznej przekształciła w Zespół Gimnastyki Artystycznej. Swoje układy taneczne o charakterze estradowym zespół prezentował podczas wielu wydarzeń kulturalnych w Lublinie oraz województwie lubelskim. W 1982 roku prowadzenie zespołu objęła Hanna Palichleb (obecnie Strzemiecka) absolwentka Politechniki Lubelskiej, była tancerka zespołu, wprowadzając do repertuaru nowy styl tańca: jazz i modern. W latach 1988–1993 zespół pod nazwą Pandora prowadzony był przez Annę Smagą oraz Andrzeja Zbroję, którzy kontynuując dotychczasowy styl wzbogacili ofertę estradową o taniec stepowy.

W listopadzie 1993 roku Hanna Strzemiecka obejmując ponownie prowadzenie zespołu zmieniła jego formę artystyczną w oparciu o techniki tańca współczesnego oraz nadała dzisiejszą nazwę. Po niecałych dwóch la-

„Godziny, lata...” Koncert w Filharmonii Lubelskiej 2000. Premiera 1999

tach GTWPL staje się jednym z najlepszych teatrów tańca w Polsce. Potwierdzają to sukcesy podczas licznych festiwali w Polsce i za granicą. Swoje choreografie grupa prezentowała w Szwajcarii (1996), Francji (1998), Holandii (1999), Węgrzech (1999), Litwie (1999, 2002), Niemczech (2000, 2002), Białorusi (2000, 2001, 2002), Tunezji (2000), Finlandii (2001), Austrii (2002), Rosji (2002). Do najważniejszych polskich wydarzeń tego okresu należą prezentacje spektakli tanecznych podczas międzynarodowych festiwali w Bytomiu (1996-2002), Kaliszu (1996-2001), Krakowie (2000, 2002), Warszawie (1997-2001), Gdańsku (1997, 1999, 2002), Sanoku (1997), Zielonej Górze (1996, 1999), Białymstoku (1997, 1999), Poznaniu (1999), Skierniewicach (1999), Kielcach (2001) i Łodzi (2001, 2002).

Grupa jest laureatem wielu nagród i wyróżnień zespołowych podczas międzynarodowych konkursów (w Kaliszu – pięciokrotnie, Tunezji i Białorusi) jak i wyróżnień indywidualnych (w Kaliszu – czterokrotnie i Łodzi – dwukrotnie).

Obok działalności artystycznej GTWPL zajmowała się organizacją wydarzeń kulturalnych w lubelskim środowisku akademickim jak i w Lublinie. Do najważniejszych należą organizowane corocznie od 1997 roku Międzynarodowe Lubelskie Spotkania Teatrów Tańca wraz z Ogólnopolskimi Warsztatami Tańca Współczesnego, zaliczane przez media i gości do jed-

„Tak Trochei” Graz, Austria 2002. Premiera 2001

nych z najważniejszych festiwali tej formy sztuki w Polsce. W ciągu sześciu edycji festiwal gościł artystów i obserwatorów z całego świata (USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji, Finlandii, Kanady, Izraela, Holandii, Szwajcarii, Węgier, Rosji, Słowacji, Czech, Białorusi, Ukrainy, Rumunii) jak i najlepsze polskie profesjonalne i amatorskie zespoły. GTWPL zrealizowała projekty międzynarodowe: Amerykańsko – Polski (lubelskie prezentacje i warsztaty Joe Alter Dance Group z Nowego Jorku) oraz Polsko-Francuski (dwustronne pobyty zespołów tańca współczesnego z INSA de Lyon oraz GTWPL – wspólne prezentacje i warsztaty). Sześciokrotnie grupa zorganizowała koncert charytatywny, z którego dochód zasilił konto Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci z Chorobami Krwi.

Przy realizacji międzynarodowych wydarzeń GTWPL współpracowała z instytucjami zagranicznymi takimi jak ambasady: USA, Holandii, Kanady, Francji, Izraela czy AFFA w Paryżu, British Council w Londynie, Pro-Helvetia w Zurychu, Fundacja Stefana Batorego.

Grupa Tańca Współczesnego Politechniki Lubelskiej stworzyła swój własny unikalny styl tańca oraz tworzenia spektakli. W sposób trwały wpisała się w historię nowej polskiej sztuki jaką jest taniec współczesny nie tylko pod względem twórczych koncepcji ale i w szeroko pojętym procesie edukacyjnym. „Wychodząc” poza Uczelnię stała się jednym z istotnych źródeł animujących i aktywizujących środowisko ludzi młodych, tak akademickie jak i szkolne.

Zespoły muzyczne Politechniki Lubelskiej

Pierwszy zespół wokально-instrumentalny powstał w maju 1975r. W 1976r. zespół wziął udział w Festiwalu Pieśni Zaangażowanej w Koszycach (Czechosłowacja), gdzie wokalistka zespołu Beata Kozidrak zdobyła główną nagrodę, ufundowaną przez Rektora Wyższej Szkoły Technicznej.

W 1979r. powstała druga grupa muzyczna działająca równolegle z pierwszą, która za obiekt zainteresowań obrała sobie jazz-rock.

W listopadzie 1979r. zespół ponownie gościł w Czechosłowacji, występując na Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Zaangażowanej. W bardzo silnej konkurencji 17 grup wokально-instrumentalnych z 10 państw wokalistka zespołu Barbara Panecka uzyskała drugą nagrodę w kategorii ogólnej, oraz wyróżnienie za interpretację. Rezultatem tego sukcesu było przejście kolejnej wokalistki Politechniki Lubelskiej do znanej w kraju i za granicą grupy wokальной jaką była Pro-Contra.

Lata 1980-81 to czas trzeciego zespołu Politechniki Lubelskiej, który jako sekcja rytmiczna towarzyszył uznanym solistom krajowym (Krystyna Sienkiewicz, Stenia Kozłowska, Bernard Ładysz, Janusz Zakrzewski) oraz muzycy: Adam Skorupka i Andrzej Płonczyński.

W 1983r. szczególnie aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym Lublina studencka grupa rockowa „Navis”.

W roku 1984, wspomniana wcześniej wokalistka Barbara Panecka (tym razem grupy „Navis”) otrzymała główną nagrodę im. Anny Jantar w koncercie „Debiuty” XXI Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu.

Na lata 1984-1992 przypada okres działalności grupy „Blues Anex”, która dotarła na szczyty w krajowych konfrontacjach zespołów blues-rockowych (finały imprez – Wrocław Blues 87 oraz II Ogólnopolskie Spotkania Bluesowe pod nazwą Blues Fest 89 w Jeleniej Górze, w gronie 5-ciu najlepszych grup bluesowych z kraju).

Kolejne fale muzyki rockowej, wraz ze wzrostem studenckiego poczucia humoru, znalazły wyraz w następnych formacjach muzycznych Uczelni lat 90-tych.

Były nimi popularne zespoły o nazwach: „Gała Kumpels Experience”, „Zbój Wasyl” (frontman tej grupy występował zawsze z maczugą), „Rable” (Wyrzutki), „Kukuryku” oraz „Teguila”. Każdy z nich był minimum

laureatem Miejskiej Sceny Amatora a „Raable” i „Teguila” laureatem Ogólnopolskiego Przeglądu Zespołów Wyższych Uczelni.

Z wymienionych składów najbardziej żywotna okazała się „Teguila”, formacja wokально-instrumentalna utrzymująca się w stylistyce głównego światowego nurtu rocka (metal, trash). Ukoronowaniem dotychczasowej pracy grupy są płyty zatytułowane „Teguila hand made”, „Teguila live” a w realizacji „Teguila demo, demo”.

Obok „Teguili” obecny rozdział historii zespołów w bieżącym kolejnym Milenium kontynuują młode grupy rockowe: „Kwadzabro” i „Silver Spoon”. Ta ostatnia grupa po udanym debiucie w klubie „Kazik” (marzec 2002) nagrała płytę zatytułowaną „Oh my GOD”.

To tylko suche i wybrane fakty z 28-letniego dorobku zespołów, którym towarzyszyli instruktorzy: 1975-1987 Ryszard Mazurek a od roku 1988 do chwili obecnej Zbigniew Zastawny. Zawierają się w nim setki prób i koncertów potężnej rzeszy wokalistów oraz instrumentalistów. Historia zespołów to praca każdej nowej formacji na podobieństwo mitologicznego Syzyfa, toczącego pod górę ciężki kamień, który przed chwilą stoczył się do dołu.

Każdy skład osobowy to różne indywidualności, to nowa stylistyka, nowe trendy wykonawcze, więc „toczące się kamienie” mchem nie porastają nigdy.

Zespół muzyczny „Teguila” fot. Alicja Bury

Klub Płetwonurków „PASKUDA”

Klub Płetwonurków „Paskuda” został założony w czerwcu 1985 roku przez: dr Jacka Malickiego i instruktora nurkowania Krzysztofa Jahołkowskiego – pracowników Politechniki Lubelskiej oraz studentów: Roberta Łotockiego, Sławomira Izdebskiego, Jerzego Kaczorowskiego i Przemysława Stępniaaka. Pierwszym prezesem „Paskudy” był Robert Łotocki, student Wydziału Mechanicznego.

W pierwszym roku działalności Klubu, pomimo skromnego wyposażenia sprzętowego, zorganizowano obóz szkoleniowy na podstawowy stopień płetwonurka oraz obóz kondycyjny nad jeziorem Piaseczno.

W latach 1991-1993 Prezesem klubu był Jarosław Kozak, a V-ce Prezesem Michał Durda - studenci Wydziału Elektrycznego Politechniki Lubelskiej. W styczniu 1991 roku zorganizowano kurs na stopień podstawowy płetwonurka. Uczestnicy kursu przez zimę poznawali teorię nurkowania oraz trenowali ze sprzętem w basenie, a w czerwcu wyjechali nad Jezioro Piaseczno, gdzie odbył się egzamin teoretyczny i praktyczny.

Dzięki pomocy finansowej przyznanej przez Uczelnię, pod koniec 1991 r. zakupiono dla klubu nowoczesny i niezawodny sprzęt do nurkowania.

Latem 1992 roku nurkowano w jeziorach Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego oraz na obozie szkoleniowo-kondycyjnym nad jeziorem Narie koło Morąga. W 1993 roku zorganizowano swoją pierwszą, legendarną wyprawę do Włoch nad Morze Tyreńskie w okolice miejscowości Palinuro.

W latach 1994-1996 prezesował Marcin Tokarz – student Wydziału Budowlanego, a jego zastępcą był Krzysztof Głazewski – student Wydziału Mechanicznego. Najważniejszym wydarzeniem była niewątpliwie wyprawa do Grecji na Peloponez w okolice miejscowości Pilos w 1994 roku. Rok później zorganizowano obóz szkoleniowy na stopień średni płetwonurka nad jeziorem Leleskim koło Szczytna na Mazurach.

W latach 1996-1998 Prezesem klubu był Grzegorz Grudzień student Wydziału Elektrycznego, a jego zastępcą Tomasz Pać. Celem kolejnych wypraw stała się Chorwacja. W 1996 roku nurkowano w Adriatyku w okolicach miejscowości Martinšćica na wyspie Cres, natomiast w roku 1997 koło miejscowości Mali Losnia.

Na dwie kadencje 1998–2000 i 2000–2002 prezesem Klubu został Tomasz Pać. Rozpoczęło się szaleństwo wypraw. Safari nurkowe w Chorwacji, mnóstwo jaskiń i zapierających dech starożytności Egiptu z Bell’sami

i Blue Hole'm, Kreta, Turcja, Norwegia. Rejony, prawdziwe wyzwania dla pletwonurków. I codzienna działalność: szkolenia, kursy, obozy kondycyjne...

Pierwszy wyjazd do Chorwacji. Wyspa Ceres

W 2000 roku nurkując w Chorwacji w okolicach Splitu zupełnie przypadkowo pletwonurkowie z Paskudy natknęli się na wrak antycznego statku, który zatonął z ładunkiem amfor. W następnym roku ponownie wyprawa do Chorwacji. Pletwonurkowie na wynajętej łodzi przemieszczali się od wysepki do wysepki nurkując w ciekawych miejscach, a na jednej z podwodnych wycieczek zachwyliła uczestników podwodnego safari ścianka z olbrzymimi granatowymi gorgoniami.

Rok 2002 – wyprawa do Norwegii, nurkowanie w fiordach bogatych w faunę i florę.

Przez 17 lat działalności w klubie Paskuda przeszkolono blisko 200 pletwonurków. Klub posiada profesjonalny sprzęt nurkowy zapewniający bezpieczne i komfortowe nurkowanie w różnych warunkach. Obecnie w Paskudzie działa 32 stałych członków klubu, w tym dwóch instruktorów Krzysztof Jahołkowski i Krzysztof Krakiewicz, trzech pletwonurków posia-

Chorwacja w okolicach Splitu. Safari nurkowe

dających stopień wyższy: Ryszard Kuziōła, Przemysław Stępniać, Andrzej Pertkiewicz.

Szkolenia prowadzone są w międzynarodowym systemie CMAS, a Klub afiliowany jest przy Komisji Działałności Podwodnej PTTK. Gwarantuje to najwyższy poziom wyszkolenia i honorowany na całym świecie certyfikat uprawniający do nurkowania.

Akademicki Klub Turystyki Rowerowej „Wentyl”

Początki działalności „Wentyla” sięgają lat siedemdziesiątych. Klub działał w strukturach: PTTK, Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności, Akademicki Klub Turystyki Rowerowej „Wentyl” przy Oddziale Akademickim im. Wincentego Pola w Lublinie.

W 1993r. po przerwie w działalności grupa studentów Politechniki Lubelskiej, zainteresowana turystyką rowerową reaktywowała działalność dawnego klubu „Wentyl”. W marcu 1993 roku PTTK Oddział w Lublinie nieodpłatnie przekazał dla potrzeb klubu 15 rowerów. Studenci sami wyremontowali przekazany sprzęt.

„Wentyl” od wielu lat jest wśród studentów propagatorem turystyki rowerowej, krajoznawstwa oraz aktywnej rekreacji.

Funkcję Prezesa pełnili m.in. Mirosław Mgłowski, Konrad Raczyński, Piotr Ptak, Robert Juszcak a od 2001 roku Sebastian Bartoś.

Sportowy Klub Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej

Sportowy Klub Kick-Boxing Politechniki Lubelskiej istnieje w Lublinie od 23 kwietnia 1998 roku jako stowarzyszenie sportowe. Klub kontynuuje tradycje Studenckiego Klubu Kick-Boxing działającego od 1986 roku przy RU ZSP PL, a od roku 1991 jako Koło sportowe działające w Politechnice Lubelskiej.

Pierwszym prezesem Studenckiego Klubu był Sławomir Serafin, a wiceprezesami Tadeusz Poljański i Leszek Krusiński, który był głównym inicjatorem przemianowania sekcji TAEKWON-DO działającej przy KU AZS PL w klub kick-boxingu. Pierwszym instruktorem w klubie był Leszek Krusiński, a zawodnikami Artur Pawłowski i Tadeusz Poljański biorący udział w zawodach według regulaminu semi-contact (walka przerywana po zdobyciu punktu przez jednego z zawodników) w Radomiu w roku 1985 (jeszcze jako KU AZS PL). Natomiast pierwszy sukces dla klubu odniósł Dariusz Nieznański w roku 1987 zajmując IV miejsce na Mistrzostwach Polski w Kick-Boxingu w wersji semi-contact i brązowy medal na Otwartych Mistrzostwach Lublina Taekwon-do. Prezesami klubu byli również: Piotr Kuśnierz, Piotr Rakoczy, Sylwester Rokicki, Grzegorz Bechta i Tadeusz Poljański, który pełni tę funkcję do chwili obecnej, oraz trzecią kadencję jako wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej w Polskim Związku Kick-Boxingu.

W pierwszych latach działalności zajęcia w Klubie prowadzili: Piotr Kuśnierz, Artur Pawłowski, Janusz Kieraga, Tomasz Marciniak, Jacek Gołębiowski, Jerzy Pomorski, Mariusz Dudek oraz trener boksu - Tadeusz Goluch. Klub organizował również kursy samoobrony dla kobiet w latach 1987-1990, które prowadził Piotr Kuśnierz oraz Jerema Sikorski z Jarosławem Galińskim.

Największy rozwój Klub notuje od roku 1989, kiedy współtwórca klubu – Tadeusz Poljański (absolwent Politechniki Lubelskiej Wydziału Elektrycznego z 1987 r.) razem z Maciejem Kaznowskim, ukończył kurs instruktora kick-boxingu. Wówczas obaj zaczęli prowadzić zajęcia w klubie oraz w filii w Grodnie na Białorusi (lata 1990-1991). Pod koniec roku 1991 do współpracy na kilka lat został zaproszony Henryk Kukier – Mistrz Europy i wielokrotny Mistrz Polski w boksie z lat 50.

Efektem lepszego przygotowania instruktorów i połączenia technik bokserskich z kopnięciami były pierwsze srebrne medale dla klubu zdobyte w roku 1990 przez Tomasza Olesiejuka (kat. – 74 kg). W następnych latach działalności klubu do walki o medale włączyli się inni zawodnicy.

Od lewej stoją: Dariusz Sigłowy, Artur Flis – Mistrz Polski, Tadeusz Poljański

Lp.	Imię i Nazwisko	Kategoria Wagowa [kg]	Medale Mistrzostw Europy I-c	Medale Mistrzostw Polski		
				Semi-contact	Light-contact	Full-contact
1	Jacek Puchacz	+94/+91	brązowy		2 srebrne, 3 brązowe	złoty 2 srebrne, 2 brązowe
2	Grzegorz Adamczyk	-89/-94			złoty srebrny, brązowy	brązowy
3	Artur Flis	-57		brązowy	złoty 2 brązowe	brązowy
4	Tomasz Olesiejuk	-74		2 srebrne	srebrny	brązowy
5	Marek Soboń	-74			2 srebrne	
6	Adam Pietroniuk	-94/+94		2 brązowe	brązowy	
7	Marcin Szymajda	-84		3 brązowe		
8	Monika Tokarska (Grzesiak)	-60			2 brązowe	
9	Adam Mazur	-79			brązowy	
10	Michał Gicroba	-69			brązowy	
11	Robert Sigłowy	-63			brązowy	

Wielu bardzo dobrych zawodników nie miało jednak szczęścia w walce o medale MP tj. Dariusz Sigłowy, Artur Żuk, Wojciech Karaś, Sylwester Rokicki, Mariusz Malik i Sylwester Protas.

W klubie wyszkoliło się 9 instruktorów kick-boxingu (Tadeusz Poljański, Maciej Kaznowski, Grzegorz Bechta, Marek Gnyppek, Jacek Dębiński, Dariusz Sigłowy, Dariusz Nieznański, Artur Krasoń i Tomasz Olesie-

Mistrzostwa Polski w Kick-Boxingu (15-16 VI 2001r.) Od lewej stoją: Zbigniew Bagiński – członek Zarządu Urzędu Miejskiego w Lublinie, Grzegorz Adamczyk – Mistrz Polski, dr inż. Adam Wasilewski – Prorektor PL, Tadeusz Poljański – Prezes klubu, Adam Pietroniuk – brązowy medalista MP.

juk) oraz 4 sędziów (Janusz Oniszko, Tadeusz Poljański, Arkadiusz Tarach, Jacek Dzikowski). W latach 90-tych pierwszych siedmiu instruktorów oraz Marek Soboń prowadziło zajęcia kick-boxingu w klubie. Obecnie zajęcia prowadzi jedynie Tadeusz Poljański i Dariusz Sigłowy.

Klub zorganizował trzy turnieje strefowe semi-contact (1990, 1991 i 1995r.), Mistrzostwa Polski Juniorów i Kobiet Kick-Boxing Semi-Contact (1991r.), Mistrzostwa Strefy (Polski) Wschodniej Kick-Boxing Light-Contact (1996, 1999 i 2002 roku) oraz w dniach 15-16 czerwca 2001 roku Mistrzostwa Polski Kick-Boxing Light-Contact Seniorów i Kobiet, na których drużynowo klub zajął II miejsce w kraju (złoty, srebrny i 4 brązowe medale).

Za wybitne osiągnięcia sportowe w latach 2001 i 2002 Klub oraz zawodnicy-medaliści (Grzegorz Adamczyk, Marek Soboń, Artur Flis, Jacek Puchacz, Adam Pietroniuk i Monika Tokarska) i instruktorzy prowadzący zajęcia (Tadeusz Poljański i Dariusz Sigłowy) otrzymali pamiątkowe dyplomy od Prezydenta Miasta Lublina.

W roku 2002 Klub wspólnie z KU AZS PL stworzył specjalną grupę kick-boxingu tylko dla studentów Politechniki Lubelskiej, którą prowadzi Tadeusz Poljański. Pierwszym sukcesem studentów z tej grupy był dobry start w organizowanych Mistrzostwach Polski Wschodniej Kick-Boxing Light-Contact w dniu 18 maja 2002 roku w Politechnice.

Yacht Club Politechniki Lubelskiej

Jesienią w 1977 r. podjęte zostały pierwsze próby zaszczepienia żeglarstwa w Politechnice Lubelskiej. Klub zaczynał funkcjonować jako sekcja AZS-u uczelnianego, a komandorem został Marek Popiel. Wówczas działał w oparciu o dwa jachty: s/y „Erynia” typu El Bimbo i „Furia” typu Carina.

W tym czasie zaczęto pływać po Zalewie Zemborzyckim na klubowych „omegach”. W 1980 r. władzę nad klubem objął Jacek Kowalski, który zorganizował dla członków trzy rejsy mazurskie na s/y „Biegnąca po falach”. Zaczęto organizować kursy na patent sternika jachtowego i zapoczątkowano rejsy na Morzu Bałtyckim.

W 1984 r. komandorem YCPL został Wit Klonowiecki, wykładowca Wydziału Mechanicznego. Aktywnie rozwijał działalność klubową, organizował rejsy morskie, między innymi do Finlandii na s/y „Czartoryski”, gdzie załogę stanowiła tylko obsada Politechniki, a kapitanem był Robert Sienkiewicz.

Rejs po Jezioraku 2001 – Kuba i Wojtek

W grudniu 1995 roku, Robert Buryła student Politechniki objął funkcję komandora klubu, którą sprawuje do chwili obecnej.

W tym samym roku klub otrzymał pomieszczenie w budynku Wydziału Mechanicznego, pełniące funkcję biura oraz miejsca czwartkowych spotkań żeglarskich.

Od 1998r. organizowany jest kurs na patent żeglarza jachtowego. Kursanci w ramach prac bosmańskich, które są jednym z etapów kursu, remontowali „omegi” i przewozili je nad Zalew Zemborzycki, ucząc się wodowania jachtów.

Od tego też roku, w czasie Juwenaliów organizowane są Regaty żeglarskie nad Zalewem Zemborzyckim o Puchar JM Rektora Politechniki Lubelskiej, podczas których spotyka się cała bracia żeglarsko-studencka Lublina. Dodatkowo członkowie klubu żeglują po Morzu Adriatyckim. W 2002 r. byli najliczniejszą (50-osobową) lubelską grupą żeglarzy pływających po Adriatyku.

W latach 1998-2001 Yacht Club Politechniki Lubelskiej otrzymał 3-krotnie Puchar od Lubelskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego dla najlepszego Klubu Lubelszczyzny propagującego żeglarstwo oraz za całokształt rocznej pracy klubowej.

W roku 2001 Klub podjął współpracę z żaglowcem „Fryderyk Chopin”, gdzie w „Operacji Żagiel” nieliczni członkowie zdobywali prawdziwie morskie umiejętności.

Wizyta na Żaglowcu „Pommer” Alandy 2001 „Operacja Żagiel”

Studencka Agencja Fotograficzna Politechniki Lubelskiej

Historia SAF-u sięga lat 80-tych, kiedy to grupa studentów Politechniki Lubelskiej w składzie: Dariusz Korba, Jerzy Osowski, Maciej Kaziodek i Jarosław Gajda wraz z zaproszonymi gośćmi dnia 28 października 1984r. otworzyła zebranie, na którym postanowiła powołać działalność nowej agencji studenckiej pod nazwą Studencka Agencja Fotograficzna Politechniki Lubelskiej. 5 marca 1985r. wpisano Studencką Agencję Fotograficzną do rejestru Uczelnianych Studenckich Grup Aktywności ZSP Politechniki Lubelskiej.

Koło cieszyło się wśród studentów dużą popularnością. Pierwsza ciemnia mieściła się w studenckim klubie „Kazik”. Pierwszy pozyskany sprzęt należał również do „Kazika”, były to aparaty Kiev i Zenit, powiększalniki firmy Krokus, koreksy i kuwety wraz z oprzyrządowaniem.

Problemem było pozyskiwanie materiałów głównie odczynników chemicznych i papierów niezbędnych do robienia odbitek. Studenci nauczyli się sami robić roztwory do wywoływania i utrwalania błon oraz odbitek. Potrzebne składniki udostępniało Laboratorium Chemii Politechniki Lubelskiej. Funkcję prezesa pełnili : Waldemar Samociuk, Mariusz Rusek, Wojciech Łagocki, Piotr Czarnacki, Katarzyna Leszczyńska. Obecnie funkcję prezesa pełni Leszek Walecki, student V roku Wydziału IBiS. SAF od wielu lat dokumentuje i rejestruje imprezy odbywające się w uczelni oraz w środowisku lubelskim. Działalność SAF-u prezentowana jest w formie fotogazet umieszczonych w poszczególnych wydziałach uczelni, w prasie studenckiej oraz na corocznych wystawach.

TOWARZYSTWO ABSOLWENTÓW I PRZYJACIÓŁ POLITECHNIKI LUBELSKIEJ

Liczne trudności związane z funkcjonowaniem powołanej 13 maja 1953 roku uczelni technicznej w Lublinie, nie posiadającej w latach pięćdziesiątych własnej bazy lokalowej i laboratoryjnej, stanowiły poważne zagrożenie dla dalszego jej bytu i rozwoju. W takich okolicznościach zrodziła się wśród pierwszych wychowanków uczelni i jej pracowników, wspierana przez władze miasta i województwa, myśl powołania stowarzyszenia, które świadczyłoby pomoc materialną i organizacyjną na rzecz utrzymania i rozwoju uczelni technicznej, przygotowującej kadrę inżynierską dla potrzeb miasta i regionu. Inicjatywa ta znalazła powszechne poparcie wśród powstających i rozwijających się przedsiębiorstw przemysłowych, jak również społeczności Lublina, o czym świadczy liczba członków fizycznych i prawnych stowarzyszenia w tamtych latach.

Podczas noworocznego spotkania – wychowanków WSIInż. z personelem naukowo-dydaktycznym uczelni w dniu 1 stycznia 1961 roku, postanowiono powołać stowarzyszenie o nazwie Towarzystwo Przyjaciół Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. Wybrano tymczasowy zarząd, którego prezesem został Zdzisław Różycki, opracowano statut towarzystwa oraz podjęto starania o jego rejestrację.

Pierwsze walne zgromadzenie Towarzystwa odbyło się 15 grudnia 1961 r., na którym wybrano Zarząd, Komisję Rewizyjną i Sąd Koleżeński oraz delegatów przy większych zakładach pracy. Prezesem Towarzystwa został Mieczysław Martyn. Od początku 1962 roku Towarzystwo rozpoczęło ważną i potrzebną dla ratowania uczelni działalność, rozszerzono zarząd o nowych członków, powołano komisje programowe: organizacyjną, propagandową, finansową i inwestycyjną. Towarzystwo zostało wpisane do rejestru stowarzyszeń Urzędu Spraw Wewnętrznych Prezydium WRN w Lublinie. Podstawowym celem Towarzystwa było tworzenie warunków społecz-

nej akceptacji rozwoju uczelni technicznej w Lublinie, udzielanie jej pomocy materialnej i organizacyjnej.

Pierwszoplanowym zadaniem stało się przeprowadzenie remontu przekazanego uczelni Uchwałą MRN w Lublinie zabytkowego Pałacu Sobieskich przy ul. Bernardyńskiej 13 dla potrzeb dydaktycznych i administracyjnych. Wyposażeniem utworzonych sal dydaktycznych i laboratoriów zajęły się samorządy lubelskich zakładów przemysłowych, a szczególnie: Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie, Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku, Kraśnickiej Fabryki WYROBÓW Metalowych i Zakładów Elektro-Maszynowych EDA w Poniatowej. Równocześnie obok pomyselnego rozwiązania najpilniejszych spraw lokalowych podjęto starania mające na celu utworzenie w WSIInż. nowych wydziałów. Z początkiem nowego roku akademickiego 1962/1963 (już we własnym budynku) otwarto kierunek budowlany, jako tzw. studium budowlane, utworzono również zamiejscowe placówki WSIInż. w Kraśniku i Poniatowej.

Istotne znaczenie dla rozwoju uczelni w latach 1962–1968 miała pomoc finansowa Towarzystwa w zakupie księgozbioru dla biblioteki oraz aparatury, maszyn i urządzeń, stanowiących pierwsze wyposażenie laboratoriów. Na inaugurację roku akademickiego 1965/1966, po przekształceniu Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Wyższą Szkołę Inżynierską z pierwszym naborem na studia dzienne, Towarzystwo ufundowało sztandar, a w następnych latach insygnia rektorskie i dziekańskie oraz stroje dla Senatu.

Zwiększająca się corocznie liczba studentów dziennych i wieczorowych oraz wszechstronna działalność organizacji młodzieżowych wymagała wsparcia finansowego. Towarzystwo dostosowało swoją pomoc do potrzeb środowiska, powołano komisję ds. studentów, która wspierała rozwój ruchu kulturalnego, sportu i turystyki oraz innych kół zainteresowań, a także świadczyła pomoc studentom znajdującym się w trudnych warunkach materialnych. Pod koniec lat sześćdziesiątych Towarzystwo liczyło 1450 członków osób fizycznych oraz 234 przedsiębiorstwa i instytucje, czyli tzw. członków wspierających.

Sprawy organizacyjne Towarzystwa prowadził znajdujący się na Uczelni sekretariat Towarzystwa, którego organizatorem, a następnie wieloletnim pracownikiem, była Danuta Konarzewska.

W kwietniu 1972 roku na walnym zebraniu podjęto uchwałę o przekształceniu Towarzystwa Przyjaciół WSIInż. w Towarzystwo Absolwentów i Przyjaciół WSIInż.

Na każdym etapie rozwoju WSIInż. Towarzystwo odgrywało ważną rolę, wspierając kolejne inicjatywy władz Uczelni. Tak było również, gdy w 1977 roku podjęto starania o przekształcenie Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę Lubelską. Walne zebranie Towarzystwa Absolwentów

i Przyjaciół WSIInż. 4 kwietnia 1978 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy na Towarzystwo Przyjaciół Politechniki Lubelskiej.

Towarzystwo, poprzez swoich członków, stanowi reprezentację środowiska, na rzecz którego Uczelnia kształci kadrę inżynierów i magistrów inżynierów, przeprowadza przewody doktorskie na trzech, a habilitacje na dwóch wydziałach, a od 2001 roku prowadzi studia doktorskie na Wydziale Elektrycznym i Mechanicznym.

Po okresie małej aktywności Towarzystwa lub nawet jej zamierania pod koniec lat osiemdziesiątych i lat dziewięćdziesiątych, absolwenci i przyjaciele WSIInż. i Politechniki Lubelskiej podczas spotkania z władzami Uczelni w dniu 25 maja 2000 roku uznali za celowe i potrzebne dla dobra Uczelni i środowiska reaktywować działalność Towarzystwa.

W dniu 16 lutego 2001 roku odbyło się zebranie założycielskie nowego stowarzyszenia pod nazwą Towarzystwo Absolwentów i Przyjaciół Politechniki Lubelskiej. W zebraniu wzięło udział ponad 100 osób oraz przedstawiciele władz Politechniki, uchwalono statut stowarzyszenia i wybrano komitet założycielski w osobach: Marek Opielak, Wiesław Sikora, Marta Bijas i Krzysztof Galej.

Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w sądzie i rozpoczęło tworzenie struktur organizacyjnych nawiązując do chlubnej i owocnej działalności założonego w 1961 roku Towarzystwo Przyjaciół WSIInż.

W dniu 24 maja 2002 roku odbyło się walne zgromadzenie Towarzystwa, podczas którego wybrano nowy zarząd i przyjęto program działania na najbliższą kadencję, a prezesem Towarzystwa został Wiesław Sikora – absolwent Politechniki Lubelskiej i jeden z inicjatorów powołania Towarzystwa, a v-ce prezesami zostali Zygmunt Dresler, Marek Maj i Krzysztof Galej.

W dzisiejszych – bardzo trudnych czasach – gdy wiele istniejących wcześniej towarzystw, kół, stowarzyszeń, instytucji itp. o charakterze społeczno-kulturalnym rozwiązało się, albo „umarło” śmiercią naturalną przy braku wsparcia finansowego; tym cenniejsza wydaje nam się inicjatywa wskrzeszenia naszego Towarzystwa. Możemy być dumni z zachowania w sercach i umysłach najpiękniejszych tradycji uczelnianych, zarówno historii, nauki i wychowania w naszej Szkole, jak i pielęgnowania myśli o przyszłości. A przyszłość – to spotkania z przyjaciółmi Politechniki Lubelskiej, popieranie ważnych dla rozwoju uczelni inicjatyw, współtworzenie atmosfery życzliwości i tak cennej kreatywnej twórczości. Dzięki Towarzystwu Uczelnia zyska nie tylko przyjaciela, ale być może również menedżera nauki i kultury.

Mieczysław Hasiak

ZWIĄZKI ZAWODOWE

Niezależny Samorządny Związek Nauczycielstwa Polskiego w Politechnice Lubelskiej

Oddział Uczelniany Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej powstał 15 grudnia 1962 r. Pierwszym Prezesem Zarządu był Stanisław Dobrzycki, a wiceprezesem Tadeusz Rosiński. Głównym celem organizowanego związku było zacieśnienie więzi pomiędzy pracownikami potrzebnych do pokonywania ówczesnych trudności, towarzyszących nowo powołanej Uczelni. W krótkim czasie liczba członków Związku z 28 osób powiększyła się około pięciokrotnie.

Rozszerzono także zadania związku – należało zadbać o poprawę warunków pracy, stworzyć możliwości stałego podnoszenia kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej, zatroszczyć się o warunki socjalno-bytowe pracowników, a także zapewnić pracownikom możliwość odpoczynku i rozrywki.

1 czerwca 1965 r., gdy Wieczorową Szkołę Inżynierską przekształcono w Wyższą Szkołę Inżynierską, w miejsce Zarządu Oddziału powstała Rada Zakładowa ZNP.

Stały wzrost liczby pracowników, związany z rozwojem szkoły, spowodował, że 22 lutego 1966 r. wybrano 18-osobową Radę, w której funkcję prezesa powierzono Tadeuszowi Rosińskiemu a wiceprezesami zostali: Kazimierz Majdiuk i Stanisław Wojtkiewicz, sekretarzem Marianna Bobyk, skarbnikiem – Ksenia Szubowa. Liczba członków Związku wynosiła wówczas 97 osób.

W latach 1969-1972 prezydium Rady tworzyli: prezes – Tadeusz Rosiński, wiceprezesi: Tadeusz Komecki i Wit Klonowiecki, sekretarz – Wanda Radziwiłowicz, skarbnik – Ksenia Szubowa, a liczba członków z 306 na początku tego okresu wzrosła do 532 osób w 1972 r. W składzie prezydium Rady w latach 1972 – 1976 byli: prezes – Tadeusz Rosiński, wiceprezesi: Jan Skwarna i Bogusław Sander, sekretarz – Tadeusz Czajka, skarbnik – Irena Czubaszek.

Nie umniejszając zaangażowania i ofiarności całego aktywu związkowego należy podkreślić specjalne zasługi ówczesnego wieloletniego prezesa Rady Zakładowej Tadeusza Rosińskiego, który od powstania Oddziału Uczelnianego ZNP przy WSIInż. kierował pracami, angażując się we wszystkie przedsięwzięcia i poczynania dotyczące zarówno pracowników, jak i ogólnych spraw uczelni.

Kolejnymi prezesami Rady Zakładowej byli:

- Edward Śpiewła	- w okresie 29.03.1976 r. – do maja 1979 r.
- Kazimierz Lutek	- czerwiec 1979 r. – czerwiec 1980 r.
- Witold Stępnia	- czerwiec 1980 r. – grudzień 1981 r.

Niestety, brak historycznych materiałów źródłowych z tego okresu nie pozwala na bardziej szczegółowe przedstawienie bogatej i szerokiej działalności związkowej. Wraz z rozwojem szkoły dynamicznie rosła liczba członków ZNP, osiągając pod koniec lat siedemdziesiątych 950-ciu członków zrzeszonych w uczelnianej organizacji związkowej. Szybki rozwój uczelni spowodował również rozszerzenie zakresu działalności, ewolucję struktury organizacyjnej ZNP, a także wzrost rangi problemów jakie przyszło rozwiązywać. Powołano wówczas, poza Radą Zakładową Uczelni – Rady Oddziałowe, które realizowały wszelkie zadania związku w instytutach, jednostkach międzyinstytutowych, w administracji. Poszczególne kierunki działalności prowadziły w szerokim zakresie związkowe komisje problemowe.

Lata 1981 – 1982 to okres działalności NS ZNP „Solidarność”.

W dniu 17 grudnia 1982 r. odbyło się zebranie Komitetu Założycielskiego Związku Zawodowego pracowników Politechniki Lubelskiej, któremu przewodniczył doc. Wacław Jaśkiewicz. Na zebraniu tym postanowiono, by związek zawodowy nosił nazwę Niezależny Samorządny Związek Nauczycielstwa Polskiego Pracowników Politechniki Lubelskiej. 17 lutego 1983 r. w Sądzie Wojewódzkim w Lublinie zarejestrowany został statut i związek pod nazwą Niezależny Samorządny Związek Nauczycielstwa Polskiego Pracowników Politechniki Lubelskiej.

Walne zebranie wyborcze, które odbyło się 17 kwietnia 1983 r. przyjęło nazwę związku zgodną ze Statutem oraz dokonało wyboru władz Związku:

- Rady Związku: przewodnicząca – Barbara Piłat, członkowie: Wacław Jaśkiewicz, Witold Stępnia, Stanisław Winnicki;
- Zarządu Związku: prezes – Janina Stelmach, wiceprezesi – Henryk Komsta, Michał Junak, sekretarz – Irena Rożek, skarbnik – Krystyna Kaim oraz członkowie: Halina Cap, Roman Małyszek, Stanisław Markuszewski.

Nadzwyczajne Walne Zebranie związku, które odbyło się 18 października 1983 r. uchwaliło poprawki do Statutu, który w dniu 26.10.1983 r. zarejestrowany został w Sądzie ustalając obecną nazwę związku: NS ZNP w Politechnice Lubelskiej oraz tradycyjną strukturę organizacyjną.

Na początku maja 1985 r. liczba członków związku wynosiła 223 osoby.

W dniu 31 maja 1985 r. odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze związku, gdzie dokonano wyboru organów Związku:

Zarząd NS ZNP w PL stanowili: prezes zarządu – Henryk Komsta, wiceprezesi – Jerzy Ferdyn, Anna Studzińska, sekretarz – Krzysztof Czarnecki, skarbnik – Krystyna Kaim, członkowie – Halina Cap, Ryszard Bocian, Andrzej Farian.

Na dzień 5 kwietnia 1987 r. stan liczbowy członków związku wynosił 317 osób. W kadencji 1.10.1987 – 1.04.1990 r. Prezydium Zarządu Związku stanowili: prezes – Henryk Komsta, wiceprezes – Andrzej Farian, sekretarz – Halina Cap, skarbnik – Krystyna Kaim. W skład Zarządu Związku obok wybranego Prezydium wchodził Przewodniczący Rad Oddziałowych: - Wydział Mechaniczny i Organizacji – Jerzy Ferdyn (do 30.09.1988 r.).

Z dniem 1.10.1988 r. w wyniku reorganizacji Wydziału Mechanicznego i Organizacji utworzone zostały dwa nowe wydziały, a zatem powstały dwie nowe Rady Oddziałowe.

Prezydium Zarządu Związku w okresie kadencji tj. od 10.04.1990 – 8.06.1993 stanowili: prezes – Kazimierz Kuszewski, wiceprezes – Wiesław Pięciński, sekretarz – Alicja Jacniacka, skarbnik – Ryszard Cieśliński, członkowie – Grażyna Maciocha, Witold Stępnia, Lech Mierzwa.

Z pracy organów związkowych zrezygnowała część wybranych osób stąd Zarząd NS ZNP zwołał zebranie wyborcze uzupełniające w dniu 28.11.1991 r., na którym wybrano do składu Zarządu: skarbnika – Danutę Machowicz, członków – Lucjana Cholewę, Magdalenę Stasiak-Smarż.

Władze wykonawcze NS ZNP w kadencji 8.06.1993 – 12.06.1996 ukonstytuowały się następująco: Zarząd Związku: prezes – Kazimierz Kuszewski, wiceprezes – Lucjan Cholewa, sekretarz – Halina Cap, skarbnik – Anna Muroń, członkowie – Ryszard Banaszak, Danuta Frąckiewicz, Wacław Szymonik.

Zarząd NS ZNP w kadencji 12.06.1996 – 16.06.1999 r. stanowili: prezes – Lucjan Cholewa, wiceprezes – Ryszard Banaszak, sekretarz – Alicja Borowska, skarbnik – Anna Muroń, członkowie: Marek Jakubowski, Krzysztof Nalewaj, Zofia Sobczak.

Zarząd Związku w okresie 16.06.1999 r. do 19.06.2002 r. stanowili: prezes – Lucjan Cholewa, wiceprezes – Gabriel Szymaniak, sekretarz – Jolanta Słoma, skarbnik – Zofia Sobczak, członkowie – Halina Cap, Anna Muroń, Krzysztof Nalewaj.

Podstawowym ogniwem organizacyjnym NS ZNP w Politechnice Lubelskiej jest Zarząd Związku. Zarząd Związku poprzez swych przedstawicieli we wszystkich organach kolegialnych reprezentuje zawodowe i społeczne interesy pracowników wobec Kierownictwa Uczelni, Wydziałów i pozostałych jednostek organizacyjnych, kontroluje przestrzeganie uprawnień pracowniczych i prawidłowości podziału świadczeń społecznych, wyraża stanowisko w sprawie zmiany bądź rozwiązania stosunku pracy, pośredniczy w wyjaśnianiu sprzeczności pomiędzy pracownikiem i przełożonym.

Duży był wkład pracy NS ZNP w przygotowanie podstawowych dokumentów dotyczących zarządzania i finansowania Uczelni oraz regulaminów premiowania pracowników. Zarząd Związku poprzez swoją Komisję Socjalno-Bytową i Kulturalno-Oświatową poświęca dużo uwagi tworzeniu właściwych warunków pracy i wypoczynku jak również rozwijaniu aktywności kulturalnej pracowników Uczelni. Poprzez współpracę Komisji Socjalno-Bytowej z podobną Komisją NSZZ „Solidarność” i Działem Spraw Socjalno-Bytowych Pracowników wypracowywano wspólne stanowiska m.in. w następujących zagadnieniach:

- wykorzystania funduszy z Zakładowego Funduszu Świadczeń Społecznych,
- przydzielania pożyczek na remont i budowę mieszkań z ZFŚS,
- wyboru imprez turystycznych i organizowanych zarówno dla pracowników jak i emerytów,
- warunków wypoczynku w Domu Pracy Twórczej w Kazimierzu,
- udzielania zapomóg,
- organizowania choinki noworocznej dla dzieci pracowników,
- organizowania noworocznych spotkań z emerytami i rencistami itp.

Dużym osiągnięciem wynikającym ze współpracy z pozostałymi związkami działającymi na Uczelni (NSZZ „Solidarność” i Unią Profesorów Polskich) jest podwyżka płac do 95% stawki maksymalnej na danym stanowisku dla osób które pracują ostatnie dwa lata przed emeryturą, podwyższenie zasiłków chorobowych do 90% wynagrodzenia (do 35 dni zwolnienia) itp.

Wiele troski Zarząd Związku poświęcał zacieśnianiu więzi między pracownikami Uczelni, rozszerzaniu dodatkowych zainteresowań, wzbogacając je elementami humanistycznymi i ogólnokulturalnymi, czego dowodem może być współudział w organizowaniu balu sylwestrowego dla pracowników w stołówce Politechniki czy też „Pikniku” Politechniki na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Wierchowiskach.

Patrząc na wiele inicjatyw i dokonań Związku z perspektywy 40-lecia jego powołania w naszej Uczelni (1962) czy też 20-lecia jego reaktywowania w obecnej formie i nazwie, należy uznać, że cały aktyw organizacji

Nowo wybrane Władze NS ZNP. Stoją od lewej: Edward Żak, Halina Cap, Maria Mazurek, Krzysztof Nalewaj, Anna Muroń, Lucjan Cholewa, Gabriel Szymaniak, Jolanta Słoma, Longina Stachowicz, Grażyna Borecka

związkowej pracował z dużą ofiarnością i zaangażowaniem, starając się zdobyć zaufanie nie tylko członków związku, ale i coraz liczniejszej grupy pracowników nie zrzeszonych w organizacjach związkowych.

Należy podkreślić szczególnie ofiarną działalność kolejnych prezesów Rady – Stanisława Dobrzyckiego, Tadeusza Rosińskiego, Edwarda Śpiewli, Kazimierza Lutka, Witolda Stępnika oraz prezesów Zarządu – Janiny Stelmach, Henryka Komsty, Kazimierza Kuszewskiego, Lucjana Cholewy.

Lucjan Cholewa

NSZZ „Solidarność” w Politechnice Lubelskiej

Historia Związku NSZZ „Solidarność” na Politechnice Lubelskiej sięga roku 1980. Narastające trudności życia codziennego związane m.in. z coraz większymi brakami w zaopatrzeniu w żywność wywołały niezadowolenie przede wszystkim wśród załóg dużych zakładów przemysłowych. Lublin był pierwszym miastem, gdzie w lipcu 1980 roku ogłoszono strajk węzła PKP i komunikacji miejskiej. W sierpniu miały miejsce historyczne i obserwowane przez cały świat wydarzenia w Stoczni Gdańskiej. Rozpoczęty tam ruch zaczął zataczać coraz szersze kręgi w kraju i we wrześniu dotarł do wyższych uczelni. Początkowo dyskutowano, czy zreformować istniejące związki zawodowe, czy też tworzyć nowe. Ostatecznie prawie we wszystkich Uczelniach zdecydowano się na nowy związek, który w międzyczasie przybrał nazwę „Solidarność”.

Początkiem działalności Związku w Uczelni było utworzenie w dniu 23.września 1980 roku Komitetu Założycielskiego w składzie: Andrzej Bielecki, Mieczysław Dziubiński, Sławomir Janicki, Jacek Malicki, Jakub Mames, Ewa Mrożkiewicz-Zielińska, Stanisław Osiniak, Marek Popiel, Janusz Seledec, Janusz Urbański, Janusz Warszawski i Wiesław Wiechecki. Czytając te nazwiska pamiętajmy o odwadze, jaką ci ludzie okazali występując publicznie w tamtych czasach.

Ruch „Solidarność” zataczał coraz szersze kręgi. W Politechnice Lubelskiej do Związku przystąpiło ponad 700 osób. 19.grudnia 1980 roku odbyło się pierwsze Walne Zebranie Delegatów, na którym powołano pierwszą Komisję Zakładową w składzie: Sławomir Janicki (przewodniczący), Jan Jasik (vice-przewodniczący), Ewa Mrożkiewicz-Zielińska, Ryszard Schneider, Marek Popiel, Anna Szynal, Witold Tym, Jadwiga Wojnakowska, Tadeusz Czubowski, Andrzej Bielecki, Korneliusz Dubicki, Adam Gawrylak, Janusz Mika, Elżbieta Polonis, Anna Rogowska. Istniała już wówczas pełna struktura związkowa, z komisjami oddziałowymi we wszystkich instytutach (Uczelnia posiadała wtedy strukturę instytutową).

Zaczął się pierwszy, burzliwy okres „Solidarności”, wielkiego ruchu społecznego nie mieszczącego się w dotychczasowych regułach. Dla Komisji Zakładowej był to również okres bardzo gorący. Przeglądając stare uczelniane biuletyny związkowe widać, że Związek w Uczelni żył problemami, którymi żył cały kraj (m. in. strajk studentów łódzkich, kryzys bydgoski, konflikt w WSI Radom), problemami środowiska szkół wyższych (pierw-

sze propozycje reform w szkolnictwie wyższym) i problemami własnej Uczelni. W materiałach zachowały się odpowiedzi ówczesnych Władz Uczelni na postulaty zgłaszane przez Związek, dotyczące wielu aspektów życia Uczelni oraz programy wyborcze kandydatów na funkcję rektora. Warto przypomnieć, że pierwszym, demokratycznie wybranym rektorem Politechniki Lubelskiej był doc. Jakub Mames, członek „Solidarności”.

W okresie 1980/81 powstawało na fali aktywności społecznej wiele różnych organizacji. Komisja Zakładowa „Solidarności” ściśle współpracowała z Niezależnym Zrzeszeniem Studentów. Jesień roku 1981 zapisała się w pamięci ówczesnych członków związku jako okres bardzo gorący. W naszej Uczelni, podobnie jak w wielu innych, miał miejsce strajk okupacyjny organizowany wspólnie przez „Solidarność” i NZS. Celem akcji, wywołanej konfliktem w WSI w Radomiu, była walka o autonomię szkół wyższych. Czuło się już wtedy zaostrenie postawy władz; wówczas miała miejsce pacyfikacja Szkoły Pożarnictwa w Warszawie. Strajk w Politechnice odbywał się w gmachu Wydziału Mechanicznego. Chwilą, która pozostała głęboko w pamięci uczestników tych wydarzeń, była Msza Św. na parterze Wydziału Mechanicznego, którą celebrował ówczesny kapelan Politechniki, ks. Wacław Oszejka.

Tragiczna data 13 grudnia 1981 przerwała pierwszy okres działania „Solidarności”. Jedną z miar aktywności ówczesnej Komisji Zakładowej była liczba 22 numerów Biuletynu Związku wydawanych w Uczelni w ciągu niepełnego roku. Już nigdy później nie było takiego entuzjazmu i zaangażowania społecznego jak w roku 1981.

Dnia 13.12.1981 „Solidarność” została zdelegalizowana. Przewodniczący Komisji Zakładowej dr Sławomir Janicki oraz Przewodniczący NZS Arkadiusz Bąbel zostali internowani. Niektórych działaczy Związku zwolniono z pracy. Związek utracił bezpowrotnie swoje zasoby materialne i finansowe pochodzące ze składek członkowskich.

W stanie wojennym działalność „Solidarności” była kontynuowana w formie pomocy internowanym i ich rodzinom, organizowania wypoczynku wakacyjnego dla dzieci („Wakacje z Bogiem”); wypłacane były również zasiłki statutowe i zapomogi.

Przez cały okres stanu wojennego miały miejsce, występujące z różnym natężeniem, masowe protesty społeczne. Na początku roku 1989 władze państwowe zaczęły łagodzić swoje stanowisko. Trwały przygotowania do obrad „Okrągłego Stołu”. Dnia 24.stycznia 1989 powstała w Politechnice Lubelskiej Grupa Reaktywująca jawną działalność NSZZ „Solidarność”. Skład tej Grupy był następujący: Leszek Bobrzyk, Henryk Domański, Korneliusz Dubicki, Wojciech Gołygowski, Sławomir Janicki, Jan Ryszard Jasik, Eugeniusz Karcz, Zuzanna Karcz, Kazimierz Majdiuk, Jacek Malicki, Grzegorz Mazur, Jerzy Meldizon, Wiesław Nurek, Barbara Pleszczyńska, Jerzy

Zebranie wyborcze KZ NSZZ „Solidarność”

Podgórski, Elżbieta Polonis-Gowin, Anna Rogowska, Zdzisław Wiącek, Wiesław Wiechecki i Janusz Zygmunt. Pełna struktura związkowa powstała w Uczelni 18.maja 1989. Przewodniczącym Komisji Zakładowej został wówczas doc. Włodzimierz Krolopp, który pełnił później przez jedną kadencję funkcję Rektora. W Prezydium Komisji Zakładowej zasiadali również: Jan Ryszard Jasik, Zbigniew Kudasiewicz, Grzegorz Mazur, Kazimierz Majdiuk i Andrzej Zwoliński.

Od tego czasu zaczęła się normalna działalność związkowa „Solidarności” w Politechnice. Kolejnymi przewodniczącymi byli: dr Czesław Karwat i mgr Kazimierz Szpatowicz, który pełni tę funkcję do chwili obecnej. Głównymi problemami, którymi interesuje się obecnie Związek, to: poziom płac (negocjowanie regulacji płac), ochrona pracowników przed zwolnieniami, gospodarka funduszem socjalnym. Członkom będącym w potrzebie udzielane są zapomogi. Dużą popularnością cieszy się akcja dofinansowania wakacji dla dzieci członków Związku. Przedstawiciele Komisji Zakładowej działają w regionalnych organach Związku (Zarząd Regionu, Komisja Porozumiewawcza Lubelskiego Ośrodka Naukowego, Regionalna Komisja Rewizyjna) oraz w Krajowej Sekcji Nauki – strukturze, będącej reprezentantem organizacji związkowych wszystkich wyższych uczelni w kraju.

Kazimierz Szpatowicz

Ogniwo Związków Zawodowych „Unia Profesorów Polskich”

Związek Zawodowy „Unia Profesorów Polskich” jest związkiem bardzo młodym, istnieje od 30 maja 1995 roku, w którym to dniu został zarejestrowany w VII Wydziale Cywilnym i Rejestrowym w Warszawie.

Powołany w Politechnice Lubelskiej Komitet Tymczasowy Ognia ZZ UPP z przedstawicieli wydziałów w składzie:

- prof. dr hab. Ewa Bojar – Wydział ZiPT,
- prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz – Wydział IBiS,
- prof. dr inż. Tadeusz Janowski – Wydział Elektryczny,
- prof. dr inż. Robert Sikora – Wydział Mechaniczny

rozpoczął działalność już jako Zarząd Ognia od dnia 1 października 1995 r. Pierwszym jego przewodniczącym został prof. dr hab. inż. Jerzy Grycz.

ZZ UPP jest związkiem zawodowym profesorów i doktorów habilitowanych niezależnie od ich specjalizacji zawodowej, poglądów politycznych, religijnych i przynależności do innych związków zawodowych oraz organizacji. Statut Unii formułuje sześć podstawowych celów działania związku:

- ochrona interesów materialnych, socjalnych, zdrowotnych członków Unii oraz ich rodzin;
- ochrona praw pracowników polskiej nauki i szkolnictwa wyższego, przede wszystkim w zakresie warunków pracy i płacy;
- podejmowanie wysiłków mających na celu edukację społeczeństwa polskiego, w szczególności na poziomie wyższym;
- przeciwdziałanie zjawisku degradacji nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce;
- wpływanie na kształtowanie właściwej polityki naukowo-edukacyjnej;
- podejmowanie inicjatyw na rzecz reformy instytucji naukowych i szkolnictwa wyższego.

Ogniwo ZZ UPP w Politechnice Lubelskiej działa w zakresie ww. problematyki, starając się jednocześnie integrować działalność wszystkich związków zawodowych działających w Politechnice Lubelskiej oraz wypracowywać razem z NS ZNP i NSZZ „Solidarność” wspólne stanowiska dotyczące żywotnych problemów pracowników. Efektem takiej współpracy były wielokrotne wspólne wystąpienia Związków Zawodowych do JM Rektora

Politechniki Lubelskiej, m.in. w sprawach decentralizacji zarządzania i finansowania, regulacji płac, podwyżek, itd. Aktywnie uczestniczy też w obradach Senatu przedstawiciel Ognia ZZ UPP w Politechnice Lubelskiej prof. dr hab. inż. Jan Kukielka (wcześniej był prof. R. Sikora).

Obecnie od lipca 1999 r. działa zarząd Ognia ZZ UPP w składzie:

- prof. dr hab. inż. Klaudiusz Lenik – przewodniczący,
- prof. dr hab. inż. Tadeusz Baum – przedstawiciel WziPT,
- prof. dr inż. Tadeusz Janowski – przedstawiciel Wydziału Elektrycznego,
- prof. dr hab. Lucjan Pawłowski – przedstawiciel Wydziału IBiS,
- prof. dr inż. Robert Sikora – przedstawiciel Wydziału Mechanicznego

Klaudiusz Lenik

Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI...

Jubileusz 50-lecia uczelni w sposób szczególny sprzyja refleksji o naszej przeszłości, ale przede wszystkim inspiruje do rozważań jakie miejsce wyznaczy nam przyszłość. Nasza historia to ludzie, wydarzenia, nieustanny trud budowania, lepsze i gorsze lata. Z przeszłości musimy czerpać doświadczenie i mądrość, kontynuować to wszystko co było dobre i unikać działań, które nie sprzyjają długofalowym interesom uczelni.

W ostatnim okresie bardzo zmieniło się otoczenie systemowe kształcenia na poziomie wyższym. Zmiany te w sposób szczególny dotyczą kształcenia technicznego. Ważniejsze elementy tych zmian to między innymi: wzrost konkurencji na rynku edukacyjnym, upadek dużych przedsiębiorstw, rewolucyjne zmiany w systemach pracy inżynierów, w tym zwłaszcza rozwój nowoczesnych narzędzi tej pracy. Efektem tego są gwałtowne zmiany w funkcjonowaniu przedsiębiorstw, takie jak skracanie serii produkcyjnych, rozwój elastycznej automatyzacji, nowa filozofia pojęcia jakości, wzrost znaczenia sprzedaży, marketingu, serwisu i nowoczesnego zarządzania w działalności gospodarczej.

Charakteryzując otoczenie systemowe procesu kształcenia, należy podkreślić skokowy wzrost liczby studentów, wymuszony jakością systemu finansowania szkolnictwa wyższego. Tak duża liczba studentów spowodowała, obok trudności lokalowych, także istotny wzrost kosztów kształcenia, przy relatywnym w stosunku do liczby studentów obniżeniu poziomu finansowania uczelni z budżetu państwa. Udział ten w chwili obecnej wynosi zaledwie około 60% kosztów funkcjonowania uczelni. Kondycja Uczelni jest dziś mocno uzależniona od poziomu przychodów, toteż te nowe zjawiska stawiają nam wszystkim bardzo wysokie wymagania, dotyczące wszystkich obszarów działalności. Przede wszystkim musimy być konkurencyjni w zakresie oferty dydaktycznej. Musi ona uwzględniać potrzeby regionu oraz postęp techniczny. Nie ulega wątpliwości, że w najbliższych kilkun-

stu latach rozwój techniki i technologii kreowany będzie przez takie dyscypliny jak: informatyka, elektronika, telekomunikacja, automatyka i robotyka, biotechnologia. Nasze dalekosiężne plany rozwojowe muszą to uwzględniać, a rozwój młodej kadry powinien być ukierunkowany na te dyscypliny. Nie oznacza to, że należy zaniedbywać aktualnie prowadzone kierunki studiów. W naszym kraju, a zwłaszcza w regionie, jest wiele do wybudowania domów, dróg i zakładów pracy. Potrzebni będą specjaliści w zakresie przemysłu maszynowego, zarządzania, energetyki, edukacji technicznej. Funkcjonowanie uczelni jest dziś mocno uzależnione od poziomu przychodów pozadotacyjnych, toteż szczególnie ważny jest rozwój odpłatnych form kształcenia, zwłaszcza studiów magisterskich uzupełniających oraz studiów podyplomowych.

Będziemy kontynuować przygotowania do kształcenia na kierunku architektura i urbanistyka. Szczególnie ważny w obszarze kształcenia jest rozwój tzw. e-edukacji, a więc rozwój różnych form kształcenia z wykorzystaniem technik multimedialnych, w tym zwłaszcza wykorzystanie możliwości jakie stwarza internet. Sukcesywnie będziemy „opracowywać cyfrowo” wszystkie prowadzone przez nas przedmioty. Jest to niezbędne dla oceny ekwiwalentności studiów w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów. Ważny jest rozwój oferty dydaktycznej w języku angielskim; w nieodległej przyszłości powinniśmy na każdym kierunku kształcić jedną grupę studencką wyłącznie w tym języku. Umożliwi to studiowanie w naszej uczelni studentom z innych krajów.

Powinniśmy także być coraz bardziej konkurencyjni w obszarze badań naukowych. Jest to problem wieloaspektowy, związany z kształceniem kadry, efektywną współpracą z zagranicą, zmianami systemowymi w organizacji prac naukowych w uczelni. W tej sferze działalności musimy konkurować już nie tylko na poziomie krajowym.

Następny, niezwykle ważny obszar naszych działań dla przyszłości, to doskonalenie szeroko rozumianej oferty dla regionu. Zawsze byliśmy regionowi potrzebni, nasi absolwenci wpisali trwałe ślady w jego rozwój cywilizacyjny. Zmienia się jednak sytuacja i modyfikacji musi ulegać także nasza strategia. Nowa strategia, obok atrakcyjnej oferty edukacyjnej, musi także rozwijać sferę doradztwa i specjalistycznych usług. Powinniśmy funkcjonować w swoistej „symbiozie” z regionem, na bieżąco monitorować jego potrzeby, skutecznie pomagać w rozwiązywaniu problemów, posiadać w regionie „markę” nowoczesnego centrum kształcenia i doradztwa technicznego. Wyrażamy wolę współpracy i współdziałania z uczelniami i szkołami wyższymi Lubelszczyzny, także ze szkolnictwem średnim. Nasze cele w wielu obszarach są zbieżne, a misja społeczna bardzo podobna.

Uczelni nadal potrzebny jest duży wysiłek inwestycyjny. Uwzględniając nasze plany rozwojowe powinniśmy w najbliższych latach wybudować przy ulicy Nadbystrzyckiej wielofunkcyjny obiekt mieszczący zaplecze laboratoryjne dla Wydziału Elektrycznego, Mechanicznego, pomieszczenia dla Biblioteki Głównej oraz administracji uczelni. Musimy uwzględnić fakt, że utracimy, na rzecz spadkobierców, nasz pierwszy, historyczny obiekt przy ulicy Bernardyńskiej. Obiekty przy ulicy Nadbystrzyckiej muszą być sukcesywnie remontowane. Jest to duży wysiłek finansowy dla uczelni a wymagania w tym zakresie są coraz wyższe; wynika to między innymi z dostosowywania naszego prawa do standardów europejskich. Nie bez wpływu na koszty remontów jest także kształcenie zbyt dużej liczby studentów w stosunku do możliwości lokalowych.

Skuteczność pracy we wszystkich wymienionych obszarach wymaga doskonalenia systemu zarządzania uczelnią, postępu w informatyzacji kształcenia, rozwijania nowoczesnego systemu bibliotecznego, poprawy funkcjonowania informacji wewnętrznej. Bardzo istotne jest, aby wszystkie zmiany w uczelni dokonywały się przy współdziałaniu studentów. To dla nich doskonalimy się sami i doskonalimy nasze otoczenie. To współdziałanie sprzyja kształtowaniu specyficznych więzi studentów ze swoją uczelnią, więzi, które owocują nawet po wielu latach. Współpraca z absolwentami to bardzo ważny element dla naszej teraźniejszości i przyszłości. Będziemy umacniać więź z absolwentami, liczymy tu szczególnie na współdziałanie z Towarzystwem Absolwentów i Przyjaciół Politechniki Lubelskiej.

Realizacja takich planów wymaga od nas pracy, entuzjazmu, pełnej identyfikacji z uczelnią i jej celami, wiary w sens i efekty wspólnej pracy. Jest to nam wszystkim potrzebne profesorom dla satysfakcji, że zostawiają uczelnię w dobrej kondycji dla następnych pokoleń, a młodej kadrze dla poczucia stabilizacji zawodowej i pomyślnej przyszłości. Dziś, patrząc z perspektywy 50-lecia, wiemy, że uczelnia techniczna na Lubelszczyźnie to z trudem realizowane marzenie i duma jej twórców. Kontynuujmy ten wysiłek, bo warto, warto dla Lubelszczyzny, dla Polski, dla nas samych i tych, którzy będą po nas.

Józef Kuczmarszewski

SPIS TREŚCI

Przedmowa – Rektor Kazimierz Szabelski	7
Z dziejów wyższego szkolnictwa w Polsce – Krystyna Schabowska	11
Zarys historii Uczelni – Edward Śpiewła	21
Dydaktyka w Uczelni – Adam Wasilewski	87
Główne kierunki badań naukowych – Mirosław Wendeker	109
Uczelnia w liczbach – Mieczysław Hasiak	123
Wydział Mechaniczny – Paweł Drożdżel, Hanna de Sas-Stupnicka	149
Wydział Elektryczny – Tadeusz Janowski	191
Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej – Anna Sobotka	223
Wydział Zarządzania i Podstaw Techniki – Marek Brzeziński	263
Jednostki międzywydziałowe i ogólnouczelniane	291
Studium Języków Obcych	291
Studium Wychowania Fizycznego i Sportu	297
Biblioteka Główna	303
Wydawnictwo	309
Administracja	313
Studenci i absolwenci – Mieczysław Hasiak, Krystyna Wojciechowska, Marta Falkowska	325
Związki zawodowe	381
Z myślą o przyszłości – Rektor Józef Kuczmazewski	391